

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА ОПОВО
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ОПОВО**

Заменик председника скупштине: _____
Верица Попов

Број: 011-16/11
Дана: 15.06.2011. год.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ОПОВО

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ - НОВИ САД

Е - 2185

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

ДИРЕКТОР

Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.

Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

Нови Сад, јун 2011. год.

**НАЗИВ ПЛАНСКОГ
ДОКУМЕНТА:**

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ОПОВО

НАРУЧИЛАЦ:

ОПШТИНА ОПОВО

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ:

Милорад Солдатовић

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНА:

Одељење за имовинско-правне, стамбене
послове, урбанизам и грађевинарство

ОБРАЂИВАЧ ПЛАНА:

ЈП Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад
Железничка 6/III

ДИРЕКТОР:

Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

Е –БРОЈ:

2185

**ОДГОВОРНИ
ПЛАНЕР:**

Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.

НОСИЛАЦ ПОСЛА:

Свјетлана Реко, дипл.инж.арх.

СТРУЧНИ ТИМ:

Свјетлана Реко, дипл.инж.арх.
Милко Бошњачић, маст.дипл.инж.геод.
Љиљана Јовичић Малешевић, дипл.ецц.
Зоран Кордић, дипл.инж.саоб.
Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Зорица Санадер, дипл.инж.елек.
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.
мр Љубица Протић Еремић, дип.инж.хор.
мр Тамара Зеленовић Васиљевић
мр Оливера Добривојевић, дип.пр.пл.
Тања Илић, дипл.инж.заш.жив.сред.
Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
Радослава Икрашевић, грађ.техн.
Радован Ристић, ел.техн.
Драгана Митић, оператер
Аљоша Дабић, копирант

**КОНСУЛТАЦИЈЕ
И САРАДЊА:**

Дејан Петровић дипл.инж.шум.

САДРЖАЈ:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД	1
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	4
1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНА ВИШЕГ РЕДА	5
2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА	11
2.1. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА	11
2.1.1. ПОЛОЖАЈ ОПШТИНЕ	11
2.1.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИ И РЕСУРСИ	11
2.1.3. СТАНОВНИШТВО	14
2.1.4. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНА ПОВЕЗАНОСТ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА	15
2.1.5. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ	15
2.1.6. ПРИВРЕДА	16
2.1.7. САОБРАЋАЈ	17
2.1.8. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	18
2.1.9. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	19
2.1.10. ГАСОВОДНА И НАФТОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА	19
2.1.11. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА	19
2.1.12. ЖИВОТНА СРЕДИНА	20
2.1.13. ПРИРОДНА ДОБРА	21
2.1.14. КУЛТУРНА ДОБРА	21
2.2. SWOT АНАЛИЗА	23
2.3. ПРИНЦИПИ И ВИЗИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	25
2.4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	26
2.5. ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ПО ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА	26
2.5.1. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	26
2.5.2. СТАНОВНИШТВО	27
2.5.3. МРЕЖА И ФУНКЦИЈА НАСЕЉА	28
2.5.4. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ	28
2.5.5. ПРИВРЕДА	28
2.5.6. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	30
2.5.7. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	30
2.5.8. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	31
2.5.9. ГАСОВОДНА, НАФТОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА И АЛТЕРНАТИВНИ ОБЛИЦИ ЕНЕРГИЈЕ	31
2.5.10. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА	31
2.5.11. ЖИВОТНА СРЕДИНА	32
2.5.12. ПРИРОДНА ДОБРА	33
2.5.13. КУЛТУРНА ДОБРА	33
2.6. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	33
ИЗВОД ИЗ ГРАФИЧКОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА: "ОСНОВНА НАМЕНА ПОВРШИНА, ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ, ПРИРОДНИ РЕСУРСИ, ПРИРОДНА И КУЛТУРНА ДОБРА, МРЕЖА НАСЕЉА, ФУНКЦИЈА И РАЗМЕШТАЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ"	34
ПЛАНСКИ ДЕО	35
I - ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	36
I - 1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА	37
I - 1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	37
I - 1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	37
I - 1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	38
I - 1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	38
I - 1.5. БИЛАНС НАМЕНЕ ПРОСТОРА	39
I - 2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА	42
I - 2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	42

I - 2.2. ШУМЕ, ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ И ЗАШТИТНИ ПОЈАСЕВИ	43
I - 2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	44
I - 2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ.....	44
I - 3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ	45
I - 3.1. СТАНОВНИШТВО	45
I - 3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНА ПОВЕЗАНОСТ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА	45
I - 3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ	46
I - 4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	47
I - 4.1. ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО, ЛОВ И РИБОЛОВ	48
I - 4.2. ИНДУСТРИЈА.....	51
I - 4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО	52
I - 5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА	52
I - 6. ПРОСТОРНИ РАЗМЕШТАЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА	53
I - 6.1. САОБРАЋАЈ И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	53
I - 6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	54
I - 6.2.1. ВОДА И ВОДОТОЦИ.....	54
I - 6.2.2. СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ	54
I - 6.2.3. ОДВОЂЕЊЕ И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ И АТМОСФЕРСКИХ ВОДА	56
I - 6.2.4. ХИДРОТЕХНИЧКЕ МЕЛИОРАЦИЈЕ (ОДВОДЊАВАЊЕ И НАВОДЊАВАЊЕ)	58
I - 6.2.5. ЗАШТИТА ОД СПОЉНИХ И УНУТРАШЊИХ ВОДА	59
I - 6.2.6. ХИДРОЕНЕРГЕТСКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ	60
I - 6.2.7. ЗАШТИТА ВОДА	61
I - 6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	62
I - 6.3.1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	62
I - 6.3.2. ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	62
I - 6.3.3. НАФТОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА	63
I - 6.3.4. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ	63
I - 6.4. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА	68
I - 6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	69
I - 7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	69
I - 7.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	69
I - 7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА	71
I - 7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА.....	71
I - 7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	72
I - 7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТУ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	72
I - 8. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ	72
II – ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА	75
II - 1. ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ ОДРЕЂЕНЕ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТОМ	76
II - 1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	76
II - 1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ.....	77
II - 1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	78
II - 1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ.....	79
II - 1.4.1. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАРАНДА	81
II - 1.4.2. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА ОПОВО.....	82
II - 1.4.3. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА САКУЛЕ	84
II - 1.4.4. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА СЕФКЕРИН	85
II - 1.4.5. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ЗОНА КУЋА ЗА ОДМОР	86
II - 1.4.6. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ЗОНА ОБЈЕКТА ЗДРАВСТВЕНОГ ТУРИЗМА.....	87

II – 1.4.7. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ЗА СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНУ ПОВРШИНУ	87
II – 1.4.8. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ЗА РАДНЕ ЗОНЕ	87
II – 1.4.9. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА РАДНИХ КОМПЛЕКСА.....	88
II – 1.4.10. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ЗА ГРОБЉЕ	89
II – 1.4.11. ОПИС ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ЗА РИБЊАК	89
II – 2. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА У НАСЕЉИМА КОЈА СЕ РАЗРАЂУЈУ ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ УРЕЂЕЊА.....	90
II – 3. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ.....	92
II – 3.1. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ ВАН ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА.....	92
II – 3.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ У ГРАНИЦИ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА КОЈА СЕ РАЗРАЂУЈУ ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ УРЕЂЕЊА	93
II – 3.2.1. ОПШТА ПРАВИЛА И УСЛОВИ ГРАЂЕЊА ИНФРАСТРУКТУРЕ И ОЗЕЛЕЊАВАЊА У КОМПЛЕКСИМА ОБЈЕКТА ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА.....	93
II – 3.2.2. ПРАВИЛА И УСЛОВИ ГРАЂЕЊА У КОМПЛЕКСИМА ОБЈЕКТА ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА И НА ЈАВНИМ ПОВРШИНАМА	94
II – 3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ИНФРАСТРУКТУРНЕ МРЕЖЕ	98
II – 3.3.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	98
II – 3.3.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	100
II – 3.3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ.....	101
II – 3.3.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ТЕРМОЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	102
II – 3.3.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	104
II – 3.3.6. ПРАВИЛА ЗА ПОДИЗАЊЕ ЗАШТИТНИХ ПОЈАСЕВА ЗЕЛЕНИЛА	105
II – 4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ.....	106
II – 4.1. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	106
II – 4.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПРОПИСАНЕ СТРАТЕШКОМ ПРОЦЕНОМ УТИЦАЈА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	107
II – 4.2.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА	108
II – 4.2.2. ОПШТЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА	108
II – 4.2.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА	108
II – 4.2.4. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ВОДА.....	109
II – 4.2.5. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗЕМЉИШТА	110
II – 4.2.6. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА	110
II – 4.2.7. МЕРЕ ЗАШТИТЕ СТАНИШТА ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА	111
II – 4.2.8. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД БУКЕ	111
II – 4.2.9. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИ УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ.....	111
II – 4.2.10. МЕРЕ ПРИЛИКОМ ИЗГРАДЊЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	112
II – 4.2.11. МЕРЕ ПРИЛИКОМ ИЗГРАДЊЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	112
II – 4.2.12. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА ГАСОВОДНЕ И НАФТОВОДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	113
II – 4.3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА.....	113
II – 4.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	114
II – 4.5. ИНЖЕЊЕРСКО-ГЕОЛОШКИ УСЛОВИ, УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА	114
II – 4.6. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД РАТНИХ РАЗАРАЊА	115

II - 4.7. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗА ОБЗБЕЂЕЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ	116
II - 4.8. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРИСТУПАЧНОСТИ ПОВРШИНАМА И ОБЈЕКТИМА ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЛИЦИМА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА У ПРОСТОРУ	117
III – ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	118
III - 1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА.....	119
III - 2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ	119
III - 2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ ЗА ПОТРЕБЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ДОМАЋИНСТВА - САЛАСНЕ	120
III - 2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ВОЂАРСКО-ВИНОГРАДАРСКУ КУЋИЦУ.....	122
III - 2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНЕ РАДНЕ КОМПЛЕКСЕ	122
III - 2.3.1. СТАКЛЕНИЦИ И ПЛАСТЕНИЦИ	123
III - 2.3.2. КОМПЛЕКСИ ЗА ГАЈЕЊЕ ПЕЧУРАКА	123
III - 2.3.3. РИБЊАЦИ	123
III - 2.3.4. ФАРМЕ	124
III - 2.3.5. КОМПЛЕКСИ ЗА ПРИМАРНУ ПРЕРАДУ И СКЛАДИШТЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА	125
III - 2.3.6. МАШИНСКИ ПАРКОВИ	125
III - 2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПРОТИВГРАДНЕ СТАНИЦЕ	125
III - 2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПРАТЕЋЕ САДРЖАЈЕ ЈАВНОГ ПУТА	126
III - 2.6. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОВРШИНАМА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА	126
III - 2.7. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ЛОКАЛИТЕТУ ЕДУКАТИВНОГ ТУРИЗМА ИСТОЧНО ОД БАРАНДЕ	126
III - 3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ	127
III - 4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ	127
III - 4.1. СОЈЕНИЦЕ	127
III - 5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊЕ ЛОВИШТА	127
III - 6. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА БАРАНДА, САКУЛЕ И СЕФКЕРИН	128
III - 6.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ЗОНИ СТАНОВАЊА (СТАМБЕНА ЗОНА МАЊЕ И СРЕДЊЕ ГУСТИНЕ).....	128
III - 6.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ЗОНИ РАДА (УСЛУЖНЕ, ПРОИЗВОДНЕ И СКЛАДИШНЕ ДЕЛАТНОСТИ)	135
III - 6.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У КОМПЛЕКСУ ВЕРСКОГ ОБЈЕКТА	141
III - 7. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА	145
III - 7.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЗОНУ КУЋА ЗА ОДМОР	145
III - 7.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНУ ПОВРШИНУ	145
III - 7.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА РАДНЕ КОМПЛЕКСЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА	146
III - 7.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА РИБЊАК	147
III - 7.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ГРОБЉЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА ...	147
IV – ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	149
IV - 1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА	150
IV - 2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ	152
IV - 3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	154
IV - 4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ	155
IV - 5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	155

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ред.бр.	Назив рефералне карте	Размера
1.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 1. "Намена простора"	1:50 000
2.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 2. "Мрежа насеља и инфраструктурни системи"	1:50 000
3.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 3. "Туризам и заштита простора"	1:50 000
4.	РЕФЕРАЛНА КАРТА бр. 4. "Карта спровођења"	1:50 000
Ред.бр.	Назив графичког прилога	Размера
5.1.	Шематски приказ уређења насеља Баранда – Грађевинско подручје насеља са површинама за јавне и остале намене	1:5 000
5.2.	Шематски приказ уређења насеља Баранда – Намена површина и објеката	1:5 000
5.3.	Шематски приказ уређења насеља Баранда – Водопривредна инфраструктура	1:5 000
5.4.	Шематски приказ уређења насеља Баранда – Енергетска и тт инфраструктура	1:5 000
6.1.	Шематски приказ уређења насеља Сакуле - Грађевинско подручје насеља Сакуле са површинама за јавне и остале намене	1:5 000
6.2.	Шематски приказ уређења насеља Сакуле – Намена површина и објеката	1:5 000
6.3.	Шематски приказ уређења насеља Сакуле – Водопривредна инфраструктура	1:5 000
6.4.	Шематски приказ уређења насеља Сакуле – Енергетска и тт инфраструктура	1:5 000
7.1.	Шематски приказ уређења насеља Сефкерин - Грађевинско подручје насеља Сефкерин са површинама за јавне и остале намене	1:5 000
7.2.	Шематски приказ уређења насеља Сефкерин – Намена површина и објеката	1:5 000
7.3.	Шематски приказ уређења насеља Сефкерин – Водопривредна инфраструктура	1:5 000
7.4.	Шематски приказ уређења насеља Сефкерин – Енергетска и тт инфраструктура	1:5 000

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ОПОВО

УВОД

Изради Просторног плана општине Опово (у даљем тексту: План) приступило се на основу Одлуке о изради Просторног плана општине Опово, чији је саставни део Програм за израду Просторног плана општине Опово ("Општински службени гласник општине Опово", бр. 3/05). Скупштина општине Опово је на својој седници одржаној 24.06.2005. године, донела Одлуке о измени и допуни Одлуке о изради Просторног плана општине Опово, број 011-18/05-III ("Општински службени гласник општине Опово", бр. 3/05), према којој се приступа и изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину за Просторни план општине Опово.

Прву фазу израде планског документа, у складу са Законом о планирању и изградњи из 2003. године, представљала је Стратегија развоја планског подручја (у даљем тексту Стратегија), која је усвојена на основу Извештаја о извршеној стручној контроли Комисије за планове општине Опово (бр. 06-7/09-III од 30.03.09. године). Стратегија је представљала полазну основу за израду Предлога Просторног плана општине Опово.

По верификацији Стратегије приступило се усаглашавању ставова надлежних министарстава, посебних републичких и покрајинских организација, локалне самоуправе и корисника простора. Мишљење, ставове и сагласност, или допуну услова, на Стратегију дали су: Завод за заштиту споменика културе Панчево; Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд; Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад; ЈП "Младост" Опово; Телеком Србија, Предузеће за телекомуникације а.д., Извршна јединица Панчево; РТС, Дирекција РДУ РТС, Сертификационо тело РТС, Развој и сертификација; Покрајински завод за заштиту природе Србије, Радна јединица Нови Сад; Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије, "Електровојводина" доо Нови Сад, Електродистрибуција "Зрењанин"; "НИС-Нафтагас" Нови Сад; "Србијагас" Нови Сад; Републички хидрометеоролошки завод, Београд; ЈП "Путеви Србије, Београд; ЈВП "Воде Војводине" Нови Сад; МЗ Баранда; МЗ Опово; МЗ Сакуле; МЗ Сефкерин. За потребе израде Плана затражени су и додатни услови за изградњу од: ЈП "Младост" Опово; Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије, "Електровојводина" доо Нови Сад, Електродистрибуција "Панчево"; Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије, "Електровојводина" доо Нови Сад, Електродистрибуција "Зрењанин"; "Србијагас" Нови Сад; Телеком Србија, Предузеће за телекомуникације а.д., Извршна јединица Панчево.

На основу Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије", број 72/2009 и 81/2009-исправка и 64/10 УС) и на основу Мишљења Министарства животне средине и просторног планирања бр. 011-00-393/2009-07 од 15.10.2009. год., Комисија за планове општине Опово је, на седници одржаној 09.12.2009. године у Опову, верификовала Стратегију просторног плана општине Опово као Концепт плана.

Просторно планска решења су усклађена са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област. Основни прописи који регулишу област просторног и урбанистичког планирања су:

- **Закон о планирању и изградњи** ("Службени гласник РС", бр. 72/09 и 81/09-исправка и 64/10 УС)
- **Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената** ("Службени гласник РС", бр. 31/10 и 69/10)
- **Закон о Просторном плану Републике Србије** ("Службени гласник РС", бр. 88/10)
- **Закон о регионалном развоју** ("Службени гласник РС", бр. 51/09 и 30/10)
- **Закон о локалној самоуправи** ("Службени гласник РС", бр. 129/07)
- **Закон о пољопривредном земљишту** ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08, 41/09)
- **Закон о пољопривреди и руралном развоју** ("Службени гласник РС", бр. 41/09)
- **Закон о сточарству** ("Службени гласник РС", бр. 41/09)
- **Закон о водама** ("Службени гласник РС", бр. 30/10)
- **Закон о водама** ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 54/96 и 67/93, 48/94, 101/05-др. закон) (одредабе чл. 81. до 96.)
- **Закон о јавним путевима** ("Службени гласник РС", бр. 101/05 и 123/07)
- **Закон о железници** ("Службени гласник РС", бр. 18/05)
- **Закон о заштити животне средине** ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09)
- **Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину** ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10)
- **Закон о процени утицаја на животну средину** ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09)
- **Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине** ("Службени гласник РС", бр. 135/04)
- **Закон о заштити ваздуха** ("Службени гласник РС", број 36/09)
- **Закон о заштити од буке у животној средини** ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- **Закон о управљању отпадом** ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- **Закон о експропријацији** ("Службени гласник РС", бр. 53/95 и 20/09)
- **Закон о геолошким истраживањима** ("Службени гласник РС", бр. 44/95 и 101/05-др.закон)
- **Закон о телекомуникацијама** ("Службени гласник РС", бр. 44/03 и 36/06)
- **Закон о туризму** ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- **Закон о енергетици** ("Службени гласник РС", бр. 84/04)
- **Закон о културним добрима** ("Службени гласник РС", бр. 71/94)
- **Закон о рударству** ("Службени гласник РС", бр. 44/95, 34/06, 104/09 и 85/05, 101/05-др. закон)
- **Закон о шумама** ("Службени гласник РС" бр. 30/10)
- **Закон о шумама** ("Службени гласник РС" бр. 46/91, 83/92, 54/93, 60/93, 54/96 и 53/93, 67/93, 48/94, 101/05-др.закон) (престао да важи осим одредаба чл.9. до 20.)
- **Закон о заштити природе** ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10);
- **Закон о дивљачи и ловству** ("Службени гласник РС", бр. 18/10)
- **Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда** ("Службени гласник РС", бр. 36/09)
- **Закон о ванредним ситуацијама** ("Службени гласник РС ", бр. 111/09)
- **Закон о одбрани** ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09 и 104/09-др.закон)
- **Закон о одбрани** ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09 и 104/09-др.закон)
- **Закон о заштити од пожара** ("Службени гласник РС", бр. 111/09)
- **Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије** ("Службени гласник РС", бр. 11/02)
- као и други законски и подзаконски акти који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

У овај План уграђене су смернице и стратешка опредељења из следећих докумената Владе Републике Србије:

- Национална стратегија одрживог развоја ("Службени гласник РС", бр. 57/08);
- Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 21/07);
- Стратегија развоја поштанских услуга у Србији ("Службени гласник РС", бр. 23/08 и 21/10);
- Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 4/08);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 91/06)
- Стратегија развоја туризма Војводине-маркетинг стратегија туризма Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 6/10);
- Стратегија развоја телекомуникација у Републици Србији од 2006. до 2010. године ("Службени гласник РС", бр. 99/06 и 4/09);
- Национални програм заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 12/10);
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 59/06);
- Стратегија развоја пољопривреде Србије ("Службени гласник РС", бр. 78/05);
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 44/05);
- Програм оставаривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 17/07, 73/07 и 99/09);
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019 ("Службени гласник РС", бр. 29/10);
- Национална стратегија за младе ("Службени гласник РС", бр. 55/08);
- Стратегија развоја социјалне заштите ("Службени гласник РС", бр. 108/05);
- Стратегија развоја образовања одраслих у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 1/07);
- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 1/07);
- Стратегија развоја здравља младих у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 104/06);
- Стратегија развоја заштите менталног здравља ("Службени гласник РС", бр. 8/07);
- Стратегија развоја конкуретних и иновативних малих и средњих предузећа за период од 2008. до 2013. године ("Службени гласник РС", бр. 3/08).

За изнаглажење оптималних планских решења коришћена је релевантна информациона, студијска и техничка документација, актуелна планска, урбанистичка и друга документација која се односи на подручје обухвата Плана. Овај План је стратешки плански докуменат, основ за просторно уређење територије општине Опово, из ког ће проистећи конкретни развојни пројекти усаглашени са европским нормативима и стандардима, којим ће се конкурисати на покрајинском, републичком, државном и европском нивоу ради обезбеђења финансијске подршке.

У складу са Одлуком о изради Плана и Законом о планирању и изградњи израђен је Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана општине Опово на животну средину.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНА ВИШЕГ РЕДА

Извод из Просторног плана Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 88/10)

Просторним планом Републике Србије од 2010 до 2020. године, који је саставни део **Закон о Просторном плану Републике Србије** ("Службени гласник РС", бр. 88/10), утврђене су дугорочне основе организације, уређења и коришћења простора Републике Србије. У оквиру ове тачке дати су основни изводи из Просторног плана Републике Србије (у даљем тексту ППРС), који се непосредно или посредно односе на територију општине Опово.

Коришћење и заштита пољопривредног земљишта: ППРС дефинисана је просторна дистрибуција пољопривреде, по подручјима и приоритети пољопривредне производње.

У погледу просторне дистрибуције и организације пољопривреде, општина Опово је сврстана у регион I, који између осталог, обухвата руралне општине у Војводини. Овај регион има повољне земљишне и климатске услове, претежно задовољавајући демографски потенцијал, добру инфраструктуру и капитално-интезивну пољопривредну производњу, повезану са прерађивачком индустријом.

Општина Опово се простира у равничарском подручју и припада Јужнобанатској области. Ово подручје пружа вишеструке компаративне предности за све облике пољопривредне производње, а водећа грана тржишно оријентисане производње је ратарство, док су најзначајније комплементарне гране свињарство и живинарство.

С обзиром да су показатељи такви да ће и у наредном периоду пољопривреда представљати водећу делатност у развоју општине Опово, потребно је:

- развој пољопривреде базирати на примени савремених метода производње и њеној интензификацији већим степеном искоришћавања земљишта,
- развој сточарства обезбедиће се кроз оптималну производњу базирану на подизању савремених фарми, правилним одабиром расног састава стоке и јачањем крмне прехранбене базе.
- обезбедити услове за подизање рибњака и развој рибарства, јер у општини Опово за ове делатности постоје оптимални услови, како за комерцијални узгој, тако и за спортски риболов,
- користећи богату пчеларску традицију развијати и унапређивати ову врсту производње,
- искористити повољне природне услове за искоришћење великих могућности развоја готово свих пољопривредних грана, које су у општини Опово за сада, запостављене.

Основни циљ **управљања шумама** у шумским подручјима Србије је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи рачуна да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми.

Одрживо **ловно газдовање** подразумева газдовање ресурсима популација дивљачи на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популације дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање еколошких економских, и социјалних функција ловства одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација.

Минералне сировине: Основни циљ је строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење минералних сировина и подземних вода, уз адекватне мере заштите, како би се постигла конкурентност на домаћем и светском тржишту.

Да би се то постигло, треба утврдити следеће оперативне циљеве:

- стимулисање детаљних геолошких истраживања и отварања малих погона за експлоатацију, пре свега геолошких ресурса, који се употребљавају као грађевински материјали;
- подршка програмима коришћења техногених сировина, као замене природних материјала;
- спречавање непланског коришћења минералних сировина (нпр. песак и шљунак) и подземних вода;
- систематично искоришћавање термалних и минералних вода, као извора обновљиве енергије и као фактора у развоју бањског туризма; будући развој сектора минералних сировина (обухватајући и коришћење подземних вода), а такође и рударства, као једне од важних привредних грана, подразумева:
- интензивирање и окончање основних геолошких и хидрогеолошких истраживања;
- извођење детаљних истраживања у ширим зонама познатих лежишта;
- коришћење научних сазнања у сврху проналажења нових, економски значајних концентрација минералних сировина;
- при отварању и раду рударских објеката стриктно поштовати и примењивати еколошке услове и стандарде и најбоље доступне технике заштите животне средине, укључујући и потпуну рекултивацију терена по завршетку рударских радова;

Демографија: Основни циљ демографског развоја Републике Србије је ублажавање негативних тенденција које би се остварило кроз пораст нивоа плодности и позитиван миграциони биланс и достизање нивоа простог обнављања становништва (стационарне популације) у дужем временском периоду.

Полицентрични урбани системи, мрежа и функције центара: Основни циљ је да просторно-функционални развој Републике Србије буде заснован на моделу функционалних урбаних подручја која ће бити инструменти уравнотеженог или подношљиво неуравнотеженог просторног развоја Републике Србије. Општина Опово припада функционалном урбаном подручју града Београда - центар у категорији европских MEGA (Metropolitan Growth Area), метрополитенском подручју Београд-Нови Сад и функционалном урбаном подручју државног, националног значаја са центром у Панчеву. Северозападним делом Општина се граничи са функционалним урбаним подручјем државног, националног значаја, са центром у Зрењанину.

Позитивна социо-економска трансформација изражена ширењем урбаности из градских насеља, махом центара области, најизразитија је у граничним општинама градова-урбанизоване општине, где се одвија интензивна дневна миграција. Тако најснажнију зону позитивне социо економске трансформације чине мањи центри београдског метрополитена који су привукли далеко највећи број становника управо због чињенице да су не само јаки центри рада, већ и да су саобраћајно добро повезани са Београдом. Директни утицаји београдског метрополитена најснажније се осећају у општинама Уб, Панчево, Стара Пазова, Инђија, Опово, Пећинци и др. Међутим, у њима се осећају и утицаји суседних регионалних центара (Новог Сада и Крагујевца).

Комунално опремање и уређење села: Основни циљ комуналног опремања и уређења села је унапређење постојећих и изградња неопходних комуналних система који омогућавају квалитетнији живот и рад на селу и отварају перспективу развоја.

Просторна организација и дистрибуција јавних служби: Основни циљеви су:

- постизање социјалне једнакости и кохезије у доступности и квалитету услуга од општег интереса и промовисање друштвене солидарности као основне друштвене вредности за унапређење добробити социјално рањивих и осетљивих друштвених група;
- унапређење услуга од општег интереса у подручјима ниске доступности услуга;
- јачање љуских ресурса и оспособљавање локалних заједница за унапређење услуга од општег интереса;

- унапређење јавног здравља уједначавањем услова основне заштите и здравственог просвећивања (промовисање здравих стилова живота) и смањењем здравствених ризика, нарочито у подручјима натпросечне социо-економске угрожености.

Концепција просторне организације и дистрибуције јавних служби-јавне службе, односно услуге од јавног интереса, класификују се у две групе:

- Основне услуге којима се остварују социјална и културна права гарантована Уставом: основно/обавезно образовање и основна здравствена заштита. Поред ових, у основне услуге би требало укључити смештај у предшколску установу за свако заинтересовано дете, као и дневне центре (старо становништво, старачка домаћинства, лица са сметњама у развоју, лица са хроничним болестима и инвалидитетом и др.). Основне услуге су, по правилу, доступне у месту становања.
- Услуге вишег ранга се такође финансирају из јавних фондова и по том основу треба да буду доступне свим припадницима одређене циљне групе за коју се услуга организује. У ову групу услуга спадају средње образовање, више и високо образовање, болничка и специјализована здравствена заштита, одређени видови социјалне заштите осетљивих друштвених група, активности и услуге у области културе, као и активности спорта и рекреације. Ове услуге се, по правилу, организују у градским насељима са већим бројем становника и већом густином насељености. Доступност ових услуга за грађане из сеоских насеља и мањих градова се обезбеђује различитим средствима/механизмима које повећавају њихово гравитационо подручје.

Према табели "Препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља":

- у Опову, центру Општине, неопходно је обезбедити: дневни центар, центар за социјални рад, предшколско образовање, основно образовање и средње образовање (уз обавезно организовање комплементарног-пратећег садржаја), ученички дом, амбуланту, здравствену станицу, мобилну здравствену службу, дом здравља, мултифункционалне просторе/објекте, библиотеке/књижаре;
- у насељеним местима Општине неопходно је обезбедити: дневни центар, предшколско образовање, основно образовање, амбуланту, здравствену станицу, мобилну здравствену службу, мултифункционалне просторе/објекте.

Привреда: Основни циљ развоја привреде је јачање позиције и привредне конкурентности Србије на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије.

Концепција привредног развоја се заснива на следећим пропозицијама:

- неопходно је убрзање реформских процеса;
- привредни развој мора да се заснива на повећању продуктивности и много већем расту производње различитих сектора.

Индустрија треба да преузме улогу генератора развоја. За развој индустрије и укупан привредни развој неопходно је подићи конкурентност, а то значи напуштање развоја заснованог на коришћењу компаративних предности у јефтином и мање квалификованом раду и природним ресурсима. Развој мора бити заснован на технолошкој ревитализацији, на конкурентној производњи са потпуном интеграцијом најсавременијих технолошких решења, уз заштиту и очување животне средине.

Србија/Војводина мора значајно да повећа постојећи низак и неефикасан иновациони потенцијал.

Основни циљ развоја индустрије је опоравак, повећање секторске и територијалне конкурентности и запослености обезбеђењем повољних општих, инфраструктурних и просторних услова, као и њена равномернија просторна дистрибуција усклађена са потенцијалом регионалних, урбаних и руралних подручја, захтевима климатских промена и смањења притиска на ресурсе.

Према ППР Србије, концепт развоја **саобраћајне инфраструктуре** у оквиру јужног Баната, који се односи на простор општине Опово предвиђа да се на овом простору, и у будућности нађе само путни-друмски саобраћај.

Кроз квалитетније управљање (планирање, пројектовање и извођење, експлоатација и одржавање) путном инфраструктуром, организацијом и безбедношћу саобраћаја и утврђивањем и реализацијом обилазних капацитета путне инфраструктуре постићи ће се задовољавајући резултати у циљу повећања безбедности, проточности и нивоа услуге категорисане путне мреже.

На већ изграђеним деоницама наведених путних праваца биће спроведена рехабилитација и реконструкција, које подразумевају скуп мера (интервенција) у циљу подизања нивоа квалитета саобраћајнице и подизања нивоа саобраћајне услуге, у складу са утврђеним рангом пута. На планираним трасама (коридорима) извршиће се доградња и изградња.

Основни циљ **у области водопривреде** је оптимизација система водопривредне инфраструктуре и усклађивање развоја водопривредних система са циљевима очувања животне средине и других корисника простора.

На јединственом водопривредном простору Србије развијају се две класе водопривредних система: (а) регионални системи за снабдевање водом насеља; (б) речни системи - у оквиру којих се реализују објекти и мере за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода. Дугорочна стратегија водоснабдевања у Војводини се заснива на формирању више регионалних система за водоснабдевање који се ослањају на акумулационе просторе површинских вода и заштићена изворишта подземних вода. Из њих ће се снабдевати највећи број насеља, као и они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета.

Општина Опово припада Јужнобанатском регионалном систему (извориште: локална изворишта и алувион Ковин-Дубовац; насеља и општине које снабдева: Панчево, Ковин, Опово, Ковачица, Алибунар, Вршац, Пландиште, Бела Црква. Касније пребацивање воде са десне обале Дунава).

Речне системе чине објекти за уређење водних режима, акумулације, хидроелектране, ретензије за ублажавање великих вода, каналски системи са уставама, постројења за пречишћавање отпадних вода, захвати воде за разне технолошке потребе и наводњавање. Општина Ковачица припада Банатском речном систему (кључне постојеће акумулације и објекти: Банатски ХС ДТД, брана на Тиси, регулације; кључне нове акумулације и објекти: повећање проточности, МХЕ уз уставе, регулације, ППОВ).

У области **енергетике** утврђују се следећи циљеви:

- обезбеђивање сигурности и економичности снабдевања привреде и становништва енергијом;
- повећање енергетске ефикасности;
- коришћење обновљивих извора енергије;
- смањење конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништво, земљиште итд.) и предузимање одговарајућих мера за санирање негативних последица (отклањање штета, програми рекултивације, програми ревитализације, итд.).

Развој и унапређење **телекомуникационог система** реализоваће се у складу са просторно-функционалном територијализацијом Републике, на основу утврђених планова развоја појединих телекомуникационих оператера. Ради ефикаснијег и бржег развоја, као и ангажовања свих потенцијалних извора финансирања, приступиће се:

- потпуној дигитализацији телекомуникационих система,
 - универзални сервис сваком домаћинству,
 - широкопојасни приступ мрежи сваком привредном субјекту, државним установама, организацијама и грађанима,
- најмање по један мобилни прикључак сваком грађанину,

- доступност најмање седам радио - ТВ канала у дигиталном облику до сваког становника,
- потпуна замена аналогне комутације као и дигиталне из старије генерације;
- доградња постојеће мреже магистралних оптичких каблова, по потреби реконструкција постојећих релација (према карти у прилогу);
- мреже кабловских дистрибутивних система (КДС) градити искључиво према техничким стандардима издатим од стране РАТЕЛ-а уз максималну примену оптичких каблова;
- стална модернизација јавне мобилне телекомуникационе мреже и увођење нових услуга у складу са светским стандардима;
- потпуна покривеност територије сигналом;
- доградња постојеће мреже да би се постигла потпуна покривеност територије и омогућило увођење свих нових услуга.
- дигитализовање мреже радиодифузног система;
- успостављање ефикасне поштанске мреже;
- примена адресног кода.

Основни циљ развоја **туризма** на простору општине Опово је остваривање концепта одрживог развоја туризма уз оптимално задовољавање потреба локалног нивоа интереса тржишта.

Простор третиран Планом налази се у оквиру туристичког кластера Војводине. Развој туризма на подручју Општине засниваће се на:

- комплетирању и заокруживању туристичке понуде,
- издвајању туристичких места-локалитета на простору Општине,
- изградњи туристичке инфраструктуре и туристичке сигнализације.

За развој туризма Опова од значаја је формирање следећих туристичких производа: здравственог/wellnes туризма, туризам посебних интереса (ловни, риболовни и верски) и наутике.

Дугорочна стратегија Републике Србије у области **животне средине и одрживог развоја** подразумева повољшање квалитета живота станивништва обезбеђивањем жељених услова животне средине и очувањем природе, смањењем загађења и притисака на животну средину, коришћењем природних ресурса на начин да се обезбеди њихова расположивост за будуће генерације.

ППРС дефинисана су основна опредељења, потенцијали и ограничења животне средине, циљеви и принципи заштите, као и концепција и смернице унапређења квалитета животне средине. Основни циљеви у заштити и унапређењу животне средине су заустављање даље деградације и превентивна заштита од свих планираних активности, које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја.

ППРС у области **управљања отпадом** дефинисана је неопходност удруживања општина ради заједничког управљања отпадом чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом. Регионални принцип обухвата сакупљање отпада, изградњу регионалних депонија за најмање 20 година, сепарацију рециклабилног отпада, изградњу трансфер станица, као и изградњу постројења за компостирање. Истовремено, неходно је радити на санацији постојећих званичних одлагалишта отпада, која представљају ризик по животну средину и изградити регионалне и локалне планове управљања отпадом којима ће бити дефинисано управљање отпадом у складу са Стратегијом управљања отпадом.

Основни циљ **заштите, уређења и развоја предела Србије** су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља и градови, развијеног идентитета заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

У односу на основни развојни карактер, односно степен модификације природног предела, разликују се природни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Природне пределе је у планским решењима и плановима управљања потребно заштити, тј. обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса, заштиту биодверзитета, као и очување и успостављање еколошких мрежа.

Развој руралних предела, који су и најзаступљенији, заснива се на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити:

- очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела кроз очување карактеристичног предеоног обрасца заснованог на коришћењу земљишта, односу изграђеног и отвореног простора и карактеру изграђивања, и
- креирање позитивног архитектонског идентитета насеља у руралним пределима, који треба заснивати на очувању и ревитализацији традиционалне архитектуре и постојећег квалитетног грађевинског фонда, као и на новој изградњи која уважава специфични рурални карактер физичке структуре насеља.

Развој урбаних предела се заснива на чињеници да су изложени бројним и конфликтним притисцима развоја али и да поседују значај за квалитет живота становништва.

У односу на специфичне карактеристике макро региона, АП Војводина припада војвођанско-панонско-подунавском макрорегиону.

Основни циљ и принцип даљег развоја у односу на **биодиверзитет** је одрживо коришћење биолошких ресурса.

Концепција развоја заштите биодиверзитета ће се заснивати на:

- заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара;
- заштити великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста;
- успостављању тзв. "еколошких мрежа" (Пан-европска еколошка мрежа Natura 2000 и EMERALD мрежа), и
- идентификацији станишта међународног значаја.

Основни циљеви **заштите и одрживог коришћења природног наслеђа** су: очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и усклађивање националног са међународним системом заштите природе.

Поред природних добара која су стекла међународни статус заштите и уписана у Рамсарску листу за стицање овог међународног статуса заштите предлаже се и Плавна долина реке Тамиш од Баранде до Уздина чији се део налази на подручју општине Опово.

Заштита и одрживо коришћење културног наслеђа: Основни циљ је да се културно наслеђе артикулише као развојни ресурс, заштити, уреди и користи на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета у складу са европским стандардима заштите.

Основни циљ је интегрално управљање **природним непогодама и технолошким удесима** као основа за обезбеђење услова за ефикасан просторни развој, очување људских живота и материјалних добара. У том смислу, неопходно је створити добро

организоване и опрењене службе које ће моћи да успешно раде на превенцији од ових катастрофа, као и на одбрани и отклањању последица, уколико се јаве.

Концепција заштите од природних непогода и технолошких удеса - савремени концепт заштите и управљања полази од чињенице да је на свим нивоима и у свим фазама планирања потребно дефинисати прихватљив ниво ризика од природних непогода и технолошких удеса, па затим системом превентивних, организационих и других мера и инструмената интервенисати у циљу спречавања њиховог настанка, односно смањивања последица непогода на прихватљив ниво. Да би се могла извршити правилна процена степена повредивости простора, односно ограничења за његово коришћење, потребно је приступити изради катастра угрожености простора од природних непогода у функцији просторног планирања.

Одбрана земље и цивилна заштита: Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама **одбране** је стварање просторних услова који ће у потпуности одговарати потребама савременог система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности, обезбеђење просторних услова за несметано функционисање војних комплекса и објеката од посебног значаја за одбрану земље, смањење негативних утицаја војних комплекса на животну средину и простор за посебне намене и стварање услова за цивилну заштиту становништва, материјалних и природних ресурса у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса.

Основно стратешко опредељење просторног планирања инфраструктуре одбране јесте: рационална организација, уређење и коришћење простора у складу са дугорочним потребама Министарства одбране и Војске Србије и потенцијалима природних и створених вредности, чиме се постиже рационалније коришћење простора; постизање већег степена интегрисаности простора за потребе система одбране и простора посебне намене у простор Републике у циљу стварања услова за дугорочни економски и социјални развој.

2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА

2.1. Скраћени приказ постојећег стања

2.1.1. Положај општине

Општина Опово је смештена у југозападном делу Баната. На северу и истоку се граничи са општином Ковачица (Ко Идвор, Ко Ковачица, Ко Дебељача и Ко Црепаја), на југу са градом Панчево (Ко Глогоњ), на југозападу са градом Београдом а на северозападу са градом Зрењанин (Ко Чента и Ко Фаркаждин). Сва четири насеља оповачке општине леже са леве стране долине Тамиша. Државни путеви I реда не пролазе преко ове територије. Два најважнија пута мимоилазе ово подручје. Пут Београд-Зрењанин-Кикинда иде западно од Општине. Мост код Идвора, северно од Општине омогућује остваривање везе Општине са Зрењанином и Новим Садом. Пут Београд-Вршац-Темишвар је двадесетак километара јужније а веза са њим је пут Опово-Панчево. Тај пут је добра веза Панчева са Зрењанином и Новим Садом и пролази кроз сва насеља Општине. Значај овог пута је умањен са новим путем преко Ковачице, који са источне стране обилази Општину.

2.1.2. Природни услови и ресурси

Климатске карактеристике¹: Основна обележја климатских прилика на простору општине Опово приближно су иста као на територији Војводине. Подручје општине има просечну средње годишњу температуру ваздуха од 11,1°C. На овом простору влада умерено континентална клима. Мразеви у овом делу Баната трају од 22.10. до 16.04. На подручју Опова у току године има око 54% облачног времена док просечна годишња инсолација износи 2120 сати или 5,8 h/дан. Просечна годишња количина падавина на

¹ Подаци добијени од Републичког Хидрометеоролошког Завода у Београду, са метеоролошке станице у Зрењанину за период 1991.-2006. година.

подручју општине Опово износи 610mm. Највеће просечне вредности падавина су у јуну 82mm и мају 66mm а најмање у септембру 38mm. Просечна вредност релативне влажности ваздуха је 77% што је релативно висок проценат. Интерполацијом података са метеоролошких станица у Зрењанину и Ковачици. Највећу учесталост у току године има југоисточни ветар кошава (21,5‰), познат као сув ветар, доста јак и слаповит, који појачава испаравање. Он уједно има и највећу брзину кретања око 4,5m/s.

Геолошке и геоморфолошке карактеристике: У геоморфолошком погледу на простору општине Опово издвајају се две целине: алувијална равн у западном делу и лесна тераса у источном делу општине. Алувијална равн заузима најниже делове Општине, између леве обале Тамиша и одсека лесне терасе. Највећи део територије општине се налази на лесној тераси, која представља више земљиште и која има далеко повољнији положај него равн. Насеља општине су лоцирана на контакту алувијалне равни и лесне терасе. На простору алувијалне равни Тамиша и бачке лесне терасе заступљени су алувијални седименти као и лесоидне глине и барски лес.

Сеизмичност: Догођени максимални сеизмички интензитет на подручју Опова је био 5° MSK-64 као манифестација земљотреса Зрењанин. На сеизмолошкој карти публикованој 1987. г. за повратне периоде: 50, 100, 200, 500, 1000, 10000 г., која приказује очекивани макс. интензитет земљотреса, са вероватноћом појаве 63%, Општина се налази:

Табела бр. 1. - Очекивани максимални интензитет земљотреса
(Републички Сеизмолошки Завод)

НА ОЛЕАТИ ЗА ПОВРАТНИ ПЕРИОД (ГОДИНА)	У ЗОНИ ИНТЕНЗИТЕТА MSK-64
50	6°
100	7°
200	7°
500	8°
1000	8°
10000	8°

Минералне сировине: Циглана С.З.Р. "БИЛАЦ" Власотинце, Црна Трава-Циглана у Сакулама врши експлоатацију опекарских сировина на лежишту "Баштине" код Сакула (на основу решења бр. 310-02-00047/2008-02 од 14.03.2008. год., издао Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине).

Педологија: Преовлађујуће земљиште на територији Општине представљају разни типови чернозема, (обухватају око 67,11% територије Општине), простирући се у централним и источним њеним деловима. Појединачно најзаступљенији је чернозем са знацима оглејавања у лесу са 41,24%. Значајне површине захвата и чернозем карбонатни на лесној тераси 19,39%, док је чернозем бескарбонатни заступљен на око 6,48%. Сви типови чернозема спадају у врхунско производна земљишта, пружајући могућност бављења готово свим облицима пољопривреде. Захваљујући својим повољним хемијским особинама и богатству хумусом дају одличне приносе а физичке особине и повољан водно-ваздушни режим чини га повољним за обраду и спровођење комплетних агротехничких мера. У поречју реке Тамиш, на западном рубу општине Опово у значајној мери заступљено је алувијално земљиште, (12,37% општинске територије). Појединачно најзаступљеније је алувијално иловасто земљиште 7,17%, потом алувијално заслањено земљиште 3,83%, и забарени алувијуми 1,31%. Алувијална земљишта, захваљујући начину свога постанка, као речни наноси, често могу имати различите механичке особине, али готово по правилу имају добре, или барем солидне производне вредности. Обично се сматрају оптималним производним земљиштем за повртарство. Проблем који се јавља у Општини јесте што је значајан удео алувијума или заслањен, или забарен што знатно умањује његове производне могућности. На овом подручју ваља још истаћи релативно значајан удео слатинастих земљишта, слабе производне вредности, солоњец 3,68% и солоњец солончакасти 1,58%, које се могу користити као пашњачке површине. Удео ливадских и ритских црница, као солидних производних земљишта, у општини Опово је релативно низак, ливадске црнице укупно 3,39% а ритске црнице укупно 2,25%.

Пољопривредно земљиште: Као и све банатске општине и Опово ипак генерално гледано, поседује земљишни фонд који не представља ограничавајући фактор за пољопривредну производњу. Њиве обухватају 74,78% укупне територије општине Опово, варирајући по Ко од 65,71% у Ко Баранда, до 80,76% у Ко Опово. Оно што је значајно истаћи јесте значајан удео шумског покривача (8,37%) у Ко Сакуле и пашњачких површина (19,61%) у Ко Баранда, што је знатно изнад општинског просека. Сви остали показатељи су у оквирима уобичајених параметара са којима се сусрећемо и у другим општинама Баната.

Шуме, шумско земљиште и ваншумско зеленило: Потенцијале планског подручја чине шуме и шумско земљиште у површини од 908,6280ha² са шумовитошћу од 4,47%. Највећи проценат шумовитости је у Ко Сакуле од 8,37% (535,7643ha), најмањи у Ко Баранда од 0,01% (0,7344ha), у Ко Опово шумовитост је заступљена са 2,53% (125,0513ha) а у Ко Сефкерин је заступљена са 6,54% (247,0780ha). Како катастарски подаци нису ажурирани на садашње стање, постоји велика разлика између њих и стања по планским документима ЈП "Војводинашуме" ШГ "Банат" Панчево и ЈВП "Воде Војводине" ДВП "Тамиш – Дунав" Панчево. Према подацима Посебних основа газдовања шумама, највећим делом шума и шумског земљишта у површини од 2244,58ha, од чега је обрасла површина 1173,88ha, газдује ЈП "Војводинашуме", ШГ "Банат" а мањим делом од 92,80ha, ДВП "Тамиш – Дунав" из Панчева. Највећи комплекс шума се налази уз водоток Тамиша. Шуме одликује, пре свега, неповољан распоред за укупно подручје општине и мала шумовитост.

Шуме имају производно-заштитну функцију и штите обалу, односно насип од штетних дејстава високих вода и регулишу климатске факторе. Ове шуме су углавном мешовите шуме тополе, врбе, багрема, јасена, аутохтоног и антропогеног порекла.

Мање површине под шумама су у приватном власништву, а заштитно је заступљено у виду дрвореда поред путева и у оквиру пољопривредног земљишта.

Ловна подручја: На простору општине установљено је једно ловиште Ловачког удружења из Опова "Тамиш-Баранда". У овом ловишту су заступљене врсте ниске и високе ловне дивљачи.

Хидрографске, хидролошке и хидрогеолошке карактеристике: Хидрогеографска карта територије општине Опово је представљена природним водотоком Тамиш и мелиорационим каналима разних величина.

Природни водотоци: Тамиш је један од највећих банатских водотокова. Код Баранде, Тамиш улази у алувијалну равн Дунава, и ту је каналом Карашац у дужини од 7 km, повезан са Дунавом. Прокопавањем банатске деонице канала ДТД и изградњом 5 устава, режим Тамиша је могуће потпуно контролисати – од скретања вода Тамиша низ канал ДТД, до прихватања високих вода Дунава.

Каналска мрежа: Мелиоративну каналску мрежу на територији општине чине канали за одводњавање депресија на дилувијалној тераси, као и канали за снабдевање водом рибњака и наводњавање пољопривредних површина. Обзиром да је тераса релативно висока, дренажних канала нема много, а притицање фреатске издани није велико, па се може закључити да је мали део обрадивих површина угрожен забаривањем. На посматраном подручју се налазе три изолована каналска система.

Подземне воде: Кретање вода прве-фреатске издани на територији општине Опово има пресудан утицај на дренажност читавог подручја. Фреатска издан на читавој територији Општине представља јединствено сливно подручје, благо нагнуто од истока ка западу. Дубина зависи од топографских и морфолошких карактеристика подручја, као и годишњег колебања и локалних орографских услова. Дубина прве издани: јужно од Идвора износи 6,0m (78,91mANV), у Баранди 6,05m (77,8mANV), код мртваје Слатина 0,83m (74,96mANV), на југозападној периферији Опова 4,65m (75,67mANV), код мртваје

² Подаци Републичког геодетског завода, Служба за катастар непокретности из 1987.године

Велика слатина 1,13m (74,31mANV), на источној периферији оповачког атара 3,3m (79,47mANV) и у риту северно од Глогоња 1,59m (73,28mANV). Осцилације нивоа током година су мале. Највеће разлике између максималног, који се дешава у пролеће, и минималног нивоа, који се дешава у јесен, достижу између Идвора и Сакула и износе 1,1m, а према југу те разлике су још мање. Током последњих неколико година нивои подземних вода су практично непромењени и налазе се у функцији водостаја Тамиша. На већем делу подручја дубина од нивоа подземних вода већа је од 1,0m. Током последњих неколико година на нижим површинама ближе реци нивои се јављају на мањим дубинама, што је директно последица утицаја водостаја Тамиша. У другој половини 2002. и 2003. години региструју се нижи нивои подземних вода (осматрања, мерења и анализа утицаја успора Дунава на приобаље изазваних изградњом и радом ХЕ "Ђердап I", Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд осматрање нивоа подземних вода).

Хидрогеотермални потенцијали и лековито блато: На основу података којима располаже Секретаријат за енергетику и минералне сировине, хидрогеотермални потенцијали на простору обухвата Плана до сада нису испитани.

На основу "Пројекта детаљних хидрогеолошких (хидротермалних) истраживања на подручју општине Опово", урађеног маја 2009. г. од стране "Технопроинга" доо Нови Сад, на ширем простору истраживања може се очекивати високоминерализована вода, 5-10 l/s и слојне темпратуре 65-70°.

На локацији "Печена слатина" у Ко Баранда испитиван је пелоид од стране Института за рехабилитацију Београд. На основу "Мишљења о терапијској вредности донетих резултата испитивања шест узорака блата са локације "Печена слатина", СО Опово и индикацијама за њихову употребу", испитивани пелоид, узорак 1. и 3. би могао да се користи као помоћно средство код следећих хроничних оболења: дегенеративни зглобни и ванзглобни реуматизам, запаљенски реуматизам у смиреној фази болести, стања након траума, код хроничних оболења генито-уринарног тракта.

2.1.3. Становништво

Анализа демографског развоја насеља општине Опово извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1948-2002. године.

Општина Опово обухвата 4 насеља са просечном популационом величином од 2754 становника. На овом подручју живи 11016 становника, а у центру општине живи 42,6% од укупног броја становника.

Табела бр. 2. - Кретање укупног броја становника

Насеља	Година пописа							Прос.стопа раста	
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1948/02	1981/02
Баранда	1917	1934	1841	1671	1656	1690	1648	-0,28	-0,02
Опово	4396	4415	4254	4482	4769	4781	4693	0,12	-0,08
Сакуле	2908	2822	2725	2525	2280	2206	2048	-0,65	-0,51
Сефкерин	3035	3134	3028	2837	2836	2711	2627	-0,27	-0,37
Општина	12256	12305	11848	11515	11541	11388	11016	-0,20	-0,22

Анализом демографског развоја општине уочено је да популациона величина има тренд перманентног пада броја становника, од 1961. год., сем 1981. год. када је забележен незнатан пораст укупног броја становника. По последњем Попису у свим насељима је забележена депопулација.

Анализа структура становништва по великим добним групама указује да половину популације у обухвату Плана чини старије средовечно и старо становништво, са високим индексом старења.

Радни контингент чини 63,3% укупне популације. Од укупне популације посматраног подручја 27,7% је пољопривредно становништво, од чега је 59,6% активно пољопривредно становништво.

Лица са личним приходом чине свега 13,4% укупног становништва посматраног подручја, а издржавана лица 38,6% укупне популације. Коефицијент издржаваности (однос издржаваних лица и броја активних) је веома висок 0,81.

Анализа образовне структуре становништва је релативно повољна. У популацији старијој од 10 година 2,8% је неписмено становништво. Од становништва старијег од 15 година највеће учешће има становништво са завршеним средњим (35,9%) и основним образовањем (29,0%).

Кретање укупног броја домаћинстава је у анализираном периоду (1948-2002.год), имало тренд пораста укупног броја домаћинстава. Просечна величина домаћинства опадала је од 4,2 до 3,1 члана по домаћинству, као последица процеса раслојавања домаћинстава.

На основу извршене анализе може се оценити да је општа демографска ситуација на подручју општине Опово неповољна. Депопулација у свим насељима, висока негативана стопа природног прираштаја, неповољна старосна структура, са високим индексом старења, није основ за побољшање демографске ситуације у наредном периоду.

2.1.4. Однос градских и сеоских насеља и функционална повезаност насеља и центара

Општина **Опово** има четири насеља: Опово, Сакуле, Баранда и Сефкерин, која по статистичкој номенклатури имају статус насеља. Величина густине мреже насеља је вредности око 2 насеља/100 km², приближно као за Војводину (2,2 насеља/100 km²).

Положај насеља је изузетно ексцентричан, односно померен је на западну периферију Општине. На настанак и положај насеља на простору Општине утицали су природни и створени услови. Насеља су саграђена на западној граници дилuviјалне терасе, изнад алувијалне равни Тамиша и са леве стране долине Тамиша. На бржи развој Општине и насеља велики утицај може да има Тамиш и активности на тему "Еко статус реке Тамиш", потенцирањем еколошки очуване средине и развојем одрживог туризма, конкурисањем у европским фондовима за финансирање прекограничне сарадње Србија-Румунија. Путем Опово-Панчево Општина је повезана на пут Београд-Вршац-Темишвар. Тај пут је добра веза Панчева са Зрењанином и Новим Садом и пролази кроз сва насеља Општине.

Опово је центар општине и једино насеље на територији Општине које је градског карактера, са претежно услужно-аграрном делатношћу. **Баранда** је насеље са статусом самосталне месне заједнице са претежно аграрно-услужном делатношћу. Општинским путем повезана је са Оповом а преко Сакула и Идвора са Ковачицом и Зрењанином. Општинским путем према западу насеље је повезано са државним путем који повезује Београд и Зрењанин. **Сакуле** је насеље са статусом самосталне месне заједнице, са претежно аграрном делатношћу. Са општинским центром-Оповом повезано је општинским путем преко Баранде, а од Баранде са државним путем II реда бр. 124. Сакуле су најсеверније насеље у општини. Општинским путем на север насеље је повезано са Зрењанином и Ковачицом. **Сефкерин** је насеље са статусом самосталне месне заједнице, са претежно аграрно-индустријском делатношћу. Са центром Општине-Оповом као и са регионалним центром Зрењанин и Панчево, и државним центром Београдом повезан је државним путем II реда бр. 124.

2.1.5. Јавне службе

У **Опову** је седиште: општинске администрације (општина, месна заједница, катастар непокретности, полицијска станица), јавних служби које задовољавају потребе свих насеља Општине: јавне установе (центар за социјални рад, дом здравља, биоскоп, галерија-музејска делатност,) и јавно предузеће (ЈКП „Младост”), јавних служби које

задовољавају потребе само Опова: предшколска установа, основна школа, апотека, отворени, уређени спортско-рекреативни простор у оквиру парка у центру насеља.

У **Баранди** је седиште: општинске администрације (месна заједница и месна канцеларија), јавних служби које задовољавају потребе само Баранде: (основна школа са делом за предшколску установу, амбуланта, апотека, библиотека, дом културе, отворени спортски простор (фудбалски терен).

У **Сакулама** је седиште: општинске администрације (месна заједница и месна канцеларија), јавних служби које задовољавају потребе свих насеља Општине: галерија-музејска делатност, јавних служби које задовољавају потребе само Сакула (основна школа и предшколска установа у оквиру објекта основне школе, амбуланта, апотека, библиотека, отворени спортски простор (фудбалски терен и стрелиште).

У **Сефкерину** је седиште: општинске администрације (месна заједница и месна канцеларија), јавних служби које задовољавају потребе само Сефкерина: основна школа са делом за предшколску установу, амбуланта, апотека, дом културе, отворени спортски простор (фудбалски терен) и отворени спортско-рекреативни терени (кошарка и рукомет).

2.1.6. Привреда

Анализа досадашњег привредног развоја општине Опово имаће извесне недостатке јер неће бити приказа основних показатеља привредног развоја. Због усклађивања са ЕУ Републички завод за статистику врши измену показатеља који се прате и критеријума развијености (до 2005. године статистички је праћен национални доходак, а сада бруто домаћи производ - прати се само на нивоу Републике Србије, док се први подаци за ниво региона очекују у 2010.години). Републички завод за статистику припрема и нове критеријуме развијености општина, али за сада они још нису доступни.

Пољопривреда: Пољопривреда представља једну од најзначајнијих грана привреде и носиоца привредног развоја општине Опово. Ратарска производња је свакако доминантно заступљена, док су све друге делатности валоризоване мање него што то омогућавају природни предуслови. Највише се гаје кукуруз и пшеница а за њим следи индустријско биље и поврће. Виноградарство и воћарство су најмање развијене гране пољопривреде. Највише винограда је јужно од Сакула, источно од Баранде и око Опова на дилувијалној тераси. Недовољно је развијено и сточарство иако постоје идеални услови за пашњачки узгој. Живинарство је најчешће узгредно занимање којим се баве домаћице и старији чланови домаћинства. Рибарство је стара привредна грана на овом подручју. Велики и недовољно искоришћен потенцијал постоји за рибњачки узгој шаранске рибе, нарочито у Ко Сакуле и Ко Баранда. Површина рибњака у Општини износи око 1000 ha од чега је у Ко Сакуле око 560 ha. Сакулска језера леже на инундационој равни Тамиша јужно од Старог Села (Сакуле) и формирана су подизањем насипа. Највећи проблем производње рибе на територији Општине је то што су плитки рибњачки базени.

Индустрија: У Општини индустрија је неразвијена, имајући у виду сировинску основу, односно степен неискоришћености природних ресурса. У оквиру индустрије, у насељима Општине постоје мањи прерађивачки погони прехранбене индустрије и две циглане. На подручју општине регистровано је око 170 предузетничких радњи (највише их је у Опову, затим у Сакулама, Сефкерину и Баранди). Према делатности 46 су трговинске, 32 занатске радње, 19 је угоститеља, 11 пружа услуге из области саобраћаја, док је највећи број (61) оних који пружају остале услуге.

Трговина, угоститељство, занатство: Смањење куповне моћи становништва и пад животног стандарда, поред осталих фактора, утицали су на развој трговине и угоститељства. Анализа постојећих трговинских капацитета указала је на недостатак савремених трговинских капацитета, у свим насељима. На територији Општине угоститељство није развијено. Анализа структуре и обима угоститељских објекта

показује да је потребно побољшати опремљеност објеката и подићи ниво услуге, јер не задовољавају потребе корисника у потпуности. Смештајни капацитети нису у довољној мери заступљени. Од расположивих смештајних капацитета на подручју општине постоји хотел Опово, капацитета 40 лежаја. Од самосталних занатских радњи треба поменути пекаре и радње за производњу осталих производа од брашна, пилане, производња резане грађе, папирне конфекције, столарске радње итд. Овај број занатских радњи не задовољава потребе становника насеља Општине, те за већину потребних услуга становници одлезу у веће центре. У области терцијарних делатности најразвијенија је трговина, док су друге делатности у стагнацији или су недовољно развијене, те још увек није достигнут ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

Туризам: Туризам на простору општине Опово темељи се пре свега на повољним природним туристичким потенцијалима. Богатство површинским водама: река Тамиш са мртвајама, природна и вештачка језера, канали, шуме и налазиште лековитог блата код Баранде, погодују развоју риболовног, ловног, здравственог туризма. Повољном туристичком положају доприноси близина великих градова (Панчева и Београда) а очувана природа је потенцијал коју ова Општина може да понуди. Антропогене вредности, културно-историјско наслеђе су комплементарног карактера, обогаћују туристички амбијент а често су и самостални мотив путовања. Ту се мисли пре свега на Српску православну цркву Светог Николе – Опово, Српску православну цркву Светог Николе – Сакуле и музејска поставка, галерија "Јован Поповић" у Опову. Културне манифестације такође доприносе повећању броја туриста и посетилаца. То су: Манифестација "Овчарски дани" Сакуле, Ликовна колонија-Опово, Дан општине Опово - Свети Никола - 22. мај, Сеоска олимпијада, Сефкерин у јулу месецу. На територији Општине постоји налазиште лековитог блата код Баранде. Што пружа велику могућност и оправданост отварања бањског лечилишта. Блато са овог налазишта може се користити у балнеолошке сврхе. Комплетно испитивање блата изведено је у централној лабораторији НИС НАФТАГАС Нови Сад. Мишљење о терапијској вредности донетих резултата испитивања и индикацијама за њихову употребу дао је Институт за рехабилитацију - Служба за балнеоклиматологију, Београд. Материјалну основу туризма, представља хотел капацитета 40 лежаја, са салом за ручавање капацитета 200 гостију и шанк салом капацитета 30 гостију.

Шумарство и ловна привреда: У области привреде шумарство представља укупна дрвна маса која износи 217520,70m³, као и текући прираст од 12.032,90m³ према подацима ЈП "Војводинашуме", ШГ "Банат" Панчево.

2.1.7. Саобраћај

Простор Општине, са саобраћајног гледишта, карактерише постојање само путног саобраћаја и реке Тамиш као потенцијалног пловног пута.

Општина Опово, у односу на АП Војводину, у погледу путне мреже је врло далеко од покрајинског просека, узимајући у обзир густину путне мреже (km путева по становнику и површини). Укупна дужина свих категорисаних путева у општини је 31 km (0,56 % од целокупне путне мреже у АПВ), од тога је 16 km регионалне путне мреже. Густина путне мреже по становнику је 0,0028 (km/становнику), АПВ просек је 0,00275, густина путне мреже по јединици површине 0,152 (km/km²). АПВ просек је 0,259.

Структура путне мреже по коловозним површинама у општини Опово је следећа:

• државни пут II реда	16 km	асфалтна кол.конструкција,
• општински пут	15 km	асфалтна кол.конструкција,
• некатегорисани путеви	2 km	асфалтна кол.конструкција,
• некатегорисани путеви	38 km	земљана кол.конструкција.

Државни пут II реда бр. 124 (ДП бр. 24.1) – Чента – Баранда – Опово – Сефкерин – (Глогоњ – Јабука – ДП бр. 24) је основни реципијент саобраћајних токова, основна међурегионална и међуопштинска веза између насељених места и центра Општине, а уједно и веза са субрегионима и суседним општинама (Панчево, Зрењанин). У свим

насељима кроз које пролази (Баранда, Опово, Сефкерин) овај државни пут функционално представља главну насељску саобраћајницу и основни је реципијент свих насељских саобраћајних збивања. Саобраћај на овом путном працу кроз насеља осим што нарушава насељске токове утиче и на ниво еколошких параметара (бука, прашина, вибрације) у оквиру ових просторних целина. Техничко-експлоатационо стање (коловозних површина, путних канала и осталих елемената пута) је на ниском нивоу, што је последица вишегодишњег неодржавања путне мреже, знатног саобраћајног оптерећења и експлоатационог периода који је за предметни пут кроз општину при крају.

Простор Општине карактерише потпуно неразвијена мрежа општинских–локалних и некатегорисаних путева. Постоји само један општински пут: Баранда–Сакуле–граница општине (ДП I реда бр. 110).

Садашње стање нивоа саобраћајне услуге у оквиру урбаног простора Опова и осталих насеља процењује се као лоше па се у скорој будућности морају створити услови за побољшање.

Водни саобраћај је условно просторно присутан на простору Општине преко делимично пловног пута-реке Тамиш. Река је непловна за све врсте теретних пловила у дужини од 113 km, изузимајући део од ушћа у Дунав код Панчева у дужини од 3 km, без лучких и претоварних капацитета. Стога се не може говорити о транспорту роба за потребе привреде овог простора. Постојећи услови за развој овог вида саобраћаја (Тамиш није категорисан као пловни пут), не омогућују укључивање овог вида транспорта у прерасподелу транспортног рада, и потребни су велики инвестициони захвати за оспособљавање било каквог робно-теретног речно/каналског саобраћаја.

2.1.8. Водопривредна инфраструктура

Снабдевање водом: Недавним прикључењем на регионални систем водоснабдевања Палилула-Опово, насеља Опово и Баранда су за наредни период решила проблем снабдевања квалитетном водом за пиће. Остала два насеља (Сакуле и Сефкерин) се и надаље снабдевају из локалних изворишта. У Сакулама се водоснабдевање врши преко два бунара којима су захваћене воде основног водоносног комплекса. Просечна експлоатација подземних вода процењена је на 3 l/сек, а квалитет не одговара нормативима за воду за пиће. Суви остатак, садржај органске материје и гвожђа је знатно изнад граница МДК (минимално дозвољене концентрације).

Одвођење вода: Канализација отпадних вода, сем у централном делу Опова, није изграђена ни у једном од 4 насеља општине, а не постоје ни уређаји за пречишћавање отпадних вода. Евакуација отпадних вода се и даље врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се непосредно угрожава животна средина и здравље људи. Заостајање изградње канализације за водоводном мрежом је веома изражено на овом подручју, што доприноси перманентном загађењу животне средине, заостајању друштвеног стандарда и што је најважније - угрожавању водних ресурса. Одвођење атмосферских вода у насељима решено је отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије на периферији насеља или непосредно у мелиоративне канале.

Хидротехничке мелиорације (наводњавање и одводњавање): Целокупна каналска мрежа са објектима припада сливним површинама којих на територији општине има седам. Одводни систем "Главни Јабучки": Реципијент атмосферских вода са овог подручја је река Тамиш, гравитационим путем преко отворене каналске мреже. У овом сливном подручју нема насеља са територије општине Опово. Одводни систем "Главни Глогоњски": Реципијент за одводњавање сувишних вода из овог слива је река Тамиш преко црпне станице "Глогоњ". Насеље у овом сливу је Сефкерин. Одводни систем "Баштине": Реципијент атмосферских вода са овог подручја је река Тамиш, гравитационим путем преко отворене каналске мреже. Овом одводном систему територијално припада насеље Баранда. Одводни систем ЦС "Идвор-Уздин": Реципијент

атмосферских вода са овог подручја је река Тамиш, преко црпне станице "Идвор-Уздин", а постоји и могућност гравитационог одвођења. У овом сливном подручју нема насеља са територије општине Опово. Одводни систем "Сакулски": Реципијент атмосферских вода са овог подручја је река Тамиш, гравитационим путем преко отворене каналске мреже. Овом одводном систему територијално припада насеље Баранда. Одводни систем ЦС "Опово 1": Реципијент атмосферских вода са овог подручја је река Тамиш, преко црпне станице "Опово 1". Овом одводном систему територијално припада северни део насеље Опово. Одводни систем ЦС "Опово 2": Реципијент атмосферских вода са овог подручја је река Тамиш, преко црпне станице "Опово 2". Овом одводном систему територијално припада јужни део насеље Опово.

Објекти за заштиту од штетног дејства вода: На територији општине Опово налази се: део насипа прве одбрамбене линије дуж леве обале реке Тамиш (левообални насип), као прва одбрамбена линија, водозащитне шуме и мелиорациони канали за прихватање и одвођење сувишних унутрашњих вода са црпним станицама за њихово препумпавање у реку Тамиш. Водозащитне шуме имају заштитно-регулаторне функције и односе се на заштиту насипа од негативних ефеката од дејства ветра, леда и других климатских чинилаца као и повољан утицај на успостављање водног режима. Водозащитне шуме се сматрају саставним делом одбрамбених насипа, како је прописано Законом о водама. Ове шуме се налазе на земљишту у појасу од цца 60m од ножице насипа. Шуме су деградиране и не могу се сматрати као експлоатационе. На подручју Општине постоје и пијезометри за посматрање подземних вода од успора ХЕ "Ђердап".

2.1.9. Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача на посматраном простору обезбеђено је из трафостаница ТС "Дебелача" трансформација 110/20 kV, снаге 31,5 МВА.

На датом простору постоји изграђена преносна средњенапонска, 20 kV, нисконапонска 0,4 kV и припадајуће трафостанице 20/0,4kV.

Неприлагођеност захтевима стално растуће потрошње карактерише постојеће капацитете електроенергетске инфраструктуре. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

Већи део преносне мреже је одговарајућег квалитета. Капацитети изграђених трафостаница такође су не задовољавајући, те је потребно у наредном периоду повећати инсталисану снагу трафоа и изградити нове капацитете.

Секундарна (нисконапонска) мрежа непосредно напаја потрошаче и може се констатовати да она покрива сва насељена места. Постојећа нисконапонска мрежа је највећим делом ваздушна. Реконструкција нисконапонске мреже у насељима је делимично извршена, те је потребно у потпуности исту извршити. Потребно је повећати сигурност и квалитет напајања свих насеља.

Јавну расвету у насељима по потреби рекоинструисати у складу са новим технологијама развоја расветних тела.

2.1.10. Гасоводна и нафтоводна инфраструктура

На територији општине Опово не постоји изграђена гасоводна инфраструктура. На простору општине Опово налази се траса постојећег нафтовода ЈАНА.

2.1.11. Телекомуникациона инфраструктура

Телекомуникациона инфраструктура, на подручју општине Опово, којом су обухваћени телекомуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви и примарна мрежа у насељима већим делом, и по квалитету, и по капацитету је на задовољавајућем нивоу. Секундарна мрежа није на задовољавајућем нивоу, велики део је изграђен надземно и недовољног капацитета.

У насељима је извршена аутоматизација и дигитализација телекомуникационе опреме и система. Спојни путеви између телефонских централа су остварени оптичким кабловима преко следећих веза: Опово-Сефкерин-Панчево; Опово-Баранда-Перлез; Баранда-Сакуле-Идвор.

Месна ТТ мрежа у већини насеља такође је осавременењена, секундарна мрежа је углавном подземна.

За потребе система ГСМ мреже мобилних телекомуникација на простору општине Опово изграђена је једна базна радио - станице у Опову.

2.1.12. Животна средина

Према подацима Покрајинског секретаријата за заштиту животне средине и одрживи развој и надлежне службе општине Опово, на територији Општине не постоји успостављен мониторинг квалитета ваздуха, воде и земљишта као природних ресурса, као ни континуирано праћење нивоа буке. Такође, за територију општине не постоји израђен јединствени катастар загађивача који би значајно допринео валоризацији стања животне средине ове општине, као и експлицитном сагледавању утицаја производних комплекса, саобраћајне инфраструктуре и других деградационих пунктова околине на стање животне средине.

Насеља општине Опово нису гасификована. Постоји потенцијална угроженост ваздуха аерозагађењима која узрокују индивидуална ложишта. Пролазак саобраћајница кроз насеља узрокују деградацију ваздуха услед аерозагађења која се ослобађају радом мотора са унутрашњим сагоревањем, а извор су и буке и вибрација у непосредном окружењу.

Мали проценат шумовитости Општине и неравномеран распоред шума негативно се одражавају на микроклиматске услове. Ваншумско зеленило је незнатно присутно на територији Општине, што такође доприноси негативним утицајима инсолације и ветра.

Земљиште је, као природни ресурс, угрожено различитим деловањем комплексних интеракција природних и антропогених фактора. Изражен је директан утицај слабо контролисане употребе хемијских средстава заштите у пољопривредној производњи, са значајним и дуготрајним утицајем на контаминираност земљишта, као и индиректан утицај повећане фреквенности саобраћаја у урбаним срединама посредством ваздуха. Непосредан утицај наведених фактора односи се и на воду као природни ресурс.

Канализација није изграђена ни у једном насељу у општини, осим у централном делу Опова. Прикупљање и евакуација отпадних вода из домаћинстава и привредних комплекса врши се у непрописно изведеним септичким јамама, чиме се директно угрожава вода и земљиште, као природни ресурси. Такође, не постоје ни уређаји за пречишћавање отпадних вода.

Утицај чврстог комуналног отпада на животну средину је вишеструко негативан, услед одлагања на неуређеним одлагалиштима отпада без санитарних мера заштите. Постојећа општинска депонија комуналног отпада налази се на територији КО Опово и њоме управља ЈКП "Младост" из Опова. Ова локација није санитарно уређена у складу са Правилником, што се веома негативно одражава на квалитет природних ресурса. На депонију се одлаже чврсти отпад различитог порекла. Предметна депонија обухвата површину од око 7 ha. Осим ове депоније, регистрована су неуређена одлагалишта отпада која су стихијски настала. Постојећа сточна гробља по насељима неопходно је затворити. Ове деградиране просторе неопходно је санирати и рекултивисати.

2.1.13. Природна добра

Заштићена природна добра: На подручју општине Опово нема заштићених природних добара, али су евидентирана подручја предвиђена за заштиту и станишта строго заштићених и заштићених врста.

На простору Општине налази европски значајно подручје за птице (IBA) "Средње Потамишје" (PC013ИБА), површине 14.507ha. Подручје је опредељено 2009.г. На основу међународних критеријума верификовала га је организација BirdLife International.

На простору Општине живи веома велики број строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива (Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, "Службени гласник РС", бр. 5/10).

На простору Општине у значајној мери заступљена су заштићена станишта (Правилник о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување, "Службени гласник РС", бр. 35/10).

Подручја предвиђена за заштиту: Покрајински завод за заштиту природе истражује и валоризује подручја око тока Тамиша у циљу успостављања заштићених природних добара. Та подручја представљају очуване фрагменте некадашњих пространих природних станишта својствених за доњи ток низијске реке: мочвара, одсечених меандара, старих рукаваца, ритова, ритских шума, влажних ливада, слатина и пашњака. Природи блиска станишта су у великој мери заступљена и на рибњаку "Баранда", што укључује и делимично слана језера на којима нема производње рибе. У тежњи за добијањем што већег процента обрадивих површина и изградњом насипа за заштиту од поплава, ова подручја су сведена на уске појасеве поред одбрамбених насипа. Преостала подручја задржала су битне карактеристике специфичних природних предела, који се биографски, вегетацијски, флористички, фаунистички и пејзажно разликују од непосредне околине представљене монотоним обрадивим монокултурама. Најважнији локалитети предвиђени за заштиту, који представљају заштићена станишта и станишта заштићених и строго заштићених врста су:

- рибњак у близини Баранде (са свим тренутно постојећим језерима, било да су она у функцији производње рибе или не) као место гнезђења, исхране, одмора и зимовања веома ретких и угрожених птица водених станишта, међу којима се истичу ибис *Plegadis falcinellus*, кашичар *Platalea leucorodia*, мали вранац *Phalacrocorax pygmeus* и белобрка чигра *Chlidonias hybrida*.
- алувијална станишта на левој обали Тамиша од границе са општином Ковачица до границе са Градом Панчевом, са посебно очуваним поплавним шумама и влажним ливадама,
- фрагменти панонских слатина,
- локалитет "Добра хумка" у непосредној близини рибњака "Баранда" са очуваним фрагментима степске ведетације.

2.1.14. Културна добра

На територији Општине издавају се непокретна културна добра: споменици културе, евидентирана културна добра и археолошки локалитети.

Споменици културе: Непокретна културна добра од великог значаја: СПЦ Светог Николе у Опову и СПЦ Светог Николе у Сакулама. Српска православна црква Светог Николе у Опову је новија једнобродна грађевина, са полукружном апсидом на источној и звоником на западној страни и елементима неоренесансе у обради фасада. Компликовани архитектонски склоп и резбарија иконостаса дело су вештог мајстора. Целину са иконостасом чини дрвена оплата која покрива зидове певница, архијерејски и Богородичин трон. Иконостас је сликао и потписао на свим престоним иконама Стева Тодоровић 1885. У Српској православној цркви Светог Николе у Сакулама, саграђеној

1844. год., унутрашња декорација поседује стилско јединство, будући да је настала као дело једне групе мајстора у кратком временском периоду. Иконопис Константина Пантелића из 1856-57. год. на олтарској прегради, архијерејском и Богородичином трону, чини целину са њиховим архитектонским конструкцијама и скулпторским радом (дверима, оплатом и резбаријом). Исти резбар је вероватно начинио и два налоња из целивајуће иконе, а по свој прилици истовремени су и орнаментални и фигурални украс на зидовима храма. Његова је вероватно и веома оштећена икона на платну која се налазила на застави. Од покретних слика, у цркви се налазе још руске иконе из XVIII века, једна икона из прве половине XIX в. и целивајуће празничне иконе на плеху сликане обострано, дела двојице мајстора из средине XIX в. Сачувано је и једно оковано јеванђеље, штампано у Русији 1760, са горњом корицом украшеном рељефним представама у металу.

Осим наведених споменика културе и евидентираних културних добара важно је знати да постоје и објекти индустријског наслеђа, народног градитељства, и просторних целина које треба очувати као сведоке времена и начина градње, уз предходно истраживање и адекватну презентацију.

Археолошки локалитети: Рекогносцирањем које је извршено 1971. год. обухваћени су локалитети по Катастарским општинама: Опово, Баранда, Сакуле и Сефкерин.

Ко Опово:

- I Потес "Угар": (1.) Локалитет "БАЈБОК"; (2.) Локалитет "БУЏАК"; (3.) Локалитет "МОМЧИЛОВА ХУМКА";
- II Потес "Бели брег" (4.) Локалитет југоисточно од села на високој обали Тамиша; (5.) Локалитет - на високој обали Тамиша;
- III Потес "Дудара" (6.) ХУМКА, лево од пута Опово - Баранда; (7.) ХУМКА око 300m јужно од претходне хумке.

Према подацима из документације Народног музеја у Панчеву у музејским збиркама чувају се предмети са локалитета: "Селиште" - пољска циглана; Локалитет "Угар"; Локалитет "Бели брег"; Локалитет "Шулцов брег"; Локалитет "Козја леђа"; Локалитет "Момчилова хумка"; Локалитет "Влашки рит".

Ко Баранда:

- I Потес "Баранђанска шума - Утрина": (1.) ХУМКА, око 200m северно од високе обале Тамиша, на граници атара Баранда - Опово; (2.) Локалитет на обали Тамиша, око 100m западно од границе атара Опово - Баранда; (3.) Локалитет на високој обали Тамиша који од правца исток - запад скреће под правим углом према северу, удаљен од претходног локалитета око 300m;
- II Потес "Трновача": (4.) Локалитет на Трновачкој греди, јужно од села; (5.) Локалитет ЦИГЛАНА", на југозападној периферији села десно од пута Опово - Баранда;
- III Потес "Пустара стари виногради": (6.) ХУМКА на њиви Лазин Стевана из Баранде; (7.) ХУМКА, лево од пута Баранда - Сакуле, око 400m североисточно од села, на високој обали Тамиша; (8.) ХУМКА, око 400m од Попине хумке, на северној обали Слатине; (9.) "ПОПИНА ХУМКА", на северној обали баре Слатине, удаљена око 200m од баре.

Ко Сакуле:

- I Потес "Панчевачки друм": (1.) ХУМКА на потесу "Виногради" на панчевачком друму, око 1 km источно од села на старој обали Тамиша; (2.) Локалитет на обали Тамиша око 150m према селу;
- II Потес "Старо село": (3.) Локалитет у високој југоисточној старој обали "Старог села"; (4.) На западном крају "Старог села"; (5.) На северном делу "Старог села";
- III Потес "Трунтаљ": (6.) На старој обали Тамиша;
- IV Потес "Чот": (7.) На старој високој обали Тамиша.

Ко Сефкерин:

- I Потес "Бајбук": (1.) Локалитет на високој обали изнад пута, око 500m западно од границе атара Сефкерин - Глогоњ;
- II Потес "Близаница": (2.) Локалитет на левој северној обали Тамиша, лево од пута Сефкерин - Опово; (3.) Хумка на обали Тамиша, у непосредној близини пута; (4.) Хумка око 100m југозападно од претходне-на самој обали Тамиша.

Према подацима из документације Народног музеја у Панчеву у атару Сефкерина евидентирани су и следећи локалитети: Хумка код "Гвозденог крста"; Сарматска некропола код места званог "Под бару"; "Пошина ("Гаврина") греда".

2.2. SWOT анализа

SWOT анализом идентификоване су све релевантне карактеристике Општине, изведене на основу детаљне анализе појединих области.

Фактори	Предности	Недостаци
Природни ресурси	<ul style="list-style-type: none">- плодно пољопривредно земљиште- одговарајуће поднебље за производњу широког спектра ратарских култура- природни водоток и генерално гледано обиље доступне воде- природне вредности- минералне сировине- шуме (природни услови за узгој шума и фрагменти аутохтоних шума значајни са аспекта заштитно-регулационе функције шума укупне површине 2.244,58ha.- вишефункционално коришћење постојећих шумских површина.- Ловиште "Тамиш - Баранда", заступљено са врстама високе и ниске дивљачи.	<ul style="list-style-type: none">- неравномерна количина падавина- неповољан распоред шума за укупно подручје општине- мала шумовитост- неразвијена категорија ваншумског зеленила.- повремена загађеност животне средине, на неким локацијама
Демографија	<ul style="list-style-type: none">- јефтина радна снага- млади образовани кадрови међу незапосленима	<ul style="list-style-type: none">- неповољна старосна структура становништва- незапосленост- одлив квалификованих кадрова
Привреда	<ul style="list-style-type: none">- богато сировинско залеђе - основ за производњу здраве хране- близина великог тржишта града Панчева и Београда- постојећи капацитети за прераду пољопривредних производа- привредни значај шума се огледа кроз реализацију дрвне масе од 217.520,7m³ и текући запремински прираст од 12.032,9m³.- привредни ефекти лова и ловног туризма.	<ul style="list-style-type: none">- слаба привредна активност- недовољан степен инвестиционе активности- низак степен предузетничке иницијативе- неискоришћеност постојећих капацитета- недовољна повезаност образовних институција и тржишта рада- уситњеност земљишних поседа- лоша старосна структура пољопривредних произвођача- израубованост машинског парка- недовољна развијеност и неупосленост дрвно-прерађивачких капацитета- мала улагања у лов и ловни туризам.
Инфраструктура	<ul style="list-style-type: none">- транспортни коридори:<ul style="list-style-type: none">▪ путни коридори ДП бр.124▪ коридор пловног пута реке Тамиш▪ близина коридора ДП бр.24- мрежа општинских путева- Постоји значајна покривеност корисника са услугом организованог водоснабдевања- Снабдевање водом из општинског система водоснабдевања Палилуле- Покривеност простора електроенергетском инфраструктуром- Покривеност простора телекомуникационом инфраструктуром- потенцијала за експлоатацију минералних сировина	<ul style="list-style-type: none">- непостојање капацитета железничког саобраћаја као и путева из категорије ДП I реда- слабо одржавање и неодговарајућа опремљеност путне и водне мреже- недостатак квалитетних и разноврсних смештајних капацитета- недовољно истраживање енергетских потенцијала и експлоатације минералних сировина- неизграђена канализација отпад.вода- непостојање ППОВ-а- недовољан капацитет електроенергетских објеката- недовољан степен дигитализације- низак ниво развоја информационих система и примена- неизграђени гасоводи средњег притиска

		<ul style="list-style-type: none"> - насељена места у Општини нису гасификована
<i>Друштвене делатности</i>	<ul style="list-style-type: none"> - близина регионалног центра-Панчева и државног центра-Београда - положај насеља у општини изузетно ексцентричан - мрежа установа за социјалну и здравствену заштиту - мрежа установа за едукацију становништва (предшколско и основно образовање) - мрежа установа из области културе, информисања и спортских делатности 	<ul style="list-style-type: none"> - саобраћајна периферност - непостојање јавне установе у насељу - услова рада и пружање услуга постојећих јавних установа на незадовољавајућем нивоу - Неусклађеност образовног система са новим захтевима привреде - недостатак маркетинга и промоције општине - недостатак изложбених простора
<i>Заштита животне средине</i>	<ul style="list-style-type: none"> - природне карактеристике подручја - плодно земљиште - лежишта минералних сировина 	<ul style="list-style-type: none"> - повремена загађеност животне средине, на неким локацијама - није успостављен катастар загађивача и мониторинг воде, ваздуха и земљишта - није извршена гасификација насеља - лош квалитет воде за пиће у већини насеља - мали проценат шумовитости - неуређена општинска депонија, више неуређених одлагалишта отпада и сточних гробаља
Фактори	Шансе	Опасности
<i>Природни ресурси</i>	<ul style="list-style-type: none"> - коришћење алтернативних извора енергије (ветар, биомаса, биогаз, геотермална енергија, хидроенергетски потенцијал) - коришћење минералних сировина - могућност наводњавања - могућности измене сетвене структуре у циљу повећања удела високоакумулативних култура - повећање шумовитости кроз пошумљавање непошумљеног шумског земљишта - побољшање микроклиматских услова кроз подизање ваншумског зеленила (ветрозаштитног и пољозаштитног) уз канале и путеве, као и пошумљавање пољопривредног земљишта. 	<ul style="list-style-type: none"> - елементарне непогоде (суша, поплава, град) - коришћење хемијских средстава у пољопривреди у заштићеним зонама - изражена еолска ерозија - незаштићеност водних ресурса од загађења, како постојећих тако и планираних - велика заступљеност пољопривредног земљишта бољег бонитета представља ограничење за подизање нових шумских површина. - ограничења у подизању ваншумског зеленила су: обавеза заштите насипа и канала, обавеза остварења безбедности саобраћаја, посебно на јавним путевима, велика финансијска улагања у процесу експропијације земљишта и исплативости подизања ових појасева на пољопривредном земљишту.
<i>Демографија</i>	<ul style="list-style-type: none"> - утврдити локалне мере популационе политике - образовање кадрова 	<ul style="list-style-type: none"> - пад наталитета - миграциони процеси - пораст незапослености - немогућност задржавања школованих младих кадрова
<i>Привреда</i>	<ul style="list-style-type: none"> - стварање стимулативног пословног окружења - подршка приватној иницијативи - динамичнији развој малих и средњих предузећа - развој прехранбених капацитета - унапређење стања шума и повећање дрвне масе и запреминског прираста кроз реализацију планова газдовања. - унапређење услова станишта за развој дивљачи и ловног туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> - недовољна стимулација за развој предузетништва - могућност уласка прљаве индустрије
<i>Инфраструктура</i>	<ul style="list-style-type: none"> - могућност коришћења нових енергетских потенцијала (геотермална енергија, биомаса, соларна енергија, енергија ветра) - максимално искоришћавање постојећег гео-саобраћајног положаја за развој путног-друмског и водног саобраћаја (више као туристичко-рекреативног потенцијала) - едукација становништва и подизање свести код потрошача воде - реализација програма двоенаменског коришћења канала за одводњавање у 	<ul style="list-style-type: none"> - непримењивање информациониx технологија у свим сферама - не обезбеђивање производње енергије из обновљивих извора - утицај коридора на околину: бука, аерозагађење и др. - ЕУ стандарди и неодржавање саобраћајне инфраструктуре

	сврху наводњавања - ревитализација и реконструкција објеката ХС - развој наутичког туризма - повећање степена сигурности и ефикасности електроенергетске инфраструктуре - обезбеђење довољно капацитета електроенергетских и телекомуникационих објеката - подизање степена дигитализације - телекомуникационих система	
<i>Друштвене делатности</i>	- могућност развоја еколошког туризма (у насељима) уз Тамиш - унапређење услова рада социјалне и здравствене превентиве - већа сарадња привредних и непривредних организација са институцијама за образовање ради школовања кадрова потребних профила (едукације омладине и радника) - едукације становништва о значају заштите животне средине, културних и природних добара - развој информационе делатности (презентација привредних, природних, културних добара и активности) - отвореност локалне самоуправе за нове изазове	- већа финансијска улагања за потребе заштите и комуналне опремљености - одлив високообразованих кадрова - повећање сиромаштва - недостатак кадрова за информатику - успоравање реформи
<i>Заштита животне средине</i>	- креативно управљање природним и стеченим ресурсима - одрживо коришћење природних ресурса	- конфликт између коришћења енергетских ресурса, експлоатације минералних сировина, развоја термоенергетске инфраструктуре и заштите животне средине - загађивање отпадом, индустријским отпадом, утицај саобраћајних коридора на околину: бука, аерозагађење и др. - коришћење хемијс. средстава у пољопривреди

2.3. Принципи и визије просторног развоја

Принципи са нарочитим утицајем на опредељивање даљег развоја општине Опово су:

- одрживост, који мора бити примењен код свих активности,
- јачање конкурентности (развојно профилисање и афирмацију руралних подручја),
- активна имплементација политике просторног развоја,
- развој културног идентитета, унапређење и заштита културног наслеђа,
- унапређење и заштита природних вредности, смањење штетног утицаја на животну средину.

Визија просторног развоја општине Опово јесте ублажавање негативних демографских процеса, обезбеђивање стабилног привредног раста и одговарајуће инфраструктурне опремљености са очуваним природним и културним вредностима и животном средином. За остваривање ове визије општина Опово предузеће следеће активности:

- системски развој модерних информационих инфраструктура и система,
- валоризација географског положаја, природних и културних потенцијала и њихова презентација,
- подстицање свести грађана о значају очувања и заштите природних ресурса и животне средине.

2.4. Општи и посебни циљеви

Општи циљ за подручје обухваћено Планом је постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима, и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја. Остваривање овог циља постиће ће се:

- равномернојим размештајем привредних и других активности у складу са предностима појединих делова Општине;
- обезбеђивањем услова за заштиту и унапређење животне средине заустављањем даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара, сузбијањем непланске изградње и ненемењског коришћења простора, ревитализацијом угрожених подручја;
- усклађивањем организације, уређења и коришћења простора са потребама заштите од елементарних непогода и других већих непогода, заштита територије Општине, становништва, активности, природних и створених ресурса.

Обезбеђивање услова за боље саобраћајно и економско повезивање територије Општине са суседним општинама и регионима, побољшање квалитета живота у општинском центру као и у осталим насељима у Општини су посебни циљеви. Остваривање ових циљева постиће ће се:

- коришћењем постојећих потенцијала (људских ресурса, привредних, саобраћајних, енергетских, комуналних, природних и културних вредности и животне средине);
- унапређењем квалитета коришћења људских ресурса (стручни курсеви, курсеви из модерних технологија и сл.);
- унапређењем услова за привредни развој: комуникационе мреже, снабдевања енергијом и водом, пословне кооперације и истраживања, оквира за привлачење страних инвестиција;
- подстицањем производње и примена технологија које смањују загађивање човекове средине и производњу отпада;
- планирањем и одрживим коришћењем природних ресурса, добара и енергије;
- увођењем енергетски економичнијих технологија и постепеним преласком на коришћење обновљивих природних ресурса;
- заштитом посебно вредних делова природе, пејзажних и амбијенталних целина и споменика културе;
- интеграцијом заштите животне средине у све појединачне, секторске политике и стратегије развоја;
- коришћењем и заштитом подручја, флоре и фауне и предузимањем одговарајућих мера за санацију и унапређење: деградираних површина, лабилних екосистема, шумског, пољопривредног и водног земљишта, воде, ваздуха и тла;
- смањењем свих активности које имају негативне ефекте на природни систем.

2.5. Циљеви развоја по појединим областима

2.5.1. Природни ресурси

Пољопривредно земљиште: Општи циљеви су: очување природних вредности пољопривредног земљишта, онемогућавање његове деградације, свођење на неопходни минимум пренамена пољопривредног земљишта као природног ресурса у непољопривредно. Посебни циљеви су: рационално коришћење расположивог земљишног ресурса, са циљем постизања бољих производних резултата, путем измене начина коришћења, привођење рационалнијој намени површина под необрадивим пољопривредним земљиштем, које је сада недовољно искоришћено.

Шуме, шумско земљиште и заштитни појасеви: Општи циљеви развоја су унапређење стања шума и повећање површина под шумама, а у складу са актима о заштићеним природним добрима. Посебни циљеви који се односе на подручје Општине су:

- заштита и обнова шума, посебно мешовитих аутохтоних;
- трајна и ефикасна заштита од свих облика негативног деловања и стабилност екосистема подручја;

- санација лоших, непожељних и неодговарајућих стања шума и шумских станишта;
- изградња оптималног стања састојина у складу са дефинисаним функцијама и наменама;
- основно и стално вршење заштитно регулаторне функције и намене, у складу са функционалним и наменским захтевима;
- повећање укупне вредности шумског простора и потенцијала простора Општине;
- стална и активна заштита од свих облика негативног деловања абиотичког и биотичког порекла према датим плановима;
- обезбеђење и трајно јачање и развој општекорисних функција шума, повезивањем шума, заштитног зеленила и зеленила насеља у систем зелених површина;

Сви наведени циљеви развоја уређења, размештаја и заштите шума, шумског земљишта и заштитних појасева имају карактер краткорочности, дугорочности и сталности.

Станишта дивљачи: Општи циљеви су повећање бројности и структуре дивљачи и очување ретких и угрожених врста. Посебни циљеви су:

- заштита, гајење и одржавање ловишта на принципу трајности газдовања ловним ресурсом,
- заштита ретких и угрожених врста,

а проистичу из специфичности ловишта, и спроводиће се кроз важеће ловне основе и годишње планове газдовања установљених ловишта.

Воде и водно земљиште: Основни стратешки циљ јесте:

- рационално искоришћавање свих површинских и подземних вода;
- заштита квалитета подземних и површинских вода;
- очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица, као и других видова штетног дејства вода;
- унапређење свих делатности на водама и око њих.

Посебни циљеви су:

- извођење детаљних геолошких истраживања ради добијања детаљних геолошких података о положају, величини, облику, квалитету и саставу подземне воде;
- уређење и одржавање водотока, изградња и одржавање водопривредних објеката;
- изградња нових и реконструкција постојећих објеката на водном земљишту у циљу развоја туристичке делатности.

Минералне сировине: Основни циљ је извођење геолошких истраживања (основних и детаљних) ради:

- проналажења и утврђивања резерви и квалитета минералних сировина (нафте и гаса, подземних вода и извора геотермалне енергије, сировина за добијање грађевинског материјала и сл.);
- детаљна инжењерско-геолошка истраживања обавезно се изводе за потребе израде просторних и урбанистичких планова, као и пре израде техничке документације за изградњу објеката и програма заштите животне средине" (члан 8., став 2. Закона о геолошким истраживањима);
- планирање простора и истраживања ради заштите животне средине (заштита и презентација природних вредности; заштита од штетних природних процеса: земљотреса, клизишта, ерозија и поплава; заштита од загађивање тла и подземних вода при истраживању и експлоатацији, и сл.).

Посебни циљ је: дефинисање положаја, величине, облика, састава и грађе лежишта, квалитета и резерви минералних сировина и услова за њихово искоришћавање.

2.5.2. Становништво

Основни циљ будућих демографских кретања у општини Опово одоси се на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање

степену запослености у насељима у циљу задржавања најпродуктивнијег дела радног контингента становништва у њима.

2.5.3. Мрежа и функција насеља

Основни циљ је развој насеља у складу са њиховим специфичним особеностима:

- **Опово**, насеље градског карактера, насеље које има и које ће имати функцију општинског центра. У планском периоду ово насеље треба да максимално искористи постојеће саобраћајне капацитете: друмски и водни саобраћај, да их реконструише, надогради и унапреди и да добије на значају као мање саобраћајно чвориште (развијање секундарних, терцијарних и непривредних делатности у складу са улогом насеља). Приоритетан је задатак да ово насеље искористи свој положај и могућности које му пружа близина великих градова: Београда, Панчева и Зрењанина као и излаз на Тамиш.
- **Баранда**, насеља које ће имати функцију локалне заједнице, насеље које у планском периоду треба да прерасте у туристичко место (развијање: секундарних, терцијарних, непривредних делатности у складу са специфичном, специјализованом функцијом-подручје са посебним природним вредностима). У планском периоду треба и даље развијати прерађивачку производњу са још већим искоришћавањем постојеће и планиране саобраћајне инфраструктуре.
- **Сакуле и Сефкерин** су насеља која ће имати функцију локалне заједнице, насеља руралног карактера, насеља у ком ће се развијати домаћинства/газдинства која ће стварати сеоску тржишну привреду, унапређивати прерађивачку производњу прехранбених производа и производњу здравствено безбедоносне хране, насеља која би у планском периоду требало да постојећу (и планирану) саобраћајну инфраструктуру искористе на пласирању роба. У планском периоду радити на комбинованом развоју пољопривреде и других привредних активности, од малих индустријских погона, занатства, трговине, сервисних и финансијских услуга, до туризма и домаће радиности (развијање примарних, терцијарних и непривредних делатности у складу са улогом насеља).

Насеља секундарног карактера (викенд насеља) развијати за потребе развоја бањског, еколошког, спортско-рекреативног туризма.

2.5.4. Јавне службе

Основни циљ јесте постизање заступљености јавних служби по насељима, у складу са функцијом насеља, а на основу смерница датих у ППРС. Посебни циљеви у развоју јавних служби јесу оснивање оних јавних служби које ће насељу Баранда дати специфичну, специјализовану функцију и искористити подручје са посебним природним вредностима, и културним вредностима у непосредном окружењу. Циљ је и развој јавних служби прилагођених специфичним потребама сваког насеља (дела насеља) и потребама локалног становништва.

2.5.5. Привреда

Циљ израде Плана у области привреде је формирање стабилне и развојне привредне структуре, која ће дугорочно посматрано омогућити одрживо коришћење постојећих ресурса и компаративних предности планског подручја. Основни циљ је:

- ревитализација пољопривредне и сточарске производње и динамизирање развојних процеса у циљу афирмације општине као произвођача здраве хране,
- обезбеђење просторних услова за развој привредних капацитета и њихов размештај (формирање индустријске зоне између Опова и Баранде, код Опова и Сефкерина,), да би се постигли најповољнији ефекти и подигао ниво развијености општине,
- динамизирање агроиндустријског комплекса, у складу са заштитом животне средине и контрола утицаја индустријских активности на животну средину,

- подстицање развоја капацитета терцијалних делатности како би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења и афирмација општине као туристичког подручја.

У области **пољопривреде** основни циљеви су:

- остварење могућности за тржишно усмерено бављење пољопривредом у оквирима одрживог развоја,
- обезбеђење инфраструктуре, као предуслова за економичан развој ове делатности,
- усмерење ка што је могуће већој финализацији пољопривредних производа,
- стварање тржишних предуслова за постепено укрупњавање земљишног поседа,
- обнова машинског парка.

Посебни циљеви који пружају смернице развоја пољопривредне производње су:

- правилно вредновање производних потенцијала и специфичности које пружају компаративне предности општини Опово, у односу на њено окружење.
- класификација развојних могућности, по пољопривредним делатностима и унапређење оних сегмената за које постоје природни предуслови а нису још у довољној мери искоришћени,
- стварање предуслова за избалансиран развој пољопривреде, праћен одговарајућим прерађивачким капацитетима.

У области **индустрије** основни циљ је развијање прерађивачких капацитета прехрамбене индустрије (базирано на богатој сировинској основи), у складу са заштитом животне средине, као и подстицање развоја капацитета терцијарних делатности да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

У области **туризма** основни циљеви развоја су да се у оквиру потенцијала планирају садржаји и активности како би се повећао туристички промет планског подручја, повећали приходи од туризма, повећао проценат становништва који приходује од туризма. Посебни циљеви развоја су:

- у оквиру потенцијала, циљ је да се планирају садржаји, активности и потребна инфраструктура како би се повећао туристички промет планског подручја, повећали приходи од туризма и повећао проценат становништва који приходује од туризма;
- ојачати и побољшати материјалну базу, пропаганду и организацију туризма;
- основу будућег развоја туризма треба да чине атрактивни природни туристички мотиви, богатство риболовне и ловне дивљачи, река Тамиш као и антропогени туристички мотиви на територији Општине.

У области **шумарства** општи циљеви развоја су коришћење шума у складу са одрживим развојем и еколошким принципима и повећање површина под шумама.

Посебни циљеви су:

- газдовање шумама у складу са шумским основама;
- организовање трајне максималне шумске производње уз тежњу очувања аутохтоног пејзажа;
- кроз планско газдовање обезбеђивање сировинске основе (индустријско и огревно дрво);
- усаглашавање и решавање свих конфликта и надлежности везано за Законске одредбе, просторно - планске документације и дефинисане функције и намене;
- пошумљавање нових површина у оквиру изворишта вода, речних токова;
- подизање заштитних имисионих шума у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- обезбеђење и трајно јачање и развој општекорисних функција шума, повезивањем шума, ваншумског зеленила и зеленила насеља у систем зелених површина;

- формирање заштитног зеленила у оквиру економија, салаша и депонија комуналног отпада и других објеката у атару као и свих деградираних површина (позајмишта, јаловишта, копова глине);
- повећање површина под шумама на рачун шумског земљишта и пољопривредног више бонитетне класе од V, пашњачких и ливадских површина,
- повећање површина под ваншумским зеленилом: формирањем заштитних појасева поред саобраћајница, мелиорационих канала, на пољопривредном земљишту (пољозаштитни појасеви), ради заштите од ветра и еолске ерозије и повећања укупне шумовитости.

У области развоја **ловства** општи циљеви су постизање економског капацитета ловишта, унапређење станишта и коришћење дивљачи у ловно-туристичке сврхе од стране домаћих и иностраних ловаца.

Посебни циљеви проистичу из специфичности ловишта и спроводиће се кроз важеће ловне основе и годишње планове газдовања установљених ловишта.

2.5.6. Саобраћајна инфраструктура

Основни циљеви на простору општине Опово у домену саобраћајне инфраструктуре су:

- стварање услова за развој свих облика саобраћаја у оквиру општинског простора како би се подстакао укупни развој насеља и тиме остварио плански развој свих насеља на принципима рационалног газдовања простором и минимизацијом заузимања пољопривредног земљишта;
- формирање новог система општинских саобраћајница тако да представљају нов уравнотежен систем путних саобраћајница како би се задовољили сви нивои будућег интеррегионалног повезивања овог простора са окружењем и субрегионима;
- стварање услова за развој саобраћајних капацитета, заснованих на европским стандардима тј., стратешким принципима одрживог развоја животне средине, у оквиру урбаних и руралних простора и атара, како би се створили услови за производњу здраве хране.

2.5.7. Водопривредна инфраструктура

Као делови основног стратешког циља у области водопривреде, на подручју општине Опово систематизовани су следећи циљеви:

- дефинисање водопривредног развоја и могућности водопривреде као подстицајног, или ограничавајућег фактора у оквиру других компонената развоја подручја;
- интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене, као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи;
- очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица, као и других видова штетног дејства вода, при чему се и други системи (урбани, привредни, инфраструктурни итд.) упућују како да усмере свој развој да би се заштитили од штетног дејства вода;
- унапређење свих делатности на водама и око њих, како би се успешно могли реализовати други циљеви у области водопривреде;
- заштита и уређење сливова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана, посебно шумарства, путем заштите и ревитализације угрожених екосистема, антиерозионог газдовања шумама, унапређења естетских вредности, очувања и унапређења археолошких, историјских, биолошких, геолошких и других природних и створених ресурса и вредности.

Посебни циљеви развоја водопривредне инфраструктуре су:

- повезивање свих насеља општине у јединствени систем водоснабдевања према усвојеној варијанти;
- рационално коришћење вода, а нарочито воде за пиће; рационализација потрошње и виšekратно коришћење вода у технолошким процесима;
- побољшање снабдевања водом свих корисника;
- изградња система за одвођење отпадних вода и пречишћавање отпадних вода;
- усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама;
- осигурање повољног режима коришћења и заштите подземних вода;
- заштита квалитета подземних и површинских вода;
- заштита насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода;
- реконструкција отворене каналске мреже за одводњавање и оспособљавање за двонаменску функцију (наводњавање);
- искоришћавање хидроенергетског потенцијала.

2.5.8. Електроенергетска инфраструктура

Општи циљеви су:

- унапређење квалитета живљења и задовољавање потреба становника, имајући у виду принципе енергетске ефикасности;
- пажњу посветити развоју и могућностима примене алтернативних извора енергије примерених подручју: геотермална енергија, енергија ветра и сунца, биомаса, биогаз и мале хидроелектране на водотоцима и каналима ОКМ ХС ДТД, постижући енергетску ефикасност, с обзиром на енергетску зависност региона.

Посебни циљеви су:

- обезбедити квалитетну и сигурну испоруку ел. енергије диктирану потрошњом;
- у потпуности ревитализовати преносну мрежу;
- по потреби изградити нове 20kV водове;
- изградити нове и реконструисати постојеће трафостанице на 20/0,4kV, у складу са захтевима реконструисане дистрибутивне мреже и порастом потрошње;
- изградити квалитетну јавну расвету по захтевима ЈКО у насељима.

2.5.9. Гасоводна, нафтоводна инфраструктура и алтернативни облици енергије

Општи циљ је утврђивање програма и смерница развоја енергетске инфраструктуре, синхронизовање њеног развоја са свим активностима на овом подручју чиме ће се обезбеди најповољнији услови за заштиту животне средине, очување природних вредности, живот и рад људи на овом подручју и њен даљи развој. Циљ је пројектовање дугорочне концепције развоја гасоводне инфраструктуре на подручју општине Опово и њено повезивање у гасоводни систем Републике. Са аспекта коришћења енергетских извора и енергетске инфраструктуре, као плански циљ утврђује се: функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса, штедња произведене енергије, стимулисање примене нових технологија производње енергије нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу и заштити животне средине, као и коришћења обновљивих извора енергије. Посебни циљеви су:

- гасификација насељених места, на бази усклађених концепција гасификације и топлификације (задовољење потреба крајњих корисника у широкој потрошњи);
- развој и коришћење алтернативних облика енергије,
- одрживи развој енергетске инфраструктуре и заштите животне средине,
- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса.

2.5.10. Телекомуникациона инфраструктура

Општи циљеви су:

- потпуна дигитализација телекомуникационе инфраструктуре као једног од кључних предуслова за изградњу информационог друштва;
- достизање просечног европског степена развоја у области телекомуникација;
- омогућавање да интернет буде свима доступан, брз, јефтин и сигуран;

- постизање развоја Веб економије;
- усклађивање развоја телекомуникационе инфраструктуре са захтевима који су утврђени у стратегијама других области, посебно са Стратегијом развоја информационог друштва;
- обезбеђење ефикасног приступа информацијама и знању;
- повећање нивоа знања и образовања информационо-комуникационих технологија изградњом телекомуникационе инфраструктуре и информационог друштва.

Посебни циљеви су:

- обезбедити потребан број телефонских прикључака за све кориснике;
- обезбедити мрежу високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже;
- изградити међумесни телекомуникациони систем ПТТ, за осигурање квалитета међумесних веза довољног капацитета;
- положити оптичке каблове и омогућити савремен систем преноса;
- заменити дотрајалу опрему и модернизовати мрежу да би се обезбедило поузданије и квалитетније функционисање телекомуникационог система ПТТ и услови за увођење савремених услуга;
- увести нове телекомуникационе услуге увођењем оптичких каблова у месне мреже;
- увести мобилне услуге засноване на радио преносу;
- изградити модерне приступне кабловске мреже, за обезбеђење широкопојасних сервиса, развој јавних, комерцијалних и локалних радио и ТВ програма, уз константно праћење и укључивање нових технологија у складу са светским трендовима;
- осигурање коридора за РР везе;
- изградити микроталасне системе за дистрибуцију радио и телевизијских програма у сеоским и мањим насељским срединама изолованим острвима КДС.

2.5.11. Животна средина

У области заштите животне средине и одрживог развоја Општине циљеви су следећи:

- израда локалног катастра загађивача Општине, као интегралног дела Републичког катастра;
- континуирано праћење стања квалитета воде, ваздуха и земљишта на утврђеним локалитетима;
- обезбедити снабдевање свих насеља довољним количинама квалитетне воде за пиће;
- у свим насељима Општине изградити сепаратну канализациону мрежу за одвођење отпадних вода;
- вршити пречишћавање отпадних вода пре упуштања у реципијент;
- у индустријским комплексима изградити примарне пречистаче отпадних вода;
- обезбедити адекватну заштиту ваздуха од аерозагађења и других загађења применом мера заштите у индустрији;
- вршити заштиту земљишта од деградације контролисаном применом хемијских средстава заштите биљних култура у пољопривредној производњи;
- успоставити савремени систем елиминације комуналног отпада и сточних лешева, у складу са Националном стратегијом управљања комуналним отпадом, коју је донела Влада Републике Србије;
- извршити санацију и рекултивацију неуређених одлагалишта отпада, као и постојеће привремене депоније и сточног гробља, након завршене експлоатације;
- повећати проценат шумовитости и формирати заштитне појасеве дуж саобраћајница, око комуналних објеката, радних зона и др., посебно на правцу доминатних ветрова.

2.5.12. Природна добра

Основни циљеви у области заштите природних добара су:

- заштита подручја око реке Тамиш која представљају остатке аутентичних, природних предела њиховом валоризацијом, стављањем под заштиту и забраном активности које их могу угрозити и
- картирање, валоризација и формирање заштићених подручја слатина која представљају станишта природних реткости од националног и међународног значаја.

2.5.13. Културна добра

Валоризација, заштита културног добра и његове околине и презентација културног добра јавности (утврђивање начина чувања, одржавања, коришћења и доступности јавности) је основни стратешки циљ у области заштите културних добара. Посебни циљеви су:

- употребљавање културног добра у складу са његовом природом и наменом;
- обједињавање културног и природног добра у једну целину, у складу са условима заштите;
- коришћење културног добра (и природног) у: васпитно-образовне, културно-уметничке, рекреативне и туристичке сврхе (организовање уметничких колонија, изложби, одржавање музичких вечери, вечери поезије, изградња смештајних капацитета и објеката за спорт и рекреацију у близини културног и природног добра), уз напомену да се интегритет културног (и природног) добра мора сачувати;
- очување урбано-историјске целине што подразумева очување наслеђене урбане структуре амбијенталних и архитектонских вредности, у смислу контролисаног развоја насеља у складу са наслеђем и временом у ком се дешава.

2.6. Општа концепција просторног развоја

Планом је утврђен оквир просторног развоја којим се омогућава економски, демографски, социјални и физичко-еколошки развој општине Опово. Јача и конкурентнија позиција Општине оствариће се повећањем њене приступачности, јачањем функционалних веза са окружењем, промоцијом урбаног и руралног идентитета, уз очување и унапређење квалитета животне средине.

Полазне основе при утврђивању концепције просторног развоја општине Опово су:

- заштита животне средине у најширем могућем смислу, при чему овај План, кроз одговарајућу намену простора пре свега, делује као превенција;
- одрживо и строго контролисано коришћење водних ресурса (заштита вода од загађења и неадекватног коришћења, коришћење вода, заштита од површинских и подземних вода...);
- планска заштита и уређење пољопривредног земљишта и очување његовог биодиверзитета за производњу здраве хране;
- заштита, одржавање и обнављање шума;
- дефинисање и заштита природних и културних добара и општедруштвеног интереса у области планирања и уређења простора (заштићено, уређено и адекватно презентирано културно наслеђе јачаће привлачност и конкурентност за инвестирање у изградњу туристичке инфраструктуре);
- ангажовање обновљивих извора енергије и изградња објеката за потребе њиховог коришћења (геотермална енергија, хидроенергија, сунчева енергија, ветроенергија);
- максимално уважавање стечених просторно-планских и урбанистичких обавеза;
- дефинисање саобраћајних, водопривредних, енергетских и телекомуникационих инфраструктурних система, њихов дугорочни развој уз могућност фазне реализације;
- обезбеђивање просторних услова за развој делатности са великим просторним захтевима (индустрија, складишта, саобраћајни капацитети...; општина Опово

- има потенцијал за развој интензивне, модерне пољопривреде, рибарства, прерађивачке индустрије, туризма и развијеног сектора услуга), односно са специфичним просторним захтевима (загађивачи, одлагање отпада, гробља...);
- минимум интервенција у постојећем насељском ткиву (у смислу промене грађевинског подручја насеља, намене простора у насељу, обезбеђивање просторних услова за развој јавних установа, спортско-рекреативних и комуналних површина.

Одржив просторни развој општине Опово је основно планско одређење које се заснива на: локалним потенцијалима, одрживом коришћењу природних ресурса, природних и културних добара, односно одрживом развоју пољопривреде, водопривреде, туризма и другим економским активностима, обезбеђивању просторно-планских мера за привлачење и ангажовање домаћег и страног капитала у циљу повећања квалитета живљења и рада. Физичка уређеност простора и заштићена животна средина повећаће степен привлачности за инвеститоре и туристе, и ојачати свест становништва о важној улози коју имају у реализацији планираних активности везано за њихово непосредно животно окружење.

Заштита и унапређење животне средине у насељима захтеваће преиспитивање критеријума и приближавање европским нормама у очувању квалитета животне средине. Посебним програмима за активирање и обнову руралних подручја (пројекти, студије) у складу са европским стандардима обезбедиће се подршка европских фондова. У уређењу урбаних и руралних простора посебна пажња посвећена је дефинисању грађевинских подручја и планске градње. Планом су дефинисане границе грађевинских подручја насеља и границе грађевинског подручја изван насељеног места. За грађевинска подручја за која се овим Планом прописује израда урбанистичког плана дозвољено је одступање максимално до 10%.

Локална самоуправа и администрација имају велику одговорност за коришћење простора и примену планских решења.

-СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА-

ОСНОВНА НАМЕНА ПОВРЉИНА

БЕЗОПАСНА ЦЕНА - ПРЕД

ӨТКІЗІЛІСІ

 ORCID

HAUTE-LOIRE : 15.813000

НАСЛЕДСТВО ПРИНЦИПА БИВЕРУМА

УСМЕРЕНИЕ ОТКАЗОВ ОТ ВЕЩА

ОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА ДРЖАВНОМ ЦЕНТРУ

СПЕЦИЈАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ВАКЦИНОЛОГИЈА И ИМУНИЗАЦИЈА

ОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА РЕГИОНАЛНОМ ЦЕНТРУ

HAZEDER-ROVATNA SAJEDINJA NA OTKUPNOST

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

PAZMEJTAJ JABHUK CRYKUN

- ПОСТОЈНА НАСЛОВНА САРМАЈА
- ПОТРЕБНА НАСЛОВНА САРМАЈА (ПРЕПОРУКА VS ПЕРИО)
- НАСЛОВНА САРМАЈА И ПОСТОЈНО ИНТЕРЕС И ЕКОНОМИЈА ОБИЧНА
- НАСЛОВНА САРМАЈА, АКО ПОСТОЈНО ИНТЕРЕС И ЕКОНОМИЈА ОБИЧНА, VS ОБИЧНО ОРГАНИЗАЦИОНЕ КОНТРОЛИРАНО ПРАВЕЦ САРМАЈА

ΚΕ ΟΡΘΟ	
Εργ. αμ ²	αμ. το
Αρ. στ	αμ ²
επιμ. ¹	το

Тг км ²	04.08
Кп.ч.	2008
мкм ²	20

KO BAPN-GDA	
E _g (eV)	32.10
Sp. int.	1040
unkm ⁻¹	50

Eq. km ²	37.03
Načrt izdelan ¹	2007
	06

Надлежности:	ОПШТИНА ОПОВО	Датум: 2009.
Извршило:	ОПШТИНА ОПОВО	

 ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД		Број: 2185
Директор: ПЕРИШКА МИАНКОЛОВИЋ	Потпис: _____	Назив плана: ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ОПОВО – СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА
Одговорни главни: БРАНКО МИЛОВANOVIЋ	Назив корте: ОСНОВНА НАМЕНА ПОГРЕВНА, ЕНЕРГЕТИЧКИ ИЛИ СИСТЕМА, ПРИРОДНИ РЕСУРСИ, ПРИРОДНА И КУЛТУРНА ДОБА, МРЕЖА НАСЕЉА, ФУНКЦИЈА И РАЗМЕШТАЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ	Број листа: 1

ПЛАНСКИ ДЕО

I – ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

I - 1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА

Подручје обухвата Просторног плана општине Опово одређено је површинама територија целих катастарских општина административне Општине Опово. Општина се састоји од 4 катастарске општине: Баранда, Опово, Сакуле и Сефкерин.

Граница подручја обухваћена Просторним планом општине Опово (у даљем тексту: План) утврђена је Одлуком о изради Просторног плана Општине Опово ("Општински службени гласник општине Опово", број 3/05) и доноси се за подручје општине Опово састављено од четири катастарске општине.

Граница подручја Плана (граница општине Опово) приказана је у графичком делу Плана (Реферална карта бр. 1., 2., 3. и 4.).

I – 1.1. Пољопривредно земљиште

Око 7 површине општине Опово је пољопривредно земљиште на ком је могуће са веома великим успехом организовати све видове пољопривредне производње. Пољопривредно земљиште као ресурс потребно је рационално искоришћавати у сврху производње здравствено исправне хране, водећи рачуна о очувању животне средине. Да би се то постигло неопходно је утврдити намену коришћења пољопривредних површина на бази природних и других услова, утврдити површине за производњу здраве хране, површине које се одводњавају, наводњавају или се могу наводњавати, степен ерозије пољопривредног земљишта, површине које се штите или могу да се штите као станишта дивљих биљних и животињских врста, којима се не може променити намена ради очувања природне равнотеже.

Обавезна је рекултивација пољопривредног земљишта које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или одлагање комуналног отпада у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Претварање необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште и побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта је један од приоритетних циљева. Пољопривредно земљиште се може пошумити без обзира на катастарску класу, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, а на основу Закона о пољопривредном земљишту, што ће повећати шумовитост на територији Општине. На основу Закона о шумама могу се формирати заштитни појасеви зеленила, који ће се сматрати шумом, ако су већи од 5 а, првенствено уз атарске путеве ради заштите од еолске ерозије и одношења земљишта и семена у фази усева.

I – 1.2. Шумско земљиште

Шумско земљиште је на територији општине Опово заступљено са око 0,03%. Као ресурс треба га користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти производње у шумарству били већи. Сем тога, неопходно је остварити и заштитне (превасходно водозащитну) и социо-економске функције шума. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

Шумовитост Општине ће се повећати формирањем заштитних појасева зеленила (на око 2% укупне површине Општине), који ће се сматрати шумом ако су већи од 5 а, на основу Закона о шумама. Заштитни појасеви зеленила се могу формирати уз путеве (категорисане и некатегорисане, уз водотоке и канале и на пољопривредном земљишту, првенствено уз атарске путеве), ради заштите од еолске ерозије, одношења земљишта и семена у фази усева. Укупна шумовитост Општине планирана је на 8,08%.

I – 1.3. Водно земљиште

Водно земљиште, у смислу Закона о водама ("Службени гласник РС," бр. 30/10), јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, у смислу овог Закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог Закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја. Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Приобално земљиште, у смислу овог Закона, јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама.

Водно земљиште је заступљено са око 13,09% у укупној површини Општине.

I – 1.4. Грађевинско земљиште

У општини Опово, према графичком читавању, грађевинско земљиште заузимаће 2000,28 ha, односно 9,83% територије Општине. Грађевинско земљишта у грађевинском подручју насеља заузимаће 1031,29 ha, односно 5,07% територије Општине.

У Општини искоришћеност постојећег грађевинског земљишта није потпуна. Још увек постоје резерве грађевинског земљишта у државој и приватној својини за даљу градњу у свим насељеним местима. Површина грађевинског земљишта је повећана на рачун пољопривредног земљишта и поред чињенице да постоје резерве земљишта за изградњу и напуштене/неискоришћене локације. Повећање грађевинског земљишта је урађено због потребе за обезбеђивањем површина за развој радних активности за које се у насељеном месту не могу наћи услови (процес производње који захтева повећан обима саобраћаја, повећана бука, концентрација гасова и сл.), потребе обезбеђења површина за комуналне и енергетске садржаје за које се у насељу није могла наћи локација.

При дефинисању новог грађевинског земљишта за развој радних активности водило се рачуна да се изврши групација садржаја уз постојеће саобраћајне, комуналне и енергетске капацитете, као и на пољопривредном земљишту слабије бонитетне класе. Планским решењима избегнута је линеарна изградња дуж државних путева. За планиране локације радних садржаја уз државне путеве предвидеће се сервисна саобраћајница, на коју ће се прикључити радни садржаји а која ће са минималним бројем прикључака бити прикључена на државни пут. У највећој могућој мери водило се рачуна при обезбеђивању услова за изградњу садржаја од општег интереса, тј. при дефинисању грађевинског земљишта, да то буде земљиште у јавној својини.

Грађевинско земљиште, у складу са Законом о планирању и изградњи, може бити у свим облицима својине и у промету је. Земљиште у јавној својини има Република Србија, АП Војводина и општина Опово. Такође, омогућена је конверзија права коришћења грађевинског земљишта у право својине над грађевинским земљиштем, са накнадом (за власнике предузећа стечених у процесу приватизације и стечаја) и без накнаде (за Републику Србију, АП Војводину, општину Опово, власнике кућа и сл.).

I – 1.5. Биланс намене простора

На простору општине Опово исказане су четири основне целине: пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште. Намена простора са билансом површина (постојеће и планирано), дата је у наставку текста за општину Опово у целини и појединачно за сваку катастарску општину:

Табела бр. 3. - Биланс постојеће и планиране намене простора за Општину Опово:

Р. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	15367,48	75,56	15215,85	74,81
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве	13399,06		13265,45	
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве под заливним системом	1916,99		1916,99	
	воћњаци и виногради	37,62		19,60	
	трстици и мочваре	6,17		6,17	
	опекарске глине у експлоатацији	7,64		7,64	
2.	Шумско земљиште	5,84	0,03	5,84	0,03
	Шуме и шумско земљиште	5,84		5,84	
3.	Водно земљиште	2657,91	13,07	2661,28	13,09
	река Тамиш-корито за малу воду	80,59		80,59	
	старо корито Тамиша – мртваје, поток	177,73		177,73	
	водозащитне шуме	1231,01		1234,38	
	обала	1168,58		1168,58	
4.	Грађевинско земљиште	2307,13	11,34	2455,39	12,07
	грађевинско подручје насеља	1114,13		1031,29	
	зона кућа за одмор	-		55,06	
	зона објеката здравственог туризма	-		39,71	
	спортско-рекреативна површина	-		1,70	
	радне зоне	-		36,82	
	радни комплекси	15,23		82,08	
	рибњак	1001,13		1001,13	
	гробље	2,17		2,17	
	државни пут II реда-регионални пут ³	25,90		25,90	
	општински пут-локални пут ³	15,60		46,56	
	приступни пут	0,15		0,15	
	мелиорациони канали ³	132,82		132,82	
Σ	Укупно 1+2+3+4	20338,36	100,00	20338,36	100,00

Према исказаном табеларном приказу намене простора за општину Опово може да се уочи да су површине под шумским земљиштем остале непромењене. Планирано је да се повећа површина водног земљишта на рачун грађевинског за 0,02 %. Планирано је да се повећа површина грађевинског земљишта на рачун постојећег пољопривредног земљишта. У планском периоду максимално заузеће под грађевинским земљиштем биће 2455,39 ha, односно 12,07 % од укупне површине општине Опово. Повећање грађевинског земљишта на рачун пољопривредног је за 0,73 % од територије Општине Опово.

Шумско земљиште од 5,84 ha (0,03%) са водозащитним шумама од 1231,01 ha (6,05%) и планираним заштитним појасевима од око 2%, представља укупну шумовитост Општине од 8,08%. На основу Закона о шумама ("Службени гласник РС", бр. 61/10), заштитни појасеви ако су већи од 5 а ће се сматрати шумом. Повећање шумовитости се може спровести и пошумљавањем пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу земљишта, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, на основу Закона о пољопривредном земљишту.

³ У израчунавању површина рачунат је: земљишни појас државног пута II реда (регионални пут) од 30m, земљишни појас општинског пута од 15m, земљишни појас приступног пута од 10m, земљишни појас мелиорационог канала од 14m.

У Ко Баранда, Сефкерин и Опово табеларно је приказано водно земљиште на коме се налазе водозаштитне шуме којима се газдује на основу шумских основа ЈВП "Воде Војводине", ДВП "Тамиш – Дунав" Панчево. Водозаштитне шуме са 6,05%, учествују у повећању укупне шумовитости Општине која износи 8,08%.

На основу намене површина дате за Општину дате су и мере и инструменти за непосредну примену правила уређења и коришћења простора у урбанистичким плановима ужих територијалних целина и насеља, као и правила за уређење простора за који није предвиђена израда урбанистичког плана.

Табела бр. 4. - Биланс постојеће и планиране намене простора за Ко Баранда:

Р. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	3523,34	67,56	3470,06	66,54
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве	2869,93		2816,65	
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве под заливним системом	653,41		653,41	
2.	Водно земљиште	1001,49	19,20	1001,49	19,20
	река Тамиш-корито за малу воду	19,15		19,15	
	старо корито Тамиша – мртваје, поток	63,17		63,17	
	водозаштитне шуме	470,08		470,08	
	обала	449,09		449,09	
3.	Грађевинско земљиште	690,54	13,24	743,82	14,26
	грађевинско подручје насеља	183,75		165,05	
	зона кућа за одмор	-		20,37	
	зона објеката здравственог туризма	-		39,71	
	спортско-рекреативна површина	-		1,56	
	радне зоне	-		10,34	
	рибњак	474,93		474,93	
	гробље	1,84		1,84	
	државни пут II реда-регионални пут ⁴	8,13		8,13	
	општински пут-локални пут ⁴	4,71		4,71	
	приступни пут	0,15		0,15	
	мелиорациони канали ⁴	17,03		17,03	
Σ	Укупно 1+2+3	5215,37	100,00	5215,37	100,00

Према исказаном табеларном приказу намене простора за Ко Баранда може да се уочи да су површине под водним земљиштем остале непромењене. Планирано је да се повећа површина грађевинског земљишта на рачун постојећег пољопривредног земљишта. У планском периоду максимално заузеће под грађевинским земљиштем биће 743,82 ha, односно 14,26% од укупне површине Ко Баранда. Повећање грађевинског земљишта на рачун пољопривредног је за 1,02% од територије Ко Баранда.

⁴ У израчунавању површина рачунат је: земљишни појас државног пута II реда (регионални пут) од 30m, земљишни појас општинског пута од 15m, земљишни појас приступног пута од 10m, земљишни појас мелиорационог канала од 14m.

Табела бр. 5. - Биланс постојеће и планиране намене простора за Ко Опово:

Р. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ха	%	ха	%
1.	Пољопривредно земљиште	3960,12	80,15	3900,58	78,95
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве	3800,05		3740,52	
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве под заливним системом	160,07		160,07	
2.	Водно земљиште	350,68	7,10	354,05	7,17
	река Тамиш-корито за малу воду	20,71		20,71	
	старо корито Тамиша – мртваје, поток	39,27		39,27	
	водозаштитна шума	175,05		178,42	
	обала	115,65		115,65	
3.	Грађевинско земљиште	629,80	12,75	685,97	13,88
	грађевинско подручје насеља	413,55		453,51	
	радне зоне	-		25,51	
	рибњак	186,16		186,16	
	државни пут II реда-регионални пут ⁵	6,51		6,51	
	општински пут-локални пут ⁵	0,19		16,40	
	мелиорациони канали ⁵	23,39		23,39	
Σ	Укупно 1+2+3	4940,60	100,00	4940,60	100,00

Према исказаном табеларном приказу намене простора за Ко Опово може да се уочи да су површине под водним земљиштем промењене (повећане су површине под водозаштитним шумама). Планирано је да се повећа површина грађевинског земљишта на рачун постојећег пољопривредног земљишта. У планском периоду максимално заузеће под грађевинским земљиштем биће 685,97 ха, односно 13,88% од укупне површине Ко Опово. Повећање грађевинског земљишта на рачун пољопривредног је за 1,13% од територије Ко Опово.

Табела бр. 6. - Биланс постојеће и планиране намене простора за Ко Сакуле:

Р. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ха	%	ха	%
1.	Пољопривредно земљиште	4796,30	74,91	4776,24	74,60
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве	4077,33		4099,22	
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве под заливним системом	670,75		670,75	
	воћњаци и виногради	34,41		16,39	
	трстици и мочваре	6,17		6,17	
	опекарске глине у експлоатацији	7,64		7,64	
2.	Шумско земљиште	5,84	0,09	5,84	0,09
	Шуме и шумско земљиште	5,84		5,84	
3.	Водно земљиште	903,07	14,10	903,07	14,10
	река Тамиш-корито за малу воду	17,45		17,45	
	старо корито Тамиша – мртваје, поток	57,48		57,48	
	водозаштитне шуме	394,16		394,16	
	обала	433,98		433,98	
4.	Грађевинско земљиште	697,79	10,90	717,85	11,21
	грађевинско подручје насеља	273,20		212,08	
	зона кућа за одмор	-		34,69	
	радни комплекси	15,23		61,72	
	рибњак	340,04		340,04	
	гробље	0,33		0,33	
	општински пут-локални пут ⁶	10,62		10,62	
	мелиорациони канали ⁶	58,37		58,37	
Σ	Укупно 1+2+3+4	6403,00	100,00	6403,00	100,00

⁵ У израчунавању површина рачунат је: земљишни појас државног пута II реда (регионални пут) од 30m, земљишни појас општинског пута од 15m, земљишни појас приступног пута од 10m, земљишни појас мелиорационог канала од 14m.

⁶ У израчунавању површина рачунат је: земљишни појас државног пута II реда (регионални пут) од 30m, земљишни појас општинског пута од 15m, земљишни појас приступног пута од 10m, земљишни појас мелиорационог канала од 14m.

Према исказаном табеларном приказу намене простора за Ко Сакуле може да се уочи да су површине под шумским и водним земљиштем остале непромењене. Планирано је да се повећа површина грађевинског земљишта на рачун пољопривредног земљишта. У планском периоду максимално заузеће под грађевинским земљиштем биће 717,85 ha, односно 11,21 % од укупне површине Ко Сакуле. Повећање грађевинског земљишта на рачун пољопривредног је за 0,31% од територије Ко Сакуле.

Табела бр. 7. - Биланс постојеће и планиране намене простора за Ко Сефкерин:

Р. бр.	НАМЕНА ПРОСТОРА	п о с т о ј е ћ е		п л а н	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	3087,72	81,70	3095,45	81,91
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве	2651,75		2659,48	
	обрадиво пољопривредно земљиште-њиве под заливним системом	432,76		432,76	
	воћњаци и виногради	3,21		3,21	
2.	Водно земљиште	402,67	10,65	402,67	10,65
	река Тамиш-корито за малу воду	23,28		23,28	
	старо корито Тамиша – мртваје, поток	17,81		17,81	
	водозаштитне шуме	191,72		191,72	
	обала	169,86		169,86	
3.	Грађевинско земљиште	289,00	7,65	281,27	7,44
	грађевинско подручје насеља	243,63		200,65	
	спортско-рекреативна површина	-		0,14	
	радни комплекси	-		20,36	
	државни пут II реда-регионални пут ⁷	11,26		11,26	
	општински пут-локални пут ⁷	0,08		14,83	
	мелиорациони канали ⁷	34,03		34,03	
Σ	Укупно 1+2+3	3779,39	100,00	3779,39	100,00

Према исказаном табеларном приказу намене простора за Ко Сефкерин може да се уочи да су површине под водним земљиштем остале непромењене. Планирано је да се смањи површина грађевинског земљишта на рачун пољопривредног земљишта. У планском периоду максимално заузеће под грађевинским земљиштем биће 281,27 ha, односно 7,44% од укупне површине Ко Сефкерин. Смањење грађевинског земљишта на рачун пољопривредног је за 0,21% од територије Ко Сефкерин.

I - 2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

I - 2.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште је потребно штитити мерама и активностима којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта:

- забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним Законом и овим Просторним планом;
- забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја;
- контролисаном применом минералних ђубрива и препарата за заштиту;
- избором адекватних технологија у обради земљишта и
- применом противерозионих мера.

Уз примену ових мера сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства. Пољопривредном земљишту које је коришћено за експлоатацију минералних сировина, пројектима рекултивације дати намену блиску пређашњем стању.

Пољопривредно земљиште треба заштитити пољозаштитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије, којом се односе земљиште и усеви у фази семена, што за

⁷ У израчунавању површина рачунат је: земљишни појас државног пута II реда (регионални пут) од 30m, земљишни појас општинског пута од 15m, земљишни појас приступног пута од 10m, земљишни појас мелиорационог канала од 14m.

последицу има смањење приноса. У том смислу је потребно формирати ветрозаштитно и пољозаштитно зеленило на просторима уз канале, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта које ће представљати еколошке коридоре, повезати међусобно удаљена станишта и побољшати микроклиматске услове окружења.

Од штетног дејства подземних и поплавних вода пољопривредно земљиште штитити редовним одржавањем постојећег, и доградњом дренажног система.

I - 2.2. Шуме, шумско земљиште и заштитни појасеви

Концепција развоја шума и шумског земљишта у оквиру обухвата Плана подразумева повећање површина под шумама, унапређење постојећих шума, њихово коришћење у складу са еколошким принципима уз остваривање заштитних, културно-социјалних и производних функција. Потребно је унапредити стање шума и формирати заштитне појасеве који ће међусобно повезати веће шумске комплексе.

Заштити шума и шумских земљишта, као и стабилности шумских екосистема, треба дати приоритет и посебан значај због опште угрожености од многих биотичких и абиотичких чинилаца, али и због значаја општекорисних функција шума и њене глобалне и основне намене.

Деградиране и девастиране састојине морају се преводити у више узгојне облике без обзира на њихово порекло, разлоге и начине настанка. Конверзију састојина на неодговарајућим стаништима спроводити врстама којима дато станиште одговара по еколошко-типолошкој припадности. Само састојине стабилне унутрашње структуре и изграђености могу задовољити потребе разних захтева према шумама и њима одређеним основним наменама. Оптимална стања шумских састојина морају се стално успостављати и пратити тако да на најефикаснији начин задовоље потребне функције и намене, уз уважавање појединих њихових специфичности.

Један од приоритетних задатака је повећање степена шумовитости, имајући у виду укупну шумовитост подручја и позитивне ефекте које шума има. Повећање степена шумовитости мора бити акција ширег значаја, спровођена у сарадњи са другим субјектима, уз максимално коришћење техничких, кадровских и економских потенцијала. Овај циљ се односи, првенствено на делове који се налазе ван великих шумских комплекса (приватне шуме и шумска земљишта), али се може остваривати и унутар државних шума.

Све посебне основе газдовања шумама, програме заштите и развоја заштићених добара, ловне основе, годишње извођачке планове и друге планске докуменате је потребно међусобно усагласити.

Остале шуме и заштитно зеленило ће сачињавати зеленило заштитних појасева, зеленило у подручју потока, зеленило путних појасева, зеленило викенд зона и зеленило насеља. Планираном структуром шума и заштитног зеленила и њиховом прерасподелом у простору (у зависности од услова средине и намене) оствариће се заштитна, културно-социјална и производна функција.

Планским газдовањем осталим шумама на територији општине Опово обухватити:

- све радове везане за узгој, заштиту и коришћење шума у оквиру ШГ "Банат" које газдује највећим делом површина под шумама и
- развој расадничке производње у оквиру ШГ "Банат".

Планско газдовање шумама остварити спровођењем Општих и посебних основа газдовања шумама.

Планом озелењавања на територији општине Опово:

- задржати све постојеће шуме и заштитне појасеве,

- обнављати шуме на површинама шумског земљишта, на просторима дубодолина и еродираним подручјима,
- остварити подизање високих заштитних појасева на деловима простора уз потоке, путне коридоре, зоне кућа за одмор и рекреацију и насеља.

I - 2.3. Воде и водно земљиште

Вода и водотоци као добра од општег интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама.

Заштита и коришћење водног ресурса подразумева:

- оптимизирање режима вода,
- праћење стања и
- анализу квалитета вода.

У контексту заштите воде, као природног ресурса, предвидети:

- око постојећих и планираних изворишта подземних вода дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите, у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", број 92/2008);
- ради заштите и коришћења подземних вода, пратити стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих и дубоких подземних вода,
- у циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама;
- забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре и водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају II₆ класи;
- заштиту од поплава обезбедити одржавањем изграђених и изградњом планираних објеката и система;
- одбрамбени насип штитити забраном изградње објеката и садње зеленила у складу са Законом;
- одржавати систем за одводњавање и наводњавање (чишћење канала од муља и растиња) и изводити реконструкцију и изградњу у складу са условима из Плана.

Овим мерама омогућиће се рационално и вишенаменско коришћења вода (водоснабдевање, рекреативне и туристичке активности, хидроенергетски потенцијал, пловидба, порибљавање и сл.).

I - 2.4. Геолошки ресурси

На основу Решења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине посматрани простор спада у одобрени истражни простор НИС-НАФТАГАСА, истражни простор број 5070. Са аспекта истраживања минералних сировина, односно геолошких енергетских извора (нафте, природног гаса и термоминералних вода) предметни простор се планира за геолошка истраживања нафте и гаса, у сагласности са датим површинама и динамиком реализације истраживања.

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на истражном, односно експлоатационом простору. Простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина планирају се на основу решења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и општине. Ако се планирани простор за експлоатацију минералних сировина налазе на пољопривредном земљишту, уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина подноси се и захтев за сагласност Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Према Решењу Покрајинског секретеријата за рударство и минералне сировине на истражном простору број 5047 одобрена су геолошка истраживања опекарских глина у лежишту циглане Циглани СЗР "БИЛАЦ" Власотинци, погон циглане у Сакулама.

I - 3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

I - 3.1. Становништво

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике, као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002-2021. год. за насеља општине Опово прогнозиран је пад укупног броја становника, тако да ће 2021. године у насељима у обухвату Плана живети 10600 становника. Просечна величина домаћинства износиће 3,0 члана по домаћинству, а укупан број домаћинстава биће 3500.

Табела бр. 8. – Преглед по насељима

Насеља	Број становника		Индекс	Прос. стопа раста	Број домаћинстава		Просечна величина домаћинства	
	2002. г.	2021.г.			2002.г.	2021.г.	2002.г.	2021.г.
Баранда	1648	1600	97,1	-0,2	492	500	3,3	3,2
Опово	4693	4600	98,0	-0,1	1500	1550	3,1	3,0
Сакуле	2048	1900	92,8	-0,4	681	650	3,0	2,9
Сефкерин	2627	2500	95,2	-0,3	829	800	3,2	3,1
Општина	11016	10600	96,2	-0,2	3502	3500	3,1	3,0

I - 3.2. Однос градских и сеоских насеља и функционална повезаност насеља и центара

Општина Опово припада функционалном подручју регионалног центра Панчево. Северозападним делом Општина се граничи са функционалним подручјем регионалног центра Зрењанин а у југозападном делу са функционалним подручјем државног центра - Београдом.

Опово ће и даље имати функцију општинског центра. Изградњом новог општинског пута према Дебелачи (општина Ковачица) и улагањем у водни саобраћај, геосаобраћајни положај Опова у планском периоду ће да добије на значају као мање саобраћајно чвориште (могућност изградње пратећих путних садржаја: разни сервиси за оправку моторних возила, бензинске и гасне станице, мотели и сл., и изградња пристана, привезишта и сл.). Добра саобраћајна повезаност омогућиће да се уз насеље развијају производне и услужне, у самом насељу услужне и непривредне делатности (јавне службе) а све у складу са улогом насеља. Опово јесте насеље градског карактера и у складу са тим даће се смернице за уређење и изградњу његовог грађевинског подручја.

Насеља: Баранда, Сакуле и Сефкерин су стабилна сеоска подручја, са повољним природним условима за развој пољопривреде, која ће и даље имати функцију локалне заједнице. Насеља ће задржати рурални карактер и у складу са тим даће се смернице за уређење и изградњу њихових грађевинских подручја. У насељима је потребно развијати делатности из области прераде пољопривредних производа и уградити услове за изградњу објеката пољопривредних произвођача, који ће се бавити производњом здравствено безбедоносне хране. Постојећу саобраћајну инфраструктуру искористити на пласирању роба и на изградњи пратећих путних садржаја (складишта пољопривредних производа, разни сервиси за оправку пољопривредних возила, бензинске и гасне станице и сл.). Постојеће природне ресурсе (пољопривредно земљиште, шуме, површинске воде: Тамиш са мртвајама и рибњачка језера), искористити као потенцијал за развој сеоског, ловног, риболовног и еко туризма. У планском периоду Баранда треба да прерасте у туристичко место (развијање секундарних, терцијарних и непривредних

делатности у складу са специфичном, специјализованом функцијом - подручје са посебним природним вредностима). Организовање и изградњу објеката непривредних делатности извести у складу са улогом насеља у општини.

Планом је дефинисано грађевинско подручје насеља: Баранда, Сакуле и Сефкерин, и намена унутар грађевинског подручја насеља. За Опово на снази остаје Генерални план Опова у оним деловима у којима није у супротности са овим Планом, до доношења плана генералне регулације за насеље Опово у складу са Законом о планирању и изградњи и овим Планом.

I - 3.3. Организација јавних служби

У складу са препорукама датим у ППРС, у сваком насељу траба да се обезбеди минимална заступљеност јавних службама. У Општини могу паралелно функционисати два сектора у услугама од јавног интереса: први је јавни/државни сектор а други је приватни сектор. Државни сектор има искључиво право коришћења јавних фондова, односно буџетских средстава и објеката у државном власништву грађених за потребе јавних служби.

Постојећа организација јавних служби у државном сектору у насељима општине Опово углавном задовољава потребе становништва. Заступљеност јавних служби у насељима у Општини је у складу са препорукама датим у ППРС. У општини Опово заступљена је примарна мрежа јавних служби и то у области социјалне заштите, образовања, здравствене заштите и културе.

Јавне службе развијати у складу са просторним и демографским развојем сваког насеља. Потребно је на посматраном простору пратити заступљеност одређене старосне групе становништва, њену потребу за културним и стручним усавршавањем, заинтересованост за одређени начин испуњавања слободног времена и сл. и у складу са тим развијати или ревитализовати одређену јавну установу (одлучивање о обезбеђивању услова за: саобраћајну и информатичку доступност, организовање пратећих и комплементарних садржаја уз поједине делатности, развој територијалних мобилних јавних служби и сл.). Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и сл.

Неопходно је стимулисати и приватну иницијативу у сектору јавних служби и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице:

- брига о деци,
- социјална и здравствена заштита: деце, жена, старих, лица са посебним потребама,
- специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње, у области туристичке делатности и сл.),
- организовање агроветеринарских установа и сл.
- туристичке организације и сл.

У планском периоду радити на промени у организацији рада јавних служби и прилагођавању потребама и особеностима локалних заједница. Обезбеђивање доступности јавним службама подразумева: саобраћајну доступност (организовани систем насељског и међунасељског превоза, употреба специјализованих аутобуса као што су ђачки аутобуси, субвенциониран превоз за поједине друштвене групе и сл.), информатичку доступност (телефон, телефакс, интернет), развијати територијалне мобилне службе ради пружања услуга корисницима у месту становања (услуге путујећег васпитача, превоз деце, превоз специјалним возилима, покретне библиотеке, мобилне амбуланте и здравствене службе за превентивне здравствене услуге, стоматолошке услуге, курсеви и сл.).

Табела бр. 9. Размештај јавних служби у насељима општине Опово

Ред. бр.	Врста јавне службе	Опово	Баранда	Сакуле	Сефкерин
-А-	Социјална заштита				
1.	центар за социјални рад	+			
2.	предшколска установа	+	•	•	•
-Б-	Образовање				
3.	подручна школа (I-IV раз.)	•			
4.	основна школа (I-VIII раз.)	+	+	+	+
5.	средња школа	***			
-В-	Здравствена заштита				
6.	амбуланта, здравствена станица, мобилна здравствена служба		+	+	+
7.	дом здравља	+			
8.	Објекти здравственог туризма		**		
9.	апотека	+	+	+	+
10.	зоохијенска служба	•			
-Г-	Култура и информисање				
11.	библиотека	+	+	+	+
12.	галерија, изложбени простор	+		+	
13.	дом културе	+	+	+	+
14.	дом за децу и омладину	•			
15.	народни универзитет	•			
16.	радио станица, локалне новине	+			
17.	општинска туристичка организација	•			
-Д-	Физичка култура				
18.	отворени уређени спортско-рекреативни простор	+	+	•	+
19.	отворени спортски простор	+	+	+	+
20.	покривени спортски објекат	•			
21.	мањи спортско-рекреативни центар вишенаменског карактера	**	**		

+ постојећи насељски садржај,

• потребан насељски садржај,

** насељски садржај, ако постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва,

*** насељски садржај, ако постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва, уз обавезно организовање комплементарног-пратећег садржаја који осигурава целовито задовољавање потреба: на пример, ђачки или студенски домови, ђачке или студенске кухиње и ресторани, библиотеке

I - 4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Динамичнији развој привреде и инфраструктуре треба да допринесе побољшању услова живота и рада становништва Општине.

Као најзначајније активности привредних делатности, чији развој поред локалне, захтева и ширу друштвену подршку, намећу се следеће активности:

- прерађивачка индустрија, првенствено везана за локално сировинско залеђе,
- туризам и угоститељство;
- гајење појединих врста лековитог и ароматичног биља;
- производња и дорада печурака;
- пчеларство;
- предузетништво (прерађивачке делатности, првенствено засноване на рибарству и пољопривреди) и домаћа радиност;
- занатство и услужне делатности;
- трговина.

Принципи и правила организације будуће просторне структуре привредних активности су:

- изградња и функционисање привредних капацитета мора се одвијати уз строго поштовање мера заштите животне средине, природних и непокретних културних добара утврђених законом и овим Планом;
- капацитете са великим просторним и посебним саобраћајним захтевима градити у оквиру планираних радних зона;
- капацитете са специфичним захтевима (потенцијални загађивачи) градити на локацијама које обезбеђују услове за минимизирање негативних утицаја ових активности на животну средину;
- капацитете производно оријентисане мале привреде градити, по правилу, у оквиру планираних радних зона. Изузетно, када просторне могућности парцеле то дозвољавају, када технолошки процес производње и пратеће активности не угрожавају животну средину, те нису у супротности са преовлађујућом наменом зоне, ови капацитети се могу градити унутар основног насељског ткива;
- капацитете намењене развоју туризма градити у за то планираним зонама;
- мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

I – 4.1. Пољопривреда, шумарство, лов и риболов

Развој пољопривреде у наредном периоду захтева одговарајуће активности на едукацији пољопривредних произвођача, обезбеђењу повољних кредитних линија за развој и инвестирање и стварање услова за рационално повезивање пољопривредних произвођача у циљу укрупњавања поседа и боље организације откупа.

Ратарство: У наредном периоду у општини Опово доминатна грана биљне производње биће и даље ратарство. Посебну пажњу потребно је посветити уско специфичним програмима производње. Полазећи од природних предности за ратарску производњу, педолошких карактеристика земљишта, умерено континенталне климе и створених вредности које се огледају у традицији ратарске производње на овом подручју, и високог стручног знања носилаца развоја пољопривреде, потребно је осавременили производњу применом нових технологија у складу са савременим научним сазнањима.

Правци развоја ратарства су:

- обезбедити прехранбену сигурност грађана довољним количинама и квалитетним производима;
- обезбедити довољне количине квалитетних сировина за прехранбену индустрију;
- повећати производњу квалитетног семена за домаће произвођаче и за извоз;
- измена структура сетве и примена нових технологија којима ће доћи до већих економских ефеката ратарске производње;
- посветити посебну пажњу националним, уско специфичним програмима производње;
- повећати површине под индустријским и крмним биљем на рачун површина под житом;
- повећати површине за семенску производњу у условима наводњавања;
- очувати земљишне ресурсе водећи рачуна о квалитету земљишта;
- начином избора технологије производње позитивно утицати на животну средину;
- обезбедити да као ослонац у креирању стратегије остану домаћи научно – образовни институти и стручне службе.

Повртарство: С обзиром да територија општине Опово поседује добре агроеколошке услове, реално је очекивати да се у наредном периоду повећају површине у повртарској производњи а уз примену савремених технологија очекује се и повећање приноса, као и

да се прерада поврћа подигне на виши технолошки ниво. Тенденција је, да у наредном периоду дође до повећања површина у свим облицима производње, од баштенског и њивског, до производње у заштићеном простору. Да би се то постигло потребно је дефинисати следеће правце развоја:

- повећање образовног нивоа пољопривредних произвођача, путем стручних саветовања о достигнућима у савременој повртарској производњи;
- повећање производње поврћа као другог усева;
- разноврснији производни програм, увођењем квалитетнијих и отпорнијих сорти високог нутритивног и здравственог квалитета;
- осавремењавање баштенског начина производње, уз избор сорти које захтевају веће ангажовање људске радне снаге и комбиновање са производњом у заштићеном простору;
- набавка нове, специјализоване, савремене механизације;
- подизање већег броја батеријских стакленика и пластеника;
- обезбеђење вишег степена прераде на месту настанка сировина (сушење, смрзавање, паковање, производња амбалаже, транспорт итд.) у мини погонима као породични посао, као и даљи развој индустријско-прерађивачких капацитета.

Воћарство и виноградарство: У циљу развоја воћарско-виноградарске производње на деловима територији општине а у складу са оријентацијом на интензивирање ових облика пољопривредне производње, неопходно је испоштовати следеће правце развоја:

- донети стратегију развоја воћарско-виноградарске производње;
- задужити стручне службе за контролу садног материјала и по препорукама ове службе подизати нове воћњаке и винограде;
- садни материјал бирати према типовима земљишта;
- спровести санацију постојећих засада и крчење старих и дотрајалих, уз заснивање нових;
- подизати засаде избором отпорнијих врста и сорти, које нарочито показују отпорност према узрочницима болести и штеточинама;
- уносити интегралан биолошки концепт у воћарско-виноградарској производњи, како би се пратили светски трендови производње;
- перманентно повећавати површине под трајним засадама, водећи рачуна о истовременом побољшању квалитета производње.

Остали видови њивске производње: С обзиром на квалитет земљишта, у наредном планском периоду доћи ће до неминовног повећања у производњи на површинама под осталим културама на отвореном простору. Потребно је сагледати могућност и изградити програм узгоја зачинског, ароматичног и лековитог биља, као и могућност узгоја цвећа.

Сточарство: Стање у сточарству на територији општине, карактеришу нагомилани проблеми праћени slabим производним резултатима у односу на могућности подручја, као и перманентни пад производње. Правци развоја су:

- изградити посебан програм ревитализације и унапређења сточарства за територију целе општине и дефинисати носиоце спровођења програма;
- утврдити стратегију развоја сточарства за територију општине Опово, уз израду јединственог одгајивачко-селекцијског програма;
- обезбедити довољне количине квалитетне хране првенствено на подручју општине;
- одржавати задовољавајући здравствени статус животиња уз стални надзор ветеринарске службе;
- обезбедити повезивање примарне производње са прерађивачком индустријом, како би се ускладили планови производње са могућношћу прераде и пласмана;
- специјализовањем производње поделити расни састав говеда у правцу млечног и месног типа;
- извршити адаптацију постојећих објеката фарми а нове објекте пројектовати и изводити у више фаза и етапа реализације;
- уводити нова савремена научна сазнања у процес производње;
- праћење контроле квалитета сточне хране од улазних компоненти до готових крмних смеша.

Шумарство: Шумарство као привредна грана, даје значајне резултате кроз обезбеђивање сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета. Кроз повећање прерађивачких капацитета потребно је обезбедити већу уписаност становништва на територији Општине. Дрвна маса ће се реализовати кроз планско, одговорно и одрживо газдовање, а преко планских докумената.

Концепт развоја шумарства на подручју обухвата плана је:

- остварити заштитне, привредне и социокултурне функције шуме;
- организовање трајне максималне шумске производње;
- пласман коришћења дрвне масе у прерађивачким капацитетима у земљи
- коришћење дрвне масе и потенцијала према могућностима и динамици успостављања оптималног и нормалног стања;
- унапредити стање постојећих шума;
- формирати нове површине под шумама на чистинама и шумском земљишту;
- газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање врстама дрвећа на одговарајућим стаништима;
- газдовање шумама у складу са шумским основама:(очување и заштита подручја, повећање дрвног фонда, увећање површине високих састојина, а умањење површина изданаčkih шума, побољшање старосне структуре састојина, обнова шума, смањење узгојне запушености, боље здравствено стање састојина, здравствена стабилност шумских екосистема, бољи услови коришћења укупних потенцијала подручја).

Ловство: Ловишта на територији општине имају добре услове за развој и гајење дивљачи. Потребно је тежити постизању пуног економског капацитета ловишта, заштити и очувању ретких и угрожених врста и изградњи ловно-техничких објеката са циљем развоја ловног туризма. Планским мерама се предвиђа:

- пошумљавање непродуктивног земљишта у циљу формирања станишта за дивљач;
- трајно одржавање економског капацитета ловишта кроз обнављање и прираст дивљачи главних гајених врста;
- изградња ловно-техничких објеката;
- развој ловног туризма у ловиштима у обухвату Плана;
- газдовање постојећим ловно-узгојним центрима обављати према постојећим планским документима (општа, посебне и ловна основа) по принципима одрживог развоја уз пуно очување биодиверзитета;
- повећање економских ефеката ловства и развој ловног туризма;
- усмеравање главног вида коришћења туризма на ловни и еколошки (фотосафари), посебно у ловишту ЈП "Војводинашуме" и адекватно опремање простора.

У наредном периоду се не очекује установљење нових ловишта, већ само обнављање решења о давању ловишта на газдовање.

Рибарство: За развој рибарства у општини Опово постоје повољни, али за сада недовољно искоришћени услови:

- велике површине необрадивог пољопривредног земљишта,
- наслоњеност општине на речни ток Тамиша,
- близина великих потрошачких центара (Београд, Панчево).

Да би се ове погодности што ефикасније валоризовале неопходно је предузети одређене припреме и утврдити ред потеза:

- направити евиденцију свих површина у општини које могу својим положајем, педолошким условима и доступношћу довољној количини воде, да буду евентуално коришћене као рибњаци,
- одредити оптималне површине које би могле представљати економски исплативе рибњаке,
- дефинисати облике рибњачке производње (конзумна риба, рибља млађ, спортски риболов), као и избор и врста за узгој,
- предвидети реалне могућности финансирања, заснивања, уређења и одржавања рибњака, испитати могућности пласмана готових производа.

Остали видови производње: У свим насељима постоји интересовање за производњу неконвенционалних видова анималне производње. У насељима би се, уз релативно мала улагања, могли организовати разни видови производње, у постојећим објектима, као основна или додатна делатност. Неки могући видови овакве производње су:

- гајење фазана у контролисаним условима,
- фармски узгој препелица, голубова,
- гајење пужева,
- узгој нутрија, чинчила и кунића и
- гајење глиста.

У Општини нису довољно искоришћене могућности за развој пчеларства, те је неопходно у свим стратешким опредељењима нагласити да постоје добри услови за развој овог вида производње.

Пољопривредна механизација: У наредном периоду најважнији задаци биће:

- едукација пољопривредних произвођача ради правилног избора одређених типова машина и опреме;
- осавремењавање машинског парка;
- побољшање квалитета машина;
- организовање техничко - саветодавне службе;
- остваривање научно-техничке сарадње са суседима из региона, на унапређењу квалитета машинског парка;
- подржати развој предузећа за пружање услуга, одржавање и сервисирање механизације и опреме.

Уређење и коришћење вода у пољопривреди: На територији Општине тренутно постоје изграђени системи за наводњавање, а у наредном периоду са променом сетвене структуре и интензивирањем пољопривредне производње наметнуће се неминовност изградње нових и реконструкција постојећих заливних система. Да би се побољшала ситуација у овој области неопходно је предузети одговарајуће мере и то:

- извршити анализу рада постојећих система за наводњавање и одводњавање као и анализу свих њихових делова (црпне станице, каналска мрежа, уређаји итд.);
- дефинисати приоритете који уз најмања улагања у првој фази могу дати најбоље резултате;
- извршити измуљивање и чишћење постојећих канала;
- на теренима, чија конфигурација то дозвољава, канале за одводњавање користити као вишенаменске, омогућујући да се у одређеном периоду током вегетације могу користити за наводњавање;
- извршити анализу квалитета вода прве издани и на високим теренима омогућити бушење бунара за потребе наводњавања мањих површина;
- експлоатацију свих водопривредних система организовати и планирати на савременим, рационалним и научно-стручно верификованим критеријумима.

I - 4.2. Индустрија

Користећи своје компаративне предности, а имајући у виду укупне и посебне потенцијале општине Опово основни развојни приоритет треба да буде ревитализација укупне привреде, односно динамичнији развој постојећих прерађивачких капацитета у области пољопривреде (првенствено захваљујући богатој сировинској основи), као и развој малих и средњих предузећа. Потребно је обезбедити и просторне услове за будући развој привредних капацитета, те је приоритет развоја изградња и уређење радне зоне између Опова и Баранде.

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва, веома важан развојни приоритет треба да буде развој малих и средњих предузећа. Значајни просторни и сировински потенцијали сеоских насеља, као и недовољно ангажована радна снага треба да се активира обезбеђењем услова за развој прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада пољопривредних производа, услужне делатности и остали мањи индустријски капацитети за које постоје

заинтересовани инвеститори), чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности. Интензивирањем привредног и укупног развоја општине ангажоваће се највећи део контингента радно способног становништва.

Будућу просторну структуру привредних капацитета чиниће следећи облици просторно-организационих јединица:

- радне зоне,
- појединачни радни комплекси.

У склопу основног насељског ткива (становање, шира зона центра) могу се градити и развијати они капацитети чија технологија рада нема негативних утицаја на животну средину, заштићена природна и непокретна културна добра, који нису у колизији са планираном преовлађујућом наменом зоне и парцеле на којој се гради, уз услов да просторне могућности парцеле (индекс изграђености, индекс заузетости, приступ јавној саобраћајници и сл.) то дозвољавају.

I - 4.3. Трговина, угоститељство, занатство

Развој капацитета терцијарних делатности (трговине, угоститељства, занатства) биће условљен укупним привредним развојем а биће у директној зависности од раста производње, животног стандарда и куповне моћи становништва.

Мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

I – 5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Туризам општине Опово је данас на незадовољавајућем нивоу. Планови за развој туризма постоје. У њима су наглашене природне вредности Општине.

Потребно је осмислити одговарајући садржај туристичког боравка на реци Тамиш и у њеном приобалном делу. Чињеница да је Тамиш плован за мања пловила погодује развоју наутичког туризма. Да би се допринело његовом развоју мора се побољшати уређеност плажа, изградити привезиште која ће задовољавати потребе наутичког туризма. Поред наутичког, на рекама се може развијати купалишни и риболовни туризам. Ту су и рибњачка језера која, посматрано у целини, чине добру туристичку понуду.

Богатство дивљачи, очуваност природе су добар предуслов за развој ловног и риболовног туризма. Потребно је организовати прихват ловаца и риболоваца, контролу лова и риболова, као и тачно утврђивање и одржавање ловних и риболовних терена.

Главни императив у развоју туризма треба да буде изградња смештајних капацитета. Данас је број лежаја у Општини незадовољавајући. Значајну пажњу треба посветити изградњи објеката здравственог туризма код Баранде и спортских терена и објеката у Општини.

Приликом свих улагања и градње мора се водити рачуна о заштити и очувању природе. Одређеним мерама се мора спречити загађење Тамиша отпадним водама, сеча шума и нелегална изградња објеката. Посебна пажња се мора посветити маркетингу. О вредностима Општине се мало зна. Пропаганда је дугорочна активност и требало би је посматрати као инвестицију, а не као трошак. Потребно је анализирати и остале чиниоце материјалне базе, квалитет услуга, забаве и разоноде у циљу што квалитетније туристичке понуде. Близина Панчева, Београда и Зрењанина, као туристичког дисперзива, гаранција су успешног туризма и то треба у будућности искористити.

I – 6. ПРОСТОРНИ РАЗМЕШТАЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

I – 6.1. Саобраћај и саобраћајна инфраструктура

Саобраћај као основна просторна функција мора својим развојем да иницира свеобухватни развој планског подручја како би Општина превазишла постојеће стање привредне неразвијености.

У планском периоду, простор општине Опово биће примарно опслужен **путним саобраћајем**, као јединим саобраћајним видом, док ће се потребе за превозом железницом решавати у оквиру суседних општина (Ковачица, Панчево).

Основна веза општине са регионалним центрима Панчевом и Зрењанином, суседним општинама и субрегионима у будућности ће бити ДП II реда бр. 124 са својим капацитетом и нивом саобраћајне услуге.

Државни пут II реда бр. 124 (ДП бр. 24.1) - Чента – Баранда – Опово – Сефкерин – (Глогоњ – Јабука – ДП бр. 24), као основни реципијент саобраћајних токова међурегионалне и међуопштинске везе, даље ће се задржати у оквиру постојећег коридора, уз неопходне мере у циљу задржавања постојећег и евентуалног повећања нивоа саобраћајне услуге.

Остварење стратегије развоја саобраћаја подразумева и успостављање одговарајућег нивоа изграђености путне инфраструктуре која ће обезбедити задовољавајући ниво комфора и саобраћајне услуге.

Планирано је успостављање нове трасе општинског-локалног пута (од државног пута бр. 124 ка Дебељачи), ван урбаних/руралних простора, који ће својом изграђеношћу нудити одговарајући ниво саобраћајне услуге и безбедности.

Планирана је изградња општинских – локалних путева:

- (Опово) ДП бр.124 – граница општине – (Дебељача),
- Сефкерин – граница општине – (Црепаја),
- Сефкерин – граница општине – (мост на Тамишу)

и реконструкција постојећих:

- Баранда – Сакуле – граница општине – (Идвор),
- Опово – граница општине – (мост на Тамишу - Зрењанин).

У концепту сагледавања могућих траса нових путних капацитета (за међунасељско повезивање) анализирани су варијанте и предложено решење је оно које се лако може реализовати (уз максимално коришћење постојеће изграђености – утврђеног атарског пута). Овај пут у перспективи може прерасти овај хијерархијски ниво (општински → државни пут II реда), с обзиром да ће имати елементе потребне за овакав ниво саобраћаја и одговарајућу трасу ван насеља. Време изградње као и фазност изградње овог путног капацитета директно ће зависити од укупног привредног развоја општине.

Дата је оптимална мрежа хијерархијских нивоа путева у атару, у функцији привредних активности и развоја пољопривреде, и то кроз увођење свих структура атарских путева.

У домену **водног саобраћаја**, стратешко одређење проистекло из ППРС-е било би укључивање потенцијала пловног пута Тамиша у спортско-рекреативне и туристичке сврхе, формирањем иницијалних капацитета наутичког туризма (привез за чамце). У каснијем развоју саобраћаја овог простора, када се за то стекну услови (оспособљавање реке Тамиш за пловидбу теретних каналских и речних састава), формирали би се капацитети за робни транспорт водом и микро интегрално повезивање са путним саобраћајем, узимајући у обзир близину коридора VII међународног пловног пута - реке Дунав.

Стратегија развоја **немоторног саобраћаја** овог простора предвиђа и формирање и развој капацитета пешачко-бициклических кретања (кроз дефинисање коридора пешачких и бициклических стаза унутар насеља и локалитета), као начин за стимулисање оваквих видова кретања. Немоторна кретања, осим што не утичу на погоршање еколошких параметара, доприносе смањењу негативних утицаја саобраћаја и побољшању "суживота" брзог моторног саобраћаја и урбаних целина, што је и препорука која произилази из Атинске повеље ЕСУ (1998.), истраживање могућности за имплементацију бициклических стаза ван насељених места. Ако се за то искажу одговарајући захтеви бициклическе стазе могуће је градити у оквиру коридора државних и општинских путева.

I – 6.2. Водопривредна инфраструктура

I - 6.2.1. Вода и водотоци

Вода и водотоци, као добра од општег интереса, за задовољење општих и појединачних интереса под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама.

При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљиви ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштитити и у напредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Оптималну дугорочну оријентацију снабдевања водом становништва представља изградња рационалних регионалних и међурегионалних система у које би били интегрисани постојећи насељски водоводни системи. Ови системи треба на складан начин да допуне недостајуће количине вода са локалних изворишта.

Подземна вода је повољна као извориште хигијенски исправне воде, јер изданска средина представља природни филтар и биохемијски реактор у коме се природним физичким, хемијским и биолошким процесима врши трансформација квалитета воде, у смислу побољшања квалитативних особина.

Воде из плићих издани могу се користити за потребе појединих потрошача или индустрије, али углавном за техничке потребе и у условима где нису потребне хемијски и бактериолошки исправне воде.

Циљеви заштите и коришћења водног ресурса биће: оптимизирање режима вода, праћења стања и анализе квалитета вода. Овим ће се омогућити рационално и вишенаменско коришћења реке (пловидба, рекреативне и туристичке активности, порибљавање, хидроенергетски потенцијал и сл.)

Развој и значај водних ресурса зависиће од њихове заштите, очувања и уређења, наставка изградње заливних система, затим развоја привредног и спортског риболова, као и изградња одговарајуће туристичке инфраструктуре и развоја туризма.

I - 6.2.2. Снабдевање водом

У складу са стратешким опредељењима, снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (у овом случају регионални систем Палилуле), из којег ће се снабдевати становништво насеља општине Опово, као и само они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета.

У свим решењима комплексних водопривредних система која користе воду највишег квалитета - снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

До реализације регионалног система водоснабдевања, даљњи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим, или новим извориштима са изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде по захтеваним критеријумима, као и изградњом неопходних елемената у системима (резервоари, црпне станице, коморе итд.).

У наредном периоду ићи ће се на смањивање специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утрошка воде и мерама планске рационализације потрошње.

Усвојена концепција техничког решења предвиђа дистрибуциону мрежу за обезбеђење сваког потрошача водом довољном количином, потребног притиска и одговарајућег квалитета, а која се напаја из општинског система водоснабдевања "Палилула". Постојећи извори и бунари задржавају се допуна система, уз њихово уређење, контролу и заштиту квалитета воде за санитарну употребу. У наредном периоду се очекује прикључење и друга два насеља (Сакуле и Сефкерин) на систем "Палилула". Такође, планира се и изградња водоторњева или подземних резервоара за сва насеља у општини.

Трасе дистрибутивних цевовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад цевовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом ће се предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти. Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе.

У наредној табели дате су укупне предвиђене потребе становништва и индустрије Опова за водом одређене на основу броја становника, прикључености на водоводне системе и норме потрошње за пројектовани период до 2027. г.

Табела бр. 10. – Потребне за водом у Општини

Висококвалитетне Воде (10 ⁶ м ³ / год.)	Индустрија (10 ⁶ м ³ / год.)	Укупно (10 ⁶ м ³ / год.)
1,9	0,2	2,1

Извор: Водопривредна Основа Србије, 2002.

Иако се иде на рационализацију потрошње и максималну штедњу подземних ресурса питке воде, потребно је извршити проширење постојећих изворишта са неколико бунарских водозахвата због континуалног пропадања извесног броја бунара, а како би се остварио потребан резервни капацитет.

Уколико се на основу претходног истраживања установи да на постојећим насељским локацијама изворишта нема могућности за бушење нових бушотина, то ће захтевати оформљивање нових изворишта, што представља значајније и дуготрајније кораке у техничком и финансијском смислу.

Ради рационализације коришћења висококвалитетне воде за пиће и заштите исте од непотребног расипања потребно је на минималну меру свести губитке на водоводној мрежи. Норма потрошње за становништво ће бити на нивоу од 120 л/стан./дан до 150 л/стан./дан, што је у већини случајева мање од данашње норме за становништво.

Процес рационализације коришћења питке воде се може спровести осим на већ поменуте начине:

- смањење броја дефеката заменом и реконструкцијом дотрајале водоводне мреже,
- увођењем што бољег система мерења како би се открила места настанка губитака,
- едукацијом,

- дизањем свести потрошача: сталним информисањем, рекламама, наградним играма које организују водоводи, јавним дискусијама, продајним изложбама опреме за уштеду и посебно
- политиком цена која штити од непотребног расипања овог природног блага и друго.

У свим решењима комплексних водопривредних система која користе воду највишег квалитета - снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захваћане воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани.

Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације или из водотокова.

I - 6.2.3. Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору општине Опово развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предтретман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предтретмана индустријских отпадних вода треба да:

- заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- заштите канализациони систем и објекте на њему;
- заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централном постројењу за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања. После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове које прописује надлежно водопривредно предузеће.

За савко насеље у општини дефинисаће се локација ППОВ-а, чији ће капацитет бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

Обзиром да у свим насељима општине не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, иста ни не може да се гради без започињања активности на изградњи уређаја за пречишћавање отпадних вода, како је дефинисано водопривредном основом.

Мања насеља, туристички локалитети и центри, као и викенд зоне, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање - БИОТИП.

Где год је могуће, користити тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама).

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плавлјења атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

У насељима општине Опово, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливама у најближе потоке, канале и депресије путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала (потока). За атмосферске отпадне воде са зауљених и запрљаних површина (бензинске пумпе исл.), предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља у тертираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 30 mg/l.

Приликом израде плана који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и сходно томе уз консултацију надлежних органа водопривреде проценити могућност прихвата предвиђених количина. У случају да су процењене количине упуштених вода веће од оних на које су димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање протицајног профила и сл). Без обзира на евентуалну потребу реконструкције са надлежним водопривредним предузећима потребно је уговорно решити прихват прикупљених вода.

У случају да се у неки од канала у склопу система за одводњавање предвиђа упуштање атмосферских вода прикупљених са било које површине, потребно је имати у виду да се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливаћуји предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља и течности за моторе и сл.) ради обезбеђења и одржавања II_b класе квалитета воде у каналу односно крајњем реципијенту.

Атмосферске и отпадне воде сакупљати постојећом већ изграђеном канализацијом мешовитог типа. По могућству вршити раздвајање кишне од фекалне канализације непосредно пре уласка у ППОВ. Уколико на неким подручјима не постоји изграђена канализација или она није сепаратног типа, потребно је предвидети изградњу колектора у којем би се посебно одводиле отпадне воде.

Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II_b класи квалитета воде могу се без пречишћавања упуштати у мелиорационе канале. За атмосферске воде са замуљених и запрљаних површина (бензинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворене канале предвидети одговарајући преттретман (сепаратор уље, таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l а суспендованих материја од 35 mg/l.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача пре упуштања у канализацију као и пречишћавање на пречистачу пре упуштања у мелиорациони канал.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или реку Тамиш било какве воде, осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале и Тамиш, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени тако да се спречи деградација и нарушавање стабилности косина канала.

Објекте за прикупљање и третман атмосферских и санитарно-фекалних односно технолошких вода потребно је радити строго одвојено.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

I - 6.2.4. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Регулација водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу. Распрострањеност и изграђеност водопривредне инфраструктуре на територији општине је задовољавајућа, али је због њихове запушености и неодржавања, проблем одводње сувишних вода и даље присутан.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање. Одводњавање потенцијално плодних слабо дренираних земљишта услов је за побољшање структуре искоришћавања површина у сврхе проширења и повећања пољопривредне производње. Изградња хоризонталне цевне дренаже на површинама под системима са каналском мрежом, представља виши ниво обезбеђености од утицаја штетног дејства сувишних вода, нарочито на равним површинама, које се карактеришу минималним отицајима површинских вода. У таквим случајевима, упоредо са радовима на изградњи цевне дренаже, поставља се питање доградње, реконструкције и усклађивања каналске мреже са новонасталим захтевима о одвођењу сувишних вода са парцеле и испуњењу критеријума о спречавању секундарних појава као што је салинизација земљишта.

У циљу праћења нивоа подземних вода на територији Општине Опово неопходно је ревитализовати и делом обновити осматрачку мрежу пијезометара (тренутно се само мали број пијезометара осматра за потребе анализе кретања подземних вода) и вршити одговарајућу обраду података.

Што се тиче саме мреже за одводњавање ван насељених места са објектима (црпним станицама, уставама и друго), неопходно их је редовно одржавати и по потреби реконструисати. У постојећу отворену каналску мрежу за одводњавање могу се упуштати само воде чији параметри задовољавају II_b класу квалитета воде. За насељена места на територији Општине Опово неопходно је сагледати проблематику и изградити техничку

документацију – пројекте отворене каналске мреже, потребних црпних станица и осталих објеката (устава, пропуста и др.). Пројектима треба детаљно приказати снимљена постојећа стања, као и решења која ће омогућити брзо и ефикасно одвођење воде до ободних канала око насељених места или реципијента.

Окосницу раста површина под системима за наводњавање чине регионални водопривредни системи чији ће се фазни развој по фазама интензивирати у наредном периоду. Приоритет припада површинама ближим већим природним водотоцима, изграђеној основној каналској мрежи (ДТД).

Предвиђа се пројектовање нових површина за наводњавање нарочито на подручју "Сигет", јер једино наводњавање омогућава сигурну пољопривредну производњу данас. Све ово подразумева и решавање питање потенцијалних загађивача који пројектованим постројењима за пречишћавање морају обезбедити квалитет воде у реципијенту. Када водостај Тамиша не дозвољава упуштање вишка површинских и подземних вода прикупљених постојећим водосабирницима на подручју насеља Баранда постоји могућност њиховог повезивања на слив црпне станице "Опово2". Треба зато предвидети и проширење и реконструкцију каналске мреже слива "Баштине" према насељу Опово.

Квалитет токова подземних вода заштити реконструкцијом и рекултивацијом постојећих депонија око насељених места на територији Општине. Воде које служе за наводњавање земљишта морају бити одговарајућег квалитета. Предност код наводњавања имају земљишта повољнијих класа погодности за наводњавање, уз уважавање социјалних и еколошких чинилаца. У зависности од карактеристика земљишта и режима подземних вода, наводњавање, по правилу, треба да је у спрези са одводњавањем и општим уређењем мелиоративног подручја. Обезбеђеност коју је потребно постићи код наводњавања је око 80-85%.

Планиране активности на одржавању већ изграђених мелиорационих система на подручју (чишћење од замуљења и растиња и евентуалне реконструкције постојећих канала), омогућиће двонаменско коришћење постојећих система, односно и за потребе наводњавања.

Границе и намена земљишта чији су корисник ЈВП "Воде Војводине" се не могу мењати без сагласности овог предузећа. Појас земљишта уз канал који је у функцији одржавања истог такође не треба да мења намену. Дакле, на земљишту које припада каналу не могу се градити било какви објекти нити се оно сме запоседати. Начелно се могу планирати повремени објекти, пристаништа – товаришта, објекти за спорт, рекреацију и туризам, под условом да не угрожавају функционалност и сигурност канала. Сходно Закону о водама за изградњу тих објеката потребно је упутити посебан захтев за добијање водопривредних услова и сагласности.

Сва укрштања саобраћајница са овим каналима решити са одговарајућим каналским мостовима или пропустима и при том код локалних (атарских) путева тежити да највеће удаљење пропуста по каналу буде 800 m, а најмањи унутрашњи пречник 1,0m. У насељима угроженим подземним и површинским водама кроз отворену мрежу потребно је омогућити што ефикасније одвођење површинских вода са забраном израде кућних прелаза са високим прагом и пречника мањег од 1,0m.

Сва укрштања инсталација са овим каналима (водовод, гасовод, канализација и др.) решити њиховим полагањем мин. 1,0m испод дна канала и 1,0m испод терена на обалама канала или 0,5m изнад максималне воде за мрежу нижег реда (задњи услов не важи за ОКМ). При изради урбанистичких планова потребно је прибавити редовне водопривредне услове за предметно подручје у смислу Закона о водама.

I - 6.2.5. Заштита од спољних и унутрашњих вода

Системи за одбрану од поплава решавају се у оквиру интегралних система водотока, уз примену хидротехничких и неинвестиционих мера. Хидротехничке мере подразумевају оптималан однос пасивних и активних мера заштите. Пасивним мерама угрожена

приобална подручја бране се од поплавних таласа линијским системима - насипима, регулацијама река, формирањем брањених касета. Активне мере подразумевају ублажавање таласа коришћењем акумулација и ретензија. Активне мере заштите представљају и каналски системи са управљачким уставима, којима се активно утиче на снижење поплавних таласа. Посебан значај даје се неинвестиционим мерама, односно мерама планске политике коришћења простора, којима се спречава градња објеката у угроженим зонама, чиме се зауставља даљи пораст потенцијалних штета од поплава.

Ефикасна заштита од поплава подразумева и реализацију следећих организационих мера: (а) нормативно спречавање неконтролисане градње у просторима који су угрожени од поплава, применом одговарајућих урбанистичких и планских мера, како се не би повећавале потенцијалне штете од поплава; (б) адекватно одржавање заштитних објеката и система, према унапред дефинисаним плановима, (ц) стално ажурирање превентивних и оперативних мера у периоду одбране од великих вода; (д) политиком осигурања имовине, која висину премија условљава и степеном ризика од поплава (у свету је то једна од најефикаснијих мера спречавања градње у угроженим зонама).

Према одредбама Закона о водама, у зони насипа, по круни, у косинама и у ножици није дозвољена изградња било каквих објеката који предвиђају укопавање у тело насипа, чиме би се довела у питање његова стабилност и функционалност као одбрамбеног објекта који штити општину Опово од штетних дејства високих вода Тамиша.

У брањеној зони насипа према брањеном подручју од 100m, као и у зони од 60m од краја небрањене косине (небрањене ножице) насипа према Тамишу, није допуштена изградња било каквих објеката, укопавање цевовода, засецање постојећег покровног слоја и слично, сем према датим условима (насипање терена и сл.). Предвиђени објекти у наведеној зони морају бити такви да се за време њихове изградње и каснијег функционисања не наносе оштећења на водопривредним заштитним објектима. Такође, није дозвољена садња било каквог зеленила у овој зони (сем шумског заштитног појаса) пошто би то могло да угрози функционалност одбрамбене линије. У небрањеном појасу тј. у подручју између минор корита Дунава и насипа прве одбрамбене линије није дозвољена изградња стамбених објеката. За планирање било каквих објеката у брањеној и небрањеној зони насипа потребно је од надлежног водопривредног предузећа прибавити водопривредне услове, сагласност и дозволу.

Евентуалном потребном реконструкцијом и одржавањем постојећих насипа на Тамишу, оствариће се висок степен заштите урбаних и индустријских насеља, као и потпуна заштита пољопривредних површина.

I - 6.2.6. Хидроенергетски потенцијал

Коришћење хидроенергетског потенцијала у равничарским пределима, као што је Војводина, доскоро није налазило своје место осим ретких изузетака. Основна карактеристике подручја Војводине је да кроз њега протичу велике количине воде, али је могућност концентрације падова мала, а то је први услов за коришћење хидро потенцијала. У равничарским пределима првенствено се користе постојећи хидросистеми на којима се дограђују хидроелектране, а код изградње нових, вишенаменских хидросистема, проучавање и евалуација могућности коришћења хидро енергије постало је обавезно.

На највећем броју малих хидроелектрана се предвиђа примена цевних пропелерних »С« турбина, са извученим генератором и мултипликатором броја обртаја. Предвиђа се примена типских агрегата, где год је то могуће, с тим што би се мењао број активних агрегата у зависности од инсталисаног протока.

Хидроелектрана Опово спада у групу тзв. "малих хидроелектрана" (снаге од 0,1 MW до 15 MW) које би се доградиле уз постојеће водне степеннице на хидросистему Дунав-Тиса-Дунав, које су већ изграђене. Основна карактеристика ове категорије је да је коришћење хидроенергетског потенцијала секундарна функција система, док су

примарне функције регионално снабдевање водом, заштита вода, пловидба и др, а користиће се постојећи објекти (уставе), који ће се реконструисати пре уградње агрегата.

Табела бр. 11. Основни хидроенергетски параметри ХЕ "Опово"

Назив хидроелектране	Инсталирани проток Q (m ³ /s)	Опсег падова			Број агрегата	Инсталисана снага (kW)	Годишња производња (MWh)
		X_{\min} (m)	$X_{\text{ном}}$ (m)	X_{\max} (m)			
Опово	10	2.0	3.0	3.5	1	280	900

Локација ове електране је предвиђена код уставе "Опово", где би се вода упуштала кроз турбину уместо кроз уставу, јер је на располагању пад од 2,0m до 3,5m.

I - 6.2.7. Заштита вода

Основни задатак у области заштите вода је заштита квалитета вода до нивоа да се оне могу користити за потребе корисника са највишим захтевима у погледу квалитета вода. У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва. Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања. Ово се у првом реду односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта, систематску контролу и адекватну службу за реализацију постављених циљева.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II_b класу квалитета воде.

Пречишћене санитарно-феалне отпадне воде и технолошке воде се могу упуштати у реципијенте (отворене канале) с тим да се задовољавају следећи квалитет воде:

- БПК₅ ср. дневни до 25 mg/l
- ХПК до 125 mg/l
- суспендоване материје до 35 mg/l
- укупан N до 15 mg/l
- укупан P до 2 mg/l
- масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
- штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама ("СЛ. гласник СРС", бр. 31/82).

У циљу постепеног смањења загађења вода и довођења свих деоница водотока у прописану класу предвиђа се:

- 1) смањење емисије суспендованог и органског загађења из концентрисаних извора који су обухваћени програмом за око 90%,
- 2) свођење емисије тешких метала на вредности прописане стандардима ефлуента,
- 3) свођење емисије токсичних органских супстанција на вредности нормиране квалитетом ефлуента и
- 4) оплемењивање малих вода.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II_b класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Ради заштите и коришћења подземних вода обавезно се прати стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих издани и дубоких подземних вода.

Стање нивоа и квалитета подземних вода прве (фреатске) издани, прати Републички хидрометеоролошки завод, а дубљих издани и дубоких подземних вода, предузеће, односно друго правно лице коме то повери министарство надлежно за геолошке послове.

I – 6.3. Енергетска инфраструктура

I – 6.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача на територији општине Опово поред постојећег напајања 20kV изводом, обезбедиће се и новим 20kV изводом из нове ТС 110/20kV "Качарево".

На простору обухваћеном Планом, постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање.

У ту сврху планиран је 20kV надземни вод од ТС 110/20 kV "Дебељача" до насеља Сефкерин, односно Опово, којим ће се обезбедити сигурно и континуално напајање насеља Сефкерин и Опово.

Табела бр. 12. Потрошња електричне енергије у подручју обухвата за плански период:

НАСЕЉЕ	ПОТРОШЊА GWh ГОД. 2025	ВРШНА СНАГА MW ГОД. 2025.	БРОЈ ТРАФОСТАНИЦА (630KVA)
БАРАНДА	5,68	1,42	3
ОПОВО	18,20	4,55	10
САКУЛЕ	6,24	1,56	3
СЕФХЕРИН	5,68	1,42	3
ОПШТИНА	35,80	8,95	19

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструкцијом постојећих обезбедиће се довољно капацитета за све потрошаче.

Нисконапонску мрежу у појединим насељима потребно је реконструисати.

Снабдевање електричном енергијом потрошача у обухвату Плана могуће је обезбедити и из алтернативних извора енергије. Мала хидроелектрана "Опово", снаге до 280kW, планирана је у близини постојећег водопривредног објекта, на устави.

I - 6.3.2. Гасоводна инфраструктура

За будуће потрошаче природног гаса предвиђене су следеће количине:

- Сефкерин 200m³/h,
- Опово 500m³/h,
- Баранда 200m³/h,
- Сакуле 200m³/h.

Да би се омогућила гасификација насељених места у општини Опово, мора се изградити гасовод који ће повезати насеља са извором снабдевања природним гасом. Извор снабдевања је ГМРС "Ковачица", која ће бити лоцирана на улазу у Ковачицу, из правца Црепаје, поред пута Панчево-Ковачица, у непосредној близини шећеране. Почетак планираног доводног гасовода за гасификацију општине Опово је у излазној противпожарној шахти из ГМРС "Ковачица", од шахте гасовод прво иде паралелно са путем Ковачица-Црепаја, а затим скреће под правим углом на запад и долази до Дебељаче. Ту пролази једном споредном улицом кроз део насеља, а затим ивицом атарског пута долази до пута Опово-Баранда. У непосредној близини овог пута биће лоцирана мерно-регулациона станица "Опово". Преко ове МРС ће се вршити гасификација целе општине. У њој ће се вршити редукција притиска гаса, одоризација и мерње протекле количине природног гаса, односно примопредаја утрошених количина гаса између ЈП "Србијагас" и будућег дистрибутера за општину Опово.

Од изласка из МРС "Опово" изградиће се два крака разводног гасовода ниског притиска. Први крак иде до Опова, затим до Сефкерина, а други до Баранде и Сакула. Преко ових гасовода ће се снабдевати дистрибутивне гасне мреже у овим насељима.

Једна од могућих варијанти трасе планираног гасовода "Јужни ток" пролази и кроз територију општине Опово. У овом тренутку се не може дефинисати траса планираног гасовода, али постоји могућност проласка исте кроз територију општине Опово.

ЈП "Транснафта" планира да енергетским коридором, у коме су за сада налази само гасовод Панчево-Смедерево (РГ-01-10), у блиској будућности изгради деоницу продуктовода Панчево-Смедерево и деоницу Панчево-Нови Сад, Система продуктовода кроз Србију (Сомбор-Нови Сад-Панчево-Смедерево-Јагодина-Ниш). Траса планиране деонице продуктовода Панчево-Нови Сад би вероватно пролазила кроз територију општине Опово пратећи постојећи нафтовод ЈАНА.

I - 6.3.3. Нафтоводна инфраструктура

Према информацији и подацима од Министарства рударства и енергетике број 350-01-5/05, планира се коридор Паневропског нафтовода, која ће из правца места Наидаш у Румунији ући на територију Републике Србије, на простору општине Бела Црква. Тачна локација трасе кроз општину Бела Црква, општину Ковин и општину Панчево до Рафинерије Панчево одредиће се на основу прединвестиционе студије нафтовода од границе Румуније-Србија до Трста кроз Србију и одговарајуће урбанистичке документације.

Од Рафинерије Панчево траса планираног Паневропског нафтовода би највероватније требала да прати трасу постојећег нафтовода ДН-1, који једном од својих деоница пролази кроз територију општине Опово.

ЈП Транснафта планира да енергетским коридором у коме су за сада налази само гасовод Панчево – Смедерево (РГ-01-10), у блиској будућности изгради деоницу продуктовода Панчево – Смедерево и деоницу Панчево - Нови Сад, Система продуктовода кроз Србију (Сомбор – Нови Сад – Панчево – Смедерево – Јагодина – Ниш). Планирана деоница продуктовода Панчево – Нови Сад пратиће постојећи нафтовод ДН-1 који једним делом пролази кроз општину Опово, стога ће и планирана траса продуктовода пролазити кроз општину Опово.

Све активности на избору трасе будућег Паневропског нафтовода потребно је ускладити са одговарајућим прописима и техничким нормативима за изградњу нафтовода уз поштовање планираних активности на овом простору, према Просторном плану општине.

I – 6.3.4. Обновљиви извори енергије

Године 2005. Скупштина Србије је усвојила "Стратегију развоја енергетике Републике Србије до 2015. године", којом се дефинишу елементи за утврђивање стратегије развоја енергетских сектора Србије, у којој је дефинисан и развој и коришћење нових и обновљивих извора енергије и ефикаснијих технологија и уређаја.

Обновљиви извори енергије су они извори чија се енергија експлоатише истом брзином којом се и обнавља. У обновљиве изворе енергије спадају: енергија ветра, енергија сунца, хидроенергија, геотермална енергија и енергија биомасе. Коришћење алтернативних енергетских извора позитивно утиче на заштиту животне средине (ваздух, земљиште, флора фауна и друго) и квалитет и стандард живота.

Тренутно стање у домену енергетског снабдевања општине Опово упућује нас на штедњу и рационално коришћење свих енергената. То никако не треба схватити као ограничење друштвеног и личног стандарда. Главна препрека већем коришћењу алтернативних облика енергије на овом простору лежи у захтеву да енергија из ових извора мора по цени бити конкурентна конвенционалној.

На посматраном подручју могу се користити следећи обновљиви извори енергије: биомаса, биогаз, сагоревање комуналног отпада, геотермална енергија, мале хидроелектране, енергија ветра, соларна енергија, биодизел, метанол.

Коришћење биомасе: Основне компоненте ових постројења су: систем за припрему и дозирање горива и ниско/средње притисни парни котло (обично пламенодимноцевни).

Процењује се да од расположиве количине биомасе само 1/3 може бити опредељена за енергетске потребе, јер се 2/3 користе у сточарству или се заоравају. Од расположиве 1/3 део се користи у индустрији картона, а део једноставно остаје на њивама. Неке грубе процене говоре да се од ове трећине свега око 50% реално може сакупити и искористити у енергетске сврхе.

Кад је реч о биомаси из шумарства, виноградарства и воћарства потенцијал је мањи, али свакако респектабилан. Топлотне моћи биомасе су знатно мање од течних или гасовитих фосилних горива и манипулација биомасом је знатно тежа, али је потенцијал значајан. Енергетска ефикасност трансформације биомасе је мања у односу на фосилна горива што такође треба имати у виду када се вреднује потенцијал.

Коришћење биогаза: Производња електричне енергије из биогаза је са становишта заштите околине веома погодна технологија.

Уобичајена постројења за биогаз користе биолошки отпад свиња и крупне стоке, отпадну воду при преради шећерне репе из пивара, дестилерија и других процеса прехранбене индустрије.

Једино су велике фарме интересантне за производњу биогаза, јер могу произвести довољну количину течног стајњака из кога је могуће добити довољну количину биогаза за производњу струје и/или топлоте. Цена постројења за биогаз је релативно висока и мање фарме тешко могу наћи рачуницу за његову изградњу, а скупљање и транспорт течног стајњака се за сада код нас не практикује.

Сагоревање комуналног отпада: Одлагање отпада је велики проблем већине развијених, па и мање развијених друштава. Количина отпада има сталну тенденцију пораста са претњом да озбиљно угрози оне који су тај отпад створили. То је и разлог што се данас придаје велика важност рециклажи и искоришћењу отпада у корисне сврхе. Комунални отпад се може користити у енергетске сврхе технологијом: директно спаљивање, производња горива од отпада, пиролиза, производња гаса путем биолошке деградације отпада.

Геотермална енергија: Територија Војводине, као део Панонског базена, припада великој европској геотермалној зони, која има повољне услове за истраживање и коришћење геотермалне енергије. За сада се истражује и користи хидротермална енергија. То су топле воде природних извора и воде у стенским масама до којих се може доћи бушотинама. У Војводини су уочена и систематизована четири хидрогеолошка система. Генерално говорећи, у свим системима су акумулиране геотермалне воде погодне за коришћење. Међутим, њихова температура, издашност, колекторска својства,

хемијски састав, гасни фактор и друге карактеристике, дају им различиту перспективност и одређују специфичности услова за коришћење. Због тога се свака бушотина појединачно мора детаљно проучити при избору начина и опреме за коришћење.

Континуирана потрошња термоминералне воде током целе године могућа је само у бањама за балнеотерапеутске потребе и фабрикама за технолошке процесе. Остали потрошачи имају сезонски карактер, пошто се топлотна енергија користи само у зимском периоду.

Коришћења хидроенергетског потенцијала: Хидроенергетски потенцијал за производњу електричне енергије, могуће је користити из малих хидриелектрана снаге (0.1–15 MW), које би се доградиле уз постојеће уставе. Основна карактеристика ове категорије је да је коришћење хидроенергетског потенцијала секундарна функција система, док су примарне функције регионално снабдевање водом, заштита вода, пловидба и др.

Коришћење енергије ветра: Ветрогенератори користе кинетичку енергију ветра, коју помоћу турбина на ветар претварају у механичку и даље, преко електричних генератора, у електричну енергију. Како је праг почетне брзине корисног рада ветрогенератора релативно висок, очигледно је да је њихова локација, с обзиром на то да су интензитет ветра и вероватноћу појаве ветровитих дана, основни фактор економичног коришћења. Често су ветровите области удаљене од насеља и од одговарајуће развијених електродистрибутивних мрежа па на економију ветрогенератора веома утичу и трошкови њихове интеграције у електроенергетски систем.

У енергетском смислу ветрогенератори се користе за попуњавање базног дела дијаграма оптерећења. Због мале снаге, ветрогенератори улазе само у енергетске билансе локалне (регионалне) потрошње. У случају доминантног учешћа у покривању потреба неког електроенергетског система, мора се предвидети пуна резерва, јер не могу радити када нема ветра.

За анализу техничких ресурса за коришћење енергије ветра за производњу електричне енергије основа је десетоминутна средња брзина ветра, на висини од 50 метара од тла.

Може се закључити да читава територија Војводина обилује ветровима са средњим годишњим брзинама између 3,5 и 4,5 m/s. У Војводини су моделски идентификоване локације са средњим десетоминутним брзинама ветра за висину 50 m изнад тла $\geq 6\text{ m/s}$, са учесталошћу већом од 50% годишње, на три локације са укупном површином од 0,75 km². Идентификоване зоне су веома блиске, на малој међусобној раздаљини. Такође, идентификовано је и мноштво локација у Банату на којима ветар годишње дува преко 50% времена, средњом брзином између 4,5 и 5 m/s.

Укупна површина земљишта на којој је технички могућа производња електричне енергије из ВТГ-а, подразумева сумирање површина свих зона са ветром средњих брзина већих од минималне. Ову укупну површину није могуће искористити у потпуности, због тога што је земљишту просторним плановима предвиђена друга намена, због поседнутости земљишта, недоступности локација, недостатка преносне мреже, итд. Од укупне површине одузима се део земљишта који се не може користити за ове сврхе, иако се одликује ветром одговарајућих брзина. Коефицијент умањења корисне површине је у опсегу од 4% до 35%.

Коришћење енергије сунца: Употреба енергије сунца за производњу електричне енергије може бити двојака:

- у сунчаним електранама, употребом соларних концентратора, за производњу водене паре која покреће парну турбину и синхрони генератор, као у класичној термоелектрани на пару;
- у фотонапонским електранама, директним претварањем соларне у електричну енергију, коришћењем фотонапонских (ПВ) претварача.

Могућност примене фотонапонских система је веома широка и пружа могућност великих уштеда. У садашњим условима примена фотонапонских система је могућа за напајање електричном енергијом: изолованих објеката (викендице, салаши, кампинг кућице, апартманских насеља, итд.); телекомуникационих система (одашиљачи, репетитори, базне станице, радио и ТВ, фиксне, мобилне телефоније), улична расвета, покретна саобраћајна сигнализација, црпке за воду, системи за аутоматско прикупљање и праћење података и друго. Потенцијали фотонапонских извора на Земљи су велики. Иако тренутно не могу конкурисати класичним изворима енергије, начини њиховог експлоатисања и примене се све више технолошки и економски усавршавају, чиме постају све поузданији облици енергије за будућност.

Коришћење биодизела: Биодизел је врста биогорива која може делимично или потпуно субституисати класично дизел гориво. Биодизел подразумева гориво које се састоји од меилестара масних киселина биљног или животињског порекла. Биодизел добијен реестерификацијом масних киселина има читав низ предности у односу на фосилни дизел. Он је биоразградљив, затвара круг производње и потрошње CO₂, чиме се добија минимални ефекат стаклене баште. Не садржи сумпор, бензене или друге аромате и није токсичан. Смањује димност за око 50% и обезбеђује добре перформансе мотору, високу поузданост и трајност у раду.

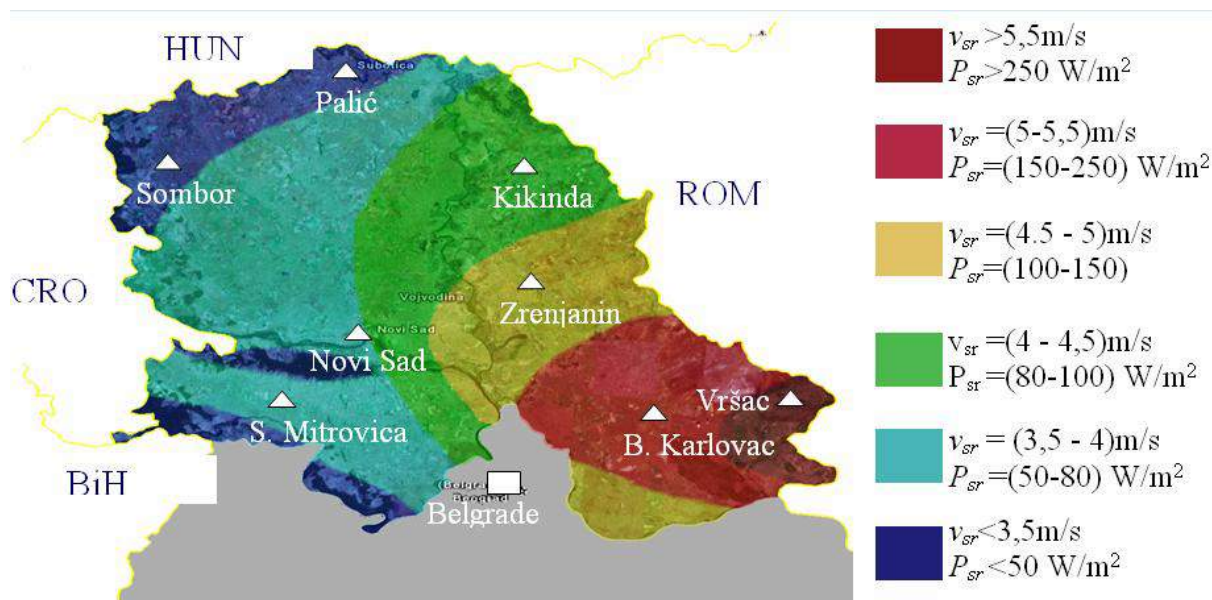
Коришћење метанола: Мешавина бензина и метанола подразумева 90% бензина и 10% метанола. Метанол је чист алкохол произведен ферментацијом житарица (кукуруз, шећерна репа, шећерна трска, пиринач итд.). Метанол се може добити хемијским процесом синтезе етанола из етилена као сировине. Коначни производ се назива синтетички метанол. Други метод подразумева биохемијски процес издвајања метанола из пољопривредних производа који садрже скроб, шећер или целулозу. Процес ферментације захтева додавање квасца.

На основу резултата израђених студија за подручје АП Војводине, на простору општине Опово, као мањи и већи потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се: биомаса, Биогаз, геотермална енергија, сунчева енергија, енергија ветра, хидроенергија.

С обзиром да припада пољопривредном подручју (биомаса, биогаз) и перспективном подручју геотермалне енергије, постоје предуслови као и на простору целог подручја АП Војводине, за коришћење ових потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије за потребе пољопривредне производње и бањског туризма.

Сунчева енергија (с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године) овог простора може се користити као обновљиви извор енергије који ће користити производни објекат већих капацитета.

Подручје општине, на основу Студије Атласа ветрова на територији АП Војводини, се налази у зони повољних ветрова (4,5-5,5m/s) на висинама преко 50m изнад тла, а нарочито 100 m изнад тла, што одговара савременим ветроелектранама снага 2-2,5 MW, где је експлоатација енергије ветра економски исплатива.

Слика 1 - Приказ брзине и енергетског потенцијала ветра на висини 50m у W/m² W

Постојање водотока и каналске мреже на овом простору пружа могућност коришћења хидроенергије за производне енергетске објекте мањих капацитета, до 1 MW.

Стварни потенцијал, као и исплативост коришћења ових потенцијала установиће се детаљним испитивањем и израдом неопходне документације.

У планском периоду потребно је стимулирати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогас, геотермална енергија) градиће се у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија), како у насељима тако и ван, који ће ову енергију користити за сопствене потребе, а у случају већих капацитета вишак конектовати у јавну мрежу.

Појединачни енергетски производни објекти већих капацитета, који би користили биомасу и биогас за производњу енергије, која би се користила за опште потребе, могу се градити ван насеља, на грађевинском земљишту.

Енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију и енергију ветра већих капацитета који ће произведену енергију конектовати у јавну мрежу, могу се градити у атарима насеља.

Ветроелектране градити на пољопривредном земљишту уз сагласност надлежног Министарства, док се за соларне енергетске производне објекте мора обезбедити грађевинско земљиште.

За искоришћавање енергије ветра, поред неопходних климатских карактеристика, један од важних фактора је и постојећа путна инфраструктура и приступачност терена на ком се планира изградња ветроелектрана. Такође важан фактор је и покривеност територије средњенапонском и високонапонском мрежом и постојање трансформаторских станица и могућност прикључења на њих.

Хидроенергију канала могуће је користити изградњом малих хидроелектрана на каналима или реконструкцијом постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на водном земљишту.

I – 6.4. Телекомуникациона инфраструктура

Садашњи развој телекомуникационе инфраструктуре није на нивоу који би задовољио све потребе грађана и привреде. У наредном периоду, у области комутационих система, неопходно је увођење дигиталне технологије, како за нове објекте, тако и замена постојећих аналогних комутационих система, тј. аналогних телефонских централа, довољног капацитета, којим ће се омогућити неопходно укидање двојничких и инсталација дигиталних (ISDN и HDSL) телефонских прикључака.

Проширење комутационих система реализоваће се осим проширењем главних комутационих система и путем инсталатања истурених претплатничких степена где концентрација корисника то захтева.

Дигитализацију је потребно извршити на свим нивоима, што подразумева и увођење оптичких каблова у месне мреже и до крајњих корисника. Дигитализацију и проширење комутационих система пратиће и проширење транспортне мреже, засноване на постојећим и новим оптичких каблова и система преноса најсавременије дигиталне технологије.

У области приступних мрежа користиће се оптички, симетрични и коаксијални каблови, бежични приступ, системи са вишеструким коришћењем каблова и комбинација наведених медијума.

У наредном периоду планира се: повећање броја телефонских прикључака, проширење постојећих АТЦ, замена дотрајале опреме и модернизација мреже, увођење нових телекомуникационих услуга, примена нових технологија у зависности од врсте корисника.

Табела бр. 13.

Насеље	Број становника	Број домаћинстава	бр.тп.	тп/100ст
Баранда	1600	500	550	34,3
Опово	4600	1550	1700	36,9
Сакуле	1900	650	700	36,8
Сефкерин	2500	800	900	36,0
Општина	10600	3500	3850	36,3

Изградњом антенских система и базних станица мобилне телефоније, на подручју у Ко Сефкерин, Ко Баранда и Ко Сакуле, по плановима развоја надлежних оператера, омогућиће се рад овог система телекомуникација на целом планском подручју.

С обзиром на брз развој телекомуникационог система као и услове које буде диктирала нова технологија развоја система мобилних комуникација нове локације базних радио-станица и радио-релејних станица биће одређиване у складу са потребама имаоца система веза, урбанистичком и техничком документацијом, уз задовољење законских и техничких прописа за ту врсту објеката на простору на којем се гради.

Радио-дифузни систем засниваће се такође на дигиталној технологији, што на простору обухвата Плана подразумева замену постојећих уређаја емисионих система.

За пријем и дистрибуцију сателитских и земаљских радио и ТВ програма и осталих сервиса ММДС, као и даљи развој јавних и комерцијалних радија и телевизија, тежиће се изградњи микроталасних двосмерних система.

У свим насељима потребно је изградити кабловски дистрибуциони систем. Према савременим техничким стандардима, кабловски дистрибутивни систем (КДС) је вишенаменски широкопојасни телекомуникациони систем намењен, како дистрибуцији радио и ТВ сигнала, тако и пружању широкопојасних интерактивних, тј. двосмерних сервиса корисницима.

I – 6.5. Комунална инфраструктура

Депонованье комуналног отпада и одлагање животињских лешева до сада је решавано одлагањем на постојећој локацији на територији Општине и на неуређеним одлагалиштима. На тим локацијама и у њиховом непосредном окружењу присутна је деградација простора, у смислу загађења земљишта, подземних вода и ваздуха. Евидентна је и нерентабилност оваквог начина одлагања отпада, јер је потребно адекватно уредити и опремити више локација.

Преласком на систем регионалног депоновања отпада, формирањем вишеопштинских региона са једном регионалном депонијом, обезбедиће се заштита предметног простора у наведеном контексту. Потребно је санирати и рекултивисати постојеће локације неуређених одлагалишта као и локације сточног гробља. Прелазак на овај систем одлагања отпада подразумева успостављање низа законодавних, организационих и институционалних мера.

Општина Опово је потписала Споразум о сарадњи општина у оквиру региона за управљање отпадом, са одређеном локацијом за регионалну депонију на територији општине Панчево.

Након формирања региона за управљање отпадом, потребно је изградити План управљања отпадом за цео регион, којим се утврђује потреба за формирање мреже трансфер и сакупљачких станица у односу на положај регионалне депоније. Следећа активност је израда Плана управљања отпадом за општине, на нивоу локалне самоуправе, који ће прецизирати начин и динамику сакупљања отпада.

Регионалним планом управљања отпадом дефинишу се циљеви локалних заједница, утврђује организација и институционална структура региона и мрежа објеката (регионална депонија и трансфер станице).

Након израде Плана управљања отпадом потребно је да све јединице локалне самоуправе (односно њихови надлежни органи) донесу одлуке о усвајању овог Плана. Такође, било би целисходно, с обзиром на значај проблема управљања отпадом, упутити План надлежним органима АП Војводине како у циљу њиховог информисања, тако и у циљу прибављања њиховог мишљења и начелне сагласности на овај документ. Регионални одбор ће, на основу усвојеног Плана, сачинити предлог Уговора о имплементацији Плана управљања отпадом. Предлог уговора о имплементацији регионалног плана управљања отпадом доставиће се надлежним органима локалне самоуправе на усаглашавање, након чега ће исти потписати предметни уговор.

У односу на положај регионалне депоније формираће се неколико сакупљачких станица у насељима. То су простори предвиђени за лоцирање контејнера, које ће континуирано празнити надлежна комунална организација.

I – 7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

I – 7.1. Заштита, уређење и унапређење животне средине

Стратешко опредељење заштите животне средине је усмерено у циљу оптималног и рационалног коришћења природних ресурса и унапређење природних и створених вредности на предметном простору.

У том смислу Планом је предвиђена заштита воде, ваздуха и земљишта од потенцијалне деградације.

Планским решењима предвиђено је да се за сва насеља изгради насељска мрежа за потребе водоснабдевања у оквиру регионалног водоводног система. До реализације регионалног система водоснабдевања даљи развој водоснабдевања развијати изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде.

Предузети мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства (приоритетно коришћење за водоснабдевање становништва). Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања. Дефинисати зоне санитарне заштите, санитарно уредити извориште, вршити систематску контролу и организовати службу за реализацију постављених циљева.

У контексту унапређења квалитета животне средине и заштите вода планирана је изградња сепаратне канализационе мреже у свим насељима. Отпадне фекалне воде и отпадне воде из индустријских објеката пречишћавати пре упуштања у реципијент.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места, где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама. Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета. За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача, као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II класу квалитета воде.

Ради заштите и коришћења подземних вода обавезно се прати стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих издани и дубоких подземних вода. Стање нивоа и квалитета подземних вода прве (фреатске) издани прати Републички хидрометеоролошки завод, а дубљих издани и дубоких подземних вода, предузеће, односно друго правно лице коме то повери министарство надлежно за геолошке послове.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове а нарочиту пажњу посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

У контексту заштите и очувања квалитета ваздуха на подручју општине предвиђено је редовно праћење стања квалитета ваздуха и идентификација загађивача на територији Општине. Све застареле технологије иновирати и применити БАТ технологије. Такође, неопходно је успоставити мрежу мониторинг станица на којима ће се стално или повремено пратити квалитет ваздуха у складу са важећом законском регулативом.

Планом је предвиђено да се земљиште као природни ресурс заштити низом мера и активности које ће допринети његовом очувању и унапређењу квалитета, које се односе на:

- адекватно одвођење отпадних вода из насеља сепаратном канализационом мрежом;
- адекватну елиминацију комуналног отпада континуираним одношењем на регионалну депонију на територији општине Панчево;
- адекватан третман сточних лешева у складу са Законом о ветеринарству;
- санацију и рекултивацију општинске депоније, неуређених депонија, сточних гробља и других деградираних површина;
- експлоатацију минералних сировина и обављање истражних радова само у складу са Законом о рударству и Законом о геолошким истраживањима;
- контролисану примена хемијских средстава заштите у области пољопривреде.

I - 7.2. Заштита, уређење и унапређење предела

Концепција и пропозиције заштите, уређења и развоја природе на подручју Просторног плана подразумевају заштиту укупног биодиверзитета и диверзитета предела.

Заштиту биодиверзитета је могуће остварити кроз заштиту великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста, заштиту влажних станишта, речних корита и еколошких коридора.

Заштита, уређење и развој природе подразумева и смањење притисака на биодиверзитет и рационално коришћење природних и биолошких ресурса уз одрживи развој укупног подручја.

Заштиту и уређење предела је потребно спроводити у складу са Европском конвенцијом о пределу.

Потребно је очувати карактеристичне природне и полуприродне пределе уз Тамиш, успоставити равнотежу између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на заступљене пределе и унапредити постојеће ради постизања предеоне разноврсности.

Концепција управљања вредностима предела и физичке структуре насеља подразумева:

- развој усклађен са специфичним карактером предела и специфичним карактеристикама физичке структуре насеља;
- промоцију, заштиту и унапређење препознатих природних и културних вредности;
- јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја);
- повезивање вредности у простору;
- санацију и креирање нових вредности у просторима који су посебно угрожени и деградирани.

I - 7.3. Заштита, уређење и унапређење природних добара

Концепција заштите подразумева:

- валоризацију, припрему студијске подлоге, предлог за заштиту и проглашење заштићених природних добара на подручју око реке Тамиш, која представљају континуирани долињски плавни екосистем;
- успостављање адекватног управљања заштићеним природним добрима и њихове промоције уз примену принципа одрживости;
- дефинисање простора угрожених, нарушених или несталих станишта на подручју Општине и њихова еколошка ревитализација;
- примену и контролу примене законски прописаних мера за очување заштићених станишта и заштићених и строго заштићених врста биљака, животиња и гљива;
- усклађивање привредних активности и потребе очувања биодиверзитета, посебно на рибњаку "Баранда" и у насељима, приликом одржавања електроенергетске инфраструктуре;
- номинацију подручја Потамишја за упис у Рамсарску листу светски значајних влажних подручја.

Након завршетка валоризације подручју око реке Тамиш, биће примпремљен предлог за заштиту и упућен на даљу законску процедуру. Подручја предвиђена за заштиту протежу се уз Тамиш и на просторима општина Ковачица и Сечањ, као и на подручју Града Панчева. Предложени ниво заштите биће у рангу специјалног резервата природе на основу Закона о заштити природе.

I - 7.4. Заштита, уређење и унапређење културних добара

Програм заштите непокретних културних добара на подручју општине Опово подразумева заштиту: споменика културе, евидентираних културних добара и археолошких налазишта. Споменике културе и културна добра која су у процесу утврђивања (налазе се под предходном заштитом) треба третирати законом прописаним мерама заштите као и свим потребним сагласностима које прописује закон. Културно добро и добро које ужива претходну заштиту не сме се оштетити, уништити, нити се без сагласности, у складу с одредбама закона, може мењати његов изглед, својство или намена.

У планском периоду потребно је урадити студију и валоризацију тренутног стања, и тиме створити јаснију слику о потенцијалним ресурсима који ће дефинисати и смернице развоја са становишта заштите.

I - 7.5. Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода

Приликом израде Плана, посебно при планирању организације и уређења простора, у свему су поштовани и уграђени услови и захтеви добијени од Министарства одбране.

Заштита и спасавање становништва од ратних дејстава спроводиће се изградњом склоништа и других заштитних објеката, у складу са условима које поставља Министарство одбране - организациона јединица у општини Опово, а које су у обавези да прибаве инвеститори приликом градње објеката.

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на појаве могућег ризика везано за посматрани простор, као и прописивање мера заштите за ограничавање последица ризика који могу имати карактер елементарне непогоде. При утврђивању просторне организације насеља, при зонирању, прописивању урбанистичких параметара, планирању мреже саобраћајница и остале инфраструктуре, морају се поштовати општи принципи заштите од елементарних непогода и природних катастрофа.

Управљање ризиком од природних непогода и технолошких удеса односи се на:

- планирање и имплементацију мера превенције;
- приправност и правовремено реаговање;
- санацију последица.

Законом о ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама. Одредбе овог закона односе се, поред осталог, и на успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама – удесима и катастрофама.

I – 8. РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ

Планска решења у области одрживог развоја, регионалне сарадње и функционалних веза обухватају:

- децентрализацију уз примену савременог концепта регионализације и социо-економског приступа;
- јачање регионалне конкурентности и повезивања;
- смањење неравномерности у регионалном развоју унутар региона, и између села и града;
- одрживи развој путем израде локалних стратешких и развојних планова;
- развој локалне економије на основу расположивих природних ресурса и мера за подршку промоције одрживог коришћења ресурса.

Афирмација општине Опово у окружењу захтева ангажовање свих корисника простора, инвеститора, власника некретнина као и јавних служби у Општини. Поред докумената на општинском, покрајинском и републичком нивоу, значајно упориште за остварење развоја пружају и документа, програми и смернице Европске Уније.

Остварење развоја и афирмације Општине омогућиће:

- јачање међуопштинских веза са суседним Градовима/Општином, у складу са испољеним економским и социокултурним интересима; значај сарадње је уједно од великог значаја за јачање и афирмацију Јужнобанатског региона.
- учешће у различитим програмима Европске Уније, који су покренути да би се поспешило регионални просторни развој.

Досадашње привредне, просторне, културне и друге интеракције између општина/градова нису биле на нивоу који може да мотивише даљи развој ширег региона. Управо зато, неискоришћени потенцијали треба да буду активирани у наредном планском периоду. Потенцијали се односе, пре свега, на развој саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке активности.

Општина Опово припада функционалном урбаном подручју града Београда - центар у категорији европских MEGA (Metropolitan Growth Area), метрополитенском подручју Београд-Нови Сад и функционалном урбаном подручју државног, националног значаја са центром у Панчеву. Северозападним делом Општина се граничи са функционалним урбаним подручјем државног, националног значаја, са центром у Зрењанину.

Београд, центар државног, центар у категорији европских MEGA, ће јачати своје функционалне везе са центрима у окружењу, нарочито са Панчевом, што ће имати ефекта на утицај процеса урбанизације. Опово је под утицајем и Београда и Панчева, због чега је неопходно усмеравање развоја градова са насељима у гравитационој зони. Јачањем неразвијеног општинског центра Опово допринеће се усклађенијем развоју мреже насеља на територији Општине. Дневне миграције запослених, а пре свега корисника услуга су доста изражене. Један од приоритетних задатака је унапређење и одржавање саобраћајне инфраструктуре. Опово и Београд (општина Палилула) заједнички дугоречно решавају водоснабдевања насеља. Везе постоје и у коришћењу пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз максимално ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета.

Нови Сад, урбани центар међународног значаја, у функционалном смислу представља и центар Јужнобачког региона. Привредна повезаност, везе у терцијарном сектору, као и саобраћајна интегрисаност са општином Опово нису на задовољавајућем нивоу. Опово и Нови Сад имају интерактивне везе у макрорегионалном карактеру институција у Новом Саду (Покрајински секретаријат за архитектуру, урбанизам и градитељство, Фонд за капитална улагања АП Војводине, Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој, Завод за заштиту природе, Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, "Србијагас" Нови Сад и др.).

Панчево је центар функционалног урбаног подручја Јужнобанатског региона ком припада и општина Опово. Привредна и саобраћајна повезаност, везе у терцијарном сектору чине да Панчево као регионални центар има јак гравитациони утицај на општину Опово. Опово и Панчево имају посебно интерактивне везе у следећим областима:

- коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, ангажовањем постојећих и развојем нових прерађивачких капацитета;
- развој малих и средњих предузећа за задовољавање потреба ширег тржишта;
- разматрање могућег заједничког дугоречног решавања водоснабдевања насеља;
- решавање одлагања комуналног отпада - потписивање међуопштинског споразума о формирању региона за одлагање комуналног отпада;
- заједничко одржавање и унапређење саобраћајне инфраструктуре;
- заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;

- постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- регионални карактер институција у Панчеву (Привредна комора, Завод за заштиту споменика културе, Министарство унутрашњих послова, Шумско газдинство "Банат", Водопривредно предузеће "Тамиш-Дунав", Лучка капетанија, Предузеће за путеве АД "Војводинапут", Електродистрибуција "Панчево");
- рехабилитација угледа и значаја ловног и риболовног туризма;
- стални мониторинг животне средине и заштита реке Тамиш, активности на тему "Еко статус реке Тамиш", потенцирањем еколошки очуване средине и развојем одрживог туризма, заштита од великих вода.

Зрењанин је центар функционалног урбаног подручја Средњебанатског региона који се са општином Опово граничи са њене западне стране. Општина Опово и Град Зрењанин имају интерактивне везе у:

- коришћењу пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, ангажовањем постојећих и развојем нових прерађивачких капацитета;
- развој малих и средњих предузећа за задовољавање потреба ширег тржишта;
- заједничко одржавање и унапређење саобраћајне инфраструктуре;
- заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- стални мониторинг животне средине и заштита реке Тамиш, активности на тему "Еко статус реке Тамиш", потенцирање еколошки очуване средине и развој одрживог туризма, заштита од великих вода, активности из којих треба да проистекну конкретни развојни пројекти којима ће се конкурисати на покрајинском, републичком као и европском нивоу, ради обезбеђења потребне финансијске подршке;
- рехабилитација угледа и значаја ловног и риболовног туризма.

Општина **Ковачица** и општина Опово, припадају истом функционалном урбаном подручју, са центром националног значаја-Панчево. Иако припадају истом функционалном подручју за ове општине се не може рећи да су привредне, просторне, културне и друге интеракције између њих, до сада биле на нивоу који може да мотивише даљи развој ширег региона. У планском периоду би требало овакву ситуацију променити, пре свега због заједничких интереса који имају ове општине (развој путног саобраћаја, гасификација насеља, заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система, коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, максималним ангажовањем постојећих и изградњом нових прерађивачких капацитета).

II – ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

II - 1. ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ ОДРЕЂЕНЕ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТОМ

II - 1.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште у општини Опово захвата 77,37% од укупне територије, пружајући могућност разноврсног коришћења. Овај природни ресурс треба пажљиво чувати. Забрањено је коришћење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе осим у случајевима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту и овим Планом. Забрањено је испуштање и одлагање отпадних и штетних материја, као и неконтролисана употреба штетних хемијских средстава и прекомерно ђубрење. Избором адекватних технологија обраде и заштите земљишта и противерозивних мера, сачувати квалитет земљишта, односно његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, обавеза је доношење Основе заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта за територију Општине, у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Пољопривредно земљиште заштитити пољозащитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије којом се односе земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса. У том смислу је потребно:

- формирати ветрозащитно и пољозащитно зеленило на око 2% територије Општине на просторима уз канале, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта, са циљем побољшања микроклиматских услова;
- формирати защитно зеленило уз радне површине у атару, на просторима за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор;
- пошумити пољопривредно земљиште слабијег бонитета, изузетно IV и V катастарске класе;
- шуме и защитни појасеви зеленила повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система подручја.

У План су уграђена правила заштите, коришћења, уређења и изградње на пољопривредном земљишту, значи начин и услови под којим се може вршити промена намене пољопривредног земљишта у другу врсту земљишта (најчешће у грађевинско). Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе и промена намене земљишта може да се врши:

- када то захтева општи интерес (изградња путева, са припадајућим површинама и објектима, изградња водопривредних објеката, енергетских објеката, објеката за коришћење обновљивих извора енергије, комуналних објеката, ширење насеља и сл.), уз плаћање накнаде за промену намене и на основу урбанистичког плана;
- за експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту, као и изградња рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту, одобрење може да се изда ако је претходно прибављена сагласност Министарства;
- пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене које немају трајни карактер приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина;
- ради израде разних врста опеке (експлоатација глине), заснивање расадничке производње шумског биља, узимање земљишта у закуп за изградњу објеката на пољопривредном земљишту; промена може да се врши по претходно прибављеном одобрењу у ком се утврђује обавеза и начин привођења земљишта првобитној намени, односно оспособљавање тог земљишта за пољопривредну производњу, као и поступак и рок привођења и испитивање опасних и штетних материја у земљишту;
- за изградњу објеката за потребе пољопривредног газдинства и обављања примарне пољопривредне производње и складиштења производа на основу локацијске дозволе, уз обезбеђивање услова заштите животне средине (носилац

пољопривредног газдинства обавља сточарску, живинарску, воћарску или виноградарску производњу, односно узгој рибе, односно обавља друге облике пољопривредне производње: гајење печурака, пужева, пчела и др.).

- за изградњу пратећих садржаја јавног пута (објекти угоститељства, трговине, објекти намењени пружању услуга корисницима пута), спортско-рекреативних објеката, радних комплекса и сл., уз обезбеђивање услова заштите животне средине.

Када се приступа радовима на обрадивом пољопривредном земљишту, којима се то земљиште трајно или привремено приводи другој намени (грађевинско), инвеститор плаћа накнаду у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Право на истраживање и експлоатацију минералних сировина, према Решењу Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине, одобрено је:

- Одобрење за истраживање: С.З.Р. из грађевинског заната "Стаменковић-Градња" Шишава-Власотинце, погон циглане у Сакулама, на лежишту "Забран" код Сакула - истражни простор бр. 5225., минерална сировина: опекарске сировине.
- Одобрење за експлоатацију: З.Р. "Билац" Власотинце, Црна Трава-Циглана у Сакулама, на лежишту "Баштине" код Сакула, минерална сировина: опекарске сировине.

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на истражном, односно експлоатационом простору. Простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина планирају се на основу решења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и општине. Ако се планирани простор за експлоатацију минералних сировина налазе на пољопривредном земљишту, уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина подноси се и сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за промену намене пољопривредног земљишта у сврху експлоатације минералних сировина.

На просторима намењеним експлоатацији минералних сировина може се почети са радовима на основу одобрења за експлоатацију, коју издаје надлежно Министарство, техничке документације за извођење рударских радова, одобрења за извођење рударских радова и других услова, у складу са Законом о рударству ("Сл. гласник РС", бр. 44/95). Експлоатација минералних сировина врши се на експлоатационом пољу. Експлоатационо поље обухвата простор у коме су истражене и оверене билансне резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за јаловишта и за изградњу објеката одржавања, водозахвата и других објеката, а ограничено је одговарајућим линијама на површини или природним границама, и простире се неограничено у дубину земље.

Одобрење за експлоатацију минералних сировина, на територији Покрајине, уз предходно прибављену сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде на пројекат рекултивације и пренамену земљишта, издаје Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине. На просторима где је завршена експлоатација минералних сировина мора се извршити рекултивација и ревитализација земљишта у свему према напред наведеном пројекту рекултивације, а у складу са одредбама члана 48. Закона о рударству.

II - 1.2. Шумско земљиште

Шуме треба да остваре заштитне, културно-социјалне и производне функције, а ваншумско зеленило превасходно заштитну функцију. Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и ваншумског зеленила потребно је:

- шумско земљиште користити у складу са његовим биолошким капацитетима;
- организовати трајну максималну шумску производњу;

- шуме и ваншумско зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система;
- очувати постојеће шуме, шумско земљиште и ваншумско зеленило и унапредити њихово стање;
- повећати степен шумовитости и обраслости подручја;
- санирати изразито лоша узгојна стања (деградирана, разређена и др.), као и зреле и презреле састојине са присутним деструктивним процесима дрвне масе;
- заштитити шуме од негативног деловања и успоставити стабилност шумских екосистема;
- подизати заштитне имисионе шуме у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- у складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности избегавати коришћење инвазивних врста, ради очувања биодиверзитета;
- формирати заштитно зеленило уз радне комплексе у атару, на површинама за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор;
- остварити подизање ваншумског зеленила на око 2% територије Општине на деловима простора уз канале, путне коридоре и у оквиру пољопривредног земљишта, са циљем побољшања микроклиматских услова повећања приноса у пољопривреди и укупне шумовитости Општине.

Шумовитост на територији Општине се може повећати са садашњих 4,72% пошумљавањем пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу земљишта, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, у складу са чланом 23. Закона о пољопривредном земљишту. Формирање заштитних појасева (уз путеве, радне зоне и сл.) у складу са чланом 5. Закона о шумама, који ако су већи од 5 а ће се сматрати, такође шумом. Шуме као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти производње у шумарству били већи. Неопходно је остварити и заштитне и социо-економске функције шума. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

У наредном периоду се не очекује установљење нових ловишта већ само обнављање решења о давању ловишта на газдовање. Ловишта на територији Општине имају добре услове за развој и гајење дивљачи. Планским мерама се предвиђа:

- у циљу формирања станишта за дивљач пошумљавати непродуктивно земљиште
- постизање пуног економског капацитета ловишта;
- заштита ретких врста дивљачи;
- изградња ловно-техничких објеката;
- успостављање мониторинга, очување стабилности и квалитета ловне дивљачи;
- повећање економских ефеката ловства и развој ловног туризма.

На шумском земљишту дозволила би се изградња објеката за гајење и лов дивљачи, изградња шумских саобраћајница и трасе инфраструктурних водова, уз сагласност и мишљење корисника, сопственика шума. Коришћење шумског земљишта дозволило би се за потребе производње и сакупљања шумских плодова, гљива и лековитог биља.

II – 1.3. Водно земљиште

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- 1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
- 2) одржавање корита водотока и водних објеката;
- 3) спровођење мера заштите вода;
- 4) спровођење заштите од штетног дејства вода;
- 5) остале намене, утврђене законом.

На водном земљишту забрањена је изградња. Дозвољена је изузетно у следећим случајевима:

- изградња објеката у функцији водопривреде, одржавања водотока,
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним или урбанистичким планом,
- изградња објеката за наутуку, туризам и рекреацију
- изградња објеката за експлоатацију речног материјала.

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра. Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:

- објекти у функцији водопривреде, одржавања и реконструкција водотока,
- објекти инфраструктуре (саобраћајни, енергетски),
- објекти туризма и рекреације (привезиште, туристичко пристаниште, плажа, пратећи објекти, и сл.),

на основу одговарајућег урбанистичког плана а у складу са: условима заштите животне средине, заштите станишта природних вредности, заштите културног добра и првенствено у складу са условима надлежног водопривредног предузећа.

II – 1.4. Грађевинско земљиште

За грађевинско земљиште за које се овим Планом прописује израда одговарајућег урбанистичког плана овим Планом дате су прелиминарне границе. При изради тих планова дозвољено је повећање површине грађевинског подручја до 10%.

Грађевинско подручје насеља

На основу Генералног плана Опова ("Општински службени гласник општине Опово", бр. 3/04) донетог на основу Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 47/03 и 34/06), за насеље Опово била је утврђена граница грађевинског подручја насеља и намена унутар ње. У планском периоду наведени план ће се примењивати у делу у ком није у супротности са одредбама овог Плана, до доношење Плана генералне регулације насеља Опово. Овим Планом дата је нова граница грађевинског подручја насеља Опово и смернице за израду урбанистичког плана за насеље Опово. Површина насеља Опово, која је овим Планом дефинисана границом грађевинског подручја насеља Опово, израдом новог урбанистичког плана дозвољено је мењати до максимално 10%.

За насеља: Баранда, Сакуле и Сефкерин, на основу Одлуке о одређивању делова урбанистичких планова на територији општине Опово који нису у супротности са Законом о планирању и изградњи ("Општински службени гласник", бр. 6/2003), на снази су били преиспитани урбанистички планови, сви из 1969. године:

- Генерални урбанистички план насеља Баранде и детаљно решење центра насеља Баранде (Службени лист Панчево", бр. 2/1969);
- Генерални урбанистички план насеља Сакуле и детаљно решење центра насеља Сакуле (Службени лист Панчево", бр. 2/1969);
- Генерални урбанистички план насеља Сефкерин и детаљно решење центра насеља Сефкерин (Службени лист Панчево", бр. 2/1969).

Доношењем овог Плана престаје примена наведена три плана. За насеља: Баранда, Сакуле и Сефкерин границе грађевинских подручја, услови и правила грађења дата су овим Планом.

Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насељеног места

За грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насељеног места овим Планом дефинисана је: зона кућа за одмор и рекреацију, зона објеката здравственог туризма, спортско-рекреативне површине, радне зоне, радни комплекси, рибњак, гробље.

Зона кућа за одмор: На подручју општине Опово на три локације планирана је зона кућа за одмор. Зона кућа за одмор је дефинисана описом граница грађевинског земљишта појединачних локација по катастарским општинама. Услови за изградњу објеката у овој зони, као и за реконструкцију постојећих, издаваће се на основу овог Плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Зона објеката здравственог туризма: Североисточно од насеља Баранда планирана је зона за изградњу објеката здравственог туризма. Простор привести планираној намени по изради одговарајућег урбанистичког плана.

На иницијативу општине Опово урађен је "Пројекат детаљних хидрогеолошких (хидротермалних) истраживања на подручју општине Опово", којим су дата пројектна решења за израду две истражно-експлоатационе хидротермалне бушотине под називом Bar-1/H и Bar-2/H. Локације бушотина предвиђене су источно од насеља Баранда, на простору предвиђеном за изградњу SPA центра.

Предвиђено је да се бушотином Bar-1/H каптира дубљи водоносни хоризонт од 940-1100 m. Из овог хоризонта очекује се издашност од 5-10 l/s излазне температуре воде 60-65°C. Предвиђа се да се вода користи у балнеолошке сврхе. Бушотином Bar-2/H предвиђено је да се каптира (захвати) интервал од 530-560 m. Из овог интервала очекује се издашност од 5-15 l/s излазне температуре воде 43-45°C. Извођач радова дужан је сходно Закону о рударству ("Службени гласник РС", бр. 44/95 и 34/06) изради Упрошћени рударски пројекат за извођење хидротермалне бушотине Bar-1/H и Bar-2/H придржавајући се при томе у свему одредаба овог Пројекта.

Подручје истраживања располаже значајним резервама термоминералних вода које се могу користити у различите сврхе (балнетерапеутске, спортско-рекреационе и туристичке), те постоји пуна оправданост улагања у израду бушотина и њихово коришћење.

На локацији "Печена слатина" у Ко Баранда је налазиште пелоида који би могао да се користи као помоћно средство код хроничних оболења: дегенеративни зглобни и ванзглобни реуматизам, запаљенски реуматизам у смиреној фази болести, стања након траума, код хроничних оболења генито-уринарног тракта.

Планирана је и изградња спортско-рекреативног центра вишенаменог карактера. Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром а архитектонска обрада планираних објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у околни пејзаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и др. негативних процеса и поремећаја, а уз услове и сагласности надлежних предузећа. Све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.

Могу се градити објекти у функцији различитих видова туризма, као што су: спортско-рекреативни, здравствено-рехабилитациони, културно-манifestациони, етно туризам, ловни, риболовни и сл. То могу бити најразноврснији објекти, типа: објекти за смештај и боравак посетилаца (хотели, ресторани, школе у природи, уметничке колоније, летење позорнице, амфитеатри и сл.), здравствене установе (објекти и уређаји за коришћење природног лековитог фактора), спортски терени (базени, тениски терени, голф терени и сл.). Све слободне површине у склопу комплекса треба да буду парковски озелењене и хортикултурно уређене. Обезбедити учешће мин. 30% зелених површина.

Спортско-рекреативне површине: На подручју општине Опово, код Сефкерина је постојећа спортско-рекреативна површина која се овим Планом задржава. Код насеља Баранда је планирана спортско-рекреативна површина, између насеља и зоне објеката здравственог туризма. Спортско-рекреативна површина је дефинисана описом границе грађевинског земљишта. Услови за изградњу објеката као и за реконструкцију

постојећих, издавање се на основу овог Плана, урађеног урбанистичког пројекта и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Радна зона: У склопу радне зоне предвиђене ван грађевинског подручја насеља могућа је изградња најразличитијих производних и пословних садржаја, а превасходно објеката, односно комплекса који у погледу простора, саобраћаја, инфраструктурне опремљености или радног процеса не могу бити лоциране у насељу.

Сваки радни комплекс мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити противпожарне услове и услове заштите животне средине.

Радни комплекси морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до јавног пута; морају бити снабдевени инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру цваког појединачног радног комплекса могу се градити: пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни, објекти инфраструктуре и сл.

Степен искоришћености земљишта је макс. 70%, а индекс изграђености макс. 2,1. Дозвољена спратност објеката је: за производне-у складу са захтевима технолошког процеса; за пословне-максимално П+1+Пк; за складишне-максимално П+Пк (односно у зависности од технолошког процеса производње), економске и инфраструктурне-максимално П. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Парцеле се могу оградавати транспарентном или комбинованом оградом висине максимално 2,2m.

Изградња радних зона вршиће се према условима утврђеним овим Планом, а на основу одговарајућег урбанистичког плана.

Радни комплекси: На подручју општине Опово планирано је 8 локација радних комплекса. Радни комплекси су дефинисани описом граница грађевинског земљишта појединачних локација по катастарским општинама. Услови за изградњу објеката као и за реконструкцију постојећих, издавање се на основу овог Плана, урађеног урбанистичког пројекта и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Рибњак: Код Сакула и Баранде је постојећи рибњак која се овим Планом задржава. Рибњак је дефинисан описом границе грађевинског земљишта. Услови за изградњу објеката као и за реконструкцију постојећих, издавање се на основу овог Плана, урађеног урбанистичког пројекта и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Гробље: Код Сакула је постојеће старо гробље које је дефинисано описом границе грађевинског земљишта, које се задржава, и за које се препоручује хортикултурно уређење у парковском стилу. Западно од насеља Баранда, као постојећи садржаји, је постојеће насељско гробље које је дефинисано описом границе грађевинског земљишта. Услови за изградњу објеката као и за реконструкцију постојећих, издавање се на основу овог Плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

II – 1.4.1. Опис границе грађевинског подручја насеља Баранда

Граница грађевинског подручја насеља Баранда почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 929, 896 и 894/2.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 929 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 929, 937/11 и 867/1.

Од тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу катастарске парцеле 937/11 до тачке број 3 на тремеђи парцела 937/11, 508 и 507.

Након тачке број 3 граница наставља у правцу југоистока пратећи јужну међу парцела 508, 506/2 и 937/11 до тачке број 4 на тремеђи парцела 937/11, 2050/6 и 468/2.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи североисточну међу парцела 2050/5 и 462 до тачке број 5 на југоисточном прелому међе парцеле 462.

Након тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужне међе парцела 462, 463, 464, 466 и 460/2 до тачке број 6 на југозападном прелому међе парцеле 2050/1.

Од тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу канала до тачке број 7 на међи канала и североисточном прелому међе парцеле 1636/4.

Након тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужне међе парцела 188, 187, 184, 182, 181/1, 181/2, 178, 177, 174, 173, 171, 169/3, 169/2, 169/1, 168, а потом граница прати северозападну међу парцела 1098/1 и 1053 до тачке број 8 на тремеђи парцела 1051, 1046 и 1047.

Од тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцела 1047, 1048, 1049 и 1050/1 до тачке број 9 на северозападном прелому међе парцеле 1050/1.

Након тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи северну међу парцеле 1050/1, сече пут 1028 и даље прати северну међу парцеле 1005 до тачке број 10 на југозападном прелому међе парцеле 1004.

Од тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцела 996, 997, 957 и 29 до тачке број 11 на тремеђи катастарских парцела 28, 31/1 и 28.

Након тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу запада а потом северозапада пратећи источну међу катастарских парцела 29, 957, 955 до тачке број 12 на северозападном прелому међе парцеле 866/4.

Од тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи источну међу парцела 955, 927/1 и 821/2 до тачке број 13 на северозападном прелому међе парцеле 902.

Од тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцела 902, 901 и 900, потом се ломи и иде у правцу североистока пратећи северозападну међу парцела 894/3, 895/1, 895/2 и 894/2 до тачке број 1 почетне тачке описа.

II – 1.4.2. Опис границе грађевинског подручја насеља Опово

Опис границе грађевинског подручја насеља Опово урађен је на катастарским плановима који садрже ознаке катастарских парцела из катастарског оператa комасације за Ко Опово.

Опис граници грађевинског подручја насеља Опово почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 705, 3686 и 3710. Од ове тачке граница иде у правцу југа пратећи западну међу катастарске парцеле број 3710 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 674, 3710 и атарског пута.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу истока у дужини од око 43,0 м, пратећи јужне међе катастарских парцела 3710, 769, 770, 771 и 772 до тачке број 3 на међи катастарске парцеле 772.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југа у дужини од око 109,0 м, секући атарски пут а потом пратећи западну међу катастарске парцеле 3736 до тачке број 4 на међи катастарске парцеле 1291.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу истока секући парцелу 3736 а потом пратећи јужну међу катастарске парцеле 3734 до тачке број 5 на тремеђи катастарских парцела 3734, 3733 и 1264.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 3733 до тачке број 6 на прелому међа катастарских парцела 3733 и 3735.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну а потом југоисточну међу катастарских парцела 3733, 1247 и 3731 до тачке број 7 на тремеђи катастарских парцела 3731, 1246 и 3732.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи западну међу катастарских парцела 3732 и 3739 до тачке број 8 на тремеђи катастарских парцела 1330, 1349 и 3739.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужну међу катастарске парцеле 1330 до тачке број 9 на тремеђи катастарских парцела 1330, 1349 и 1331.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи западну међу катастарских парцела 1349, 1348, 1347 и 1346 до тачке број 10 на тремеђи катастарских парцела 1346, 1345 и 1334.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северну међу катастарске парцеле 1334 до тачке број 11 на северозападном прелому међе катастарске парцеле 1334.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу југа и југозапада пратећи западне и северозападне међе катастарских парцела 1334, 1335, 1336, 1337, 1367, 2039, 2040, 2041, 2044, 3783, 2049, 2098, 2099, 2100, 2123 и 2714 до тачке број 12 на северозападном прелому међе катастарске парцеле 3853.

Након тачке број 12 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи западну и југозападну међу катастарских парцела 3853, 3866, 3313, 3312, 3311, 3310, 3309, 3308, 3307, 3306, 3305, 3304 и 3303 до тачке број 13 на тремеђи катастарских парцела 3303, 3301 и 3878.

Од тачке број 13 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи западну међу катастарских парцела 3878, 3342, 3886, 3343, 3885, 3465, 3464, 3884 и 3463 до тачке број 14 на северозападном прелому међе катастарске парцеле 3463.

Након тачке број 14 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северну међу катастарске парцеле 3453 до тачке број 15 на прелому међа катастарских парцела 3453 и 3865.

Од тачке број 15 граница се ломи и иде у правцу североистока и запада пратећи источну и северну међу катастарских парцела 3865, 3854, 2845 и 2846 до тачке број 16 на прелому међе катастарских парцела 2846 и 3857.

Од тачке број 16 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну и северну међу катастарских парцела 3857, 2887, 3856, 2888, 3833, 2905, 2904, 2903, 2902, 2901, 2900, 2899, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 3829, 2744, 2745, 3830 и 2757 до тачке број 17 на западном прелому међе катастарске парцеле 2757.

Након тачке број 17 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северну међу катастарске парцеле 1334 до тачке број 18 на северозападном прелому међе катастарске парцеле 1334.

Од тачке број 18 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарских парцела атарског пута и парцеле 3788 до тачке број 19 на северном прелому међе катастарске парцеле 3788.

Након тачке број 19 граница се ломи и иде у правцу југозапада и северозапада пратећи северозападну и североисточну међу катастарских парцела 3788, 2048 и 2047 до тачке број 20 на прелому међа катастарских парцела 2047 и 3458.

Од тачке број 20 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарских парцела 3458, 1328, 2045, 1329, 1325, 3737, 603 и 3712 до тачке број 21 на прелому међе катастарских парцела 3712 и 663.

Након тачке број 21 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи јужну међу катастарске парцеле 663 до тачке број 22 на тремеђи катастарских парцела 663, 672 и 598.

Од тачке број 22 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу катастарских парцела 663, 632, 3682, 3711 и атарског пута до тачке број 23 на прелому међе катастарских парцела атарског пута и парцеле 596.

Након тачке број 23 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи јужну међу катастарских парцела 596, 597, 3652, 522, 521, 520, 519, 518, 3650 и 3686 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина грађевинског подручја насеља Опово износи око 453,513 ha.

II – 1.4.3. Опис границе грађевинског подручја насеља Сакуле

Граница грађевинског подручја насеља Сакуле почиње тачком број 1 на четворомеђи катастарских парцела 2081, 5706, 1505 и 2080.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи североисточну међу парцела 1493 и 1506/1 до тачке број 2 на тремеђи парцела 5769, 1506/1 и 2684.

Од тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточне међе катастарских парцела 1506/1 и 1508 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 15018, 1517 и 3264.

Након тачке број 3 граница наставља у правцу југоистока пратећи северну међу парцела 1517 и 1526 до тачке број 4 на тремеђи парцела 1526, 3265 и 5770.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу парцеле 1526 до тачке број 5 на тремеђи катастарских парцела 1526, 5819 и 3473.

Након тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи североисточну међу катастарске парцеле 3473 до тачке број 6 на тремеђи катастарских парцела 3473, 3472 и 5819.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи јужне међе парцеле 3478 до тачке број 7 на четворомеђи катастарских парцела 3478, 5707, 1500 и 1526.

Од тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу катастарских парцела 1500, 1489, 1503 и 1541 до тачке број 8 на тромеђи катастарских парцела 1541, 3634 и 3645.

Након тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северне међе парцела 3645 и 3903 до тачке број 9 на тромеђи парцела 3903, 1349 и 3904.

Од тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну а потом источну међу парцела 3904, 3905, 5717, 1689 и 5718 до тачке број 10 на тромеђи катастарских парцела 1301, 5718 и 1691.

Након тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу истока и североистока пратећи јужну међу парцела 1691, 1896, 1692, 1693, 1694, 1695 и до тачке број 11 на петомеђи катастарски парцела 1491, 5720, 1700, 1693 и 1694.

Од тачке број 11 граница се ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу парцела 1491 и до тачке број 1 почетне тачке описа.

II – 1.4.4. Опис границе грађевинског подручја насеља Сефкерин

Граница грађевинског подручја насеља Сефкерина почиње тачком број 1 на тромеђи катастарских парцела 1732, 4548 и 1940.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи јужну међу парцела 1938, 1939, 4561, 1945, 1946, 1947 и 1948 до тачке број 2 на тромеђи катастарских парцела 1948, 22 и 16.

Од тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу североистока а потом југоистока пратећи југоисточну међу катастарских парцела 1948, 1949, 1950, 1951, 4562, 2064, 2066 и 4552 до тачке број 3 на тромеђи парцела 1715, 49 и 4552.

Након тачке број 3 граница наставља у правцу истока пратећи јужну међу парцела 4552, 4567, 2404, и 4567 до тачке број 4 на тромеђи парцела 1717, 4567 и 2406.

Од тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцела 2406, 2405, 2406, 4569, 4672 и 4674 до тачке број 5 на тромеђи парцела 4674, 4214/1 и 4547.

Након тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југозапада а потом југоистока пратећи јужне међе парцела 4547, 4675 и 4222 до тачке број 6 на тромеђи парцела 4222, 4223 и 490.

Од тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи западну међу парцела 4223, 4222, 4228, 4227, 4222 и 4678 до тачке број 7 на тромеђи парцела 4678, 503 и 1725/1.

Након тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточне међе парцела 1725/1, 1725/4, 1725/3, 1725/2 и 1742 до тачке број 8 на тромеђи парцела 1742, 4550 и 4551.

Од тачке број 8 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северну међу парцела 4550 и 4535 до тачке број 9 на тромеђи катастарских парцела 4535, 1713 и 4549.

Након тачке број 9 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцеле 4549 до тачке број 10 на тромеђи парцела 4549, 1612 и 1764.

Од тачке број 10 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцела 4549, 4538 и 4548 до тачке број 1 почетне тачке описа.

II – 1.4.5. Опис границе грађевинског подручја зона кућа за одмор

Зона кућа за одмор - локалитет 1. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја зона кућа за одмор – локалитет 1 у Ко Сакуле почиње на четворомеђи катастарских парцела 1541, 1503, 5820 и 3633.

Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцела 5820 и 5707 до тачке на тремеђи катастарских парцела 5707 и 4159 у Ко Сакуле и 2219 у Ко Баранда.

Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи јужну међу парцеле 4159 у Ко Сакуле до тачке на тремеђи катастарских парцела 4159 и 4156 у Ко Сакуле и 2219 у Ко Баранда.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 4156 у Ко Сакуле до тачке на тремеђи парцела 4156, 3645 и 3644.

Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцела 3645 и 1541 до четворомеђе катастарских парцела 1541, 1503, 5820 и 3633, почетне тачке описа.

Грађевинско подручје зоне кућа за одмор - локалитет 1 има укупну површину 31,65 ха.

Зона кућа за одмор - локалитет 2. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја зона кућа за одмор - локалитета 2 у Ко Сакуле почиње на тремеђи катастарских парцела 3903, 3737 и 3738.

Од ове тачке граница иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу парцела 3738 до тачке на тремеђи катастарских парцела 3737, 3738 и 5838.

Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцеле 5838 до тачке на тремеђи катастарских парцела 5838, 5822 и 3741.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 3903 до тачке на тремеђи катастарских парцела 3903, 3737 и 3738, почетне тачке описа.

Грађевинско подручје зоне кућа за одмор – локалитет 2 има укупну површину 3,038 ха.

Зона кућа за одмор - локалитет 3. - Ко Баранда: Граница грађевинског подручја зоне кућа за одмор – локалитет 3 у Ко Баранда почиње на тремеђи катастарских парцела 927/2, 926 и 886.

Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи катастарске парцеле 927/2 и 929 до тремеђе парцеле 896, 929 и 894/2.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу парцела 896 и 886 а потом сече парцелу 886 до тачке на североисточној међи парцеле 879/3.

Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцела 879/3 и 927/2 до тремеђе катастарских парцела 927/2, 926 и 886 почетне тачке описа.

Грађевинско подручје зоне кућа за одмор – локалитет 3 има укупну површину 7,51 ха.

Зона кућа за одмор - локалитет 4. - Ко Баранда: Граница грађевинског подручја зоне кућа за одмор – локалитет 4 у Ко Баранда почиње на тромеђи катастарских парцела 2199, 2157/2 и 2200.

Од ове тачке граница иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу парцела 2157/2 и 2157/1 до тачке на тромеђи парцела 2157/1, 2050/6 и 2050/7.

Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцеле 2050/6 до тромеђе парцела 2050/6, 2050/7 и 937.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 937, до тромеђе катастарских парцела 2199, 2157/2 и 2200, почетне тачке описа.

Грађевинско подручје зоне кућа за одмор – локалитет 4 има укупну површину 12,86 ха.

II – 1.4.6. Опис границе грађевинског подручја зоне објекта здравственог туризма

Граница грађевинског подручја зоне објекта здравственог туризма – локалитет 1 у Ко Баранда обухвата катастарске парцеле 2112/1, 2111, 2077, 2076 2052, 2031, 2050/9, 2050/4, 2050/11, 2112/2 у целини, укупне површине 39,39 ха.

II – 1.4.7. Опис границе грађевинског подручја за спортско-рекреативну површину

Спортско-рекреативна површина - локалитет 1. - Ко Баранда: Граница грађевинског подручја спортско-рекреативне површине – локалитет 1 у Ко Баранда обухвата катастарску парцелу 2050/16 у целисти и укупне површине је 1,56 ха.

Спортско-рекреативна површина - локалитет 2. - Ко Сефкерин: Граница грађевинског подручја спортско-рекреативне површине - локалитет 2 у Ко Сефкерин обухвата катастарску парцелу 2409 у целисти и укупне површине је 0,14 ха.

II – 1.4.8. Опис границе грађевинског подручја за радне зона

Радна зона - локалитет 1. - Ко Баранда: Граница грађевинског подручја радне зоне локалитет 1 у Ко Баранда обухвата делове катастарских парцела 1092 и 1093 укупне површине 10,34 ха.

Радна зона - локалитет 2. - Ко Опово: Граница грађевинског подручја радне зоне – локалитет 2 у Ко Опово обухвата катастарске парцеле 2833/1, 2884/1 и 2891/3 у целисти, укупне површине од 14,94 ха.

Радна зона - локалитет 3. - Ко Опово: Опис границе грађевинског подручја радне зоне локалитет 3 у Ко Опово почиње тачком број 1 на међи парцела 4370 и 2003.

Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 4370 до тачке број 2, на тромеђи катастарских парцела 4370, 4389 и 1976.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу парцеле 4389 до тачке број 3, на тромеђи парцела 4389, 1895 и 1894/1.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточне међе парцела 1894/1, 1893 и 1929/2 до тачке број 4, на међи парцела 1929/2 и 1906/2.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока секући парцеле 1906/2, 1937, 1964 и 2003 до тачке број 1, почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја радне зоне - локалитет 3 је 11,54 ха.

II – 1.4.9. Опис границе грађевинског подручја радних комплекса

Радни комплекс - локалитет 1. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 1 у Ко Сакуле почиње на тремеђи катастарских парцела 5727, 2130 и 2129.

Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 2130 до тачке на тремеђи парцела 2130, 2129 и 5706.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 5706 до тачке на тремеђи катастарских парцела 5706, 5739 и 2110. Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцела 5739 до тачке на тремеђи парцела 5739, 2110 и 5727.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 5727 до тачке на тремеђи катастарских парцела 5727, 2129 и 2130, почетне тачке описа.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сакуле, Радни комплекс - локалитет 1 износи 16,604 ha.

Радни комплекс - локалитет 2. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 2 у Ко Сакуле почиње на тремеђи катастарских парцела 5706, 2513 и 2518.

Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 2513, до тачке на тремеђи парцела 5754, 2513 и 2518.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи југоисточну међу катастарске парцеле 2518 до тачке на тремеђи катастарских парцела 2518, 5754 и 5755.

Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцела 2518 и 2517, до тачке на тремеђи парцела 2517, 5755 и 5706.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 5706 до тачке на тремеђи катастарских парцела 5706, 2513 и 2518.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сакуле, Радни комплекс - локалитет 2 износи 12,174 ha.

Радни комплекс - локалитет 2. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радни комплекс-локалитет 2 у Ко Сакуле обухвата катастарску парцелу 2103 у целости.

Радни комплекс - локалитет 3. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 3 у Ко Сакуле почиње на тремеђи катастарских парцела 5739, 2109 и 5737.

Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу парцеле 5739 до тачке на тремеђи парцела 5739, 2109 и 5706.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 5706 до тачке на тремеђи катастарских парцела 5706, 2103 и 2102.

Након ове тачке граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцела 2102 до тачке на тремеђи парцела 2102, 2103 и 5737.

Од ове тачке граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 5737 до тачке на тремеђи катастарских парцела 5737, 2109 и 5737, почетне тачке описа.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сакуле, Радни комплекс - локалитет 3 износи 4,184 ha.

Радни комплекс - локалитет 4. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 4 у Ко Сакуле обухвата катастарску парцелу 2542 у целости.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сакуле, Радни комплекс - локалитет 4 износи 2,545 ha.

Радни комплекс - локалитет 5. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 5 у Ко Сакуле обухвата катастарску парцелу 2752 у целости.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сакуле, Радни комплекс - локалитет 5 износи 0,803 ha.

Радни комплекс - локалитет 6. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 6 у Ко Сакуле обухвата катастарске парцеле 3265, 3266, 3267, 3268 и 3269 у целости.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сакуле, Радни комплекс - локалитет 6 износи 22,645 ha.

Радни комплекс - локалитет 7. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 7 у Ко Сакуле обухвата катастарску парцелу 3379 у целости.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сакуле, Радни комплекс - локалитет 7 износи 2,774 ha.

Радни комплекс - локалитет 8. - Ко Сефкерин: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 8 у Ко Сефкерин обухвата катастарске парцеле 2405 и 2406 у целости.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сефкерин, Радни комплекс - локалитет 8 износи 3,878 ha.

Радни комплекс - локалитет 9. - Ко Сефкерин: Граница грађевинског подручја радног комплекса - локалитет 9 у Ко Сефкерин обухвата катастарске парцеле 4676, 4222, 4223, 4224, 4225, 4226, 4227 и 4228 у целости.

Површина обухваћена границом грађевинског подручја изван границе грађевинског подручја насеља Сефкерин, Радни комплекс - локалитет 9 износи 16,487 ha.

II – 1.4.10. Опис границе грађевинског подручја за гробље

Гробље - локалитет 1. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја гробље - локалитет 1 у Ко Сакуле обухвата катастарске парцеле 2539 и 2540 у целости, укупне површине 0,34 ha.

Гробље - локалитет 2. - Ко Баранда: Граница грађевинског подручја гробље локалитет 2 у Ко Баранда обухвата катастарску парцелу 1129 и 1130 у целини, укупне површине 1,84 ha.

II – 1.4.11. Опис границе грађевинског подручја за рибњак

Рибњак - локалитет 1. - Ко Сакуле: Граница грађевинског подручја рибњак - локалитет 1 у Ко Сакуле обухвата катастарске парцеле 3903, 4156 и 5821 у целини, укупне површине 340,04 ha.

Рибњак - локалитет 2. - Ко Баранда: Граница грађевинског подручја рибњак - локалитет 2 у Ко Баранда обухвата катастарску парцелу 2200, 2201, 936/2, 937/11, 746, 508, 506/2, 2202/21, 2202/23, 2202/25, 2202/27, 2202/29, 2202/38, 2202/31, 2202/32, 2202/33, 2202/34, 2203/2 у целини, укупне површине 206,86 ha.

Рибњак - локалитет 3. - Ко Баранда: Граница грађевинског подручја рибњак локалитет 3 у Ко Баранда обухвата катастарске парцеле 1137, 1636/1, 1641/1 и 1640/1, у целини, укупне површине 267,00 ha.

Рибњак - локалитет 4. - Ко Опово: Опис границе грађевинског подручја рибњака у Опову урађен је на катастарским плановима који садрже ознаке катастарских парцела из катастарског оператa комасације за Ко Опово. Граница грађевинског подручја рибњак локалитет 4 у Ко Опово обухвата катастарске парцеле 3674, 3699, 3778, 3825 и 3848, у целини, укупне површине 186,16 ha.

II - 2. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА У НАСЕЉИМА КОЈА СЕ РАЗРАЂУЈУ ШЕМАТСКИМ ПРИКАЗОМ УРЕЂЕЊА

Просторним планом општине Опово дефинисана су грађевинска подручја насеља: Баранда, Сакуле и Сефкерин и дати шематски прикази уређења насеља. Планом је дата основна намена површина, подела грађевинског земљишта за јавне и остале намене, трасе и коридори основне комуналне инфраструктуре и правила уређења и грађења, која су иста за сва три насеља, а дата су по зонама основне намене:

- површине за јавне намене,
- остале површине
 - зона становања (стамбена зона мање и средње густине),
 - радна зона (услугне, производне, складишне делатности),
 - комплекс верског објекта.

Напомена: Исказане површине су дате графичким читавањем и не дају се као ограничавајући фактор.

Табела бр. 14. – Подела простора на целине и зоне са билансом површина у насељу Баранда

Ред. бр.	Подела простора у грађевинском подручју насеља Баранда	површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене	45,60	27,63
	Централни садржаји	3,88	
	Заштитно зеленило	0,99	
	Комплекс објеката за водоснабдевање насеља	0,46	
	Комплекс постројења за пречишћавање отпадних вода	0,77	
	Улични коридор	39,50	
2.	Остале површине	119,45	72,37
	Стамбена зона средње густине	4,40	
	Стамбена зона мање густине	111,44	
	Радне површине-производно-складишне делатности	2,81	
	Радне површине-услугне делатности	0,53	
	Комплекс верског објекта	0,27	
Σ	Површина грађевинског подручја насеља Баранда	165,05	100,00

Табела бр. 15. – Подела простора на целине и зоне са билансом површина у насељу Сакуле

Ред. бр.	Подела простора у грађевинском подручју насеља Сакуле	површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене	66,55	31,38
	Централни садржаји	0,91	
	Комплекс предшколске установе	0,20	
	Комплекс школе	0,33	
	Спортско-рекреативне површине	1,93	
	Парк	2,22	
	Заштитно зеленило	0,42	
	Гробље	2,32	
	Комплекс објеката за водоснабдевање насеља	0,31	
	Комплекс постројења за пречишћавање отпадних вода	1,24	
	Улични коридор	56,67	
2.	Остале површине	145,53	68,62
	Стамбена зона средње густине	6,49	
	Стамбена зона мање густине	137,33	
	Радне површине-производно-складишне делатности	1,04	
	Радне површине-услугне делатности	0,36	
	Комплекс верског објекта	0,31	
Σ	Површина грађевинског подручја насеља Сакуле	212,08	100,00

Табела бр. 16. – Подела простора на целине и зоне са билансом површина у насељу Сефкерин

Ред. бр.	Подела простора у грађевинском подручју насеља Сефкерин	површина	
		ha	%
1.	Површине јавне намене	56,71	28,28
	Централни садржаји	0,94	
	Комплекс предшколске установе	0,19	
	Комплекс школе	0,55	
	Спортско-рекреативне површине	3,93	
	Парк	0,84	
	Гробље	1,56	
	Комплекс објеката за водоснабдевање насеља	0,36	
	Комплекс постројења за пречишћавање отпадних вода	1,05	
	Улични коридор	47,29	
2.	Остале површине	143,85	71,72
	Стамбена зона средње густине	6,58	
	Стамбена зона мање густине	135,77	
	Радне површине-производно-складишне делатности	0,61	
	Радне површине-услугне делатности	0,18	
	Комплекс верског објекта	0,71	
Σ	Површина грађевинског подручја насеља Сефкерин	200,56	100,00

За задовољавање заједничких потреба становништва у овим насељима дефинисане су површине за јавне намене, за уређење и изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес.

Површине за остале намене у грађевинском подручју насеља се могу поделити условно на три главне-специфичне целине: зона становања, зона рада и комплекси верског објекта. У оквиру прве две зоне извршена је даља подела у складу са локацијским условима и потребама тј., дата је њихова преовлађујућа намена (зона становања је подељена на: стамбену зону средње густине и стамбену зону мање густине; зона рада је подељена на: радне површине - производно-складишне делатности и радне површине - услужне делатности). У складу са дефинисаном преовлађујућом наменом дају се услови за изградњу објеката стим да ће се, у оквиру сваке зоне, наводити за коју врсту објекта се услови за изградњу не могу издавати.

II – 3. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

II – 3. 1. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објекта јавне намене ван границе грађевинског подручја насеља

Површине и објекти јавне намене, саобраћајне и друге инфраструктуре на подручју обухвата Плана су путни објекти, постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), енергетски објекти, постојећа депонија комуналног отпада, регионална депонија/трансфер станица, јаме-гробнице, саобраћајни коридори.

Путни објекти: Путни објекти су мостови, надвожњаци, пропусти и сл. Услови за њихову изградњу ће се издавати на основу овог планског документа ако су утврђене регулационе линије, односно решени имовинско-правни односи (проглашен општи интерес). Уколико је код изградње ових објекта потребно дефинисати регулационе линије, односно није могуће на другачији начин решити имовинско правне односе обавезна је израда плана детаљне регулације.

Енергетски објекти: Услови за изградњу нових енергетских комплекса: ветропарка, соларне електране и друге електране на обновљиву енергију већих капацитета (који се не користе за сопствене потребе већ за општу употребу) ће се стећи на основу одговарајућег урбанистичког плана, а у складу са условима надлежног дистрибутера и осталих који су надлежни да их издају за конкретну локацију и објекат. Изградња малих хидроелектрана на постојећим водопривредним објектима (уставе) градиће се на основу урбанистичког пројекта.

Постојећа депонија комуналног отпада: За постојећу општинску депонију комуналног отпада неопходно је израдити радни план са програмом мера и динамиком прилагођавања рада за период до 31. децембра 2012. године, у складу са чланом 96. Закона о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09).

Неуређене депоније: Према Закону о управљању отпадом, члан. 97 Јединица локалне самоуправе дужна је да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона изради попис неуређених депонија на свом подручју, а у року од две године изради пројекте санације и рекултивације неуређених депонија, на које сагласност даје Аутономна Покрајина Војводина. Попис неуређених депонија неопходно је да садржи податке о локацији, просторним и геометријским карактеристикама, врстама и количинама одложеног отпада, рокове њихове санације и рекултивације, као и друге податке од значаја за утврђивање и спровођење пројекта.

Регионална депонија/трансфер станица: Укључењем у систем региона за управљање отпадом које подразумева закључење Споразума о сарадњи општина у оквиру региона за управљање отпадом, израду Плана управљања комуналним отпадом за регион и Општинског плана управљања отпадом, у зависности од опредељења на територији Општине, на основу одговарајућег урбанистичког плана и пројектне документације, стичу се услови за изградњу регионалне депоније односно трансфер станице. Општина Опово припада региону Панчева. Према члану 97. Закона, Општина Опово је дужна да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона, у споразуму са једном или више јединица локалне самоуправе из члана 34. Закона, одреди локацију за изградњу и рад постројења за складиштење, третман или одлагање отпада.

Јаме-гробнице: Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“ бр. 91/05) прописује систем који обухвата обавезе локалне самоуправе као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла. Чланом 46. Закона прописано је да је локална самоуправа дужна да на својој територији организује зоохигијенску службу. Лешеви животиња и други отпаци морају се скупљати, прерадити или уништити у објектима намењеним за прераду, обраду или уништавање лешева животиња и других отпадака животињског

порекла. За сакупљање, прераду и уништавање лешева животиња и других отпадака животињског порекла Влада оснива јавну службу.

У изузетним случајевима лешеви животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробници (лешеви кућних љубимаца, лешеви животиња у неприступачним подручјима и они који су сврстани у другу категорију у случају избијања нарочито заразних болести у складу са важећом Наредбом).

Саобраћајни коридори: Државни пут II реда потребно је реконструисати у оквиру постојећег коридора уз обезбеђење елемената активне и пасивне безбедности који припадају том рангу пута. Сва укрштања решити у нивоу са обезбеђењем потребних елемената безбедности и са увођењем одговарајуће сигнализације. Дуж овог пута минимизирати број укрштања са атарским путевима. За радне зоне ван насеља обезбедити сервисну саобраћајницу која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака (искључиво преко постојећих саобраћајних прикључака атарских путева на јавне путеве, уз предходно прибављене услове за реконструкцију постојећег саобраћајног прикључка и уз сагласност управљача над јавним путем).

Укрштања државног пута II реда и осталих јавних путева предвидети у нивоу-површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама.

Општинске–локалне путеве пројектовати/градити по устаљеним трасама - атарским путевима, са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта и обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

II – 3.2. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене у граници грађевинског подручја насеља која се разрађују шематским приказом уређења

Објекти намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица. Саобраћајну, водопривредну, енергетску и тт инфраструктуру, као и озелењавање, за потребе опремања површина намењених за изградњу објеката од општег интереса, у потпуности изводити у складу са важећим Законима и Прописима који сваку појединачну област уређују.

II - 3.2.1. Општа правила и услови грађења инфраструктуре и озелењавања у комплексима објеката од општег интереса

Саобраћајна инфраструктура:

- Минимална ширина колског прилаза и саобраћајнице је 3,5 m са унутрашњим радијусом кривине од мин. $R=5,0$ m или 7,0 m тамо где је неопходна проходност због противпожарних услова.
- У оквиру комплекса обезбедити простор за паркирање возила за сопствене потребе уз обезбеђивање простора за путничка возила $5,0 \times 2,5$ m. Обезбедити паркинг места (минимално) по систему једно паркинг (гаражно) место на 70 m^2 корисне површине, с тим да најмање половина возила буде смештена у гаражи.
- За сваку парцелу обезбедити пешачки прилаз у ширини од минимално 1,5 m.

Водопривредна инфраструктура:

- Прикључак објеката у комплексу на насељску водоводну мрежу извести преко водомера који се поставља на парцели корисника, на мин. 1,0m иза регулационе линије.
- Одводњу условно чистих атмосферских вода решавати у оквиру парцеле, риголама или нивелацијом према зеланим површинама или уличним каналима.

- Одвођење отпадних фекалних вода решити затвореним канализационим системом у оквиру парцеле, а прикључак на насељску канализациону мрежу извести по условима надлежног комуналног предузећа (када се за то стекну услови).

Електронергетска инфраструктура:

- У комплексима намењеним за изградњу објеката од општег интереса ову инфраструктуру у целости каблирати.
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 0,8 m.
- Начин полагања ових каблова, при укрштању, паралелном вођењу, минимално међусобно растојање, у односу на саобраћајну и водопривредну инфраструктуру и дрвеће/шибље изводити у складу са важећим прописима који ове области регулишу.
- Расветна тела поставити на декоративне стубове.
- За расветна тела користити живине светиљке високог притиска или натријумове ниског (високог) притиска како би се добио одговарајући ниво осветљености саобраћајница у складу са препорукама ЈКО-а.
- Заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са „Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења“ (Сл.лист СРЈ бр. 11/96).
- Трафостанице градити као зидане/монтажно-бетонске унутар парцела или објеката.

Гасоводна инфраструктура:

- Прикључење на дистрибутивну гасоводну мрежу извести изградњом гасоводног прикључка од комплекса до уличне дистрибутивне гасоводне мреже према условима и сагласности од надлежног дистрибутера за гас.
- Дубина полагања гасоводног прикључка треба да је најмање 0,8m.
- Начин полагања гасоводног прикључка, при укрштању, паралелном вођењу, минимално међусобно растојање, у односу на саобраћајну и водопривредну инфраструктуру и дрвеће/шибље изводити у складу са важећим прописима који ове области регулишу.
- При изградњи гасних котларница (топлана на гасне котлове и блоковских гасних котларница) придржавати се Правилника о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница ("Сл. лист СФРЈ", бр. 10/90).

Телекомуникациона инфраструктура:

- Телекомуникациону мрежу градити подземно по правилима грађења подземне телекомуникационе мреже.
- Прикључење корисника вршиће се подземно (надземно) на јавну мрежу у уличним коридорима.

Озелењавање:

- Озелењавање слободних, неизграђених површина у комплексима намењеним за изградњу објеката од општег интереса изводити уз поштовање процента заступљености зеленила у сваком појединачном комплексу.
- Озелењавање ускладити са подземном и надземном инфраструктуром и техничким нормативима за пројектовање зелених површина.

II - 3.2.2. Правила и услови грађења у комплексима објеката од општег интереса и на јавним површинама

Услови за реконструкцију објеката од општег интереса у оквиру постојећих габарита издаваће се на основу овог Плана. Услови за изградњу нових објеката и нових простора у комплексима објеката од општег интереса ће се стећи по изради одговарајућег урбанистичког плана, односно урбанистичког пројекта, а према Рефералној карти бр. 1. "Карта спровођења".

Месна канцеларија, Месна заједница, пошта: Објекат се задржава на постојећој локацији. Услови за изградњу у комплексу су:

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%,
- индекс изграђености	макс. 2,1,
- спратност објекта	макс. П+1+Пк,
- обезбедити приступ објекту лицима са посебним потребама,	
- обезбедити зелених површина	мин. 30%,

Дечија установа: У оквиру комплекса обезбедити услови за:

- обухват деце (од 3-7 година)	мин. 70 %,
- изграђена површина	мин. 5,5m ² /по детету,
- слободна површина	мин. 10-15m ² /по детету,
- травнате површине	мин. 3m ² /по детету,
- обезбедити зелених површина	мин. 30%,
- индекс заузетости парцеле	макс. 30%,
- индекс изграђености	макс. 0,6,
- спратност објекта	макс. П+Пк.

У оквиру површине отвореног простора предвидети терене за игру (лоптом, ритмичке игре, слободно кретање и трчање), простор у који се постављају справе са пешчаником а по могућности и „градилиште“ за децу. Зелене површине треба да буду декоративно обрађене са више цветног материјала, декоративног шибља и дрвећа. При избору биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље и што је веома важно, да одговарају условима станишта. Дечије установе се могу отварати и у оквиру осталог грађевинског земљишта (на основу услова из овог Плана) уз услов да задовоље прописане нормативе (Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу „Сл. гласник РС“, 50/94 и РС“, 6/96).

Основна школе: У оквиру комплекса обезбедити услове за:

- обухват деце (од 7-15 година)	100%,
- изграђена површина	мин. 7,5m ² /по ученику,
- слободна површина	25-30m ² /по ученику,
- индекс заузетости парцеле	макс. 30%,
- индекс изграђености	макс. 0,9,
- спратност објекта	макс. П+1+Пк,
- обезбедити зелених површина	мин. 30%.

Зелене површине школског комплекса по могућности формирати ободно, где ће имати функцију изолације самог комплекса од приступне саобраћајнице и суседа. Зелене површине испред саме зграде школе треба да су потчињене архитектури, и декоративно обрађене са више цветног материјала, декоративног шибља и дрвећа. При избору биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље и што је веома важно, да одговарају условима станишта.

Здравствена станица, апотека: Објекат се задржава на постојећој локацији. Комплекс уредити у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Сл. гласник РС" бр. 43/06). У комплексу обезбедити:

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%,
- индекс изграђености:	макс. 2,1,
- спратност објекта	макс. П+2,
- обезбедити зелених површина	мин. 30%.

Дозвољена је изградња ових садржаја и на осталом грађевинском земљишту, у оквиру приватног сектора, на основу важећих Правилника који ову област уређују и у складу са условима из овог Плана.

У складу са:

- Законом о ветеринарству ("Службени гласник РС" бр. 91/05),

- Правилником о ближим условима опремљености ветеринарских организација ("Службени гласник РС" бр. 31/78) и
- Правилником о условима опремљености приватне ветеринарске апотеке ("Службени гласник РС" бр. 60/91)

уређују се услови за обављање ветеринарске делатности (заштита животиња, мере за спречавање појаве заразних болести код животиња, откривање, спречавање ширења, сузбијања и искорењивања заразних болести животиња и болести које се са животиња могу пренети на људе, ветеринарско-санитарна контрола, и др.). Ако се искаже потреба за изградњом овог садржаја у насељу у оквиру осталог грађевинског земљишта, у приватном сектору, изградња ће се вршити у складу са важећим Правилницима који ову област уређују и у складу са условима из овог Плана:

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%,
- индекс изграђености:	макс. 1,0,
- спратност објекта	макс. П+1+Пк,
- обезбедити зелених површина	мин. 30%.

Објекат културе (дом културе, галерија-изложбени простор): Уређење и изградњу изводити у складу са важећим Правилницима који ову област уређују и у складу са условима из Плана:

- индекс заузетости парцеле	макс. 70%,
- индекс изграђености:	макс. 2,1,
- спратност објекта	макс. П+1+Пк,
- обезбедити зелених површина	мин. 30%.

Радовима на објекту остварити нове просторе за задовољавање потреба становника из области културе (мултифункционални простори): напр. библиотека са читаоницом, сала за биоскопске/позоришне представе, клубске просторије за организовано окупљање и дружење становника насеља различитих старосних доби, и различитих потреба за употпуњавањем и организовањем слободног времена, дневне центре, евентуално и простори других намена.

Спортско-рекреативни комплекс: Ближи услови за изградњу прописани су Правилником о ближим условима за обављање делатности у области физичке културе („Сл. гласник РС”, бр. 2/84 и 28/89) и Правилником о условима за обављање спортских активности и делатности („Сл. гласник РС”, бр. 30/99). Задржавају се постојећи комплекси фудбалског терена уз могућност изградње нових и реконструкцију постојећих садржаја. У складу са планираном наменом изградити нове спортско-рекреативне комплексе, са могућношћу изградње отворених, уређених простора, погодних за различите врсте спортских активности, са уређеним санитарним просторијама, осталим пратећим просторијама, уређеним површинама и садржајима за најмлађе и сл. Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле	макс. 30%,
- индекс изграђености:	макс. 0,6,
- спратност објекта макс.	П+1+Пк,
- обезбедити зелених површина	40-50% а мин. 30%.
- у оквиру комплекса обезбедити довољан број паркинг површина за очекиван број посетилаца и запослено особље, обезбедити потребне сервисне саобраћајнице као и прилазе возилима специјалне намене,
 - осим објеката и терена намењених спорту и рекреацији дозвољена је и изградња угоститељских објеката намењених за услуживање храном и пићем.

У оквиру постојећих и планираних спортско-рекреативних површина зелене површине ће чинити значајан проценат комплекса. Комплекс озеленити парковским зеленилом у складу са просторним могућностима. Зелене површине у спортско-рекреативном комплексу треба да буду распоређене тако да створе сенку на јужним експозицијама. На местима окупљања посетилаца, применити парковска решења применом декоративних врста.

Парк/сквер: Најмање 70% површине треба да буде под зеленилом (од тога цветњаци 2-4%). Ове површине озеленити аутохтоним и декоративним садним материјалом. Обезбеди рационалну организацију пешачких кретања, места за одмор, и уметничку карактеристику сваког елемената који учествује у композицији. Основни елементи на овим површинама су платои, стазе и различите категорије засада. Стазе и платои треба да чине макс. 30% територије сквера а евентуални објекти макс. 5% од укупне површине. Значајни елемент ових површина су различити урбано-архитектонски елементи, урбани мобилијар, елементи осветљења и др.

Заштитно зеленило: На овим површинама није дозвољена изградња објеката. Дозвољено је озелењавање у складу са станишним условима. Површине озеленити аутохтоним садним материјалом. Заштитно зеленило припада еколошком подсистему а његова главна функција је смањење неповољних услова микросредине, ублажавање доминантних ветрова, смањење загађења ваздуха, неповољног дејства саобраћаја, везивање земљишта и заштита од пожара.

Ватрогасни дом и гаража: Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле макс. 70%,
- индекс изграђености: макс. 1,4,
- спратност објекта макс. П+1,
- обезбедити зелених површина мин. 30%.
- У оквиру комплекса обезбедити довољан број саобраћајних површина (приступних, манипулативних и паркинг површина) за возила специјалне намене, потребних ширина и радијуса.

Зелена пијаца: Изградити и опремити у складу са савременим захтевима потрошача и продаваца. Оно што може да се сугерише јесте изградња и тржног центра на осталом грађевинском земљишту, у делу који се ослања на површину за пијацу а на основу важећих правилника који ову област регулишу. Може се предвидети изградња пијаце као отвореног или затвореног пословно-тржног објекта. Обавезна је изградња саобраћајно-манипулативних и паркинг површина потребног капацитета. Услови за уређење и изградњу су:

- индекс заузетости парцеле макс. 70%,
- индекс изграђености: макс. 1,4,
- спратност објекта макс. П+1,
- обезбедити зелених површина мин. 30%.

Гробље: Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима („Сл. гласник СРС“, бр. 20/77). Код изразито архитектонске концепције гробља однос површина за сахрањивање према осталим садржајима је 60:40% док је код пејсажне 40:60%. Функционална подела новог гробља (ако се ради о изразито архитектонској концепцији гробља) треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима,
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор,
- 16% површине за саобраћајнице,
- 3% трг за испраћај,
- 1% остали садржаји.

Избором садног материјала треба да се избегне претерано засенчење, околина треба да буде достојанствена, мирна, са превагом зелене боје разних нијанси. У појасу зеленила формирају се места за одмор, пре свега у близини улаза и прилаза гробљу. Треба тежити постизању јединственог обележавања гробова. Уз комплекс гробља обезбедити простор за паркирање аутомобила и бицикла. Код улаза у гробље изградити капелу, макс. спратности: приземље, са тргом за испраћај.

Комплекс објекта за водоснабдевање насеља: У овом комплексу дозвољена је изградња само објеката у функцији водоснабдевања насеља. Дозвољено је озелењавање у складу са станишним условима. Дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите према Правилнику о начину одређивања и одржавања санитарне заштите

изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", број 92/08). Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоари, црпне станице и тд.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети. Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

Постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ): Препорука је да се ППОВ руралних насеља Општине граде као постројења за биолошко пречишћавање. Пројектном документацијом решити третман отпадних вода као и отпадних вода великих индустријских загађивача у насељима. Студијом процене сваког појединачног пројекта на животну средину оценити квалитет животне средине у контексту предложеног третмана отпадних вода. Услови за изградњу ППОВ-а у Опову и Сакулама ће се стећи по изради одговарајућег урбанистичког плана; услови за изградњу ППОВ-а у Баранди и Сефкерину на основу урбанистичког пројекта за изградњу.

Каналско земљиште: Ради заштите система за одводњавање на подручју обухваћеним Планом потребно је сачувати интегритет детаљне каналске мреже. Неопходно је обезбедити радно-инспекциону стазу за одржавање канала у зони од 7m од ивице канала, где се не дозвољава изградња објеката, постављање ограда, садња трајних засада и сл. У канал се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливајући предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља и течности за моторе и сл.), ради обезбеђења и одржавања II б класе квалитета воде у каналу, односно крајњем реципијенту. Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II б класи квалитета воде могу се без пречишћавања упуштати у мелиорациони канал. За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворени канал предвидети одговарајући предtretман (сепаратор уља, таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l а суспендованих материја од 30 mg/l. Изливи атмосферских вода у мелиорациони канал мора бити изведени на одређен начин како би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала. Изградња на каналском земљишту саобраћајних објеката (прелази преко канала, паркинзи и сл.) и полагање инфраструктуре, ради задовољавања појединачних приватних интереса, вршиће се на основу овог Плана и услова надлежног водопривредног предузећа.

Улични коридор: У оквиру уличног коридора за сваку парцелу јавног, односно осталог грађевинског земљишта, обезбедити услове за: колски и пешачки прилаз, прикључак на насељску: водоводну и канализациону мрежу, нисконапонску електро мрежу, дистрибутивну гасоводну мрежу, телекомуникациону, КДС мрежу и др., а према условима надлежног предузећа.

II - 3.3. Правила грађења инфраструктурне мреже

II - 3.3.1. Правила грађења саобраћајне инфраструктуре

Услов за изградњу саобраћајне инфраструктуре је израда Главних пројеката за све саобраћајне капацитете. Профиле државног пута II реда у насељеним местима обезбедити као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује сегрегацију моторног (динамичког) и немоторног саобраћаја - обостране пешачке стазе са зеленим појасом између површина и по могућству сепарисаном бициклистичком стазом. У зависности од обима саобраћаја у центрима насеља предвидети семафоре и друга решења у циљу заштите насељских функција (мере успоравања саобраћаја и сл.).

Табела бр. 17. - Елементи⁸ (препоруке) државних и општинских путева:

ПУТЕВИ	ДП II реда	општински путеви
ширина коридора (m)	40	20
ширина путног појаса (m)	20	10
саобраћајне траке (m)	2x3,25	2x3,0
ивичне траке (m)	2x0,3	2x0,3
банка (m)	2x1,2	2x1,0
носивост	средње тежак саобраћај	лак саобраћај
V _{rac} (km/h)	80	(50) 60

На простору општине егзистираће различити хијерахијски нивои атарских путева:

- главни атарски пут има ширину коридора од 12 – 15 m у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз,
- сабирни атарски пут има ширину коридора 8-10 m и служи за двосмерни саобраћај,
- приступни атарски пут има ширину коридора 4 - 6 m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а на деоницама где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај.

Прилазни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције општинских и атарских путева ако су утврђене регулационе линије, услови за изградњу се издају на основу Плана, а ако је потребно дефинисати регулационе линије (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

Услови за изградњу насељских саобраћајница:

- Главна насељска саобраћајница: задржава се постојећа регулација; коловоз је ширине мин. 7,1 m (за државни пут), односно мин. 6,0 m (за општински пут); носивост коловозне конструкције је за средњи саобраћај; нагиб коловоза је једностран; паркирање путничких возила је ван коловоза у регулационом профилу ивично или сепарисано; бицикличке стазе градити у ширини од 2,5 m као двосмерне или 1,6 m као једносмерне; пешачке стазе градити са ширином од мин. 1,5 m уз регулациону линију; ширина коловоза аутобуског стајалишта је мин. 3,25m (изузетно 3,0 m); дужина нише аутобуског стајалишта је мин. 13,0 m за један аутобус, односно, 26,0 m за два или зглобни аутобус.
- Сабирна насељске саобраћајнице: задржава се постојећа регулација; коловоз је ширине 6,0m (мин. 5,0m); носивост коловозне конструкције је за средњи или лак саобраћај; нагиб коловоза је двостран; пешачке стазе градити са ширином од мин. 1,0-1,5 m уз регулациону линију.
- Приступна насељска саобраћајница: изводити за двосмерни или једносмерни саобраћај, у зависности од мобилности у зони и дужине улице; где се уводи нова регулација мин. ширина уличног коридора је 10,0 m; саобраћајнице за двосмерни саобраћај градити са две траке 2 x 3,0 m (2 x 2,75 m) или за једносмерни саобраћај са ширином 3,5 m (мин. 3,0m) са мимоилазницама (ако се за њима укаже потреба); носивост коловозне конструкције је за лаки саобраћај; нагиб коловоза је једностран; пешачку стазу изводити ширине мин. 1,0m уз регулациону линију.
- Колско-пешачки пролази: изводити за једносмерни саобраћај; где се уводи нова регулација мин. ширина коридора колско пешачког пролаза је 5,0m; саобраћајницу градити са једном траком ширине 3,0 m; носивост коловозне конструкције је за лаки саобраћај; нагиб коловоза је једностран; пешачку стазу изводити ширине мин. 1,0 m уз регулациону линију.

⁸ Основни елементи за категорисане путеве предложени су на основу ЗОЈП ("Сл. Гласник РС", бр.101/05), и Правилника о техничким условима које јавни путеви изван насеља и њихови елементи морају да испуњавају са гледишта безбедности саобраћаја ("Сл. СФРЈ", бр.35/85 и 45/85)

Прихватни објекти наутничког туризма (привезиште или туристичко пристаниште) градити у складу са решењима датим у оквиру планова нижег хијерахијског нивоа, важећом законском регулативом и условима установе која управља пловним путем.

II - 3.3.2. Правила грађења водопривредне инфраструктуре

Снабдевање водом

- Снабдевање водом становништва и индустрије на простору општине Опово обезбедити из локалних водозахвата и регионалног система водоснабдевања "Палилула".
- Дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите изворишта око постојећих и планираних изворишта подземних вода, и објеката који су у функцији водоводног система: резервоари, црпне станице и доводник (према Закону о водама).
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи: резервоари, црпне станице итд., како би се комплетирао цео систем и обезбедили потребни капацитети.
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из речних система или из подземља захватањем прве издани. Висококвалитетну воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија).
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације.
- Трасу водоводне мреже у насељима полагати између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зелени појас. Трасу полагати са једне стране улице или обострано зависно од ширине уличног фронта.
- Трасе регионалних система полагати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима.
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде.
- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 m - 1,2 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења.
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа.

Одвођење вода

- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде.
- Извршити предтретман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу.
- Минимални пречник уличних канализационих колектора је $\varnothing 200 \text{ mm}$.
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима.
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило.
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће.
- За потребе прикључења постројења за пречишћавање отпадних вода за насеље Опово дозвољава се изградња дела изливне грађевине и повезног цевовода до реципијента.
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе.
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти.
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти.

- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима.

Хидротехнички објекти и системи

- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала.
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту.
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала дефинисаће се изградом одговарајуће пројектно-техничке документације и прибављених водних услова у складу са Законом о водама ("Службени гласник Републике Србије", бр. 30/2010, чл. 113.-128.).
- Дуж обала реке и канала, са обе стране обезбедити по минимум 5,0 m слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала.
- Ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода и заштитних и других водних објеката, спречавања погоршања водног режима, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, као и заштите животне средине, забрањено је вршити радње које су дефинисане чланом 133. Закона о водама ("Службени гласник Републике Србије", бр. 30/2010).

II - 3.3.3. Правила грађења електроенергетске инфраструктуре

Грађење линијске електроенергетске инфраструктурне мреже (средњенапонске (35kV, 20kV, 10kV) могуће је на основу овог Плана, а високонапонске (110kV, 400kV) на основу плана детаљне регулације.

Основни услови и правила грађења за електроенергетску инфраструктуру за подручје обухвата Плана су:

- Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу.
- Површина за изградњу зидане или МБТС трафостанице треба да буде око 5,0X6,0m, минимална удаљеност од других објеката је 3m.
- Стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника), најмање 3,0 m од других објеката.
- Високонапонска, средњенапонска и нисконапонска мрежа се може градити надземно или подземно на пољопривредном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима.
- Средњенапонску 20 kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази, док ће се високонапонска мрежа (110 kV, 220 kV и 400 kV) градити надземно, по могућности у постојећим коридорима.
- Око надземних 110 kV далековаода обезбедити коридор 25 m, око 220kV 30 m, а око 400 kV 35 m, од осе далековаода са обе стране.
- Грађење објеката у овом коридору, као и засађивања стабала мора бити у складу са техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења JUS.N.CO. 105 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности JUS.N.CO. 101 ("Сл. лист СФРЈ", бр. 68/88), као и условима надлежног предузећа.
- Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и 18/92).
- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфраструктуре са саобраћајном, водопривредном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром мора бити у складу са условима надлежних предузећа за инфраструктуру.

Услови за грађење надземне електроенергетске мреже су:

- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању је од 10-40m у зависности од категорисаности пута.
- Минимална висина најнижих проводника треба да буде око 7,0 m.

Услови за изградњу производних енергетских објеката обновљивих извора енергије:

- Обезбедити прикључење на 110 kV преко трансформаторског и високонапонског разводног постројења, односно 20 kV мрежу јавног електроенергетског система, осим извора који ће служити за сопствену производњу електричне енергије.
- Стуб на који се поставља ветроелектрана градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- Парк ветроелектрана се може градити на пољопривредном земљишту уз добијање сагласности надлежног министарства за пољопривреду;
- До сваког стуба ветроелектране обезбедити прилазни пут;
- Произведену електричну енергију из ветроелектране преко трансформаторског постројења конектовати у јавни електроенергетски систем;
- Електроенергетску мрежу која повезује ветроелектране са трансформаторском станицом градити подземно;
- Међусобна удаљеност стубова ветроелектране мора бити 5-9 пречника ротора у правцу главног ветра и 3-5 пречника ротора у правцу нормалном на правац главног ветра;
- Појединачне стубове ветрогенератора за сопствену производњу градити на основу услова из овог Плана, а парк ветрогенератора на основу урбанистичког плана;
- Производни објекти се не могу градити у заштићеним културним добрима, стаништима, шуми и шумском земљишту, пољопривредном земљишту где постоје системи за наводњавање;
- Најмања удаљеност ветропарка од насеља и насељених делова мора бити 1000 m.
- Удаљеност ветроелектране од државних путева не може бити мање од висине стуба са пропелером, мерено од спољње ивице земљишног појаса пута;
- Стубови ветроелектране, укључујући и темеље на које се постављају, могу се градити ван заштитног појаса општинског пута (5 m ширине);
- Стубови ветроелектране, укључујући и темеље на које се постављају, могу се градити на мин. 10 m од од парцеле канала.

Електроенергетску подземну мрежу градити по следећим условима:

- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Планом, електроенергетску каблирану мрежу полагати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту.
- Дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m.
- Електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони путних садржаја, у централним деловима већих насеља, парковским површинама, у зонама са вишепородичним становањем, у радним зонама, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију обавезно каблирати.
- Каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза у насељима.

II - 3.3.4. Правила грађења термоенергетске инфраструктуре

Приликом планирања пројектовања и изградње објеката термоенергетске инфраструктуре, водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништва, земљиште, итд.) и предузимање одговарајућих мера за санирање негативних последица (програм рекултивације, ревитализације, отклањања штета итд.).

Гасовод високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката, дата у наредној табели.

Табела бр. 18.

	Објекти у саставу гасовода					
	Мерно-регулационе станице			Компрес станице	Блокадне станице	Чистачке станице
	У објекту од чврстог материјала		Под надсрешницом и на отвореном			
	до 30000 m ³ /h	изнад 30000 m ³ /h	За све капацитете			
Стамбене, пословне и фабр.зграде, радионице и склад.запаљ.мат.	15 m	25 m	30 m	100 m	30 m	30 m
Електро неизоловани надземни водови	Висина стуба далековода + 3,0 m					
Трафо станице	30 m					
Државни пут II реда и општински пут	10 m					
Остали путеви	6 m	10 m	10 m	10 m	15 m	10 m
Водотоци	5 m	5 m	5 m	20 m	5 m	5 m
шеталишта и паркиралишта	10 m	15 m	20 m	15 m	30 m	30 m
Остали грађ. обј.	10 m	15 m	20 m	30 m	15 m	15 m

Растојања у табели дата су у метрима, рачунајући код путева од ивице путног појаса.

Код проласка у близини или паралелног вођења гасовода уз друге објекте одстојање не сме бити мање од:

- 5,0 m од спољње ивице путног појаса државног пута II реда и општинског пута,
- 1,0 m (мерено хоризонтално) од темеља грађевинских објеката, уколико не угрожава стабилност објекта,
- 0,5 m од спољне ивице других укопаних инсталација и мелиорационих објеката,
- 10,0 m од ножице насипа регулисаних водотока и канала.

Удаљеност укопаног гасовода средњег притиска од уличне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструком антикорозионом изолацијом, према прописима.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице бушењем рова испод те саобраћајнице мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Таква сагласност се не може издати за укрштање са железничком пругом.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Гасовод ниског притиска се води подземно и надземно. Када се гасовод води подземно дубина полагања гасовода је минимално 0,8 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

Минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
• водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
• ниско и високо-напонски електро каблови	0,5 m	0,5 m
• телефонски каблови	0,5 m	1,0 m
• технолошка канализација	0,5 m	1,0 m
• бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
• високо зеленило	-	1,5 m
• темељ грађевинских објеката	-	1,0 m
• општински путеви и улице	1,0 m	0,5 m
• државни путеви II реда	1,3 m	1,0 m
• бензинске пумпе	-	5,0 m

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Надземно полагање дистрибутивног гасовода се врши само изузетно, уз посебну заштиту од механичких, температурних и утицаја стварања кондензата.

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Бушотине

Удаљеност бушотине од заштитног појаса пловног канала, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине.

Од ивице појаса путева другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m.

Објекти за експлоатацију нафте, земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30 m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10 m од ивице појаса јавних саобраћајница и заштитног појаса далековода и телефонских линија.

Удаљеност осе бушотине од шума одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења.

У случају изградње објеката од стране будућих инвеститора који би градили своје објекте у близини НИС-Нафтагасових потребно је да прибаве сагласност од НИС-Нафтагаса.

II - 3.3.5. Правила грађења телекомуникационе инфраструктуре

Телекомуникациона мрежа (ТТ) обухвата све врсте каблова који се користе за потребе телекомуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др.).

- ТТ мрежу градити у коридорима саобраћајница и некатегорисаних путева.
- Дубина полагања ТТ каблова треба да је најмање 1,2m.
- При паралелном вођењу телекомуникационих и електроенергетских каблова до 10kV најмање растојање мора бити 0,5m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,5m, а угао укрштања око 90°.

- При укрштању телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,3m.
- При приближавању и паралелном вођењу телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,5m.
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) телекомуникациона мрежа.

Услови грађења бежичне ТТ мреже (PP) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај телекомуникационих уређаја фиксне, мобилне телекомуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника.
- Објекат за смештај телекомуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни.
- Комплекс са телекомуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени.
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV.
- До комплекса за смештај мобилне телекомуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3,0 m до најближе јавне саобраћајнице.
- Слободне површине комплекса озеленити.

За све радио релејне коридоре потребно је израдити Елаборате заштите слободних радио релејних коридора.

II - 3.3.6. Правила за подизање заштитних појасева зеленила

Ради формирања заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) на простору обухвата Плана у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2 % укупне површине Општине, дате су смернице за њихово подизање. Уколико постоји довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре, могуће је формирати заштитне појасеве, али је нерационално да њихова ширина буде мања од 5m.

Смернице које представљају препоруку за формирање заштитних појасева у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре:

- у оквиру путног појаса ДП II реда, уколико ширина путног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитни појас зеленила ширина од 11m (формирати га обострано са сваке стране по 5,5m),
- у оквиру путног појаса општинског пута и некатегорисаних путева, уколико ширина путног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитне појасеве минимум 5 m,
- на местима међусобног укрштање саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је испоштовати услове везано за безбедност саобраћаја,
- у оквиру водног земљишта уз канале, уколико постоји довољна ширина њихове регулације, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила ван појаса потребног за одржавање канала и
- у оквиру водног земљишта уз водотоке и канале уз које су формирани насипи, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила или друге засаде дрвећа, водећи рачуна о заштити насипа.

Смернице које представљају препоруку за формирање заштитних појасева зеленила у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) који се подижу ради заштите од ветра и еолске ерозије уз некатегорисане путеве и каналску мрежу:

- формирање појасева од просечно 10 m ширине (минимум 6 m),
- формирање главних појасева управно на правац дувања ветра, а споредних управно на правац главних појасева,

- формирање једноредних или дворедних појасева у зони мање угрожености од ветра, а у зони јаког ветра и суше појасева од 3-5 редова од лишћарских врста аутохтоног порекла,
- формирање појасева на међусобном растојању од 30 њихових висина, како би се остварили ефекти заштите од ветра, одношења земљишта и усева у фази семена,
- формирање ажурних типова појасева (са већим бројем отвора распоређених по целом профилу појаса) и
- анализа својине земљишта потребног за формирање заштитних појасева зеленила.

Потребна је израда техничке документације којом ће се одредити сви заштитни појасеви зеленила, посебно просторни распоред и типови заштитних пољозаштитних појасева, дефинисати њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта.

Основни задатак уличног зеленила је да изолују пешачке токове и ободне зграде од колског саобраћаја и створи повољне санитарно-хигијенске и микроклиматске услове и повећа естетске квалитете пејсажа. Од укупне површине уличног коридора 30% треба да је под зеленилом. У свим улицама у којима постоји довољна ширина уличног профила формирати једностране или двостране дрвореде или засаде шибља. У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5-3,5m. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити 2m од ивице коловоза, а шибље 2m од ивице зелене траке. Растојање стабала од објеката не би требало да буде мање од 4,5-7m, што зависи од избора врста. Растојање између дрворедних садница је најмање 5m а у зависности од врсте креће се од 5-15m. За сваку улицу у којима не постоје дрвореди изабрати по једну врсту дрвећа (липа, дивљи кестен, јавор, млеч и др.) и тиме обезбедити индивидуалност улице. При томе треба водити рачуна о карактеру улице, правцу доминантног ветра као и смени фенолошких аспеката. Цветњаке не треба лоцирати на целој дужини траке улице, већ само на појединим деловима (у близини станица јавног саобраћаја, код пешачких прелаза, на раскрсницама). При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава (фенолошке особине), буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашину, гасове). Постојеће дрвореде неговати и заштитити. При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се, одредбама Закона о јавним путевима.

II – 4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

II – 4.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи, уређење и унапређење животне средине

Стратешко опредељење заштите животне средине је усмерено у циљу оптималног и рационалног коришћења природних ресурса и унапређење природних и створених вредности на предметном простору.

У контексту заштите воде, као природног ресурса, од потенцијалне деградације предвиђене су следеће активности:

- изградња насељске мреже за водоснабдевање;
- изградња сепаратне канализационе мреже у свим насељима Општине;
- отпадне фекалне воде и отпадне воде из индустријских објеката пречишћавати пре упуштања у реципијент;
- обезбедити довољне количине воде за потребе наводњавања пољопривредног земљишта;
- извршити рационализацију коришћења питке воде.

У циљу заштите ваздуха планирају се следеће мере:

- редовно праћење стања квалитета ваздуха;
- идентификација загађивача на територији Општине;

- примена чистијих технологија;
- редовно праћење извештаја мониторинга загађивача односно мерних извештаја појединачних привредних субјеката и примена одређених мера, према потреби;
- адекватно одлагање комуналног отпада и сточних лешева у складу са принципима Националне стратегије управљања отпадом;
- гасификација свих насеља,
- формирање заштитних зелених појасева дуж путева, око радних зона и комуналних објеката и др.

У циљу заштите земљишта од загађења предвиђају се следеће мере:

- адекватно одвођење отпадних вода из насеља сепаратном канализационом мрежом;
- предтретман индустријских отпадних вода пре упуштања у канализациону мрежу;
- адекватна елиминација комуналног отпада континуираним одношењем на регионалну депонију, у складу са Националном стратегијом управљања комуналним отпадом, која је донета од стране Владе Републике Србије; у наведеном контексту локална самоуправа је донела одлуку да се прикључи региону Панчева;
- адекватно одлагање сточних лешева у складу са Законом о ветеринарству;
- санација и рекултивација напуштених и неуређених одлагалишта отпада и деградираних површина (позајмишта);
- експлоатација минералних сировина и обављање истражних радова се мора вршити у складу са Законом о геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр. 44/95);
- контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде.

Повећањем процента шумовитости, ваншумског зеленила и зеленог фонда у насељима унапредиће се санитарно-хигијенски и амбијентални услови предметног простора.

За урбанистичке планове детаљне разраде, којима ће се спроводити планска решења, орган надлежан за припрему плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати негативне утицаје на животну средину, надлежни орган може прописати израду Студије процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/05) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08).

II – 4.2. Мере заштите животне средине прописане стратешком проценом утицаја планског документа на животну средину

Чланом 9. Закона о планирању и изградњи дефинисана је обавеза да сви плански документи садрже обавезне мере заштите животне средине прописане проценом утицаја на животну средину.

Сходно томе, за све објекте који могу имати негативне утицаје на животну средину, надлежни орган може прописати израду Студије процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09), Правилником о садржини Студије о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 69/05) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 114/08), као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 109/09 и 8/10).

У Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана општине Опово на животну средину, вредновани су и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и предложене су мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

II – 4.2.1. Опште мере у току изградње појединачних објеката

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објекта потребно је планирати и применити следеће мере заштите:

- Носилац пројекта је дужан да поштује Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09 и 81/09), као и подзаконска акта донета на основу овог Закона.
- Вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта.
- Утврдити обавезне мере санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације.
- Отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију.
- Материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала.
- Ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежну организацију за заштиту споменика културе.
- Ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе.

II – 4.2.2. Опште мере заштите природних ресурса

- Вођење локалног регистра извора загађивања животне средине од стране надлежног органа општине Опово.
- Идентификација привредних субјеката - оператера који су у обавези да поднесу Захтев за издавање интегрисане дозволе у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/04) и пратећим подзаконским актима.
- Идентификација СЕВЕКО постројења на територији општине на основу Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) и пратећим подзаконским актима.
- Формирање заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) на територији општине Опово у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, ради заштите од еолске ерозије, одношења површинског слоја земљишта и усева у фази семена.

II – 4.2.3. Мере заштите ваздуха

Опште мере заштите ваздуха

- Поштовање Закона о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 36/09), и пратећих подзаконских акта.
- Обавезно вршење мониторинга квалитета ваздуха на територији општине Опово, на основу утврђене мреже мерних станица и/ или мерних места у државној и локалној мрежи мерних станица.
- Вршење континуалног и/или повремених мерења/узимања узорка загађујућих материја на фиксним локацијама.

- Повремено мерење/узимање узорак загађујућих материја на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга квалитета ваздуха.
- Поштовање Уредбе о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих супстанци ("Сл. гласник РС", бр. 22/10), којом су дефинисани рок и распоред за смањивање потрошње контролираних супстанци до њиховог потпуног искључивања из употребе, начин и поступци издавања дозволе за увоз или извоз контролираних супстанци.

Посебне мере заштите ваздуха за постројења

- Предвидети одговарајућу опрему, техничка и технолошка решења, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздух задовољава прописане граничне вредности.
- Приликом пројектовања, градње и коришћења постројења неопходно је одржавати га на такав начин да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већим од граничних вредности емисије.
- Уколико дође до квара уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите, или до поремећаја технолошког процеса услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, или обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року.
- У случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, обавезно је предузети техничко-технолошке мере или обуставити технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности.
- Носилац пројекта стационарног извора загађивања, код кога се у процесу обављања делатности могу емитовати гасови непријатних мириса, дужан је да примењује мере које ће довести до редукције мириса иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије.
- Носилац пројекта новоизграђеног или реконструисаног стационарног извора загађивања, за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе или израде студије о процени утицаја на животну средину, дужан је да пре пуштања у рад прибави дозволу.
- У централној зони насеља Опово, на траси постојећег ДП бр. 124 - зона школе, препоручује се праћење квалитета ваздуха.

II – 4.2.4. Мере заштите вода

Опште мере заштите вода

- Заштита водених токова и изворишта водоснабдевања (појединачних насељских изворишта која се задржавају за случај ванредних околности), обезбедиће се постављањем и адекватним одабиром локације радних постројења, комуналних објеката и смањењем употребе пестицида и ђубрива у пољопривреди.
- Очување водних ресурса и водних потенцијала обезбедиће се адекватним одвођењем отпадних вода односно изградњом канализационих система.
- Реализација постројења за пречишћавање отпадних вода у Опову.
- Елиминација извора загађења.
- Примена посебних мера пречишћавања вода:
 - хемијске мере - поступком стерилизације (смањење инфекцијских агенса), неутрализације и поступком хлађења, и
 - биолошке мере - микроорганизма својим ензимима разграђују поједине органске материје.

Посебне мере заштите вода за постројења

У циљу заштите вода од загађења, Законом о водама ("Сл. гласник РС", бр. 30/10) и Законом о заштити животне средине, предвиђене су следеће мере заштите вода за појединачне објекте:

- обавеза и рокови за достизање граничних вредности емисије загађујућих материја у води;
- забрана испуштања отпадних вода у површинске и подземне воде, које прелазе граничне вредности емисије;
- забрана испуштања отпадних вода, које угрожавају добар еколошки статус стајаћих вода;
- забрана испуштања отпадних вода које су прекомерно термички загађене;
- постављање уређаја за континуирано мерење количине отпадних вода и израда извештаја о мерењу квалитета отпадних материја који се квартално доставља јавном водопривредном предузећу и Министарству животне средине и просторног планирања;
- обавеза биохемијског и механичког испитивања параметара квалитете отпадних вода.

II – 4.2.5. Мере заштите земљишта

Применом прописаних мера заштите земљишта обезбедиће се заштита функције земљишта, заустављање деградације и обнављање деградираних земљишта.

На подручју општине Опово неопходно је извршити идентификацију контаминираних подручја и процену самог подручја и земљишта на којем је загађујућа материја присутна у повећаној концентрацији (простори неуређених одлагалишта отпада на територији општине, зоне интензивне пољопривредне производње, две циглане и фарма у Сакулама, кланица у Сефкерину). За идентификоване локалитете, осим мера заштите из подпоглавља 4.2.2. неопходно је урадити пројекте ремедијације земљишта на угроженим микролокалитетима.

У смислу решавања проблема постојећих јама – гробница на територији Општине, које угрожавању земљиште, као природних ресурс, Законом о ветеринарству ("Сл. гласник РС", бр. 91/05 и 31/10) - прописано је да је локална самоуправа дужна да на својој територији организује зоохигијенску службу.

Такође, за сва правна и физичка лица на територији Општине, у складу са овим законом, дефинисана је обавеза сакупљања, прераде или уништавања у објектима намењеним за прераду, обраду или уништавање лешева животиња и других отпадака животињског порекла.

Неопходно је извршити идентификацију простора угрожених флувијалном и еолском ерозијом и на тим местима као меру применити континуално одржавање одговарајућег вегетативног покривача, сађење дрвећа и као једну од привремених мера, до успостављања адекватног стања простора размотрити некоришћење угрожених простора за испашу.

II – 4.2.6. Мере заштите шума и шумског земљишта

Мере заштите шума на територији општине Опово, у складу са Законом о шумама ("Сл. гласник РС", бр. 30/10) и Законом о шумама ("Сл. гласник РС", бр. 46/91, 83/92, 54/93, 60/93, 54/96 и 53/93, 67/93, 48/94, 101/05-др.закон) (одредбе чл.9. до 20.), односе се на:

- обавезу корисника и сопственика да предузимају одређене активности којима ће се штитити шуме и шумско земљиште од деградације и ерозије;
- коришћење шумског земљишта у складу са његовим биолошким капацитетима;
- санацију изразито лошег узгојног стања шума превођењем изданаčkih шума у високе;

- у случајевима значајних поремећаја биолошке равнотеже и озбиљних штета у шумским екосистемима изазваних дејством елементарних непогода, надлежно министарство одређује мере заштите и санације шума, које спроводе сопственици, односно корисници шума и обезбеђује финансијска средства.

II – 4.2.7. Мере заштите станишта заштићених врста

На просторима који су евидентирани за заштиту, потребно је ускладити активности са заштитом. У том смислу је потребно:

- ускладити заштиту птица и узгој риба на простору рибњака у близини Баранде,
- забранити исушивање, преоравање и градњу на појединим локалитетима (бара, пашњака и хумке),
- забранити коришћење, уништавање и предузимање свих активности којима се могу угрозити заштићене врсте и њихова станишта, као и предузети мере и активности на управљању популацијама.

II – 4.2.8. Мере заштите од буке

Опште мере заштите од буке

Мере заштите од буке јединица локалне самоуправе врши у складу са Законом о заштити од буке ("Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 88/10) и подзаконским актима. Општина Опово, између осталог дужна је да:

- врши акустично зонирање,
- доноси локални акциони план заштите од буке, односно обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу,
- обезбеђује финансирање мониторинга буке.

Посебне мере заштите од буке

- За појединачна постројења надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке, на основу увида у Студије процене утицаја на животну средину и Захтеве за издавање интегрисане дозволе.
- У централној зони насеља Опово, на траси постојећег ДП бр.124 - зона школе, препоручује се праћење нивоа буке.

II – 4.2.9. Мере заштите при управљању отпадом

Опште мере заштите при управљању отпадом

- Јединица локалне самоуправе у обавези је да изради попис неуређених депонија на свом подручју, у складу са Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 88/10), који треба да садржи податке о локацији, просторним и геометријским карактеристикама, врстама и количинама одложеног отпада, рокове њихове санације и рекултивације, као и друге податке од значаја за утврђивање и спровођење пројеката.
- У циљу наставка експлоатације постојеће депоније комуналног отпада у непосредној близини насеља Опово (Реферална карта 3) до 31. децембра 2012. године, неопходно је израдити радни план са програмом мера и динамиком прилагођавања рада, у складу Законом.

Посебне мере заштите при управљању отпадом

За све постојеће и планиране пројекте на територији општине Опово, носилац је дужан да примени следеће мере заштите:

- поштује Закон о управљању отпадом, Закон о амбалажи и амбалажном отпаду и подзаконска акта донета на основу ових закона;
- обезбеди потребан простор за одлагање отпада;

- обезбеди потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја;
- да секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје лицу са којим је закључен уговор, а који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, одлагање, третман и сл).

II – 4.2.10. Мере приликом изградње и експлоатације саобраћајне инфраструктуре

У зонама око новопланираних саобраћајница (општински пут ка Дебелачи и Црепаји), као и у зони постојећег ДП II реда бр. 124, током изградње и експлоатације неопходно је применити следеће мере заштите:

- подизати заштитне имисионе шуме високих и средњих лишћара у граничним зонама саобраћајница;
- у појасу обострано 20 m од ДП и 10 m од општинских путева утврђује се обавеза примене заштитних мера (биолошких и техничких) у односу на утицај пута; у овом појасу није дозвољена изградња простора за дуже задржавање људи на отвореном (отворене спортске или рекреативне површине) и прехранбена производња или друге делатности које захтевају условно "чисту" животну средину;
- уколико се примене одговарајуће мере заштите од аерозагађења (техничке и биолошке, потребно удаљење, тампон намене - објекти или појас високог растиња) у овој зони са обе стране пута се дозвољавају сервиси, комерцијалне и сличне делатности, укључујући и производњу која може да "трпи" утицај пута без последица на прозводе; уколико се у предметној зони већ налазе простори за боравак људи на отвореном потребно је предузети исте мере колико то простор дозвољава;
- обавезна примена двостепеног система пречишћавања (сепаратор - таложник) атмосферских вода пре упуштања у реципијент у комплексима саобраћајних делатности.

II – 4.2.11. Мере приликом изградње и експлоатације електроенергетске и телекомуникационе инфраструктуре

Мере приликом изградње и експлоатације електроенергетске инфраструктуре

- У близини 20 kV надземног вода могу се градити објекти чије су сигурносне удаљености и растојања од 20kV надземног вода дефинисана у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400 ("Сл. лист СФРЈ", бр. 65/88 и 18/92). Испод самог далековаода не могу се градити објекти, осим инфраструктурних подземних мрежа које се укрштају са истим.
- При грађењу надземних водова морају бити испоштовани сви услови дефинисани Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400 kV ("Сл. лист СФРЈ", бр. 65/88 и 18/92), као и услови заштите дефинисани Законом о заштити од нејонизујућих зрачења ("Сл. гласник РС", бр. 36/09), Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Сл. лист СРЈ", бр. 11/96), Правилником о безбедности машина ("Сл. гласник РС", бр. 13/10), Правилником о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова ("Сл. лист СРЈ", бр. 41/93), Правилником о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Сл. лист СФРЈ", бр. 74/90), Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000V ("Сл. лист СРЈ", бр. 61/95), Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000V ("Сл. лист СРЈ", бр. 4/74) и другим подзаконским актима.

Мере приликом изградње и експлоатације телекомуникационе инфраструктуре

- При изградњи антенских стубова и постављању антенског система за пренос сигнала морају се поштовати мере предвиђене законским и другим прописима, које подразумевају нормативе и стандарде за ту врсту објеката, као и мере и услове, које утврђују надлежни органи и организације, које издају услове и сагласности.
- Сва опрема мора бити атестирана, обележена и прописно заштићена, са свим упутствима за безбедан рад.
- Антенски стуб треба пројектовати у складу са Правилником о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Сл. лист СФРЈ", бр. 1/69), Правилником о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Сл. лист СРЈ", бр. 11/96).
- Простор око базне радио-станице мора бити ограђен и недоступан за улазак неовлашћених лица, као и приступ објекту за смештање опреме и пењање на антенски стуб.
- На видљивим местима поставити упозорења о забрани приступа антенама.
- Приступ антенама могу имати само професионална лица која у случају интервенције и рада непосредно поред антена морају искључити радио-релејни предајник.
- Антенски стуб и антене морају имати адекватну громобранску заштиту.
- Обавезно вршити мерења електромагнетног зрачења у близини стуба.
- У случају прекомерног зрачења које потиче од квара, предајник се мора искључити и што пре приступити отклањању узрока.
- Све инсталације за потребе рада овог система у комплексу се морају каблирати.
- Све електроинсталације се морају одржавати у исправном стању.
- Према важећим прописима о заштити од опасног дејства електричне енергије на свим уређајима и опреми под напоном се морају спровести заштитне мере громобранска заштита, уземљење, димензионисање каблова, употреба одговарајуће изолације.
- Имајући у виду да је реч о заштити објекта од посебног значаја, у објекту технолошке опреме је потребно извести и дојаву пожара и дојаву провале, као и аларм у случају престанка рада климатизера.
- Антенски стуб је потребно обележити као препреку за обављање летења, за уочавање дању, ноћу и у условима смањене видљивости.
- Антенски стубови се, у циљу заштите становништва не могу постављати у комплексима школа, вртића, болница, старачких домова.

II – 4.2.12. Мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја гасоводне и нафтоводне инфраструктуре

- У појасу ширине од 30 m лево и десно од осе планираног гасовода и нафтовода високог притиска, забрањено је градити зграде за становање или боравак људи без обзира на степен сигурности,
- У појасу ширине 5 m на једну и на другу страну од осе цевовода, забрањено је садити биљке чији корени достижу дубину већу од 1 m, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m,
- приликом планирања, пројектовања и изградње нових објеката за експлоатацију минералних сировина, водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине.

II – 4.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење природних добара

На просторима који су евидентирани за заштиту, потребно је ускладити активности за заштитом. У том смислу је потребно:

- ускладити заштиту птица и узгој риба на простору рибњака у близини Баранде,
- забранити исушивање, преоравање и градњу на појединим локалитетима (бара, пашњака и хумке).

На локалитетима који су евидентирани као станишта строго заштићених врста заштита се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Ове мере подразумевају заштиту станишта, санацију и ревитализацију оштећених станишта и друге неопходне мере.

II – 4.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара

У складу са важећим Законом о културним добрима, у тренутку потребе за интервенцијом на споменику културу и културном добру које је у процесу утврђивања (налази се под предходном заштитом), треба спровести законом прописану процедуру, прибављање услова од стране надлежног Завода за заштиту споменика културе у Панчеву, као и сагласности на документацију и изведене радове у складу са документацијом.

Објекте индустријског наслеђа, народног градитељства и просторних целина треба очувати као сведоке времена и начина градње, уз предходно истраживање и адекватну презентацију. Очување урбано-историјске целине подразумева очување наслеђене урбане структуре амбијенталних и архитектонских вредности, у смислу контролисаног развоја насеља у складу са наслеђем и временом у ком се дешава.

II – 4.5. Инжењерско-геолошки услови, услови и мере заштите од пожара, елементарних непогода и техничко-технолошких несрећа

Мере заштите од **земљотреса** односе се на основне смернице и услове за организацију и изградњу насељских површина, применом важећих правилника везано за степен изградње појединих реона у насељима (стамбени, централни, радне зоне), густину насељености, спратност објеката, планирање слободних површина за потребе евентуалног измештања и збрињавања становништва. Грађевинско-техничке мере предвиђају правилан избор локације за градњу објеката, забрану изградње на неподесним теренима као и строго поштовање и примена важећих законских прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју. Заштита од земљотреса обезбедиће се спровођењем инжењерско-геолошких услова. При изградњи објеката узети у обзир прорачун на отпорност за земљотрес јачине минимално 7^0 MCS уз поштовање прописане минималне ширине саобраћајних коридора, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања.

Део подручја општине Опово је угрожено **поплавама**. Одбрамбени насипи подигнути дуж леве обале Тамиша (прва одбрамбена линија), са водопривредним објектима за заштиту од вода (устава, црпне станице, хидромелиорациони канали), штите територије општине Опово од поплавих вода. Високе воде Тамиша угрожавају мали део општинске територије, део насеља Сефкерин и инундациону раван. У источном делу територије Општине деловање високих вода Тамиша осећа се посредно, када оне загаде фреатску издан и успоравају природно отицање од дилувијалне терасе ка алувијалној равни. То доводи до плављења депресија на тераси, а отежава извођење пољопривредних радова на нижим теренима и саобраћај на атарским путевима. У наредном периоду нужно је постојеће делове система одржавати у пројектованим елементима, као и отклањати евентуална оштећења облога насипа од утицаја таласа и леда. Планирани развој каналске мреже и њено оспособљавање за двонаменску функцију (одводњавање и наводњавање) допринеће да одводњавање површинских и подземних вода буде много квалитетније.

Заштиту од **јаких ветрова** спроводити применом дендролошких мера у организацији и уређењу насеља и атара. Дендролошке мере подразумевају формирање одговарајућих ветрозаштитних појасева довољне ширине уз атарске путеве, засађивање високог дрвећа уз јавне путеве, планско сађење високог дрвећа у одређеном распореду на грађевинској парцели, и др.

Мере заштите од **пожара** обухватају урбанистичке и грађевинско-техничке мере заштите. Урбанистичке мере заштите се односе на планирање простора у насељима кроз урбанистичке показатеље (намена површина, индекс изграђености, индекс заузетости парцеле) и правила изградње (регулациона линија, грађевинска линија, висина објекта, удаљеност објекта од суседних, ширина саобраћајница, паркиралишта и др.). Грађевинско-техничке мере заштите се односе на стриктну примену прописа о изградњи објеката, електроенергетских и гасних постројења. За спровођење заштите од пожара у сваком насељу је неопходно обезбедити локацију за ватрогасни дом и гаражу као и услове за снабдевање потребном количином воде за гашење пожара.

У оквиру система одбране од **града**, у општини Опово изграђено је укупно 4 (четири) противградне станице са којих се, током сезоне одбране од града, испаљују противградне ракете које спадају у 1. категорију експлозивних материја. Противградне станице су на следећим локацијама: Баранда 1, Баранда 2, Сакуле и Сефкерин.

Табела бр. 19. - Локације противградних станица у Општини:

Ред.бр.	Назив ПГС	X	Y	H
1.	Баранда 1	4992275	7456400	74
2.	Баранда 2	4994517	7459098	80
3.	Сакуле	5001580	7460349	80
4.	Сефкерин	4985850	7460890	74

Ради неометаног рада и безбедности, у заштитној зони од 100 m од противградних станица, изградња нових објеката је могућа само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

II – 4.6. Услови и мере заштите од ратних разарања

За заштиту становништва од ратних дејстава на подручју општине Опово обавезна је изградња двонаменског склоништа допунске или основне заштите у складу са важећим техничким прописима и нормативима за склоништа и "Одлуком општинског штаба цивилне заштите о утврђивању степена угрожености територије општине Опово".

Пре одобрења за изградњу/реконструкцију објеката, инвеститори су у обавези да прибаве мишљење надлежног органа за одбрану у Опову, о обавези изградње склоништа (врсти склоништа, обиму заштите и капацитету) или о ослобађању од градње склоништа, уколико граде објекте који се налази у насељу или делу насеља/атара у којима није планирана изградња склоништа (у складу са прописима из ове области).

Општи услови за изградњу склоништа су:

- склоништа се планирају као двонаменски објекти, који могу бити засебни објекти односно део грађевинског објекта;
- склоништа могу бити подземни, делимично укопани или надземни објекти;
- породична склоништа се граде за чланове домаћинства, али најмање за три лица; могу се планирати као оставе, радионице, приручне просторије и сл.;
- кућна склоништа (за зграде са више станова) могу се планирати као друштвене просторије, гараже, бициклане, изложбени простори и сл.;
- блоковска склоништа (за више зграда) могу се планирати као простори за спорт и рекреацију, простори за друштвене активности, затим простори са угоститељским, трговинским или услужним садржајем и сл.;

- склоништа у предузећима и установама могу се планирати као простори за састанке, радионице, сервиси, ресторани за исхрану и сл., у складу са основном делатношћу и потребама предузећа односно установа;
- јавна склоништа се првенствено граде у већим градовима, на прометним јавним местима, величине према процењеном броју становника који се могу затећи на јавном месту.

Зона забрањене градње и зона контролисане градње

У зони забрањене градње није дозвољена изградња објеката.

У зони ограничене градње могућа је изградња објеката само у складу са овим Планом, уз обавезно прибављање услова и сагласност Министарства одбране.

Зона забрањене градње и зона ограничене градње приказане су на Рефералној карти бр. 3. – "Туризам и заштита простора".

II – 4.7. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње

Неопходно је радити на развоју и коришћењу нових и обновљивих облика енергије и на подстицању градитеља и власника да примене енергетски ефикасна решења и технологије у својим зградама, ради смањења текућих трошкова.

Енергетска ефикасност изградње постиже се:

- изградњом пешачких и бициклистичких стаза како би се смањило коришћење моторних возила;
- подизањем уличног зеленила, ваншумског зеленила и пошумљавањем деградираних површина, смањиће се загревања тла и створиће се природни амбијент за шетњу и вожњу бицикла;
- пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- сопственом производњом енергије и другим факторима;
- изградњом објеката за производњу енергије на бази алтернативних и обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије), и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

Енергетска ефикасност изградње зграде обухвата следеће мере:

- реализација пасивних соларних система: максимално коришћење сунчеве енергије за загревање објекта (оријентација зграде према јужној, односно источној страни света), заштита од сунца, природна вентилација;
- омотач зграде (топлотна изолација зидова, кровова, подних површина; замена /санација прозора, ваздушна заптивност/непропустљивост, друге мере);
- систем грејања и припреме санитарне топле воде (замена/модернизација котлова и горионика, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање, замена/модернизација топлотних подстаница, регулација температуре, уградња термостатских вентила, делитеља топлоте/трошкова, мерача топлоте, друге мере);
- унутрашњу климу, која утиче на енергетске потребе, тј. систем за климатизацију, (комбинација свих компоненти потребних за обраду ваздуха, у којој се температура регулише или се може снизити, могућно у комбинацији са регулацијом протока ваздуха, влажности и чистоће ваздуха);
- унутрашње осветљење (замена сијалица и светиљки ради обезбеђења потребног квалитета осветљености).

Неке зграде, као што су историјски споменици, верски објекти, пољопривредне зграде, могу бити изузете из примене ових мера.

Мере за даље побољшавање енергетских карактеристика зграде не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравано коришћење зграде.

II – 4.8. Услови и мере за обезбеђење приступачности површинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору

Овим Планом дају се услови за уређење и изградњу:

- површина јавне намене (јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес) и
- изградњу објеката за јавно коришћење,

за обезбеђивање несметаног кретања деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица (у даљем тексту: лица са посебним потребама у простору).

Објекти за јавно коришћење јесу: објекат локалне самоуправе, дечија установа, школа, амбуланта, апотека, дом културе и библиотека, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали, и други објекти. При планирању и пројектовању јавних саобраћајних површина, пешачких стаза, пешачких прелаза, места за паркирање и друге површине у оквиру улица, шеталишта, скверова и игралишта по којима се крећу лица са посебним потребама, прилаз до објекта, хоризонталне и вертикалне комуникације у јавним и стамбеним објектима са 10 и више станова, морају се обезбедити услови за несметано кретање лица са посебним потребама у простору, у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица ("Службени гласник РС", бр. 18/97.).

III – ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

III – 1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

У циљу обезбеђивања реализације планских циљева потребно је одредити урбанистичке критеријуме и услове за изградњу и реконструкцију свих планираних садржаја. Општа правила грађења која важе за све целине и зоне дефинисане овим Планом су:

- Конструкцију објекта прилагодити осцилацијама изазваним земљотресом јачине 7°МЦС скале.
- За непокретна културна добра и непокретна културна добра под претходном заштитом, као и за њихову непосредну околину (припадајуће парцеле) важе одредбе Закона о културним добрима. За радове на тим објектима (адаптације, ревитализације, доградње, реконструкције,...), власници-носиоци права коришћења морају прибавити посебне услове - мере техничке заштите као и сагласност на пројектну документацију од стране надлежног завода за заштиту споменика културе.
- За археолошке локалитете из списка, важе исте одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове од Завода за заштиту споменика културе Панчево.
- Гробља, према Закону о културним добрима, уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине.
- Спроводи се мере и услове заштите природних и радом створених вредности животне средине у складу са Законом о заштити животне средине.
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског порекла (за које се претпостави да има својство природног споменика), извођач радова је дужан да о томе обавести Завод за заштиту природе и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица.
- При пројектовању и грађењу обавезно се придржавати одредби Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/09).
- Изградњу планираних објеката, чији капацитет прелази више од 50 лица, корисника објекта, вршити у складу са "Одлуком о утврђивању степена угрожености насељених места у општини Опово, са рејонима угрожености и одређеном врстом и обимом заштите у тим рејонима" и важећим техничким нормативима за склоништа.
- Објекти високоградње јавне и пословне намене морају се пројектовати и градити тако да особама са инвалидитетом, деци и старим особама омогућава несметан приступ, кретање, боравак и рад. Стамбене и стамбено-пословне зграде са десет и више станова морају се пројектовати и градити тако да се особама са инвалидитетом, деци и старим особама омогућава несметан приступ, кретање, боравак и рад.
- Објекат високоградње у зависности од врсте и намене, мора бити пројектован, изграђен, коришћен и одржаван на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства.

III – 2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

На основу Закона о пољопривреди, ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, потребно је да се доноси пољопривредне основе заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта као плански документ. Пољопривредна основа се доноси у складу са просторним и урбанистичким плановима и ови документи морају бити међусобно усаглашени. У складу са смерницама за уређење и изградњу пољопривредног земљишта, датим овим Планом, скупштина јединице локалне самоуправе доноси пољопривредне основе ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта на пољопривредном земљишту се могу градити:

- објекти за потребе пољопривредног домаћинства;

- пољопривредни радни комплекси са објектима за потребе примарне пољопривредне производње, за потребе складиштења и прераде пољопривредних производа;
- објекти за експлоатацију минералних сировина;
- саобраћајни, водопривредни, комунални, енергетски, телекомуникациони објекти и инфраструктура у складу са Планом;
- објекти за потребе привреде, туризма и едукативног туризма, рекреације и др., а у складу са Планом.

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозија изазване ветром (еолска ерозија), примењују се противерозионе мере које обухватају сађење вишегодишњих дрвенастих биљака или подизање и гајење ваншумског зеленила у виду пољозаштитних појасева.

Ваншумско зеленило у виду ветрозаштитних и пољозаштитних појасева је потребно формирати у оквиру саобраћајне и водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2% површине територије Општине. Пројектном документацијом је потребно одредити оптималне ширине и типове заштитних појасева, међусобна растојања и конкретан избор врста, у складу са условима станишта. Препоручују се вишередни ажурни појасеви на најугроженијим деоницама. Потребно је оценити економску оправданост подизања појасева који би били на пољопривредном земљишту или ван линија путног појаса.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта могу се подизати и ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи.

III – 2.1. Правила грађења за објекте за потребе пољопривредног домаћинства - салаше

Услови за изградњу нових салаша (салаша у функцији пољопривредне производње), као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредног домаћинства, издаваће се на основу овог Плана и услова за заштиту животне средине. Просторних ограничења у смислу максималне величине површине парцеле за салаш нема. Код постојећих салаша, ако задовољавају услове за уређење и изградњу из овог Плана, дозвољава се постојећа парцелација.

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта,
- помоћног објекта уз стамбени објекат (гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл.),
- економског објекта (стакленик, сточна стаја, ђубриште, пољски wc и сл.),
- помоћног објекта уз економски објекат (магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.),
- пословног објекта (објекат за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу),
- објеката/површина за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу),
- складишног објекта (објекат за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.),

уз обезбеђивање санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле. Изградња објеката за потребе пољопривредног домаћинства-салаша дозвољена је само ако постоји изграђен породични стамбени објекат или ако се траже услови за

његову изградњу. Није дозвољена изградња стамбеног објекта без изградње објекта за потребе пољопривредне производње.

Мин. величина парцеле за изградњу новог салаша је 5000m². Салаш мора бити мин. комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода из јавног водовода или сопственог бунара, водонепропусна септичка јама, обезбеђено снабдевање електричном енергијом и др.

Правила грађења за породични стамбени објекат:

- Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта без услова за изградњу економског објекта у функцији пољопривредне производње (ако исти не постоје на парцели).
- Дозвољена је изградња само једног породичног стамбеног објекта.
- Макс. габарит стамбеног објекта у основи је 200m², макс. спратност објекта је П+Пк, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају, мин. удаљеност стамбеног објекта од суседне парцеле је 5,0m, од атарског пута 5,0m а од јавног пута у складу са Законом о јавним путевима.

Правила грађења за помоћни објекат уз стамбени објекат:

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз стамбени објекат: гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, сушница, пушница, подруми, ограде, водонепропусне септичке јаме и сл.
- Није дозвољена изградња помоћног објекта уз стамбени објекат без услова за изградњу породичног стамбеног објекта (ако исти не постоји на парцели).
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Макс. спратност помоћног објекта уз стамбени објекат је П.
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
- Мин. удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта и суседне парцеле је 5,0m.
- Парцеле се могу оградаивати транспарентном оградом висине макс. до 2,2m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од мин. 1,0m од међне линије, изузетно и мањој, уколико се прибави сагласност суседа.
- Водонепропусна бетонска септичка јама гради се на мин. 3,0m од свих објеката и од границе суседне парцеле.

Правила грађења за економске објекте:

- Дозвољена је изградња следећих економских објеката: стаје, ђубришта, пољски ws, стакленици, пластеници, објекти намењени ратарској, повртарској, воћарско-виноградарској, рибњачкој, сточарској и осталим видовима пољопривредне производње (напр. гајење: пужева, печурака, цвећа и сл.).
- Није дозвољена изградња економског објекта без услова за изградњу породичног стамбеног објекта (ако исти не постоји на парцели).
- Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Максимална спратност економског објекта је П+Пк.
- Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно пословног објекта је 20,0m а од суседне парцеле мин. удаљеност је 10,0m.
- Мин. удаљеност економског објекта: стаје, ђубришта, пољског ws од бунара је 25,0m.

Правила грађења за помоћни објекат уз економски објекат:

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз економски објекат: магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Максимална спратност помоћног објекта је П+Пк.

- Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 6,0m а од суседне парцеле минимална удаљеност је 5,0m.

Правила грађења за пословни објекат:

- Дозвољена је изградња следећих пословних објеката: објекти за пружање услуга хране, пића и смештаја, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу.
- Дозвољена је изградња само једног пословног објекта.
- Максимална спратност пословног објекта је П+1+Пк.
- Мин. удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m а од економског објекта мин, удаљеност је 20,0m.

Правила грађења за објекте/површине за спорт и рекреацију:

- Дозвољена је изградња објекта/површина за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу.
- Максимална спратност објекта је П.
- Мин. удаљеност објекта/површине од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0m.

Правила грађења за складишне објекте:

- Дозвољена је изградња објекта за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрум пића, који може бити полуукопан или укопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
- Максимална спратност објекта је П+Пк, односно у зависности од усвојеног технолошког поступка складиштења.
- Минимална удаљеност објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m.

III –2.2. Правила грађења за воћарско-виноградарску кућицу

На парцели плодног земљишта која је према начину коришћења сврстана у културу воћњак, односно виноград, дозвољена је изградња воћарско-виноградарске кућице, бунара, пољског ис и оставе за смештај воћа, уз обезбеђивање следећих услова:

- Минимална величина парцеле на којој се гради воћарско-виноградарска кућица износи 1000,0m².
- Најмање 95% површине парцеле мора се користити као воћњак или виноград.
- Максимална површина за изградњу воћарско-виноградарске кућице је 25m². Минимална удаљеност објекта од границе суседне парцеле је 1,0m а од суседовог објекта 6,0m. Максимална спратност објекта је П са подрумом (уколико то хидротехнички услови допуштају). Дозвољава се изградња надстрешница, трмова, пергола (ако нису застакљене не рачунају се у основни габарит објекта).
- Уз воћарско-виноградарску кућицу дозвољена је изградња и оставе за смештај воћа, максималне површине 100,0m² и спратности П; мин. удаљеност објекта од границе суседне парцеле је 1,0m а од воћарско-виноградарске кућице и суседовог објекта 10,0m. Дозвољена је изградња засебног објекта-подрум пића, који може бити полуукопан или укопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
- Парцеле се могу оградити транспарентном или живом оградом, висине максимално до 2,2m. Ограде и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 0,5m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа.

III– 2.3. Правила грађења за пољопривредне радне комплексе

Избор локације за изградњу пољопривредног радног комплекса (са објектима за потребе примарне пољопривредне производње, за потребе складиштења и прераде пољопривредних производа) треба извршити након потпуне анализе природних одлика (рељефа, педолошких, геолошких, метеоролошких и хидролошких карактеристика), као

и других услова (близина и могућност прикључења на јавни пут и осталу инфраструктуру, утицај на окружење и животну средину и др). Такође, при избору локације за изградњу неопходно је водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима слабијих бонитетних карактеристика.

Парцеле се могу оградјивати транспарентном оградом, висине макс. до 2,2m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Пољопривредни радни комплекс мора бити комунално опремљен са мин.: приступним путем ширине мин. 3,5m, унутрашњим саобраћајницама, санитарном и водом за потребе производње, унутрашњом канализационом мрежом, електричном енергијом.

Услови за изградњу нових пољопривредних радних комплекса, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредне производње, издаваће се на основу овог Плана, урбанистичког пројекта уз прибављање услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање. Накнада за промену намене земљишта ће се плаћати у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

За потребе пољопривредног радног комплекса дозвољена је изградња:

- стакленика и пластеника,
- објеката за гајење печурака,
- рибњака,
- фарми - објеката за узгој животиња (живине, ситне/крупне стоке, пужева и др.),
- комплекса за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа (силоси, хладњаче, кланице),
- машинских паркова.

Индекс заузетости парцеле је макс. 40% (са саобраћајницама макс. 70%). У оквиру комплекса неопходно је обезбедити мин. 30% озелењене површине.

III – 2.3.1. Стакленици и пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника. Удаљеност оваквих објеката од међних линија је минимално 5,0m.

III – 2.3.2. Комплекси за гајење печурака

Изградња ових комплекса и објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област. Минимална удаљеност свих објеката од суседних парцела је 10,0m. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

III – 2.3.3. Рибњаци

Избор локације за изградњу рибака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибака. Границе рибака морају бити обележене видљивим обележјима. Приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње: младичњаке, товилишта и зимовнике. У саставу рибака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Индекс заузетости парцеле је максимално 70% а индекс изграђености парцеле је максимално 1. На парцели је, осим напред наведених објеката дозвољена изградња пословних објеката у функцији задовољавања туристичке понуде, у складу са "Правилником о минималним техничким и санитарно-хигијенским условима за уређење и опремање угоститељских објеката" и "Правилником о садржају и начину вођења

регистра категорисаних соба, кућа и станова за одмор". Такође, дозвољена је изградња помоћних објеката (гараже, оставе). Минимална удаљеност објеката високоградње од суседних парцела је 3,0m а максимална спратност је П+Пк. Објекти се могу градити на традиционални начин уз примену природних материјала где је то год могуће, или као сојенице, за оне намене објеката за које је таква врста изградње оправдана. На парцели је обавезно обезбедити 30% озелењене површине. У комплексу рибњака могу се градити трафостанице 20/0,4kV, стубне, зидане или монтажно-бетонске (МБТС), уз обезбеђивање мин. удаљеност 3,0 m од осталих објеката.

III – 2.3.4. Фарме

Фарма је радни комплекс са објектима и простором за држање и узгој животиња: копитара, папкара, живине и кунића, пужева и др. Комплекс фарме градити у складу са овим Планом и Правилником о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића ("Службени гласник РС", бр. 81/06).

Удаљеност фарми од грађевинског подручја насеља, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми на којима се узгајају исте, односно различите врсте животиња, мора бити у складу са законима и правилницима који регулишу ову област. Ови објекти морају се лоцирати на компактном и добро оцедитом земљишту, по могућству слабије бонитетне класе. Величину парцеле дефинисати у складу са капацитетом и врстом производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг фарме, који ће омогућити повезаност свих функционалних делова.

У оквиру фарме треба формирати два одвојена блока - технички и производни. Технички блок подразумева изградњу: објеката за смештај радника, складишта хране, карантинске просторије, машински део, просторије за ветеринарске прегледе, мини клинику за принудна клања и сл. Неопходно је обезбедити посебан простор за уништавање или одлагање угинулих животиња. У производном делу налазе се објекти за узгој животиња, који морају бити подељени по категоријама - за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов.

Максимална спратност објеката у комплексу је П+Пк, максимална спратност објеката за узгој животиња и помоћних објеката је приземље - П. Минимална удаљеност објеката за узгој животиња од границе суседне парцеле је 3,0m. Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката и конкретне врсте животиња, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова. Простор за одлагање стајског ђубрива мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен минимално 50,0m од објеката за животиње.

Унутрашње саобраћајнице треба градити тако да се обезбеди кружни ток саобраћаја (чисти и прљави путеви). Путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња. Повезивање фарми са мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем одговарајуће ширине и изграђеним од чврстог материјала. На уласку у комплекс изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0m и ширине минимално 3,0m. Улаз у фарму мора бити под надзором на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме. Круг фарме мора бити ограђен оградом, која спречава неконтролисани улазак људи и животиња.

Изградња и реконструкција објеката пољопривредне производње (фарме), који се због величине капацитета или специфичне технологије производње, не могу градити у насељу, вршиће се у атару имајући у виду и следеће услове за избор локације:

- објекте треба лоцирати на мање квалитетним типовима земљишта, а уколико то није могуће, према предностима осталих локационих фактора;
- одређена ограничења могу представљати микрорељефне карактеристике, што се посебно односи на изградњу већих сточарских капацитета са неопходним

додатним површинама и економским двориштима који захтевају заравњене површине;

- производно-сточарске капацитете градити у близини ливада и пашњака, како би се створили услови за комбиновану исхрану на слободним просторима и у затвореним објектима;
- код изградње објеката сточних фарми мањег капацитета предност имају локације уз општинске и атарске путеве, у близини насеља, како би се могао обезбедити прикључак на постојећу насељску инфраструктуру (пут, електроенергетска мрежа, водоводна мрежа...),
- основни услов при избору локације је могућност трајног решења прихватања и одвођења сувишних површинских и подземних вода; предност у овом смислу имају локације у непосредној близини мелиоративних канала, јер ће се тако постићи боље одвођење сувишних вода са уређене површине комплекса;
- фарма мора да буде изграђена тако да омогући одговарајуће микроклиматске и зоохигијенске услове зависно од врсте животиња.

III – 2.3.5. Комплекси за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа

У оквиру ових комплекса дозвољена је изградња објеката за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа: житарице, индустријско и лековито биље, цвеће, поврће, воће, производи животињског порекла и др., са пратећим објектима.

Објектима за складиштење пољопривредних производа и репроматеријала сматрају се све врсте складишта (полуотворене и затворене хале, надстрешнице, силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др). Објекти у којима се пољопривредни производи могу примарно прерађивати су сушнице, пушнице, кланице и сл. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0m. Максимална спратност објеката је П, односно у зависности од технолошког процеса производње, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

III – 2.3.6. Машински паркови

У овим комплексима дозвољена је изградња објеката за смештај свих видова пољопривредне механизације, радионице за оправку возила сопственог возног парка, објекти за складиштење, сушење и чување пољопривредних производа биљног порекла, ђубрива и др. репроматеријала, евентуално станице за снабдевање горивом за сопствене потребе и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација (возила, машине, прикључни уређаји и др), као и пољопривредни алати и опрема ради чување и одржавања. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0m. Минимална удаљеност станице за снабдевањем горивом за сопствене потребе од границе парцеле и од других објеката у складу са саобраћајним прописима и прописима из области заштите животне средине. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

III – 2.4. Правила грађења за противградне станице

У току сезоне одбране од града из противградних станица се испаљују противградне ракете, које спадају у 1. категорију експлозивних материја. Изградња других нових објеката на одстојању мањем од 100m од противградне станице могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког Завода Србије.

III – 2.5. Правила грађења за пратеће садржаје јавног пута

У појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје (бензинске и гасне станице, мотеле, угоститељске објекте и остало) уколико постоје инфраструктурни, комунални и остали услови. Микролокација пратећег садржаја утврђује се уз примену смерница за одабир микролокалитета.

За основни садржај (станција за снабдевање горивом - ССГ):

- 60 m ширина фронта парцеле,
- 30 m дубина парцела.

За основни и додатни садржаји (ССГ, сервис, праоница, мотел и др.):

- 1,5 – 3,0 ha површине за смештање свих потребних садржаја,
- придржавање прописаних удаљености од раскрсница и укрштаја са другим инфраструктурним системима.

У зависности од ранга државног или општинског пута објекти се граде на удаљености (ЗОЈП чл.1 и чл.29):

- 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда,
- 5 m од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

Уз јавне путеве се могу градити и пословни објекти, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа. На државне путеве ове садржаје препоручљиво је координисано везивати преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од мин. 400 m између прикључака. Индекс заузетости парцеле са саобраћајницама је макс. 70%. У оквиру комплекса неопходно је обезбедити мин. 30% озелењене површине.

Аутобуска стајалишта се могу градити уз све путеве у облику сепарисаних ниша и са елементима који обезбеђују безбедан трансфер путника и одвијање динамичког саобраћаја.

III – 2.6. Правила грађења на површинама за експлоатацију минералних сировина

Експлоатација минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса) дозвољена је на пољопривредном земљишту ван подручја резервисаних за заштиту (станишта дивљих врста) на основу одобрења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. Изградња објеката у границама експлоатационог поља врши се на основу урбанистичког пројекта урађеног у складу са смерницама датим у Плану за радне комплексе на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља.

III – 2.7. Правила грађења на локалитету едукативног туризма источно од Баранде

За потребе едукације и презентације природних вредности у традиционалном стилу дозвољена је изградња: осматрачница, хранилишта за птице, настрешница, столова и столица, пешачких стаза (од дрвета и других природних материјала), евентуално и научно-истраживачки центар за мониторинг и заштиту птица са видиковцем, уз предходно добијене посебне услове и сагласности од надлежног завода за заштиту природе. Неопходно је очувати и унапредити природне и полуприродне елементе ових подручја и стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета. За овај простор неопходна је израда урбанистичког пројекта за изградњу уз прибављање водних услова и услова заштите природе.

III – 3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

Водећи рачуна о основним принципима заштите шума, на шумском земљишту се могу градити следећи садржаји:

- шумске саобраћајнице и објекти у функцији шумске привреде,
- објекти инфраструктуре у складу са просторним планом,
- објекти за гајење и лов дивљачи.

Корисници шума су дужни да предузимају мере заштите од пожара и других елементарних непогода. Објекти са отвореном ватром (цигане, кречане) и постројења за механичку прераду дрвета се могу лоцирати у складу са Законом о шумама (мин. 200 m од ивице шума).

Ловачке куће и ловни објекти: Ловачке куће, ловно-производни и ловно-технички објекти се могу градити у складу са ловном основом ловишта, годишњим планом газдовања ловиштем и овим Планом.

Шумски путеви и објекти: Шумски путеви, шумарске куће и други објекти за потребе газдовања шумама, могу се градити у складу са посебном основом газдовања шумама, годишњим извођачким плановима газдовања и овим Планом.

III – 4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У инундацији реке, од ножице насипа према реци у појасу ширине 10,0m не могу се градити никакви објекти, а даље према реци, само изузетно, могу се лоцирати објекти постављени на стубове са котом пода изнад 1% велике воде реке. Ови објекти у кориту реке могу имати само привремени карактер, до момента техничких и других разлога за њихово уклањање, без права на надокнаду штета инвеститору. Нове објекте у инундацији лоцирати тако да заштитна шума испред насипа остане у функцији, односно да се не сече.

III – 4.1. Сојенице

Уз водене површине дозвољава се изградња сојеница уз предходну израду урбанистичког пројекта.

III - 5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА И УРЕЂЕЊА ЛОВИШТА

На пољопривредном и шумском земљишту које је у саставу ловишта могу се: градити ловно-техничких објекти, постављати ограде ради заштите и лова дивљачи, градити ловно-производне објекте, фарме за производњу фазанске дивљачи, подизати ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. На водном земљишту које је у саставу ловишта могу се градити само ловно-техничких објекти.

У ловиштима је дозвољена:

- изградња ловно-техничких објеката од природних материјала које треба уклопити у природни амбијент;
- постављање ограда (ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења, заштите и лова дивљачи);
- изградња ловно-производних објеката;

- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи; подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи;
- изградња пролаза за ниску и крупну ловну дивљач у оквиру саобраћајне инфраструктуре ради стварања еколошких коридора за њихово кретање;
- локација и објекти за изградњу фарме за производњу фазанске дивљачи мора испуњавати ветеринарско-санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Услови за изградњу су исти као услови дати у тачки "III – 2.3.4. Фарме".

III - 6. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА БАРАНДА, САКУЛЕ И СЕФКЕРИН

III - 6.1. Правила грађења у зони становања (стамбена зона мање и средње густине)

При грађењу стамбених објеката придржавати се Правилника о минималним техничким условима за изградњу станова („Сл. лист СФРЈ”, бр. 45/67). За остале објекте придржавати се одредби техничких прописа и услова који конкретну област регулишу. На грађевинској парцели дозвољена је изградња само једног стамбеног објекта (стамбено-пословног, пословно-стамбеног).

Породични стамбени објекти су објекти за становање са највише четири стамбене јединице. Вишепородични стамбени објекти су објекти за становање са пет и више стамбених јединица.

а) Врста и намена објеката

Услови за стамбену зону средње густине:

1. Главни објекат: Намена: породични стамбени објекат, породични стамбено-пословни објекат, пословно-стамбени објекат, пословни објекат, мањи производни објекат занатског типа, вишепородични стамбени објекат и вишепородични стамбено-пословни објекат. Врста: главни објекат може да се гради као слободностојећи, двојни, објекат у прекинутом или у непрекинутом низу.

Пословне делатности које се могу дозволити су из области: трговине на мало, угоститељства, услужних делатности и мање производње занатског типа, уз обезбеђивање услова заштите животне средине.

2. Помоћни објекат: Намена: гаража, летња кухиња, пушнице, сушнице, настрешница за машине и возила, магацин хране за сопствену употребу, остава, водонепропусна бетонска септичка јама, бунар, ограда, трафо станица и сл. Врста: објекат се гради као слободностојећи, двојни или као објекат у прекинутом низу.

Услови за стамбену зону мање густине:

1. Главни објекат: Намена: породични стамбени објекат, породични стамбено-пословни објекат, пословно-стамбени објекат, пословни објекат, вишепородични стамбени објекат и вишепородични стамбено-пословни објекат и мањи производни или складишни објекат. Врста: главни објекат може да се гради као слободностојећи, двојни или као објекат у прекинутом низу и непрекинутом низу.

Пословне делатности које се могу дозволити су из области: трговине на мало и велико, угоститељства, услужних делатности и производње, с тим да су обезбеђени услови заштите животне средине. Производне делатности малог обима у овој зони се могу дозволити уз обезбеђивање услова заштите животне средине. У оквиру зоне становања није дозвољена изградња производних и складишних објеката већих капацитета.

2. Економски објекат: Намена: сточне стаје, испусти за стоку, ђубришта, пољски клозети, пушнице, сушнице, кош, амбар, настрешница за машине и возила, магацини хране, објекти намењени исхрани стоке, млекара, санитарни пропусник, и др. Врста: објекат се гради као слободностојећи, двојни или као објекат у прекинутом низу и непрекинутом низу.

3. Помоћни објекат: Намена: гаража, летња кухиња, пушнице, сушнице, настрешница за машине и возила, магацин хране за сопствену употребу, остава, водонепропусна бетонска септичка јама, бунар, ограда, трафо станица и сл. Врста: објекат се гради као слободностојећи, двојни или као објекат у прекинутом низу и непрекинутом низу.

б) Услови за образовање грађевинске парцеле

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене породичном становању су следећи: За слободностојећи објекат мин. ширина парцеле је 9,0m; мин. површина парцеле је 300,0m². За двојни објекат мин. ширина парцеле је 16,0m (2x8,0m), мин. површина је 400,00m² (2x200,00m²). За објекат у прекинутом низу мин. ширина парцеле је 10,0m, мин. величина парцеле је 300,0m². За образовање грађевинске парцеле намењене породичном становању пољопривредног типа обезбедити мин. ширину парцеле од 15,0m. Изузетно, на већ изграђеним грађевинским парцелама са изграђена два стамбена објекта, где ширина и површина парцеле не задовољавају наведене елементе дозволиће се препарцелација и испод дозвољеног минимума, у циљу решавања имовинско - правних односа (физичка деоба имовине).

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене вишепородичном становању су следећи: За слободностојећи вишепородични стамбени објекат мин. ширина парцеле је 20,0m а за објекат у прекинутом низу мин. ширина парцеле је 15,0m. За све врсте вишепородичних стамбених објеката мин. површина парцеле је 600,0m².

в) Положај објеката на парцели

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Објекти се граде на грађевинској линији или унутар површине ограничене грађевинским линијама. Грађевинска линија може се поклапати са регулационом линијом осим ако се у приземној етажи планира и гаража. У том случају грађевинска линија је на 5,0m од регулационе линије. Изузетно, удаљеност објекта од регулационе линије може бити и већа уз упозорење инвеститору да залази у зону градње помоћних и економских објеката који имају првенство градње на суседним и сопственој парцели. Главни објекат се на парцели гради уз границу парцеле претежно северне (односно западне) оријентације.

Изградња породичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима: Основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на мин. 1,0m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, односно, основни габарит са испадима не може прећи границу парцеле. Основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на мин. 3,0m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације. Основни габарит двојног објекта (без испада) може да се дозволи на мин. 4,0m од границе парцеле. Основни габарит објекта у прекинутом низу од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације је 0,0m, а од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације је 4,0m (растојање основног габарита без испада).

Изградња вишепородичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима: Основни габарит вишепородичног објекта (без испада) може се дозволити у односу на границу суседне грађевинске парцеле: за слободностојећи објекат је мин. 2,5m, за објекат у прекинутом низу је 4,0m.

Изградња пословних/производних објеката на парцели може се дозволити под истим условима као и за породичне стамбене објекте.

г) Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Услови за стамбену зону средње густине: на грађевинској парцели индекс заузетости је максимално **60%** а индекс изграђености максимално 1,8.

Услови за стамбену зону мање густине: на грађевинској парцели степен искоришћености је максимално **50%** а индекс изграђености је максимално 1,4.

д) Дозвољена спратност и висина објеката

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Спратност стамбеног објекта породичног типа (породични стамбени објекат, стамбено-пословни објекат и пословно-стамбени објекат) је од П до макс. П+1+Пк. Укупна висина објекта не може прећи 12,0m. Спратност стамбеног објекта вишепородичног типа је од П+1 до макс. П+2+Пк. Укупна висина објекта не може прећи 15,0m. Спратност пословног објекта је макс. П+1. Укупна висина објекта је максимално 9,0m. Спратност производног објекта је макс. П+1. Укупна висина објекта је максимално 8,0m. Економски објекат (гаража, летња кухиња, остава, магацин, сточна стаја) је макс. спратности П+1 а макс. висине до 7,0m. Економски објекат (пушнице, сушнице, кош, амбар, настрешнице за машине и возила и др.) је макс. спратности П+1, а макс. висине 7,0m. Помоћни објекат-остава је макс. спратности П+1 а макс. висине 7,0m. За све врсте објеката дозвољена је изградња подрумске етаже ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта и то:

- кота приземља нових објеката на равном терену не може бити нижа од коте нивелете јавног или приступног пута,
- кота приземља може бити највише 1,2m виша од коте нивелете јавног или приступног пута,
- високо приземље подразумева део објекта над сутереном, кота пода макс. 2,2m од планиране коте уличног тротоара.

ђ) Међусобна удаљеност објеката

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Удаљеност слободностојећег стамбеног објекта породичног типа од других објеката је мин. 4,0m (основни габарит са испадом). Међусобна удаљеност новог слободностојећег стамбеног објекта породичног типа од других објеката може бити и мања од 4,0m, с тим што на суседним странама наспрамни отвори морају имати парапет на висини од мин. 1,8m. Удаљеност слободностојећег стамбеног објекта вишепородичног типа од других објеката је мин. 5,0m (основни габарит са испадом). Пословни, економски и помоћни објекат могу да се граде на међусобном размаку од 0,0m ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови, односно међусобни размак не може бити мањи од 4,0m ако пословни објекат има отворе са те стране, тј. међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта. Удаљеност економског објекта (сточна стаја) од: стамбеног, пословног, производног и неких економских објекта (у складу са санитарно-хигијенским условима и условима заштите животне средине) је мин. 15,0m. Удаљеност економског објекта-ђубриште и пољски клозет од стамбеног, пословног, производног и неких економских објекта (у складу са санитарно-хигијенским условима и условима заштите животне средине) и бунара је мин. 25,0m. Ђубриште се гради на мин. 1,0m од границе суседне парцеле уз услов да се гради ободни зид висине 1,0m (да не би дошло до разасипања) и да је материјал од којег се гради ђубриште водонепропусан. Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других

објекта је мин. 6,0m. Међусобни размак између економских објеката (на истој парцели) може бити 0,0m (ако су задовољени услови противпожарне заштите) односно мин. половина вишег објекта.

е) Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Помоћни и економски објекат се граде у истој линији као и главни објекат. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0m. Изузетно, може се дозволити изградња помоћних и економских објеката и на 0,0m од заједничке границе парцеле уз услов: да пад кровних равни буде ка сопственој парцели, да се на калканском зиду не могу изводити стамбени отвори и да је инвеститор дужан да прибави оверену писмену сагласност власника суседне грађевинске парцеле. Економски објекат на парцели где је двојни објекат се гради на 0,0m од заједничке границе парцеле.

Ограде на регулационој линији могу бити транспарентне или комбинација зидане и транспарентне ограде с тим да укупна висина ограде од коте тротоара не сме прећи висину од $h=1,8m$. Капије на регулационој линији се не могу отварати ван регулационе линије. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2m а код комбинације зидани део ограде може ићи до висине од 0,9m. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Бочне стране и задња страна грађевинске парцеле може се ограђивати живом зеленом оградом, транспарентном оградом или зиданом оградом до висине макс. $h=1,8m$. Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

Ако се грађевинска парцела у оквиру зоне становања намењује за чисто пословање, односно производњу, обавезна је израда урбанистичког пројекта уз услов да објекти својом делатношћу не угрожавају животну средину. Услови за изградњу објеката на парцели су услови дати у овом Плану за зону становање.

Смештај телекомуникационих уређаја фиксне, мобилне телекомуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи може се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника. Објекат за смештај телекомуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни. Комплекс са телекомуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени. Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV. До комплекса за смештај мобилне телекомуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3,0 m до најближе јавне саобраћајнице.

ж) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине мин. 2,5 m и пашачки прилаз мин. ширине 1,0 m. За грађевинску парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа колско-пешачки прилаз је мин. ширине 4,0m. За грађевинску парцелу на којој се планира изградња пословног/производног објекта мора се обезбедити колско-пешачки прилаз мин. ширине 3,5 m и пешачка стаза мин. ширине 1,5 m. За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг место тј. простор за паркирање возила по правилу: један стан једно паркинг место, мин. једно паркинг место на 70 m² пословног/производног простора тј. у складу са важећим прописима који одређену делатност уређују. У оквиру парцеле мора се обезбедити потребна ширина саобраћајно-манипулативног простора. За пословне објекте/просторе на грађевинској парцели се мора обезбедити потребан број паркинг места, у складу са прописима за одређену намену.

з) Заштита суседних објеката

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6m, односно регулациону линију више од 1,2m и то на делу објекта вишем од 3,0m. Ако је хоризонтална пројекција испада већа онда се она поставља у односу на грађевинску, односно регулациону линију. Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже мање од 2,0m по целој ширини објекта с висином изнад 3,0m,
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом мање од 1,0m од спољне ивице тротоара на висину изнад 3,0m,
- конзолне рекламе мање од 1,2m на висини изнад 3,0m.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то:

- излози локала – 0,3m по целој висини, када најмање ширина тротоара износи 3,0m, а испод те ширине тротоара није дозвољена изградња испада локала у приземљу;
- један степеник у мах. ширини 0,3m, када је ширина тротоара већа од 1,8m,
- код традиционалног постављања прозора "кибиц фенстер" у мах. ширини 0,3m, када је ширина тротоара већа од 1,8m.

Грађевински елементи као еркери, доксати, балкони, улазне надстрешнице без стубова, на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- на делу објекта према предњем дворишту мање од 1,2m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља,
- на делу објекта према бочном дворишту претежно северне (односно западне) оријентације мање од 0,6m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља,
- на делу објекта према бочном дворишту претежно јужне (односно источне) оријентације мање од 0,9m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља,
- на делу објекта према задњем дворишту (најмањег растојања од стражње линије суседне грађевинске парцеле од 5,0m) мање од 1,2m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% стражње фасаде изнад приземља.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију за 3,0m и ако те степенице савлађују висину од 0,9m. Степенице које савлађују висини вишу од 0,9m улазе у основни габарит објекта. Изградњом степеница до висине од 0,9m не сме се ометати пролаз и друге функције дворишта.

Изградња објеката у прекинутом низу може се дозволити уз услов да се не наруши граница парцеле до које се гради објекат. Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле, односно уз сагласност органа управе надлежног за послове урбанизма и стамбено-комуналне делатности. Грађевински елементи испод коте тротоара-подрумске етаже, могу прећи грађевинску (односно регулациону линију) рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада и то:

- стопе темеља и подрумски зидови мање од 0,15m до дубине од 2,6m испод површине тротоара, а испод те дубине мање од 0,5m,
- шахови подрумских просторија до нивоа коте тротоара мање од 1,0m,
- стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле.

Отварање отвора на просторијама за становање као и атељеима и пословним просторијама на бочним фасадама може се дозволити ако је међусобни размак између објеката (укупно са испадима) једнак или већи од 2,5m. Ако је међусобни размак мањи од 2,5m дозвољено је отварање отвора на просторијама нестамбене намене уз услов да доња кота на коју се оставља отвор буде једнака или више од 1,8m. За изграђене објекте чије је међусобно растојање мање од 2,5m, не могу се у случају реконструкције на бочним странама предвиђати отвори стамбених просторија.

Изградњом крова не сме се нарушити ваздушна линија суседне парцеле а одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Површинске воде са парцеле одводити слободним падом, према риголама, односно према улици са најмањим падом од 1,5%. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме.

и) Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и јавног предузећа које газдује јавним грађевинским земљиштем-уличним коридором.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење главног објекта на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа, преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на мин. 1,0m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите, где је потребно предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже. Прикључење главног објекта на канализациону мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на мин. 3,0m од свих објеката и границе парцеле. Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура: Прикључење потрошача вршиће се подземно (надземно) на јавну нисконапонску и средњенапонску електроенергетску мрежу у уличним коридорима, или за веће потрошаче преко трафостаница 20/0,4kV на средњенапонску мрежу, према условима надлежне електродистрибуције. Електроенергетску мрежу градити подземно по правилима грађења подземне електроенергетске мреже. За веће потрошаче трафостаницу градити на парцели власника (корисника).

Термоенергетска инфраструктура: Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна. Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућни-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (prozора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура: Телекомуникациону мрежу градити подземно по правилима грађења подземне телекомуникационе мреже. Прикључење корисника вршиће се подземно (надземно) на јавну мрежу у уличним коридорима.

ј) Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објекта

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Фасаде објеката могу бити малтерисане, у боји по жељи Инвеститора или од фасадне опеке. Уколико се дозвољава изградња назитка у поткровној етажи дозвољени нагиб кровних равни је од 20-35°. Без изградње назитка поткровне етаже максимални нагиб кровних равни је 45° уз услов, да када се ради о таванским просторијама није дозвољено "маскирање" поткровне етаже. Кровни покривач у зависности од нагиба кровне конструкције. Висина надзатка стамбене поткровне етаже износи највише 1,6m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне висине а одређује се према конкретном случају. Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру грађевинске парцеле.

к) Услови за обнову и реконструкцију објеката

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити услови становања на суседној парцели. Реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом. Ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Плана реконструкцијом се не може дозволити доградња/надogradња постојећег објекта. Адаптација постојећих објеката се може дозволити у оквиру намена датих овим Планом.

л) Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносне и друге услове

Услови за стамбену зону мање и средње густине:

Изградња објеката, односно извођење радова може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (канти) за комунални отпад. Лоцирање бетонiranог простора за контејнере на парцели мора да буде тако да се омогући лак приступ надлежне комуналне службе.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама које на парцели треба лоцирати минимално 3,0m од објекта и границе парцеле. Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Стајњак настао чишћењем стаја односити на ђубриште са водонепропусном подлогом а одатле на пољопривредне површине. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме када се економско двориште налази уз јавни пут.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% озелењених површина (напр.: предврт, простор намењен мирном одмору или игри деце, повртњак, воћњак, економски део). Композицију треба да чине различите категорије биљних врста, грађевински и вртно - архитектонски елементи и мобилијар. Избор биљних врста и начин њиховог комбиновања ускладити са околним пејсажом и општим условима средине. Основу озелењене површине чини травњак.

Сви објекти морају бити изграђени (реконструисани) у складу са важећим Законима и Правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима, употребљеним материјалима имати у виду специфичност функционалне намене објекта (простора) са становишта: коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите.

Пословни објекти (односно пословни простори) намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

III - 6.2. Правила грађења у зони рада (услугне, производне и складишне делатности)

Иградња објеката привредних делатности може се реализовати само на основу услова из овог Плана и урбанистичког пројекта, који ће се дефинисати урбанистичко решење и услови за изградњу објеката. При пројектовању и грађењу објеката придржавати се одредби техничких прописа и услова који конкретну област регулишу.

а) Врста и намена објекта

У оквиру грађевинске парцеле у радној зони-производне и складишне делатности дозвољена је изградња: пословних, производних и складишних објеката као и изградња у комбинацијама: пословно-производни објекат, пословно-складишни објекат, производно-складишни објекат, пословно-производно-складишни објекат.

У оквиру грађевинске парцеле у радној зони-услугне делатности дозвољена је изградња: пословних и мањих складишних објеката као и изградња у комбинацији-пословно-складишни објекат.

Објекти се могу градити као слободностојећи или објекти у низу а све у зависности од техничко-технолошког процеса производње и задовољавања прописаних услова заштите.

Уз главне објекте на грађевинској парцели у радној зони дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта, односно једне стамбене јединице у оквиру пословног објекта,
- помоћног објекта: гаража за путничко возило, гаража за теретно возило, оставе, типске трансформаторске станице, ограда, бунари, водонепропусне бетонске септичке јаме-као прелазно решење и сл.

б) Услови за образовање грађевинске парцеле

Величина парцеле намењене изградњи привредних капацитета мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом, као и пратеће садржаје уз обезбеђивање дозвољеног степена искоришћености земљишта и индекса изграђености. Површина грађевинске парцеле износи минимално 600,0m² са ширином уличног фронта минимално 20,0m.

в) Положај објеката у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

У зависности од технолошког процеса производње у оквиру конкретног радног комплекса грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом, односно, може у односу на њу да буде одмакнута за минимално 5,0m. Објекти који се налазе на улазу у радни комплекс предњом фасадом морају бити грађени на грађевинској линији.

Организацију дворишта радног комплекса треба усмерити ка северној, односно западној страни. Са тим у вези, грађевинска линија од границе суседне парцеле са источне (односно јужне) стране је на 5,0m. Евентуално, дозвољена је удаљеност на минимално 1,0m под условом да су задовољени услови противпожарне заштите, тј. да међусобни размак између објеката на две суседне парцеле је већи од 4,0m, тј. већи од половине вишег објекта. Грађевинска линија од границе парцеле са западне (односно северне) стране је на 10,0m. Евентуално, дозвољена је удаљеност на минимално 6,0m ако на грађевинској парцели је омогућен кружни ток саобраћаја.

г) Индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Максималан дозвољен индекс заузетости земљишта на грађевинској парцели у радној зони са платоима и саобраћајницама је 70 %. Максималан дозвољен индекс изграђености грађевинске парцеле је 2,1.

д) Највећа дозвољена спратност и висина објеката

У зависности од намене објеката произилази и њихова спратност. Објекти су спратности:

- пословни: П, П+1, П+1+Пк
- производни: П, П+1, евентуално и више ако то захтева технолошки процес производње
- складишни: П, евентуално П+1

Изградња помоћног објекта – гаража и остава дозвољена је максималне спратности П. Изградња породичног стамбеног објекта дозвољена је максималне спратности П+1.

ђ) Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката

Објекти могу да се граде као слободностojeћи и у низу (у оквиру парцеле). Изградња објеката у низу (међусобна удаљеност објеката је 0,0 m, тј. за ширину дилатације) може се дозволити ако то технолошки процес производње захтева и ако су задовољени услови противпожарне заштите. Међусобни размак слободностojeћих објеката је минимално половина висине вишег објекта с тим да међусобни размак не може бити мањи од 4,0m.

е) Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели радног комплекса поред главних и помоћних објеката дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом, односно, дозвољена је изградња пословно-стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом. Ако се у оквиру радног комплекса планира изградња породичног стамбеног објекта, при одређивању локације објекта на парцели водити рачуна да објекат буде у мирнијем делу дворишта са обезбеђењем одвојеног прилаза објекту, без укрштања са прилазом радном делу. Породични стамбени објекат је максималне спратности П+1. У оквиру овог објекта дозвољена је изградња простора за гаражирање возила корисника стамбеног простора.

Висина оградe којом се ограђује радни комплекс не може бити виша од $h=2,2m$. Ограда на регулационој линији и ограда на углу мора бити транспарентна односно комбинација зидане и транспарентне оградe. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2m а код комбинације, зидани део оградe не може бити виши од 0,9m. Капије на регулационој линији се не могу отворати ван регулационе линије. Ограда, стубови оградe и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Бочни и задњи део оградe може да се ограђује транспарентном оградом, комбинација зидане и транспарентне оградe и зиданом оградом до висине максимално 1,8m. Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле уз услов да висина те оградe не може бити већа од висине спољне оградe и да је обезбеђена проточност саобраћаја.

ж) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колски и пешачки прилаз. Колски прилаз парцели је минималне ширине 3,5 m са минималним унутрашњим радијусом кривине од 7,0 m. Пешачки прилаз је минималне ширине 1,5 m. У оквиру грађевинске парцеле саобраћајне површине могу да се граде под следећим условима:

- минимална ширина саобраћајнице је 3,5m са унутрашњим радијусом кривине 5,0m, односно 7,0m тамо где се обезбеђује проточности саобраћаја због противпожарних услова или 12,0m где то захтевају габарити меродавног (теретног) возила.
- за паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг простор (за путничко возило мин. 2,5mx5,0m, за теретно возило мин. 3,0mx6,0m, односно у зависности од величине теретног возила).
- манипулативне платое пројектовати са једностраним нагибом и носивошћу за средње тешки саобраћај,
- паркинг за бицикле изводити са обезбеђивањем засебне површине мин. 0,6m-0,7m по бициклу,
- пешачке стазе у комплексу радити од бетона, бетонских плоча или бехатона и других сличних материјала минималне ширине од 1,0m.

з) Заштита суседних објеката

Изградњом објеката на парцели, планираном делатношћу у оквиру парцеле не сме се нарушити животна средина.

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,2m и то на делу објекта вишем од 3,0m. Ако је хоризонтална пројекција испада већа од 1,2m онда се она поставља на грађевинску линију. Грађевински елементи на нивоу приземља према регулационој линији, могу прећи грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже мање од 2,0m по целој ширини објекта с висином изнад 3,0m,
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом мање од 1,0m од спољне ивице тротоара на висину изнад 3,0m,
- конзолне рекламе мање од 1,2m на висини изнад 3,0m.

Изградњом објеката уз источну (односно јужну) страну парцеле не сме се нарушити ваздушна линија суседне парцеле а одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат. Уз западну (односно северну) границу парцеле формирати по могућности ободне зелене површине које ће имати функцију изолације самог комплекса од околних суседних парцела. Овај зелени тампон (четинарско дрвеће, листопадно дрвеће или шибље) умањио би буку и задржао издувне гасове и прашину.

Од укупне површине грађевинске парцеле зеленило мора да заузима мин. 30%. Избор биљних врста одређује се према карактеристикама производње, карактеру и концентрацији штетних материја а такође њиховим еколошким, функционалним и декоративним својствима. Зеленилом обезбеди изолација административних објеката од производних (складишних) објеката, изолација пешачких токова као и заштита паркинг простора од утицаја сунца.

Нивелацијом саобраћајних површина одводњу атмосферских падавина решити у оквиру парцеле на којој се гради.

и) Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и јавног предузећа које газдује јавним грађевинским земљиштем-уличним коридором.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење објеката на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа преко водомерног шахта смештеног на

парцели корисника на мин. 1,0m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже. За потребе технолочких процеса, могуће је захватање вода путем бунара из првог (фреатског) слоја.

Прикључење објеката на канализациону фекалну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама, које ће се периодично празнити аутоцистернама, ангажовањем надлежног комуналног предузећа. Изградњу водонепропусних септичких јама вршити према следећим условима:

- да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити,
- да су коморе изграђене од водонепропусних бетона,
- да су удаљене од свих објеката и међа према суседима најмање 3,0 m,
- да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње,
- да буду удаљене од бунара најмање 8,0 m.

У склопу радних зона потребно је предвидети сепаратно сакупљање и пречишћавање свих врста вода и упуштање у водотоке под претходно изнетим условима за квалитет. Упуштање примарно третираних технолошких вода у јавну канализациону мрежу могуће је само након изградње ППОВ (постројење за пречишћавање отпадних вода), под условом да исте не смањују лимитирани излазни квалитет и уз сагласност власника ППОВ.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура:

- Електроенергетску мрежу градити подземно по правилима грађења подземне електроенергетске мреже. За веће потрошаче трафостаницу градити на парцели власника (корисника).
- Прикључење потрошача вршиће се подземно (надземно) на јавну нисконапонску и средњенапонску електроенергетску мрежу у уличним коридорима, или за веће потрошаче преко трафостаница 20/0,4kV на средњенапонску мрежу.
- Расветна тела поставити на стубове за расвету. Користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја.
- Заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са "Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења" (Сл.лист СРЈ бр. 11/96).

Термоенергетска инфраструктура:

- Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.
- Дубина полагања гасовода је минимално 0,8 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу. Где нема зеленог појаса гасовод се води испод тротоара, бетонираних платоа или испод канала за одвод атмосферске воде, на дубини 1,0 m од дна канала или ригола.
- Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
- ниско и високо-напонски електро каблови	0,5 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,5 m	1,0 m

- технолошка канализација	0,5 m	1,0 m
- бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
- високо зеленило	-	1,5 m
- темељ грађевинских објеката	-	1,0 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m
- Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.
 - Дистрибутивни гасовод се не полаже испод објеката високоградње.
 - Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, мин. 0,5 m.
 - Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса.
 - Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућно-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0m као и од отвора на објекту (prozора, врата) минимално 1,0m мерено по хоризонтали.

Топловодна инфраструктура:

- Дубина полагања топловода је од 0,6 m до 1,0 m.
- Локација рова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака саобраћајнице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса топовод се води испод тротоара, бетонираних платоа и површина или испод канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, топовод се полаже дуж трупа саобраћајнице, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.
- При паралелном вођењу топловода са подземним водовима, мин. растојање износи 0,4 m а у изузетним случајевима може бити мање од 0,2 m. При укрштању топловода са подземним водовима, мин. растојање износи 0,2 m а при вођењу топловода поред темеља 1,0 m.
- Укрштање топловода са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. Мин. дубина укрштања је 1,0 m а угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°.
- Удаљеност топловода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова а мин. 0,5 m.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура: Телекомуникациону мрежу градити подземно по правилима грађења подземне телекомуникационе мреже. Прикључење корисника вршиће се подземно (надземно) на јавну мрежу у уличним коридорима.

Изузетно, док се не стекну услови за изградњу подземне мреже за потребе кабловског дистрибутивног система (КДС), може се градити и надземна мрежа на постојећим стубовима нисконапонске електродистрибутивне мреже или телекомуникационе мреже уз сагласност и услове надлежног предузећа за дистрибуцију електричне енергије, односно предузећа за телекомуникације.

Услови за постављање надземне мреже КДС у насељу (до изградње широкопојасне ТТ мреже:

- Самоносиви кабел КДС-а поставити на носаче преко изолатора, на стубове нисконапонске мреже по условима надлежне Електродистрибуције, тј. власника електричне мреже, или стубове постојеће надземне телекомуникационе по условима предузећа за телекомуникације.
- Одстојање најнижег кабла КДС-а од површине тла треба да износи најмање 3,5m. На прелазима преко улица иста висина треба да износи најмање 5,0m. Уколико се овај услов не може постићи, кабел поставити подземно на дубини најмање 0,8m.
- Најмање растојање од најнижих проводника електроенергетске мреже мора бити 1,0m.

ј) Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објекта

Објекти могу бити грађени од сваког чврстог материјала који је тренутно у употреби, на традиционалан или савременији начин. Обавезна је израда косог крова а кровови могу бити једноводни, двоводни и кровови са више кровних равни. Кровна конструкција може бити од дрвета, челика или армираног бетона а кровни покривач у складу са нагибом крова. Фасаде објекта могу бити малтерисане у боји по жељи Инвеститора или од фасадне опеке. Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру грађевинске парцеле.

к) Услови за обнову и реконструкцију објеката

Обнова и реконструкција постојећих објеката може се дозволити под следећим условима:

- Замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити услови живота и рада на суседним парцелама.
- Реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом.
- Ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Плана реконструкцијом се не може дозволити доградња постојећег објекта.

л) Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедоносне и друге услове

Изградња објеката, извођење радова, односно обављање пословне, производне или складишне делатности може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити простор за постављање контејнера (канти) за комунални отпад као и простор за отпад настао у току технолошког процеса, у складу са важећим прописима за прикупљање истог. Лоцирање бетонираног простора за контејнере на парцели мора да буде тако да се омогући лак приступ комуналне службе и да простор буде изведен у складу са условима заштите животне средине.

Одвођење фекалних вода мора се решити затвореним канализационим системом који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама које на парцели треба лоцирати минимално 3,0m од објекта и границе парцеле.

Отпадне воде настале у технолошком процесу производње пре упуштања у насељску канализацију пречистити на сепаратору уља и масти. Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката и манипулативних површина могу се упустити у отворену каналску мрежу положени уз уличне саобраћајнице.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% озелењених површина. Формирати заштитно зеленило ободом комплекса, а око производних објеката групе садница аутохтоног порекла. Избор биљних врста ускладити са станишним условима. При избору врста водити рачуна о отпорности дрвећа и шибала према диму и штетним гасовима. Основу зелених површина треба да чини травњак отворан на гажење.

Сви објекти морају бити лоцирани и изграђени (реконструисани) у складу са важећим Законима и Правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима употребљеним материјалима имати у виду специфичност функционалне намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова.

Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите. Уз објекте повећаног ризика од пожара испројектовати и извести приступни пут, окретницу и плато за кретање ватрогасног возила и извођење интервенција. При пројектовању и изградњу радних комплекса узети у обзир важеће прописе за громобран, електричну мрежу, огњишта, димњаке, танкове и погоне са лако запаљивим материјалима. Запаљиви материјал не може се сместити на простору који није удаљен најмање 6,0m од објекта или дела објекта, уколико то техничким прописима није другачије одређено. У објектима и просторијама у којима се ускладиштава и држи запаљиви и други материјал (сировине, готови производи, амбалажа и др.) морају се обезбедити слободни пролази и прилази справама и уређајима за гашење. Код објеката и просторија угрожених експлозивом предвидети довољно прозорских површина, уз то лаке преградне зидове, лак кровни покривач.

Пословни објекти (односно пословни простори) намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

III - 6.3. Правила грађења у комплексу верског објекта

Комплекси верског објекта су издвојени као специфични, већ дефинисани, са изграђеним објектима. Евентуално ширење постојећег комплекса може се дозволити само на остало грађевинско земљиште, према условима из Плана. Изградња новог верског комплекса, ако се појави потреба за тим, може се одобрити у оквиру било које зоне у насељу, на осталом грађевинском земљишту, по условима који важе за зону у којој се објекат гради. При пројектовању и грађењу објеката придржавати се одредби техничких прописа и услова који конкретну област регулишу.

а) Врста и намена објеката

У зависности од величине парцеле може се дозволити изградња следећих објеката:

1. Главни објекат: Намена: верски објекат, породични стамбени објекат, пословни објекат и сл. Врста: главни објекат може да се гради као слободностojeћи.

У овој зони пословне делатности које се могу дозволити су из области: трговине на мало и угоститељства с тим да се морају обезбедити услови заштите животне средине.

2. Помоћни објекат: гаража, летња кухиња, пушница, сушница, магацин хране за сопствену употребу, остава, водонепропусна бетонска септичка јама, бунар, ограда, трафо станица и сл. Врста: објекат се гради као слободностojeћи или као објекат у прекинутом низу.

б) Услови за образовање грађевинске парцеле

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене за изградњу верског комплекса су следећи: мин. ширина парцеле је 30,0m и мин. површина парцеле је 1000,0m².

в) Положај објеката на парцели

Објекти се граде на грађевинској линији или унутар површине ограничене грађевинским линијама. Грађевинска линија ће се дефинисати у сваком појединачном, конкретном случају, у складу са канонским правилима. Изградња породичних стамбених, пословних, економских и помоћних објеката на парцели може се дозволити под истим условима као и за зону становања средње густине.

г) Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

На грађевинској парцели индекс заузетости је максимално 50% а индекс изграђености максимално 1,0.

д) Дозвољена спратност и висина објеката

Спратност верског објекта је у складу са традиционалним и конкретним захтевима верске заједнице али не може бити већа од прописане спратности објекта у зони у којој се гради. Спратност породичног стамбеног објекта, пословног објекта, економског и помоћног објекта је максимално дозвољена у складу са условима датим у зони становања средње густине.

ђ) Међусобна удаљеност објеката

Удаљеност верског објекта од осталих објеката је минимално половина висине вишег објекта. Удаљеност породичног стамбеног, пословног, економских и помоћних објеката на парцели може се дозволити под истим условима као и за зону становања средње густине.

е) Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Ограде на регулационој линији могу бити транспарентне или комбинација зидане и транспарентне ограде с тим да укупна висина ограде од коте тротоара не сме прећи висину од $h=2.2\text{m}$. Капије на регулационој линији се не могу отворати ван регулационе линије. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2m а код комбинације, зидани део ограде може ићи до висине од 0,9m. Висину ограде на углу дефинисати и извести тако да се не наруши прегледности раскрснице. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује.

ж) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила

За грађевинску парцелу мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине мин. 3,5 m и пашачки прилаз мин. ширине 2,0 m. За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг место тј. простор за паркирање возила по правилу: један стан једно паркинг место. У оквиру парцеле мора се обезбедити потребна ширина саобраћајно-манипулативног простора. Све саобраћајно-манипулативне и пешачке површине извести у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

з) Заштита суседних објеката

Изградња објекта може се дозволити уз услов да се не наруши граница парцеле до које се гради објекат. Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле, односно уз сагласност органа управе надлежног за послове урбанизма и стамбено-комуналне делатности.

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6m, односно регулациону линију више од 1,2m и то на делу објекта вишем од 3,0m. Ако је хоризонтална пројекција испада већа онда се она поставља у односу на грађевинску, односно регулациону линију.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију за 3,0m и ако те степенице савлађују висину од 0,9m. Степенице које савлађују висини вишу од 0,9m улазе у основни габарит објекта. Изградњом степеница до висине од 0,9m не сме се ометати пролаз и друге функције дворишта.

Изградњом крова не сме се нарушити ваздушна линија суседне парцеле а одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат.

Површинске воде са грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Површинске воде са парцеле одводити слободним падом, према риголама, односно према улици са најмањим падом од 1,5%.

и) Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура: Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и јавног предузећа које газдује јавним грађевинским земљиштем-уличним коридором али не може бити мањи од 3,5 m.

Водопривредна инфраструктура: Прикључење објеката на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на мин. 1,0m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже. Прикључење објеката на канализациону мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусне бетонске септичке јаме, коју периодично празнити аутоцистернама, ангажовањем надлежног комуналног предузећа. Изградњу водонепропусне септичке јаме вршити према следећим условима: да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити, да су коморе изграђене од водонепропусних бетона, да су удаљене од свих објеката и међа према суседима мин. 3,0 m, да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње, да буду удаљене од бунара мин. 8,0 m. Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле.

Електроенергетска инфраструктура: Електроенергетску мрежу градити подземно по правилима грађења подземне електроенергетске мреже. За веће потрошаче трафостаницу градити на парцели власника/корисника. Прикључење потрошача извести подземно/надземно у уличним коридорима на јавну нисконапонску и средњенапонску електроенергетску мрежу, или за веће потрошаче преко трафостаница 20/0,4kV на средњенапонску мрежу.

Термоенергетска инфраструктура:

- Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.
- Дубина полагања гасовода је минимално 0,8 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу. Где нема зеленог појаса гасовод се води испод тротоара, бетонираних платоа или испод канала за одвод атмосферске воде, на дубини 1,0 m од дна канала или ригола.
- Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи мин. прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности мин. дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
- ниско и високо-напонски електро каблови	0,5 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,5 m	1,0 m
- бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
- високо зеленило	-	1,5 m
- темељ грађевинских објеката	-	1,0 m

- Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.
- Дистрибутивни гасовод се не полаже испод објеката високоградње.

- Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, мин. 0,5 m.
- Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса.
- Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућно-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0m као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0m мерено по хоризонтали.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура: Телекомуникациону мрежу градити подземно по правилима грађења подземне телекомуникационе мреже. Прикључење корисника вршиће се подземно (надземно) на јавну мрежу у уличним коридорима.

ј) Архитектонско, односно естетско обликовање појединих елемената објекта

Фасаде објекта се изводе по жељи Инвеститора, у складу са традиционалним верским захтевима. Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру грађевинске парцеле.

к) Услови за обнову и реконструкцију објекта

Обнова и реконструкција постојећих објекта може се дозволити под следећим условима:

- реконструкција постојећег објекта може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом;
- за сваку интервенцију на постојећим верским објектима потребно консултовати надлежни Завод за заштиту споменика културе и упутити захтев за издавање мера техничке заштите (не дозвољава се обнављање сакралних објекта без учествовања конзерваторске службе).
- адаптација постојећих објекта се може дозволити у оквиру намена датих овим Планом.

л) Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносне и друге услове

Изградња објекта, односно извођење радова може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградација животне средине. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (канти) за комунални отпад. Лоцирање бетонiranог простора за контејнере на парцели мора да буде тако да се омогући лак приступ надлежне комуналне службе.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама које на парцели лоцирати мин. 3,0m од објекта и границе парцеле.

На грађевинској парцели мора се обезбедити мин. 30% озелењених површина. Композицију зелених површина треба да чине различите категорије биљних врста, грађевински и вртно-архитектонски елементи и мобилијар. Избор биљних врста и начин њиховог комбиновања треба да су у складу са околним пејсажом и општим условима средине. Основу треба да чини урађен и негован травњак отпоран на гажење.

Сви објекти морају бити изграђени (реконструисани) у складу са важећим Законима и Правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на

објектима, употребљеним материјалима имати у виду специфичност функционалне намене објекта (простора) са становишта: коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите. Објекти (односно пословни простори) намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

III - 7. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

III - 7.1. Правила грађења за зону кућа за одмор

Општи услови за изградњу у зони кућа за одмор су следећи:

- ако су задовољени услови за уређење и изградњу из овог Плана дозвољава се постојећа парцелација,
- код нове парцелације мин. величина парцеле је 600,0m²,
- дозвољена је изградња: главног и помоћног објекта;
 - главни објекат је: кућа за одмор;
 - помоћни објекат је: ограде, водонепропусне бетонске септичке јаме, базен, гаража за путничка возила, остава за сопствене потребе, и други објекти у складу са чланом 144. Закона о планирању и изградњи;
- објекат се гради на мин. 5,0m од бочне границе парцеле и од приступног пута и на 7,0m од рибњака;
- дозвољени индекс заузетости парцеле је макс. 20%, индекс изграђености парцеле је макс. 0,3;
- макс. површина свих објеката на парцели је 200,0m²;
- спратност је макс. П+Пк;
- куће за одмор треба да се граде углавном од природног материјала; дозвољава се изградња лођа, тремова и пергола испред и/или у склопу објеката према осунчаним просторима, истакнутим природним садржајима и видиковцима; те површине, уколико нису застакљене, не улазе у габарит објекта;
- архитектонска обрада објеката мора се прилагодити непосредном амбијенту и околном пејзажу;
- парцеле се могу оградавати транспарентном оградом, висине максимално 1,4m;
- остали помоћни објекти се граде на удаљености од мин. 5,0m од границе са суседом.

III - 7.2. Правила грађења за спортско-рекреативну површину

На улазу у насеље Баранда из правца Сакула, са леве стране, је планирана спортско-рекреативна површина. На кат. парцели бр. 2409 Ко Сефкери је спортско-рекреативна површина-комплекс ловачког дома.

Комплекс опремити саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Архитектонску обраду објеката третирати слободно, са циљем да се уклопе у природни амбијент. Режиме коришћења извести уз услове надлежних предузећа. Све површине намењене јавном коришћењу изградити у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.

Услови за уређење и изградњу су:

• индекс заузетости парцеле	макс. 70%,
• индекс изграђености:	макс. 2,1,
• спратност објекта	макс. П+1+Пк,
• обезбедити зелених површина	мин. 30%.

- у оквиру комплекса обезбедити довољан број паркинг површина за очекиван број посетилаца и запослено особље, обезбедити потребне сервисне саобраћајнице као и прилазе возилима специјалне намене,
- осим објеката и терена намењених спорту и рекреацији дозвољена је и изградња угоститељских објеката намењених за услуживање храном и пићем.

Комплекс озеленити парковским зеленилом у складу са просторним могућностима. Зелене површине у спортско-рекреативном комплексу треба да буду распоређене тако да створе сенку на јужним експозицијама. На местима окупљања посетилаца, применити парковска решења применом декоративних врста.

III - 7.3. Правила грађења за радне комплексе ван грађевинског подручја насеља

Општи услови који би важили за радне комплексе су:

- за изградњу нових радних комплекса обавезна је израда урбанистичког пројекта за изградњу, у складу са условима из Плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање;
- величина парцеле намењене изградњи привредних капацитета мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом као и пратеће садржаје, уз обезбеђивање дозвољеног степена искоришћености земљишта и индекса изграђености;
- површина грађ. парцеле мин. 600,0m², ширина уличног фронта мин. 20,0m;
- индекс заузетости грађевинске парцеле макс. 70%, индекс изграђености макс. 2,1;
- за сваку грађ. парцелу обезбедити противпожарни прилаз мин. ширине 3,5m;
- дозвољена је изградња: пословних, производних и складишних објеката као и изградња у комбинацијама: пословно-производни објекат, пословно-складишни објекат, производно-складишни објекат, пословно-производно-складишни објекат;
- објекти се могу градити као слободностојећи или објекти у низу а све у зависности од техничко-технолошког процеса производње и задовољавања прописаних услова заштите;
- у оквиру грађевинске парцеле у радној зони дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта, односно једне стамбене јединице у оквиру пословног објекта;
- уз главне објекте на грађевинској парцели у радној зони дозвољена је изградња помоћних објеката: гаража, оставе, типске трансформаторске станице, ограда, бунари, водонепропусне бетонске септичке јаме (као прелазно решење) и сл.
- спратност објеката се одређује у складу са технолошким процесом производње и мерама безбедности;
- у зависности од намене објеката произилази и њихова спратност; објекти су спратности: пословни: П, П+1, П+1+Пк; производни: П, П+1, евентуално и више ако то захтева технолошки процес производње; складишни: П, евентуално П+Пк; помоћних: П; изградња породичног стамбеног објекта дозвољена је максималне спратности П+1;
- обавезна је примена заштитних растојања објеката и предузимање мера заштите животне средине у складу са законском регулативом;
- објекти могу да се граде као слободностојећи и у низу (у оквиру парцеле);
- изградња објеката у низу (међусобна удаљеност објеката је 0,0m, тј. за ширину дилетације) може се дозволити ако то технолошки процес производње захтева и ако су задовољени услови противпожарне заштите;
- међусобни размак слободностојећих објеката је мин. половина висине вишег објекта с тим да међусобни размак не може бити мањи од 4,0m;
- на грађевинској парцели обезбедити паркирање теретних и путничких возила и бицикала, као и потребан манипулативни простор и складишта за сировине, репроматеријал и готове производе;
- висина оgrade којом се оградајује радни комплекс не може бити виша од h=2,2m; ограда на регулационој линији и ограда на углу мора бити транспарентна односно комбинација зидане и транспарентне оgrade; бочни и задњи део оgrade може да се оградајује транспарентном оградом, комбинација зидане и транспарентне оgrade и

зиданом оградом до висине макс. 1,8m; ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује.

III - 7.4. Правила грађења за рибњак

Приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње: младичњаке, товилишта и зимовнике. У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Индекс заузетости парцеле је максимално 70% а индекс изграђености парцеле је максимално 1. На парцели је, осим напред наведених објеката дозвољена изградња пословних објеката у функцији задовољавања туристичке понуде, у складу са "Правилником о минималним техничким и санитарно-хигијенским условима за уређење и опремање угоститељских објеката" и "Правилником о садржају и начину вођења регистра категорисаних соба, кућа и станова за одмор". Такође, дозвољена је изградња помоћних објеката (гараже, оставе). Минимална удаљеност објеката високоградње од суседних парцела је 3,0m а максимална спратност је П+Пк. Објекти се могу градити на традиционални начин уз примену природних материјала где је то год могуће, или као сојенице, за оне намене објеката за које је таква врста изградње оправдана. На парцели је обавезно обезбедити 30% озелењене површине. У комплексу рибњака могу се градити трафостанице 20/0,4kV, стубне, зидане или монтажано-бетонске (МБТС), уз обезбеђивање мин. удаљеност 3,0 m од осталих објеката.

III - 7.5. Правила грађења за гробље ван грађевинског подручја насеља

Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима („Сл. гласник СРС“, бр. 20/77). Код изразито архитектонске концепције гробља однос површина за сахрањивање према осталим садржајима је 60:40% док је код пејсажне 40:60%. Функционална подела новог гробља (ако се ради о изразито архитектонској концепцији гробља) треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима,
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор,
- 16% површине за саобраћајнице,
- 3% трг за испраћај,
- 1% остали садржаји.

Избором садног материјала треба да се избегне претерано засенчење, околина треба да буде достојанствена, мирна, са превагом зелене боје разних нијанси. У појасу зеленила формирају се места за одмор, пре свега у близини улаза и прилаза гробљу. Треба тежити постизању јединственог обележавања гробова. Уз комплекс гробља обезбедити простор за паркирање аутомобила и бицикла. Код улаза у гробље изградити капелу, макс. спратности: приземље, са тргом за испраћај.

Објекти намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица. Саобраћајну, водопривредну, енергетску и тт инфраструктуру, као и озелењавање у потпуности изводити у складу са важећим Законима и Прописима који сваку појединачну област уређују.

Минимална ширина колског прилаза и саобраћајнице је 3,5m са унутрашњим радијусом кривине од мин. $R=5,0$ m. Обезбедити пешачки прилаз у ширини од мин. 1,5m.

Прикључак капеле на насељску водоводну мрежу извести преко водомера који се поставља на парцели на мин. 1,0m иза регулационе линије. Одводњу условно чистих атмосферских вода решавати у оквиру парцеле, риголама или нивелацијом према

слободним зеланим површинама. Одвођење отпадних фекалних вода решити затвореним канализационим системом у оквиру парцеле, а прикључак на насељску канализациону мрежу извести по условима надлежног комуналног предузећа (када се за то стекну услови).

Електроенергетску инфраструктуру у целости каблирати. Дубина полагања каблова треба да је мин. 0,8 m. Начин полагања ових каблова, при укрштању, паралелном вођењу, минимално међусобно растојање, у односу на саобраћајну и водопривредну инфраструктуру и дрвеће/шибље изводити у складу са важећим прописима који ове области регулишу. Расветна тела поставити на декоративне стубове. За расветна тела користити живине светиљке високог притиска или натријумове ниског (високог) притиска како би се добио одговарајући ниво осветљености саобраћајница у складу са препорукама ЈКО-а. Заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са „Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења“ (Сл.лист СРЈ бр. 11/96).

Прикључење на дистрибутивну гасоводну мрежу извести изградњом гасоводног прикључка од комплекса до уличне дистрибутивне гасоводне мреже према условима и сагласности од надлежног дистрибутера за гас. Дубина полагања гасоводног прикључка треба да је најмање 0,8m. Начин полагања гасоводног прикључка, при укрштању, паралелном вођењу, минимално међусобно растојање, у односу на саобраћајну и водопривредну инфраструктуру и дрвеће/шибље изводити у складу са важећим прописима који ове области регулишу.

Телекомуникациону мрежу градити подземно по правилима грађења подземне телекомуникационе мреже. Прикључење вршити подземно (надземно) на јавну мрежу у уличним коридорима.

IV – ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

IV - 1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Просторни план општине Опово разрађиваће се кроз израду одговарајућег урбанистичког плана, урбанистичког пројекта, пројекта парцелације/препарцелације и локацијске дозволе.

Израда плана генералне регулације обавезна је за грађевинско подручје насеља Опово.

Израда плана детаљне регулације обавезна је за:

- грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља (зона објеката здравственог туризма; радне зоне; привезиште, парк ветрогенератора, соларне електране, друге електране на обновљиве изворе већих капацитета који се користе за општу употребу;
- саобраћајнице, путне објекте и друге инфраструктурне објекте за које је потребно дефинисати регулационе линије, односно није могуће на другачији начин речити имовинско-правне односе,
- комплексе јавних објеката у насељеним местима Сефкерин и Сакуле уколико нису дефинисане регулационе линије, односно није могуће на другачији начин решити имовинско-правне односе.

Израда урбанистичког пројекта обавезна је за:

- за потребе изградње ван насеља: мини хидроцентрале, гробље код Баранде, радних комплекса, пољопривредних радних комплекса, рибњака, спортско-рекреативне површине, пратећих садржаја јавног пута, локалитет еколошко-едукативног туризма источно од Баранде, сојеница уз водене површине;
- у грађевинском подручју насеља Баранда за: централне садржаје-комплекс МЗ и МК, предшколске установе, комплекс школе, комплекс објеката за водоснабдевање насеља, комплекс постројења за пречишћавање отпадних вода, радне површине;
- у грађевинском подручју насеља Сакуле за: комплекс школе, спортско-рекреативне површине, комплекс објеката за водоснабдевање насеља, гробље, радне површине;
- у грађевинском подручју насеља Сефкерин за: централни садржај - комплекс МЗ и МК, комплекс предшколске установе, комплекс школе, спортско-рекреативне површине, комплекс објекта за водоснабдевање насеља, комплекс постројења за пречишћавање отпадних вода, радне површине.

За потребе изградње: објеката у викенд зони, објеката за потребе пољопривредног домаћинства, објеката за гајење и лов дивљачи, шумских путева и објеката, а који су усклађени са наменом површина из овог Плана, локацијска дозвола издаваће се на основу овог Плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање. За потребе изградње у грађевинском подручју насеља Баранда, Сакуле и Сефкерин, која је усклађена са наменом површина из овог Плана, локацијска дозвола издаваће се на основу овог Плана (ако Планом није другачије прописано) и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Правила грађења за саобраћајну, водопривредну, енергетску и телекомуникациону инфраструктуру дата су за све врсте земљишта збирно.

Просторни план општине спроводиће се обавезним уграђивањем његових одредби у:

- планове и програме јавних предузећа у области инфраструктуре (саобраћај, водопривреда, енергетика, телекомуникације и др.);
- планове и програме за развој подручја од посебног интереса (зоне заштићених природних и културних добара и др.),
- пољопривредну основу, шумску основу, ловну основу и водопривредну основу.

Смернице за израду урбанистичког плана за грађевинско подручје насеља Опово: Услови за уређење и изградњу у грађевинском подручју насеља Опово дефинисаће се одговарајућим урбанистичким планом.

Концепција просторне организације, опремања и уређења насеља засниваће се на:

- прилагођавању просторне организације насеља специфичним природним одликама, месним потребама и приликама,
- обезбеђењу услова за очување и развој естетских и амбијенталних вредности насеља,
- креирању флексибилних просторних решења која ће омогућити примену предложених правила за уређење и услова за изградњу,
- очувању природног, културног и историјског наслеђа, као и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем,
- усклађивању просторног развоја насеља са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите животне средине.

Просторна реконструкција насеља предпоставља и потпуну инфраструктурну и комуналну опремљеност и уређење, што подразумева:

- савремену саобраћајну мрежу са свим неопходним пратећим садржајима,
- снабдевање квалитетном пијаћом водом,
- одвођење атмосферских и отпадних вода адекватним системима насељске канализације,
- формирање и унапређење система за снабдевање насеља одговарајућим врстама енергије,
- осавремењавање мреже телефонско-телеграфског саобраћаја, са свим потребним пратећим објектима,
- формирање система континуалних, одговарајуће опремљених озелењених простора, који ће бити саставни део насељског ткива,
- обезбеђење осталих потребних насељских комуналних садржаја, у складу са савременим стандардима.

Очекивани развој привредних делатности, развој мањих и средњих предузећа, иницираће бољи животни стандард и обезбедиће интензивнији развој насеља од досадашњег.

При одређивању будуће просторне организације насеља извршити зонирање. Поред основних зона: центар, становање и рад, у просторној структури насеља резервисати простор за јавну службу и потребну комуналну површину, објекте и инфраструктуру према условима из овог Плана.

У сектору јавних служби, поред обавезних садржаја, пожељно је стимулисати и приватну иницијативу и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице:

- брига о деци,
- социјална и здравствена заштита (деце, жена, старих, хендикепираних и инвалидних лица),
- специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње и сл.),
- организовање агроветеринарских установа и сл.
- туристичке организације (развој: спортско-рекреативног, културно-едукативно-манифестационог, ловног, риболовног и етно туризам) и сл.

Опово има и имаће функцију општинског центра. Опово јесте насеље градског карактера и у складу са тим дају се смернице за уређење и изградњу грађевинског подручја насеља. У планском периоду у насељу Опово развијати секундарне, терцијарне и непривредне делатности у складу са функцијом општинског центра.

У насељу **Опово** неопходно је обезбедити услове за размештај, уређење и изградњу следећих јавних служби:

- из области социјалне заштите: центар за социјални рад, предшколска установа;
- из области образовање: подручна, основна и средња школа (ако постоји интерес и економска оправданост, уз обавезно организовање пратећег садржаја);
- из области здравствене заштите: дом здравља, апотека, зоохигијенска служба;
- из области културе и информисања: библиотека, галерија-изложбени простор, дом културе, дом за децу и омладину, народни универзитет, радио станица/локалне новине, општинска туристичка организација;
- из области физичка култура: отворени уређени спортско-рекреативни простор, отворени спортски простор, покривени спортски објект и мањи спортско-рекреативни центар вишенаменског карактера (ако постоји интерес и економска оправданост).

IV – 2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Полазећи од одредби и примене постојећих просторних планова и планских циљева, поставки и решења Просторног плана општине Опово, приоритетне активности су:

Пољопривредно земљиште:

- чување површина и плодности пољопривредног земљишта;
- реконструкција постојећих и изградња нових заливних система;
- успостављање директне производне и економске везе између развоја биљне и сточарске производње;
- подстицање процеса укрупњавања земљишта у складу са могућностима и потребама, специјализације и интензификације радно способних породичних пољопривредних газдинстава;
- развијање облика заједничког организовања производње, дораде, прераде и промета пољопривредно-прехранбених производа и
- очување/обнављање салаша.

Шуме, шумско земљиште и ловишта:

- повећање површина под шумама и унапређење стања постојећих шума;
- формирање мреже ваншумског зеленила на територији Општине у оквиру пољопривредног земљишта, путне и каналске мреже ради заштите од ветра, побољшања осталих климатских услова и доприноса повећању укупне шумовитости општине;
- побољшање услова станишта дивљачи и развој ловног туризма.

Заштита природних добара:

- Израда студије за заштиту Потамишја и спровођење поступака проглашења заштићених природних добара на подручју око реке Тамиш.

Заштита културних добара:

- непокретна културна добра штитити интегрално са простором у коме се налазе;
- активну заштиту непокретног културног наслеђа организовати укључивањем културно-историјских мотива у туристичку понуду и презентацију;
- очувати објекте индустријског наслеђа, народног градитељства и просторних целина, као сведоке времена и начина градње у насељима;
- очуване, наслеђене урбане структуре амбијенталних и архитектонских вредности очувати, у смислу контролисаног развоја насеља у складу са наслеђем и временом у ком се дешава;
- израда студије са валоризацијом стања и дефинисањем смерница развоја са становишта заштите.

Заштита и унапређење животне средине:

- формирање јединственог катастра загађивача на територији Општине;
- успостављање мониторинга параметара стања животне средине;

- санација и рекултивација напуштених и неуређених одлагалишта комуналног отпада;
- селектирање отпада на извору и увођење рециклаже отпада као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- обезбеђење одговарајућих мера заштите на постојећој општинској депонији и сточном гробљу који имају функцију привремених локација;
- укључивање Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада;
- по формирању регионалне депоније санирати и рекултивисати привремену општинску локацију депоније комуналног отпада.

Саобраћајна инфраструктура:

- изградња општинских путева (Опово—Дебељача и Сефкерин-Црепаја);
- реконструкција државног пута II реда и реконструкција општинског пута;
- изградња привезишта код Опова.

Водопривредна инфраструктура:

- прикључење Сакула и Сефкерина на регионални систем водоснабдевања "Палилула";
- реконструкција водозавода и дотрајале мреже у појединим насељима у циљу смањења губитака и изградња неопходног броја бунара;
- побољшање квалитета воде за пиће;
- изградња канализације и пречистача отпадних вода у Опову;
- израда идејних и главних пројекта канализације за насеља Баранда, Сакуле и Сефкерин
- санирање постојећег стања у циљу заштите животне средине.
- квалитетније и свеобухватније одржавање постојећих водопривредних објеката;
- изградња дренажних система и система за наводњавање.

Енергетска инфраструктура:

- стимулисање развоја и коришћења алтернативних облика енергије, како би се утицало на побољшање животног стандарда, заштиту и очување животне средине;
- изградња 20 kV далековода од ТС "Качарево" до насеља Опово;
- изградња доводног гасовода средњег притиска и МРС "Опово";
- изградња разводног гасовода ниског притиска до насеља Опово и Баранда и дистрибутивне гасоводне мреже у овим насељима;
- изградња разводног гасовода ниског притиска до насеља Сакуле и Сефкерин и дистрибутивне гасоводне мреже у овим насељима.

Телекомуникациона инфраструктура:

- дигитализација телекомуникационих уређаја;
- изградња кабловског дистрибутивног система за дистрибуцију радио, ТВ сигнала, интернета;
- изградња антенских систем и базне станице мобилних телекомуникација у Ко Сефкерин, Ко Баранда и Ко Сакуле.

Привреда:

- већи степен искоришћености природних ресурса, ревитализација пољопривредне и сточарске производње,
- узгој што већих количина високоакумулативних култура за које постоји традиција у овом крају (воће, грожђе, лековито биље, итд.),
- опоравак сточарске производње,
- развој ситног агробизниса за које су потребна мања улагања,
- виша финализација пољопривредних производа,
- динамичнији развој прерађивачких капацитета прехрамбене индустрије,
- развој малих и средњих предузећа (мањих индустријских погона, нарочито у сеоским насељима, у циљу задржавања становништва у њима),
- стварање просторних могућности за изградњу планираних индустријских - радних зоне уз потпуно инфраструктурно опремање.
- оспособљавање културних институција Опова за развој културно-манифестационог туризма;

- развој здравственог и етно-сеоског туризма;
- укључивање Тамиша у туристичку понуду, посебно кроз развој наутичког туризма, купалишног и риболовног;
- уређење обале и викенд насеља код Баранде, на обали код Старог Тамиша и рибњака, обезбеђивање садржаја на води и поред воде, спортског риболова као и ловног туризма.

Јавне службе:

- дефинисање комплекса и изградња објекта предшколске установе у Сакулама и Сефкерину и реконструкција објекта у Баранди;
- изградња комплекса подручне школе у Опову;
- изградња зоне објекта здравственог туризма код Баранде;
- изградња комплекса зоохигијенске службе у Опову;
- изградња објекта општинске туристичке организације у Опову;
- изградња комплекса дома омладине и пионира и народног универзитета у Опову;
- изградња отворених, уређених спортско-рекреативних простора у Сакулама;
- изградња покривеног спортског објекта у Опову
- изградња дневних центара у насељима Општине.

ПРИОРИТЕТНЕ АКТИВНОСТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА утврђују се за прве четири године по доношењу Плана, после ког периода је потребно извршити преиспитивање планских решења и утврдити нову листу приоритетних активности ради иновирања уговора о имплементацији Плана.

Приоритетне активности за имплементацију Просторног плана општине Опово су:

- основна и детаљна инжењерско-геолошка истраживања, ради утврђивања: количина и квалитета минералних сировина (неметаличне минералне сировине и сировине за добијање грађевинског материјала; све врсте соли и соних вода; подземне воде и извори геотермалне енергије); утврђивања геолошких особина тла за изградњу објекта; планирања простора и истраживања ради заштите животне средине и сл.;
- изградња дистрибутивног водовода за насељена места: Сакуле, Баранда и Сефкерин;
- изградња општинских путева (Опово—Дебељача и Сефкерин-Црепаја);
- укључивање Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада;
- санирање и рекултивација постојећих депонија комуналног отпада (по формирању регионалне депоније);
- израда одговарајућег урбанистичког плана за насељено место Опово;
- израда одговарајућег урбанистичког плана за зону објекта здравственог туризма код Баранде.

Реализација приоритетних активности за имплементацију Плана може бити и допуњена/проширена ако се јаве инвеститори или концесионари за остала планска решења.

IV – 3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Мере за подстицање равномерног развоја територије општине Опово, које произилазе из планских решења дефинисаних овим Планом, првенствено се односе на валоризовање потенцијала, њихово планско унапређење и одрживо коришћење.

Основне мере се односе на:

- ефикасније спровођење процеса децентрализације дефинисањем надлежности на локалном територијалном нивоу;
- унапређивање социјалног развоја изградом и реализацијом пројеката у области науке, културе, образовања, спорта и рекреације и сл.;
- ефикаснијој заштити животне средине и рационалнијем коришћењу ресурса, уз поштовање принципа одрживог развоја;

- спровођење функционалних веза са суседним општинама/градовима при реализацији заједничких пројеката;
- боље инфраструктурно повезивање насеља у Општини.

IV – 4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

У имплементацији Просторног плана општине Опово учествују:

- Општина Опово,
- Министарство за заштиту животне средине и просторно планирање, Београд,
- Покрајински секретаријат за архитектуру, урбанизам и градитељство, Нови Сад,
- Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад,
- Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој, Нови Сад,
- Фонд за развој Републике Србије, Београд,
- Фонд за капитална улагања АП Војводине, Нови Сад,
- ЈП "Путеви Србије" Београд,
- ЈП "Младост", Опово,
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије ДОО "Електровојводина", Електродистрибуција "Панчево",
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије ДОО "Електровојводина", Електродистрибуција "Зрањанин",
- СРБИЈАГАС,
- НИС-НАФТАГАС;
- Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" АД, Извршна дирекција регије "Север", Извршна дирекција "Нови Сад", Нови Сад,
- ЈВП "Воде Војводине", Нови Сад,
- ДВП "Тамиш Дунав" Панчево,
- Покрајински завод за заштиту природе Србије, Нови Сад,
- Завод за заштиту споменика културе, Панчево,

IV – 5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Даља разрада Просторног плана општине Опово вршиће се израдом одговарајућих урбанистичких планова за планиране целине и зоне, а за простор Општине за који није планирана даља разрада реализација ће се вршити израдом локацијских дозвола, у складу са Законом, датим правилима у овом Плану и условима надлежних предузећа и установа у чијој је надлежности њихово издавање.

Имплементација Плана у прве четири године по доношењу Плана подразумева реализацију планских приоритетних активности. У том периоду треба предузети активности на реализацији планских активности: израда и доношење одговарајућег урбанистичког плана, прибављање грађевинских дозвола, израда пројектне и техничке документације и уређење, изградња, опремање.

Овај План спроводити и кроз израду: пољопривредне, шумске, ловне и водопривредне основе за територију Општине, које морају бити усклађене са овим Планом.

Средства за финансирање активности на имплементацији Просторног плана општине Опово обезбедиће се из средстава: Републике Србије, АП Војводине, општине Опово, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и из средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата Плана.

Општинска управа општине Опово ће пратити примену Просторног плана, посебно прве етапе имплементације Плана и о томе састављати извештај. Саставни део тог извештаја је оцена спровођења Плана, са евентуалним предлогом о изменама и допунама Плана.

На основу извештаја из претходног става, Скупштина општине Опово ће утврђивати потребу да се приступи измени и допуни Просторног плана општине Опово.

ГРАФИЧКИ ДЕО